

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Ρυθμίσεις για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα - Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΧΡΗΣΗ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 1	Σκοπός και αντικείμενο
Άρθρο 2	Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 2 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 3	Ορισμοί (άρθρο 3 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 4	Αρμόδια αρχή CCS (άρθρο 23 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄	
ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ	
Άρθρο 5	Δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα
Άρθρο 6	Χρήση διοξειδίου του άνθρακα
Άρθρο 7	Μεταφορά διοξειδίου του άνθρακα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄	
ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ	
Άρθρο 8	Αρμοδιότητα εξερεύνησης και αποθήκευσης
Άρθρο 9	Χωροθέτηση δυνητικών τόπων αποθήκευσης (άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 10	Άδειες εξερεύνησης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 11	Παράταση ισχύος, μεταβίβαση και ανάκληση αδειών εξερεύνησης (παρ. 3 άρθρου 5 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 12	Κατά προτεραιότητα δικαίωμα αποθήκευσης του φορέα εξερεύνησης (παρ. 3 άρθρου 6 και άρθρα 7, 8 και 9 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 13	Διεθνής ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την άδεια αποθήκευσης (παρ. 2 άρθρου 6 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 14	Εξέταση αιτήσεων και σχεδίων αδειών αποθήκευσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 10 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 15	Τροποποίηση και μεταβίβαση των αδειών αποθήκευσης (παρ. 1 άρθρου 11 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 16	Διάρκεια και ανάκληση της άδειας αποθήκευσης (παρ. 3 και 4 άρθρου 11 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 17	Κριτήρια και διαδικασία αποδοχής ρεύματος διοξειδίου του άνθρακα (άρθρο 12 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 18	Παρακολούθηση της αποθήκευσης (άρθρο 13 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 19	Υποβολή εκθέσεων (άρθρο 14 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

Άρθρο 20	Επιθεωρήσεις των συγκροτημάτων αποθήκευσης (άρθρο 15 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 21	Μέτρα σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών (άρθρο 16 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 22	Υποχρεώσεις κατά το κλείσιμο και την περίοδο μετά το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης (άρθρο 17 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 23	Μεταβίβαση της ευθύνης για τον τόπο αποθήκευσης (άρθρο 18 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	
ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΡΙΤΩΝ	
Άρθρο 24	Παράβολα και χρηματικές εγγυήσεις (άρθρο 19 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 25	Ασφάλιση έργων
Άρθρο 26	Χρηματοδοτικός μηχανισμός (άρθρο 20 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 27	Πρόσβαση στα δίκτυα μεταφοράς και τους τρόπους αποθήκευσης (άρθρο 21 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	
ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ, ΜΗΤΡΩΑ, ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	
Άρθρο 28	Επίλυση διαφορών (άρθρο 22 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 29	Διασυννοριακή συνεργασία (άρθρο 24 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 30	Μητρώα (άρθρο 25 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 31	Ενημέρωση του κοινού (άρθρο 26 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 32	Κυριότητα, συλλογή, διαχείριση και εμπιστευτικότητα δεδομένων
Άρθρο 33	Υποβολή εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 27 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
Άρθρο 34	Κυρώσεις (άρθρο 28 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄	
ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ	
Άρθρο 35	Πιλοτικοί τόποι αποθήκευσης
Άρθρο 36	Άδεια εξερεύνησης για κατόχους δικαιωμάτων υδρογονανθράκων
Άρθρο 37	Ενίσχυση χρηστών δικτύων μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα
Άρθρο 38	Ενίσχυση φορέων εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα
Άρθρο 39	Ειδικός λογαριασμός CCS
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 40	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 41	Τελική διάταξη - Διεύρυνση σκοπού και χρηματοδότηση Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων - Τροποποίηση περ. ιθα΄, ιθβ΄ και ιθγ΄ παρ. 1 άρθρου 146 ν. 4001/2011
Άρθρο 42	Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 43	Καταργούμενες διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Β΄	
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄	
Άρθρο 44	Σκοπός
Άρθρο 45	Αντικείμενο
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/1788 - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4001/2011	
Άρθρο 46	Ορισμοί για την αγορά υδρογόνου - Τροποποίηση παρ. 2, προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 2 του ν. 4001/2011 (άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)
Άρθρο 47	Οργάνωση της αγοράς υδρογόνου - Προσθήκη Μέρους και άρθρου 93Β στον ν. 4001/2011 (άρθρο 71 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)
Άρθρο 48	Πιστοποίηση διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου σε σχέση με τρίτες χώρες - Προσθήκη άρθρου 93Γ στον ν. 4001/2011 (άρθρο 72 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)
Άρθρο 49	Διαχωρισμένοι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Δ στον ν. 4001/2011 (άρθρο 60 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)
Άρθρο 50	Διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Ε στον ν. 4001/2011 (άρθρο 68 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)
Άρθρο 51	Οριζόντιος διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93ΣΤ στον ν. 4001/2011 (άρθρο 69 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)
Άρθρο 52	Άδεια προμήθειας υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Ζ στον ν. 4001/2011
Άρθρο 53	Ειδικά θέματα για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Η στον ν. 4001/2011
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	
Άρθρο 54	Τιμολόγιο Καθολικής Υπηρεσίας - Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 58 του ν. 4001/2011
Άρθρο 55	Ρυθμίσεις για σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών - Προσθήκη άρθρου 43Α στον ν. 5233/2025
Άρθρο 56	Προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Τροποποίηση άρθρου 11Γ ν. 4685/2020
Άρθρο 57	Ειδικά θέματα Ιδιωτικών Δικτύων Μέσης Τάσης - Προσθήκη παρ. 7Α στο άρθρο 12 του ν. 4951/2022
Άρθρο 58	Ορισμός Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου μέσω διαγωνισμού - Τροποποίηση παρ. 5 και 10 άρθρου 5 ν. 4414/2016
Άρθρο 59	Συμμετοχή νομικών προσώπων ως μελών σε ενεργειακές κοινότητες του ν. 4513/2018, σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας του ν. 3468/2006 και σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών του ν. 4001/2011
Άρθρο 60	Κλιμάκια Διενέργειας Επιθεωρήσεων Ενεργειακών Εγκαταστάσεων
Άρθρο 61	Παράταση αδειών παραγωγής και βεβαιώσεων λόγω καθυστερημένης πληρωμής τέλους παράτασης
Άρθρο 62	Παράταση εγκατάστασης και δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου για σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Προσθήκη άρθρου 32Β στον ν. 4951/2022

Άρθρο 63	Παράταση προθεσμιών ηλεκτρίσης σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και διασφάλιση υλοποίησης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 126 ν. 5106/2024 και παρ. 12 άρθρου 30 ν. 5095/2024
Άρθρο 64	Παράταση προσαύξησης τιμών αποζημίωσης ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από σταθμούς βιοαερίου - Τροποποίηση άρθρου 151 ν. 5037/2023
Άρθρο 65	Χρηματοδοτικά και άλλα κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων - Προσθήκη παρ. 4γ και 4δ στο άρθρο 10 του ν. 4122/2013
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄	
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΑΓΡΟ - ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2637/1998	
Άρθρο 66	Ορισμοί - Πεδίο εφαρμογής για την προώθηση των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών - Προσθήκη άρθρου 96B στον ν. 4951/2022
Άρθρο 67	Διαδικασία χωροθέτησης και αδειοδότησης αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών - Προσθήκη άρθρου 96Γ στον ν. 4951/2022
Άρθρο 68	Πλαίσιο αποζημίωσης αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών και υποχρεώσεις - Προσθήκη 96Δ στον ν. 4951/2022
Άρθρο 69	Χαρτογράφηση των περιοχών για την επίτευξη του στόχου για την ανανεώσιμη ενέργεια στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το 2050 - Προσθήκη παρ. 18 στο άρθρο 33 του ν. 4936/2022
Άρθρο 70	Ορισμός του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας και του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης ως φορέων πληρωμών
Άρθρο 71	Παράταση προθεσμιών για το προσωπικό του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης και της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄	
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΗ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Β΄	
Άρθρο 72	Εξουσιοδοτική διάταξη
Άρθρο 73	Μεταβατικές διατάξεις για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου
Άρθρο 74	Καταργούμενες διατάξεις
ΜΕΡΟΣ Γ΄	
ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	
Άρθρο 75	Παρατάσεις πολεοδομικών και χωροταξικών ρυθμίσεων
Άρθρο 76	Μεταβατική διευθέτηση χρήσεων γης στη Δημοτική Ενότητα Ελευθερίου - Κορδελιού του Δήμου Κορδελιού - Ευόσμου
ΜΕΡΟΣ Δ΄	
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 77	Έναρξη ισχύος
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΤΟΠΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΑΔΕΙΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 7 ΚΑΙ 9 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/31/ΕΚ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΑΡΘΡΟΥ 27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΧΡΗΣΗ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός και αντικείμενο

1. Σκοπός του Μέρους Α΄ είναι η συμβολή στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και η διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς στον συγκεκριμένο τομέα μέσω της εν μέρει ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140).

2. Αντικείμενο του Μέρους Α΄ είναι η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου, επικαιροποιημένου και συνεκτικού πλαισίου κανόνων για την περιβαλλοντικώς ασφαλή δέσμευση, χρήση, μεταφορά, υδροποίηση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (εφεξής «CO₂») σε γεωλογικούς σχηματισμούς. Οι δραστηριότητες της μεταφοράς, υδροποίησης και αποθήκευσης CO₂ που ασκούνται εντός της ελληνικής επικράτειας είναι κοινής ωφέλειας και τελούν υπό την εποπτεία του κράτους.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 2 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος εμπίπτουν:

α) η δέσμευση CO₂ από βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή απευθείας από την ατμόσφαιρα (Direct Air Capture ή «DAC»), η χρήση του, η μεταφορά του σε τόπους αποθήκευσης και η έγχυσή του σε κατάλληλους υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς για μόνιμη αποθήκευση,

β) η αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς που βρίσκονται σε χερσαίες και υπολίμνιες περιοχές της Ελληνικής Δημοκρατίας, καθώς και σε υποθαλάσσιες περιοχές, στις οποίες η Ελληνική Δημοκρατία ασκεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, που κυρώθηκε με τον ν. 2321/1995 (Α΄ 136), κυριαρχία ή κυριαρχικά δικαιώματα ή κυριαρχικά δικαιώματα και δικαιοδοσία.

2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος δεν εμπίπτει η αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς με συνολική προβλεπόμενη αποθήκευση κάτω των εκατό (100) χιλιοτόνων, η οποία διενεργείται για έρευνα, ανάπτυξη ή δοκιμή νέων προϊόντων και διεργασιών.

3. Δεν επιτρέπεται η αποθήκευση CO₂:

α) σε τόπο αποθήκευσης με συγκρότημα αποθήκευσης που εκτείνεται πέραν της περιοχής που αναφέρεται στην περ. β) της παρ. 1 και

β) σε στήλη ύδατος.

Είναι επιτρεπτή η γεωλογική αποθήκευση CO₂ σε υφάλμυρους υπόγειους υδροφορείς.

4. Κατά τη διαδικασία της δέσμευσης, χρήσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂, το CO₂ αποτελεί προϊόν υπό τους όρους που τίθενται στον παρόντα και δεν συνιστά απόβλητο υπό την έννοια του άρθρου 3 της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (L 312) και του Παραρτήματος της απόφασης 2000/532/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 2000, για την αντικατάσταση της απόφασης 94/3/ΕΚ για τη θέσπιση καταλόγου αποβλήτων σύμφωνα με το στοιχείο α) του άρθρου 1 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης 94/904/ΕΚ του Συμβουλίου για την κατάρτιση καταλόγου επικίνδυνων αποβλήτων κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 1 της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τα επικίνδυνα απόβλητα (L 226).

Άρθρο 3

Ορισμοί

(άρθρο 3 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Άδεια αποθήκευσης»: η διοικητική πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13, με την οποία επιτρέπεται η αποθήκευση CO₂ εντός ενός τόπου αποθήκευσης από έναν φορέα εκμετάλλευσης και καθορίζονται οι όροι διεξαγωγής της αποθήκευσης.

β) «Άδεια εξερεύνησης»: η διοικητική πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 10, με την οποία επιτρέπεται η εξερεύνηση ενός συγκροτήματος αποθήκευσης από έναν φορέα εξερεύνησης και καθορίζονται οι όροι διεξαγωγής της.

γ) «Άδεια μεταφοράς»: η διοικητική πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 7, με την οποία επιτρέπεται η μεταφορά CO₂ μέσω του δικτύου μεταφοράς από εγκαταστάσεις δέσμευσης σε τόπο αποθήκευσης ή σε εγκαταστάσεις υγροποίησης CO₂ και καθορίζονται οι όροι διεξαγωγής της μεταφοράς.

δ) «Άδεια χρήσης»: η διοικητική πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 6, με την οποία επιτρέπεται η χρήση CO₂ και καθορίζονται οι όροι αυτής.

ε) «Απόβλητα»: οι ουσίες που ορίζονται ως απόβλητα στην περ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4819/2021 (Α' 129) και το Παράρτημα της απόφασης 2000/532/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 2000, για την αντικατάσταση της απόφασης 94/3/ΕΚ για τη θέσπιση καταλόγου αποβλήτων σύμφωνα με το στοιχείο α) του άρθρου 1 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης 94/904/ΕΚ του Συμβουλίου για την κατάρτιση καταλόγου επικίνδυνων αποβλήτων κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 1 της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τα επικίνδυνα απόβλητα (L 226).

στ) «Αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς ή αποθήκευση»: η έγχυση που συνοδεύεται από αποθήκευση CO₂ σε υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς.

ζ) «Αρμόδια αρχή CCS» (Carbon Capture and Storage): η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Διαχειριστική Εταιρία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε.» (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. Α.Ε.), η λειτουργία της οποίας διέπεται από το Κεφάλαιο Α' της Ενότητας Β' του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί σύστασης της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρίας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε..

η) «Αρχικά εκτιμώμενη αποθηκευτική δυναμικότητα»: η εκτιμώμενη συνολική αποθηκευτική δυναμικότητα, η οποία βασίζεται στην άδεια αποθήκευσης ή σε τεχνικές μελέτες που έχουν πιστοποιηθεί από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα.

θ) «Βιομηχανίες δυσχερώς απανθρακοποιήσιμες»: οι βιομηχανίες για τις οποίες είναι εξαιρετικά δύσκολη η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, επειδή δεν υπάρχει τεχνολογικά εύκολος τρόπος αντικατάστασης των ορυκτών καυσίμων, ιδίως μέσω εξηλεκτρισμού, ή επειδή υφίστανται εκπομπές CO₂ που είναι απολύτως συνυφασμένες με την ίδια τη βιομηχανική διεργασία και δεν αποφεύγονται.

ι) «Γεωλογικός σχηματισμός»: μια λιθοστρωματογραφική υποδιαίρεση μέσα στην οποία ανευρίσκονται και χαρτογραφούνται διακεκριμένα πετρώματα.

ια) «Δεδομένα δημοσίου»: τα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα γεωλογικά, γεωτρητικά, γεωφυσικά, γεωχημικά, πετροφυσικά δεδομένα, τα δεδομένα μηχανικής ταμειυτήρων, οι χάρτες θέσης γεωτρήσεων και τα δεδομένα εισπίεσης και παραγωγής, καθώς και αυτά που αφορούν σε πυρήνες, θρύμματα και διαγραφίες, σε οποιαδήποτε μορφή και αν παρήχθησαν, τα οποία ανήκουν στην κυριότητα και τηρούνται από το Ελληνικό Δημόσιο ή την αρμόδια αρχή CCS, πριν από την έναρξη των εργασιών εξερεύνησης εντός συγκροτήματος αποθήκευσης ή των εργασιών αποθήκευσης εντός τόπου αποθήκευσης.

ιβ) «Διαρροή»: οποιαδήποτε διαρροή CO₂ από συγκρότημα αποθήκευσης.

ιγ) «Δίκτυο μεταφοράς»: το δίκτυο σωληναγωγών, συμπεριλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης για τη μεταφορά CO₂ σε τόπο αποθήκευσης, των σχετικών προσωρινών χώρων αποθήκευσης, καθώς και των συνοδών εγκαταστάσεών τους, εξαιρουμένων των δικτύων σωληναγωγών που βρίσκονται εντός τόπου αποθήκευσης, καθώς και αυτών που εκτείνονται μεταξύ των χερσαίων και των υπεράκτιων εγκαταστάσεων αποθήκευσης.

ιδ) «Διορθωτικά μέτρα»: τα μέτρα που λαμβάνονται για να διορθωθούν σημαντικές ανωμαλίες ή να διακοπούν διαρροές, ώστε να προληφθεί ή να σταματήσει η έκλυση CO₂ από συγκρότημα αποθήκευσης.

ιε) «Εγγύηση καλής εκτέλεσης»: η χρηματική εγγύηση που καταβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 24 προς εξασφάλιση της υποχρέωσης του φορέα εξερεύνησης ή του φορέα εκμετάλλευσης για καλή εκτέλεση του έργου που έχει αναλάβει.

ιστ) «Εγκαταστάσεις δέσμευσης»: οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται από έναν παραγωγό εκπομπών CO₂ για τη δέσμευση των εκπομπών CO₂, οι οποίες παράγονται ως αποτέλεσμα βιομηχανικής ή άλλης δραστηριότητας αυτού, εντός της περιμέτρου των εγκαταστάσεών του.

ιζ) «Εγκαταστάσεις υγροποίησης CO₂»: η υποδομή που χρησιμοποιείται για την υγροποίηση των εκπομπών CO₂ με σκοπό τη μεταφορά τους σε τόπους αποθήκευσης. Σε αυτές περιλαμβάνονται και τυχόν συναφείς εγκαταστάσεις προσωρινής αποθήκευσης CO₂. Εξαιρούνται οι υποδομές που χρησιμοποιούνται για την υγροποίηση των εκπομπών CO₂ εντός ενός τόπου αποθήκευσης.

ιη) «Ενδιαφερόμενος»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενδιαφέρεται να υποβάλει αίτηση για τη λήψη άδειας εξερεύνησης ή άδειας αποθήκευσης.

ιθ) «Ένωση προσώπων»: κάθε ένωση, σύμπραξη ή κοινοπραξία φυσικών ή/και νομικών προσώπων.

κ) «Εξερεύνηση»: η αξιολόγηση δυνητικών συγκροτημάτων αποθήκευσης για τους σκοπούς αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, μέσω δραστηριοτήτων απεικόνισης του υπεδάφους, ιδίως μέσω σεισμικών ερευνών ή επέμβασης στο υπέδαφος, γεωτρητικών εργασιών για την απόκτηση γεωλογικών πληροφοριών σχετικά με τα στρώματα που εντοπίζονται στο δυνητικό συγκρότημα αποθήκευσης και, ανάλογα με την περίπτωση, διεξαγωγής δοκιμών έγχυσης για τον ορισμό ενός τόπου αποθήκευσης.

κα) «Θύσανος CO₂»: ο όγκος διασποράς CO₂ σε γεωλογικό σχηματισμό.

κβ) «Ιδιότητα δεδομένα»: τα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα γεωλογικά, γεωφυσικά, γεωχημικά, πετροφυσικά, γεωτρητικά δεδομένα, τα δεδομένα μηχανικής ταμειυτήρων, σε οποιαδήποτε μορφή και αν παρήχθησαν, καθώς και το σχετικό επεξηγηματικό ή/και παράγωγο υλικό, εκτός από τα δεδομένα δημοσίου και τα πρωτογενή δεδομένα, τα οποία τηρούνται από έναν φορέα εξερεύνησης κατά τη διάρκεια και αναφορικά με τις εργασίες εξερεύνησης ή από έναν φορέα εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια ή/και αναφορικά με τις εργασίες αποθήκευσης.

κγ) «Ιδιότητα ή ιδιοχρησιμοποιούμενα μικροδίκτυα»: είτε τα δίκτυα σωληναγωγών που ανήκουν κατά κυριότητα σε παραγωγό εκπομπών CO₂ ή χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από αυτόν εντός των εγκαταστάσεων του ή πλησίον αυτών και συνδέουν τις εγκαταστάσεις εκπομπής CO₂ με χώρους υγροποίησης ή προσωρινής αποθήκευσης CO₂, προς περαιτέρω μεταφορά του σε τόπους αποθήκευσης είτε τα εσωτερικά δίκτυα σωληναγωγών που εκτείνονται εντός του τόπου αποθήκευσης.

κδ) «Κανονισμός τιμολόγησης δικτύου μεταφοράς CO₂»: η διοικητική πράξη που ρυθμίζει ζητήματα που σχετίζονται με την τιμολόγηση μιας υποδομής μεταφοράς CO₂.

κε) «Κανονισμός τιμολόγησης τόπου αποθήκευσης CO₂»: η διοικητική πράξη που ρυθμίζει ζητήματα που σχετίζονται με την τιμολόγηση μιας υποδομής αποθήκευσης CO₂.

κστ) «Κλείσιμο»: η οριστική παύση έγχυσης CO₂ σε έναν τόπο αποθήκευσης.

κζ) «Κώδικας Διαχείρισης Δικτύου Μεταφοράς CO₂»: η διοικητική πράξη που ρυθμίζει ζητήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση μιας υποδομής μεταφοράς CO₂.

κη) «Κώδικας Διαχείρισης Τόπου Αποθήκευσης»: η διοικητική πράξη που ρυθμίζει ζητήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση μιας υποδομής αποθήκευσης CO₂.

κθ) «Κώδικας Κατανομής Χωρητικότητας Τόπου Αποθήκευσης»: η διοικητική πράξη που ρυθμίζει ζητήματα που σχετίζονται με την κατανομή της χωρητικότητας σε μια υποδομή αποθήκευσης CO₂.

λ) «Μετά το κλείσιμο»: η περίοδος μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένης της περιόδου μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης στην αρμόδια αρχή CCS.

λα) «Μετανάστευση CO₂»: η κίνηση του θυσάνου CO₂ μέσα σε συγκρότημα αποθήκευσης CO₂.

λβ) «Μεταφορά CO₂»: η μεταφορά CO₂ από τις εγκαταστάσεις δέσμευσης σε τόπο αποθήκευσης ή σε ενδιάμεσους τόπους επεξεργασίας CO₂, ιδίως σε εγκαταστάσεις υγροποίησης CO₂, μέσω δικτύου μεταφοράς, με πλοία, φορτηγίδες και άλλα πρόσφορα μέσα μεταφοράς.

λγ) «Ουσιώδης μεταβολή»: οιαδήποτε μεταβολή που δεν προβλέπεται στην άδεια αποθήκευσης, η οποία μπορεί να επηρεάσει σημαντικά το περιβάλλον ή την υγεία ή την ομαλή λειτουργία της αγοράς στον τομέα της δέσμευσης, χρήσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂.

λδ) «Περίοδος μετά το κλείσιμο»: η περίοδος μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένης της περιόδου μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης στην αρμόδια αρχή CCS.

λε) «Πιλοτικοί τόποι αποθήκευσης»: οι τόποι αποθήκευσης για τους οποίους έχει εκδοθεί άδεια εξερεύνησης για την κατ' αρχήν επιλεξιμότητα του τόπου αποθήκευσης και τη διαπίστωση της καταλληλότητάς του όσον αφορά την αποθήκευση CO₂, ή άδεια αποθήκευσης ή έχει υποβληθεί αίτηση για την έκδοση των αδειών αυτών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 173 του ν. 4964/2022 (Α' 150), περί αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα από φορείς οι οποίοι κατέχουν δικαίωμα ή άδεια έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.

λστ) «Πρωτογενή δεδομένα»: τα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα πεδίου, καθώς και το σχετικό επεξηγηματικό υλικό, που σχετίζονται με ορισμένη περιοχή εξερεύνησης ή συγκρότημα αποθήκευσης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται γεωλογικά, γεωτρητικά, γεωφυσικά, γεωχημικά, πετροφυσικά δεδομένα, τα δεδομένα μηχανικής ταμειυτήρων και τα δεδομένα εισπίεσης και

παραγωγής, καθώς και αυτά που αφορούν σε πυρήνες, θρύμματα και διαγραφίες, σε οποιαδήποτε μορφή και αν παρήχθησαν, και τηρούνται από φορέα εξερεύνησης κατά τη διάρκεια και αναφορικά με τις εργασίες εξερεύνησης ή από φορέα εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια και αναφορικά με τις εργασίες αποθήκευσης.

λζ) «Ρ.Α.Α.Ε.Υ.»: η Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων, εν προκειμένω, ο Κλάδος Ενέργειας της Αρχής.

λη) «Ρεύμα CO₂» ή «ρεύμα»: η ροή ουσιών που προκύπτει από τις διεργασίες δέσμευσης CO₂ και τις διεργασίες προσαρμογής σε συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές μεταφοράς ή αποθήκευσης CO₂.

λθ) «Σημαντική ανωμαλία»: η ανωμαλία στις εργασίες έγχυσης ή αποθήκευσης ή στις συνθήκες του ίδιου του συγκροτήματος αποθήκευσης, η οποία συνεπάγεται κίνδυνο διαρροής ή κίνδυνο για το περιβάλλον ή την υγεία.

μ) «Σημαντικός κίνδυνος»: ο συνδυασμός της πιθανότητας πρόκλησης ζημίας και μεγέθους ζημίας που δεν μπορεί να αγνοηθεί χωρίς να απειληθεί η επίτευξη του σκοπού του παρόντος νόμου.

μα) «Στήλη ύδατος»: η κατακόρυφα συνεχής μάζα ύδατος από την επιφάνεια έως τα ιζήματα του πυθμένα ενός υδάτινου σώματος.

μβ) «Συγκρότημα αποθήκευσης»: ο τόπος αποθήκευσης και οι γύρω γεωλογικοί χώροι, οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν τη συνολική ακεραιότητα και ασφάλεια της αποθήκευσης.

μγ) «Τόπος αποθήκευσης»: μια κατ' όγκον καθορισμένη περιοχή μέσα σε γεωλογικό σχηματισμό που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση CO₂ και τις συναφείς επιφανειακές και εγχυτικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των χώρων προσωρινής αποθήκευσης, εντός του συγκροτήματος αποθήκευσης.

μδ) «Υδραυλική μονάδα»: ο υδραυλικά συνδεδεμένος πορώδης χώρος, όπου η μεταφορά της πίεσης μπορεί να μετρηθεί με τεχνικά μέσα, ο οποίος περιορίζεται από αδιαπέραστα φράγματα, ιδίως πετρώματα, ρήγματα, αλατούχους θόλους ή λιθολογικά όρια ή από τομές του σχηματισμού που δημιουργούνται με την επιφάνεια της γης.

με) «Υποθαλάσσιες περιοχές»: οι υποθαλάσσιες περιοχές όπως ορίζονται κατά την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995 (Α' 27).

μστ) «Υγροποίηση»: Η δραστηριότητα μετατροπής του CO₂ από αέρια σε υγρή κατάσταση με σκοπό τη μεταφορά του σε τόπο αποθήκευσης.

μζ) «Υφάλμυροι υπόγειοι υδροφορείς»: οι υπόγειοι γεωλογικοί σχηματισμοί οι οποίοι αποτελούνται από διαπερατά πετρώματα, που είναι κορεσμένα με ύδατα υψηλής περιεκτικότητας σε άλατα, τα οποία δεν είναι κατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση ή άλλες χρήσεις (ιδίως γεωργικές) χωρίς σημαντική επεξεργασία και οι οποίοι μπορούν να αξιοποιούνται για τη γεωλογική αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής και υδατικής νομοθεσίας και τις προδιαγραφές του Διεθνούς Οργανισμού Πιστοποίησης (International Organization for Standardization - ISO).

μη) «Φορέας εκμετάλλευσης»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατέχει άδεια αποθήκευσης και εκμεταλλεύεται τόπο αποθήκευσης CO₂.

μθ) «Φορέας εξερεύνησης»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατέχει άδεια εξερεύνησης και έχει αποκλειστικό δικαίωμα να προβεί σε εργασίες εξερεύνησης εντός ορισμένου συγκροτήματος αποθήκευσης CO₂.

ν) «Χρήση CO₂»: η χρήση του CO₂ που προκύπτει από τη διαδικασία δέσμευσης του άρθρου 5 και αφορά στη χρήση ιδίως για μετατροπή, αξιοποίηση ή ενσωμάτωση αυτού σε προϊόντα, υλικά ή καύσιμα.

Άρθρο 4
Αρμόδια αρχή CCS
(άρθρο 23 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος ορίζεται η Ελληνική Διαχειριστική Εταιρία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. Α.Ε.). Η αρμόδια αρχή CCS συνεργάζεται επί ειδικότερων ζητημάτων με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή άλλων Υπουργείων ή φορέων του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), σύμφωνα με τον παρόντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ

Άρθρο 5
Δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα

1. Η δέσμευση CO₂ επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαθέτουν εγκαταστάσεις δέσμευσης και η άδεια λειτουργίας των οποίων περιέχει τη δυνατότητα δέσμευσης CO₂. Η δέσμευση CO₂ δύναται να αποσκοπεί στην χρήση ή την αποθήκευση του CO₂, σύμφωνα με τον παρόντα.
2. Η αρμόδια αρχή CCS εισηγείται στην αρχή που είναι αρμόδια για την έκδοση ή την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας, ως προς τη δυνατότητα δέσμευσης CO₂ και ως προς τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη δέσμευση CO₂, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης.

Άρθρο 6
Χρήση διοξειδίου του άνθρακα

1. Η χρήση CO₂, το οποίο προκύπτει από διαδικασία δέσμευσης, επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια χρήσης από την αρχή που είναι αρμόδια για την έκδοση ή την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας της κύριας δραστηριότητας αυτών.
2. Ο κάτοχος άδειας χρήσης CO₂ λαμβάνει τα τεχνικής φύσης μέτρα που ορίζονται στην άδεια χρήσης για την πρόληψη της ακούσιας απελευθέρωσης CO₂ στο περιβάλλον, κατά τη διάρκεια της χρήσης αυτού.
3. Η αρχή που εκδίδει την άδεια χρήσης επιβλέπει τη συμμόρφωση των κατόχων αδειών χρήσης με τον παρόντα και ενημερώνει σχετικά την αρμόδια αρχή CCS, η οποία εισηγείται στην αρχή αυτή, τη λήψη των αναγκαίων μέτρων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Άρθρο 7
Μεταφορά διοξειδίου του άνθρακα

1. Η μεταφορά CO₂ μέσω του δικτύου μεταφοράς επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν λάβει άδεια μεταφοράς. Η άδεια μεταφοράς εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS. Δεν υπόκειται στην υποχρέωση λήψης άδειας μεταφοράς του προηγούμενου εδαφίου η μεταφορά CO₂ με άλλα μέσα μεταφοράς της περ. λβ) του άρθρου 3, πλην της μεταφοράς μέσω δικτύου μεταφοράς.

2. Οι μεταφορείς κατά την παραλαβή του CO₂ που προορίζεται να εγχυθεί σε τόπο αποθήκευσης χορηγούν στους παραγωγούς εκπομπών CO₂ πιστοποιητικό προέλευσης (πιστοποιητικό μεταφοράς), το οποίο περιλαμβάνει:

- α) τα στοιχεία του φορέα πιστοποίησης,
- β) την ημερομηνία έκδοσης,
- γ) τα στοιχεία του κατόχου άδειας δέσμευσης από τον οποίο παρέλαβαν το αέριο,
- δ) στοιχεία ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ρεύματος, σε συμμόρφωση με το άρθρο 17, και
- ε) στοιχεία ως προς την ποσότητα που παρέλαβαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ

Άρθρο 8

Αρμοδιότητα εξερεύνησης και αποθήκευσης

1. Η αρμοδιότητα εξερεύνησης και αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, ανήκει αποκλειστικά στο Ελληνικό Δημόσιο.
2. Η αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς αποσκοπεί στη μόνιμη απομόνωση του CO₂ κατά τρόπο που να προλαμβάνει και, όπου αυτό δεν είναι εφικτό, να εξαλείφει, τις αρνητικές επενέργειες και κινδύνους για το περιβάλλον και την υγεία.
3. Συμπληρωματικά, για το παρόν Κεφάλαιο, εφαρμόζονται αναλογικά ο ν. 4602/2019 (Α΄ 45), περί έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης του γεωθερμικού δυναμικού, καθώς και ο Μεταλλευτικός Κώδικας (ν.δ. 210/1973, Α΄ 277).

Άρθρο 9

Χωροθέτηση δυνητικών τόπων αποθήκευσης (άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Μετά την έκδοση της απόφασης της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 40, αξιολογείται από την αρμόδια αρχή CCS, από τεχνική άποψη, η κατ' αρχήν διαθέσιμη αποθηκευτική ικανότητα και χωροθετούνται δυνητικοί τόποι αποθήκευσης, στην περιοχή που ορίστηκε με την απόφαση αυτή. Η χωροθέτηση γίνεται σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 3 του άρθρου 40:
 - α) μετά από εξερεύνηση, σύμφωνα με το άρθρο 10 ή
 - β) με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής CCS.
2. Ένας δυνητικός τόπος αποθήκευσης χωροθετείται εάν, υπό τις προτεινόμενες προϋποθέσεις χρήσης, δεν υφίσταται σημαντικός κίνδυνος διαρροής, ούτε σημαντικός κίνδυνος για το περιβάλλον ή την υγεία, ούτε τίθεται ζήτημα εθνικής ασφάλειας.

Άρθρο 10

Άδειες εξερεύνησης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Η εξερεύνηση ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που έχουν λάβει άδεια εξερεύνησης από την αρμόδια αρχή CCS.

2. Ο κάτοχος άδειας εξερεύνησης έχει αποκλειστικό δικαίωμα εξερεύνησης του δυνητικού τόπου αποθήκευσης για τον οποίο χορηγήθηκε η άδεια. Επιτρέπεται η χορήγηση άδειας για άλλη χρήση του εν λόγω τόπου κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας εξερεύνησης, εφόσον, κατά την κρίση της αρμόδιας αρχής CCS, δεν παρεμποδίζει τις εργασίες εξερεύνησης ή άλλες δραστηριότητες που τελούνται νομίμως σε αυτόν.

3. Η αίτηση για την έκδοση άδειας εξερεύνησης υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή CCS.

4. Εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 40 η αρμόδια αρχή CCS, εφόσον η αίτηση της παρ. 3 του παρόντος πληροί τα κριτήρια της παρ. 2 του άρθρου 9, ή με δική της πρωτοβουλία, εκδίδει διακήρυξη διεθνούς ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διακήρυξη αφορά στην εξερεύνηση ενός (1) ή περισσότερων δυνητικών τόπων αποθήκευσης και ορίζει:

α) την προθεσμία υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) μηνών,

β) τα ελάχιστα στοιχεία που περιλαμβάνει η αίτηση συμμετοχής, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα II, καθώς και

γ) κάθε άλλο πρόσθετο στοιχείο, έγγραφο και δικαιολογητικό που απαιτείται.

5. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την έκδοση άδειας εξερεύνησης ή συμμετοχής στη διαδικασία της παρ. 4 έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, εφόσον τα ίδια ή, σε περίπτωση ένωσης προσώπων, τα μέλη αυτών, είναι εγκατεστημένα σε:

α) κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου,

β) τρίτες χώρες που έχουν συνάψει πολυμερείς ή διμερείς διεθνείς συμφωνίες με την Ε.Ε. στους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος.

6. Τα ελάχιστα κριτήρια επιλογής των ενδιαφερομένων ορίζονται στο Παράρτημα II. Με τη διακήρυξη της παρ. 4, η αρμόδια αρχή CCS δύναται να ορίσει πρόσθετα κριτήρια επιλογής.

7. Η άδεια εξερεύνησης περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα II. Η διάρκεια ισχύος της δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη.

8. Η άδεια εξερεύνησης δημοσιεύεται, εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της, σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται με την ίδια μορφή στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της αρμόδιας αρχής CCS.

9. Τα στοιχεία που προκύπτουν από την εξερεύνηση ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης, ιδίως οι μετρήσεις, οι μελέτες και τα πορίσματα, υποβάλλονται από τον φορέα εξερεύνησης στην αρμόδια αρχή CCS.

10. Βάσει των στοιχείων της παρ. 9, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, αποφασίζει για τη χωροθέτηση του δυνητικού τόπου αποθήκευσης ως τόπου αποθήκευσης.

Άρθρο 11

Παράταση ισχύος, μεταβίβαση και ανάκληση αδειών εξερεύνησης (παρ. 3 άρθρου 5 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Η αρμόδια αρχή CCS δύναται να παρατείνει τη διάρκεια ισχύος μιας άδειας εξερεύνησης, κατόπιν αίτησης του φορέα εξερεύνησης, εάν αυτός αποδεικνύει ότι η εξερεύνηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους της άδειας, αλλά η ορισθείσα σε αυτή διάρκεια δεν επαρκεί για την ολοκλήρωσή της. Στην απόφαση αιτιολογείται κατά τρόπο σαφή και ορισμένο η παράταση που

χορηγείται. Η συνολική διάρκεια ισχύος της άδειας εξερεύνησης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν παρατάσεων της, δεν δύναται να υπερβαίνει τα οκτώ (8) έτη.

2. Η άδεια εξερεύνησης δύναται να μεταβιβάζεται, εντός της διάρκειας ισχύος της, μετά από έγκριση της αρμόδιας αρχής CCS. Ο κάτοχος της άδειας υποβάλλει στην αρμόδια αρχή CCS αίτηση που συνοδεύεται από τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά του φορέα στον οποίο ενδιαφέρεται να μεταβιβάσει την άδεια, καθώς και τη μεταξύ τους σύμβαση, προκειμένου να εκτιμηθεί αν στο πρόσωπό του συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για τη χορήγηση άδειας εξερεύνησης βάσει του άρθρου 10. Η αρμόδια αρχή CCS αξιολογεί τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή τους, και αν ο φορέας αυτός πληροί τα κριτήρια επιλογής, εξετάζει ζητήματα εθνικής ασφάλειας και τροποποιεί την άδεια εξερεύνησης, ως προς τα στοιχεία του κατόχου. Με τη μεταβίβαση της άδειας εξερεύνησης, ο νέος κάτοχος υπεισέρχεται στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν.

3. Αν στο μετοχικό κεφάλαιο του φορέα εξερεύνησης εισέρχεται νέος μέτοχος, τα στοιχεία του μαζί με τα αναγκαία δικαιολογητικά, γνωστοποιούνται στην αρμόδια αρχή CCS πριν από την επιδιωκόμενη εταιρική μεταβολή. Η αρμόδια αρχή CCS αξιολογεί τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή τους, και, εφόσον κρίνει ότι δεν παραβιάζεται ο παρών νόμος και δεν τίθενται ζητήματα εθνικής ασφάλειας, εγκρίνει τη συνέχιση της ισχύος της άδειας, μετά από την εταιρική μεταβολή. Στην περίπτωση αυτή δεν τροποποιείται η άδεια εξερεύνησης.

4. Η αρμόδια αρχή CCS δύναται να ανακαλεί την άδεια εξερεύνησης:

α) μετά από αίτημα του φορέα εξερεύνησης, οπότε καταπίπτει η χορηγηθείσα εγγύηση του άρθρου 24 ή

β) εάν διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια επιλογής του παρόντος νόμου ή

γ) σε περίπτωση παράβασης ουσιώδους όρου της άδειας ή

δ) σε περίπτωση παράβασης οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος.

5. Εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της, η απόφαση για την παράταση ισχύος, τη μεταβίβαση ή την ανάκληση της άδειας εξερεύνησης, δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της αρμόδιας αρχής CCS στην ίδια μορφή.

Άρθρο 12

Κατά προτεραιότητα δικαίωμα αποθήκευσης του φορέα εξερεύνησης (παρ. 3 άρθρου 6 και άρθρα 7, 8 και 9 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Η εκμετάλλευση ενός τόπου αποθήκευσης επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία έχουν λάβει άδεια αποθήκευσης, από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, κατά το παρόν και το άρθρο 13.

2. Ο κάτοχος άδειας αποθήκευσης έχει αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης για τον οποίο του χορηγήθηκε η άδεια. Δεν απαγορεύονται άλλες χρήσεις του εν λόγω τόπου αποθήκευσης κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας, εάν η αρμόδια αρχή CCS κρίνει ότι δεν παρεμποδίζουν την αποθήκευση ή άλλες δραστηριότητες που τελούνται νομίμως σε αυτόν.

3. Ο φορέας εξερεύνησης ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης έχει προτεραιότητα για τη λήψη άδειας αποθήκευσης για τον τόπο αυτόν, αν σωρευτικά έχει:

α) τηρήσει τους όρους της άδειας εξερεύνησης και τις διατάξεις του παρόντος,

- β) ολοκληρώσει την εξερεύνηση του δυνητικού τόπου αποθήκευσης,
- γ) υποβάλει τα στοιχεία, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 10,
- δ) υποβάλει αίτηση, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ, για την έκδοση άδειας αποθήκευσης πριν από τη λήξη της άδειας εξερεύνησης.
4. Η άδεια αποθήκευσης εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, εντός δώδεκα (12) μηνών από την υποβολή της αίτησης, αν σωρευτικά:
- α) ο αιτών φορέας πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 3,
- β) η αίτηση περιλαμβάνει τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ,
- γ) ο αιτών φορέας διαθέτει χρηματοοικονομική επάρκεια, τεχνική καταλληλότητα και προσωπικό με υψηλό επίπεδο επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης που επιτρέπουν τη λειτουργία και την παρακολούθηση του τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος,
- δ) στην περίπτωση περισσότερων του ενός τόπων αποθήκευσης στην ίδια υδραυλική μονάδα, οι δυνητικές αλληλεπιδράσεις πίεσης είναι τέτοιες, ώστε και οι δύο τόποι να μπορούν συγχρόνως να πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος,
- ε) έχει ληφθεί υπόψη η γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο άδειας αποθήκευσης, σύμφωνα με το άρθρο 14.
5. Εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 3, ο φορέας εξερεύνησης χάνει την προτεραιότητά του ως προς τον συγκεκριμένο τόπο αποθήκευσης.
6. Ο κάτοχος άδειας αποθήκευσης επιβαρύνεται με ειδικό τέλος, το οποίο καταβάλλεται στον Ειδικό Λογαριασμό CCS του άρθρου 39 και διατίθεται προς όφελος των τοπικών κοινωνιών. Για την περίοδο που εκκινεί δεκαοκτώ (18) μήνες από την έκδοση της άδειας αποθήκευσης έως και την έναρξη της εμπορικής λειτουργίας του τόπου αποθήκευσης, το ειδικό τέλος ορίζεται σε ποσό ενός (1) ευρώ ανά τόνο CO₂ βάσει της χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης, όπως αυτή προσδιορίζεται στην άδεια αποθήκευσης. Για την περίοδο εμπορικής λειτουργίας του τόπου αποθήκευσης, το ειδικό τέλος υπολογίζεται σε δύο (2) ευρώ ανά αποθηκευμένο τόνο CO₂. Το ειδικό τέλος αποδίδεται στους δικαιούχους Ο.Τ.Α. α' βαθμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της παρ. 15 του άρθρου 40.
7. Αν, βάσει προκαταρκτικών μελετών και άλλων πληροφοριών του φακέλου του έργου, προκύπτει μεγαλύτερη χωρητικότητα του τόπου αποθήκευσης και δυνατότητα έγχυσης και αποθήκευσης όγκων CO₂ μεγαλύτερων από τους αναφερόμενους στην αίτηση έκδοσης άδειας αποθήκευσης ή στην εκδοθείσα άδεια αποθήκευσης, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφόσον εκτιμά, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, ότι υφίσταται η αντίστοιχη μεγέθους ζήτηση, δύναται να ζητήσει από τον φορέα εξερεύνησης ή τον φορέα εκμετάλλευσης αντίστοιχα την υποβολή αναθεωρημένων μελετών εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, προκειμένου να αξιολογηθεί εκ νέου η διαθέσιμη δυναμικότητα του τόπου αποθήκευσης και να επαναπροσδιοριστούν:
- α) η συνολική ποσότητα CO₂ που επιτρέπεται να αποθηκεύεται στον τόπο αποθήκευσης,
- β) τα όρια πίεσης του ταμιευτήρα, και
- γ) οι ανώτατοι επιτρεπόμενοι ρυθμοί και πιέσεις έγχυσης για την έκδοση της άδειας αποθήκευσης, σύμφωνα με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις.
8. Αφού λάβει υπόψη και τα αποτελέσματα των μελετών αυτών, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εκδίδει άδεια αποθήκευσης ή τροποποιεί την εκδοθείσα άδεια αντίστοιχα, στην οποία συμπεριλαμβάνει δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα για την προσαρμογή του τόπου αποθήκευσης στα αναθεωρημένα τεχνικά χαρακτηριστικά. Αν ο φορέας εκμετάλλευσης δεν προβεί, εντός ευλόγου χρόνου, στις ενέργειες που απαιτούνται για την αποτελεσματική συμμόρφωσή του, προς την υποχρέωση ανάπτυξης του τόπου αποθήκευσης, βάσει της συνολικής χωρητικότητάς

του, και εφόσον η καθυστέρηση αυτή δεν οφείλεται σε ανωτέρα βία ή άλλη αντικειμενική αδυναμία, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας προκηρύσσει διεθνή ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση της χρηματοδότησης των σχετικών έργων ή της κατασκευής και χρηματοδότησής τους σε τρίτο, σύμφωνα με το άρθρο 13. Περαιτέρω, η αρμόδια αρχή CCS δύναται να αποφασίσει την επιβολή ποινικής ρήτρας για κάθε μήνα καθυστέρησης, λαμβάνοντας υπόψη τις δαπάνες για την αγορά δικαιωμάτων εκπομπών CO₂, στις οποίες εκτίθενται οι δικαιούχοι χρήστες του τόπου αποθήκευσης.

9. Εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της, η απόφαση με την οποία χορηγείται άδεια αποθήκευσης, δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της αρμόδιας αρχής CCS με την ίδια μορφή.

Άρθρο 13

Διεθνής ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την άδεια αποθήκευσης (παρ. 2 άρθρου 6 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Εάν ο φορέας εξερεύνησης χάσει την προτεραιότητά του ως προς τον τόπο αποθήκευσης ή εάν η αξιολόγηση της διαθέσιμης αποθηκευτικής ικανότητας ενός τόπου αποθήκευσης και η χωροθέτηση αυτού έχουν διεξαχθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9, με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής CCS, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρχής, προκηρύσσει διεθνή ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για τη χορήγηση άδειας αποθήκευσης στον τόπο αυτόν.
2. Δικαίωμα συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία του παρόντος έχουν οι φορείς της παρ. 5 του άρθρου 10, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής που ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 10, στο μέτρο που αυτά αφορούν την αποθήκευση. Η διακήρυξη, η οποία δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιέχει τουλάχιστον την κατ' αρχήν διαθέσιμη χωρητικότητα του τόπου αποθήκευσης και τη δυνατότητα έγχυσης CO₂ σε αυτόν, πρόσθετα κριτήρια επιλογής, τις ελάχιστες πληροφορίες που περιλαμβάνει η αίτηση συμμετοχής, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα III, το χρονοδιάγραμμα και τους όρους διεξαγωγής του διαγωνισμού, την ημερομηνία έναρξης και την προθεσμία υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο (2) μηνών, καθώς και κάθε άλλη πρόσθετη πληροφορία, στοιχείο, έγγραφο και δικαιολογητικό.
3. Η άδεια αποθήκευσης εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, αφού ληφθεί υπόψη η γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο της άδειας αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 14.
4. Οι παρ. 2, 6, 7 και 9 του άρθρου 12 εφαρμόζονται και ως προς τη διεθνή ανταγωνιστική διαδικασία για την άδεια αποθήκευσης.

Άρθρο 14

Εξέταση αιτήσεων και σχεδίων αδειών αποθήκευσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 10 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Η αρμόδια αρχή CCS κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις αιτήσεις για τη χορήγηση αδειών αποθήκευσης μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή τους.
2. Η αρμόδια αρχή CCS ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όλα τα σχέδια αδειών αποθήκευσης και τυχόν άλλα στοιχεία που συνεκτιμώνται για την έκδοση της άδειας.

3. Οι γνώμες που παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επί των σχεδίων αδειών αποθήκευσης δεν είναι δεσμευτικές για το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Η αρμόδια αρχή CCS κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε άδεια αποθήκευσης. Εάν η άδεια αποκλίνει από τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, αιτιολογεί την απόκλιση.

Άρθρο 15

Τροποποίηση και μεταβίβαση των αδειών αποθήκευσης (παρ. 1 άρθρου 11 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Ο φορέας εκμετάλλευσης ενημερώνει το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την αρμόδια αρχή CCS πριν από κάθε τροποποίηση της εταιρικής ή μετοχικής του σύνθεσης ή άλλων μεταβολών που αφορούν τον ίδιο τον φορέα εκμετάλλευσης. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, εγκρίνει ή απορρίπτει την τροποποίηση της εταιρικής ή μετοχικής σύνθεσης ή άλλες μεταβολές, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

2. Για τις τροποποιήσεις των όρων εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με την παρ. 1 απαιτείται η υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων κατά τον ν. 4014/2011 (Α' 209). Αν εκδοθεί νέα Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) ή τροποποιηθεί η ισχύουσα, ο φορέας εκμετάλλευσης την κοινοποιεί αμελλητί στην αρμόδια αρχή CCS, η οποία εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως προς το εάν απαιτείται η έκδοση νέας άδειας αποθήκευσης ή η τροποποίηση της ισχύουσας.

3. Η απόφαση για την τροποποίηση της άδειας αποθήκευσης δημοσιεύεται σε περίληψη, εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της αρμόδιας αρχής CCS με την ίδια μορφή.

4. Η άδεια αποθήκευσης δύναται να μεταβιβάζεται, εντός της διάρκειας ισχύος της, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS.

Ο κάτοχος της άδειας υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην αρμόδια αρχή CCS, αίτηση που συνοδεύεται από τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για να εκτιμηθεί εάν συντρέχουν στο πρόσωπο του υποψηφίου νέου κατόχου οι απαραίτητοι όροι για τη χορήγηση της άδειας αποθήκευσης, καθώς και τη σύμβασή του με τον τελευταίο. Η αρμόδια αρχή CCS εξετάζει τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή τους, και εφόσον κρίνει ότι πληρούνται τα κριτήρια επιλογής και εξετάσει την παράμετρο της εθνικής ασφάλειας, εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας την τροποποίηση της άδειας αποθήκευσης ως προς τα στοιχεία του νέου κατόχου. Με τη μεταβίβαση της άδειας αποθήκευσης ο νέος κάτοχος υπεισέρχεται στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτή.

5. Εάν στο μετοχικό κεφάλαιο του κατόχου της άδειας αποθήκευσης εισέρχεται νέος μέτοχος ή νέοι μέτοχοι, τα στοιχεία τους γνωστοποιούνται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην αρμόδια αρχή CCS τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από τη σκοπούμενη εταιρική μεταβολή. Η αρμόδια αρχή CCS εξετάζει τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή τους και, εφόσον κρίνει ότι δεν παραβιάζονται οι διατάξεις του παρόντος και δεν τίθενται ζητήματα εθνικής ασφάλειας, εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου

Περιβάλλοντος και Ενέργειας την έγκριση της εταιρικής μεταβολής. Τροποποίηση της άδειας αποθήκευσης στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται.

Άρθρο 16

Διάρκεια και ανάκληση της άδειας αποθήκευσης

(παρ. 3 και 4 άρθρου 11 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Η διάρκεια της άδειας δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από είκοσι πέντε (25) έτη, ούτε να είναι μικρότερη από είκοσι (20) έτη από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η άδεια αποθήκευσης δύναται να ανανεώνεται ανά πέντε (5) έτη με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, ύστερα από αίτηση του φορέα εκμετάλλευσης, που υποβάλλεται προς το όργανο αυτό και την αρμόδια αρχή CCS, έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της ισχύουσας άδειας.

3. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επανεξετάζει και, εάν απαιτείται, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, επικαιροποιεί ή, αν συντρέχει σοβαρή παραβίαση του παρόντος ή υποτροπή, ως έσχατο μέτρο ειδικώς για τις περ. α), β) και γ), ανακαλεί την άδεια αποθήκευσης αν:

α) έχουν διαπιστωθεί διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες, σύμφωνα με το άρθρο 21, οι οποίες δεν έχουν αντιμετωπισθεί επαρκώς,

β) από τις υποβαλλόμενες εκθέσεις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 ή τις επιθεωρήσεις που διενεργούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 20, προκύπτει η μη συμμόρφωση προς τις προϋποθέσεις της άδειας ή η ύπαρξη κινδύνου διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών,

γ) ο φορέας εκμετάλλευσης αδυνατεί να τηρήσει τις προϋποθέσεις ισχύος της άδειας,

δ) κρίνεται αναγκαίο, βάσει των πρόσφατων επιστημονικών πορισμάτων και της τεχνολογικής εξέλιξης.

Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των περ. α) έως δ), η επικαιροποίηση της άδειας είναι δυνατή πέντε (5) έτη από τη χορήγησή της και στη συνέχεια ανά δεκαετία.

4. Στις περ. α) έως δ) της παρ. 3, η αρμόδια αρχή CCS καλεί τον φορέα εκμετάλλευσης να υποβάλει τις απόψεις του, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Αν, κατόπιν έρευνας, η αρμόδια αρχή CCS διαπιστώσει αιτιολογημένα τη συνδρομή των περιστάσεων των περ. α) έως δ) της παρ. 3, συντάσσει πρακτικό, με το οποίο καλεί τον φορέα εκμετάλλευσης σε συμμόρφωση, κατά περίπτωση, με τη λήψη μέτρων αποκατάστασης ή μέτρων μέσω των οποίων είναι εφικτή η αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας, βάσει των πρόσφατων επιστημονικών πορισμάτων και της τεχνολογικής εξέλιξης, ανάγκης, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Αν ο φορέας εκμετάλλευσης δεν συμμορφωθεί μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, η αρμόδια αρχή CCS εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας την ανάκληση της άδειας αποθήκευσης. Επίσης, η αρμόδια αρχή CCS διαβιβάζει το πρακτικό του δεύτερου εδαφίου στην, κατά το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209), αρμόδια αρχή, προκειμένου να λάβει τα μέτρα της αρμοδιότητάς της.

5. Αν ανακληθεί μία άδεια κατ' εφαρμογή των παρ. 3 και 4, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται:

α) να αποφασίσει, βάσει του άρθρου 13, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, την έκδοση διακήρυξης για διεθνή ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία με σκοπό τη χορήγηση άδειας αποθήκευσης στον τόπο αυτόν, ή

β) να εκδώσει απόφαση για το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης κατ' εφαρμογή της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 22.

6. Έως την έκδοση νέας άδειας αποθήκευσης, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας αναλαμβάνει προσωρινά όλες τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή των κριτηρίων αποδοχής, αν αποφασίσει να συνεχίσει:

α) την έγχυση CO₂ στον τόπο αποθήκευσης,

β) την παρακολούθηση και την εφαρμογή των διορθωτικών μέτρων, σύμφωνα με το Παράρτημα IV,

γ) την επιστροφή των δικαιωμάτων σε περιπτώσεις διαρροής, δυνάμει της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/86227/2245/6.8.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Αντικατάσταση της υπ' αρ. 181478/965/2017 (Β' 3763) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης - Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Υποδομών και Μεταφορών - Κατάργηση: α) της υπ' αρ. 6517/425/2019 (Β' 390) κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης - Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Υποδομών και Μεταφορών και β) της υπ' αρ. 105040/2297/14.11.2019 (Β' 4315) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Υποδομών και Μεταφορών - Ενσωμάτωση: α) της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2023 «για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ όσον αφορά τη συμβολή των αεροπορικών μεταφορών στον στόχο της Ένωσης για μείωση των εκπομπών στο σύνολο της οικονομίας και για την κατάλληλη εφαρμογή ενός παγκόσμιου αγορακεντρικού μέτρου» (L 130/115) και β) της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/959 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2023 «για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Ένωσης» (L 130/134)» (Β' 4674), καθώς και δ) τη λήψη προληπτικών ή επανορθωτικών μέτρων, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 8 και την παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 148/2009 (Α' 190).

7. Για τις δαπάνες της παρ. 6, η αρμόδια αρχή CCS αξιοποιεί τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24. Αν εκδοθεί απόφαση για το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 22, εφαρμόζεται η παρ. 6 του άρθρου 24.

8. Εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της, η απόφαση που εκδίδεται για την ανάκληση της άδειας αποθήκευσης, δημοσιεύεται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στις ιστοσελίδες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της αρμόδιας αρχής CCS στην ίδια μορφή.

Άρθρο 17

Κριτήρια και διαδικασία αποδοχής ρεύματος διοξειδίου του άνθρακα (άρθρο 12 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Σε ένα ρεύμα CO₂ δεν επιτρέπεται να προστίθενται απόβλητα ή άλλες ύλες με σκοπό τη διάθεση των εν λόγω αποβλήτων ή υλών. Ένα ρεύμα CO₂ επιτρέπεται να περιέχει ίχνη συναφών ουσιών από την πηγή, τη δέσμευση ή τη διεργασία έγχυσης και ίχνη ουσιών που προστίθενται για να βοηθήσουν την παρακολούθηση και την επαλήθευση της μετανάστευσης CO₂. Οι συγκεντρώσεις των ουσιών αυτών είναι κατώτερες από τα επίπεδα τα οποία:

α) επηρεάζουν αρνητικά την ακεραιότητα του τόπου αποθήκευσης ή τη συναφή υποδομή μεταφοράς,

- β) συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο για το περιβάλλον ή την υγεία,
- γ) παραβαίνουν τις απαιτήσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας και των ευρωπαϊκών κατευθυντηρίων γραμμών,
- δ) ορίζονται στην άδεια αποθήκευσης του εκάστοτε τύπου αποθήκευσης.

2. Ο φορέας εκμετάλλευσης:

- α) δέχεται την έγχυση ρευμάτων CO₂, εφόσον έχει γίνει ανάλυση της σύνθεσης αυτών, συμπεριλαμβανομένων των διαβρωτικών ουσιών, καθώς και αξιολόγηση κινδύνου, η οποία δείχνει ότι τα επίπεδα ρύπανσης είναι σύμφωνα με τους όρους της παρ. 1, και
- β) τηρεί μητρώο των ποσοτήτων και χαρακτηριστικών των παραδιδόμενων και εγχυόμενων ρευμάτων CO₂, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσής τους.

3. Ο φορέας εκμετάλλευσης, κατά την παραλαβή του προς αποθήκευση CO₂, από τους μεταφορείς, χορηγεί στους τελευταίους, πιστοποιητικό προέλευσης (πιστοποιητικό αποθήκευσης) το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον:

- α) τα στοιχεία του φορέα πιστοποίησης,
- β) την ημερομηνία έκδοσης,
- γ) την ημερομηνία παραλαβής στον τόπο αποθήκευσης, και την ημερομηνία μόνιμης αποθήκευσης,
- δ) τον τόπο αποθήκευσης,
- ε) τα στοιχεία του κατόχου του CO₂ πριν από την αποθήκευση,
- στ) τα στοιχεία του υπεύθυνου για τη μεταφορά CO₂, από τον οποίο παρελήφθη το ρεύμα CO₂,
- ζ) τα στοιχεία του παραγωγού εκπομπών CO₂,
- η) τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ρεύματος, και
- θ) την ποσότητα παραλαβής και την ποσότητα μόνιμης αποθήκευσης.

Αντίγραφο του πιστοποιητικού αποθήκευσης παραδίδεται και στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα της παρ. 1 του άρθρου 5, από τα οποία προέρχεται το ρεύμα CO₂ που παραλαμβάνεται τελικώς από τον φορέα εκμετάλλευσης.

Άρθρο 18

Παρακολούθηση της αποθήκευσης

(άρθρο 13 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Ο φορέας εκμετάλλευσης προβαίνει σε παρακολούθηση των μονάδων έγχυσης του συγκροτήματος αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένου, όποτε υπάρχει δυνατότητα, του θυσάνου CO₂, και, κατά περίπτωση, του περιβάλλοντος χώρου, που αποσκοπεί:

- α) στη σύγκριση μεταξύ της πραγματικής και της αναπαριστώμενης με ψηφιακό μοντέλο προσομοίωσης συμπεριφοράς του CO₂ και του ύδατος του σχηματισμού στον τόπο αποθήκευσης,
- β) στην ανίχνευση σημαντικών ανωμαλιών,
- γ) στην ανίχνευση μετανάστευσης CO₂,
- δ) στην έγκαιρη ανίχνευση διαρροής CO₂,
- ε) στην ανίχνευση σημαντικών αρνητικών επενεργειών στο γύρω περιβάλλον, ιδίως στο πόσιμο νερό, στους ανθρώπινους πληθυσμούς ή στους χρήστες της περιβάλλουσας βιόσφαιρας,
- στ) στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας διορθωτικών μέτρων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 20,
- ζ) στην επικαιροποίηση της αξιολόγησης της βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ασφάλειας και ακεραιότητας του συγκροτήματος αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης του κατά πόσον το αποθηκευμένο CO₂ παραμένει πλήρως και μονίμως απομονωμένο.

2. Η παρακολούθηση βασίζεται σε σχέδιο παρακολούθησης, το οποίο εκπονείται από τον φορέα εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με την παρακολούθηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/86227/2245/6.8.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β' 4674).

3. Το σχέδιο παρακολούθησης υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή CCS προς έγκριση, σύμφωνα με το Παράρτημα IV.

4. Το σχέδιο επικαιροποιείται, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV, ανά πέντε (5) έτη, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές του εκτιμώμενου κινδύνου διαρροής, οι αλλαγές στους εκτιμώμενους κινδύνους για το περιβάλλον και την υγεία, οι νέες επιστημονικές γνώσεις και οι βελτιώσεις της βέλτιστης διαθέσιμης τεχνολογίας. Τα επικαιροποιημένα σχέδια επανυποβάλλονται στην αρμόδια αρχή CCS προς έγκριση, με εφαρμογή της παρ. 3.

Άρθρο 19

Υποβολή εκθέσεων

(άρθρο 14 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Τουλάχιστον μία (1) φορά τον χρόνο και μέχρι την 31η Ιανουαρίου του επόμενου έτους, ο φορέας εκμετάλλευσης υποβάλλει στην αρμόδια αρχή CCS και το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έκθεση για την παρακολούθηση που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς. Η έκθεση περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) τα αποτελέσματα της παρακολούθησης σύμφωνα με το άρθρο 18, κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία παρακολούθησης,

β) τις ποσότητες και τα χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσής τους, των ρευμάτων CO₂ που παραδόθηκαν και εγχύθηκαν, κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση, τα οποία καταχωρούνται σε μητρώα, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 2 του άρθρου 17,

γ) πιστοποιητικά που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 17,

δ) απόδειξη της κατάθεσης και της διατήρησης σε ισχύ της χρηματικής εγγύησης, σύμφωνα με το άρθρο 24 και το Παράρτημα III,

ε) άλλες πληροφορίες τις οποίες η αρμόδια αρχή CCS θεωρεί συναφείς, καλώντας εγγράφως τον φορέα εκμετάλλευσης να υποβάλει, προκειμένου να αξιολογηθεί η συμμόρφωσή του προς τις προϋποθέσεις ισχύος της άδειας και να εμπλουτιστούν τα δεδομένα για τη συμπεριφορά του CO₂ στον τόπο αποθήκευσης.

2. Οι παραγωγοί εκπομπών CO₂ υποβάλλουν στην αρμόδια αρχή CCS μία (1) φορά τον χρόνο και μέχρι την 31η Ιανουαρίου του επόμενου έτους, έκθεση για την παρακολούθηση του δεσμευόμενου CO₂ που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

3. Οι μεταφορείς υποβάλλουν στην αρμόδια αρχή CCS μία (1) φορά κατ' έτος και μέχρι την 31η Ιανουαρίου του επόμενου έτους, έκθεση για την παρακολούθηση της μεταφοράς που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς, η οποία συνοδεύεται από πιστοποιητικό προέλευσης (μεταφοράς) που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 7.

4. Οι εκθέσεις των παρ. 2 και 3 επαληθεύονται από φορείς, οι οποίοι διαθέτουν κατάλληλη διαπίστευση από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης ή από αντίστοιχο οργανισμό διαπίστευσης άλλου

κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση.

Άρθρο 20

Επιθεωρήσεις των συγκροτημάτων αποθήκευσης

(άρθρο 15 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Η αρμόδια αρχή CCS, σε συνεργασία με την κατά περίπτωση αρμόδια υπηρεσία για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οργανώνει και συντονίζει σύστημα τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων των συγκροτημάτων αποθήκευσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, με σκοπό τον έλεγχο και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις αυτού, καθώς και την παρακολούθηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και την υγεία.

2. Οι επιθεωρήσεις διενεργούνται από:

α) την αρμόδια αρχή CCS ή

β) μικτό κλιμάκιο επιθεωρητών, που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού από υπαλλήλους της αρμόδιας αρχής CCS και υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Στο κλιμάκιο επιθεωρητών δύνανται να συμμετέχουν και ειδικοί επιστήμονες, εκπρόσωποι άλλων υπουργείων ή δημόσιων φορέων ή των αρμοδίων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ανάλογα με τις περιστάσεις.

3. Οι επιθεωρήσεις περιλαμβάνουν επισκέψεις των επιφανειακών εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των εγχυτικών εγκαταστάσεων, αξιολόγηση των εργασιών έγχυσης και παρακολούθησης που πραγματοποιούνται από τον φορέα εκμετάλλευσης, και έλεγχο των σχετικών αρχείων που τηρεί ο φορέας εκμετάλλευσης. Ο φορέας εκμετάλλευσης παρέχει στην αρμόδια αρχή CCS ή στα κλιμάκια επιθεωρητών, ακώλυτη πρόσβαση στους χώρους των εγκαταστάσεών του.

4. Οι τακτικές επιθεωρήσεις διενεργούνται:

α) τουλάχιστον μία (1) φορά τον χρόνο για το διάστημα λειτουργίας της εγκατάστασης και έως τρία (3) έτη από το κλείσιμο της εγκατάστασης,

β) μετά από το κλείσιμο της εγκατάστασης ανά πέντε (5) έτη, έως ότου μεταβιβαστεί η ευθύνη της εγκατάστασης στην αρμόδια αρχή CCS.

Στο πλαίσιο των επιθεωρήσεων αυτών, εξετάζονται οι εγκαταστάσεις έγχυσης και παρακολούθησης, καθώς και το πλήρες φάσμα των συναφών επενεργειών του συγκροτήματος αποθήκευσης στο περιβάλλον και στην υγεία.

5. Έκτακτες επιθεωρήσεις διενεργούνται:

α) αν έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια αρχή CCS ή στην αρμόδια υπηρεσία κατά το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209) για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή στην αρμόδια για την υπεράκτια ασφάλεια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 4409/2016 (Α' 136), ή έχουν περιέλθει σε γνώση τους διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 21,

β) αν από τις εκθέσεις του άρθρου 19 αποδεικνύεται ανεπαρκής συμμόρφωση προς τις προϋποθέσεις ισχύος της άδειας,

γ) για να διερευνηθούν σοβαρές καταγγελίες σχετικά με το περιβάλλον ή την υγεία,

δ) σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση κρίνει η αρμόδια αρχή CCS.

6. Μετά από κάθε επιθεώρηση, η αρμόδια αρχή CCS, από κοινού με την αρμόδια υπηρεσία κατά το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή την αρμόδια για την υπεράκτια ασφάλεια αρχή, συντάσσουν έκθεση με τα αποτελέσματα της επιθεώρησης. Στην έκθεση αξιολογείται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του παρόντος και αναφέρεται το κατά πόσο είναι αναγκαία η λήψη περαιτέρω μέτρων. Η έκθεση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο φορέα εκμετάλλευσης και αναρτάται στον ιστότοπο της αρμόδιας αρχής CCS μέσα σε δύο (2) μήνες από τη διεξαγωγή της επιθεώρησης.

Άρθρο 21

Μέτρα σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών (άρθρο 16 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, ο φορέας εκμετάλλευσης ειδοποιεί αμέσως την αρμόδια αρχή CCS και λαμβάνει χωρίς καθυστέρηση τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Σε περίπτωση διαρροών και σημαντικών ανωμαλιών που ενέχουν τον κίνδυνο διαρροής, ο φορέας εκμετάλλευσης ειδοποιεί επίσης αμέσως την αρμόδια αρχή CCS.
2. Τα διορθωτικά μέτρα της παρ. 1 λαμβάνονται με βάση το σχέδιο διορθωτικών μέτρων που έχει υποβληθεί στην αρμόδια αρχή CCS, σύμφωνα με το Παράρτημα III.
3. Η αρμόδια αρχή CCS μπορεί να απαιτήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης να λάβει τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι πρόσθετα ή διαφορετικά από εκείνα που ορίζονται στο σχέδιο διορθωτικών μέτρων.
4. Η αρμόδια αρχή CCS μπορεί να λαμβάνει τα αναγκαία ή πρόσθετα διορθωτικά μέτρα, αν ο φορέας εκμετάλλευσης τα παραλείπει.
5. Για τη λήψη των διορθωτικών μέτρων της παρ. 4, η αρμόδια αρχή CCS χρησιμοποιεί, ιδίως, τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24, καθώς και τις ποινικές ρήτρες της παρ. 4 του άρθρου 40.

Άρθρο 22

Υποχρεώσεις κατά το κλείσιμο και την περίοδο μετά το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης (άρθρο 17 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Ένας τόπος αποθήκευσης κλείνει στις εξής περιπτώσεις:
 - α) εάν έχουν τηρηθεί οι απαιτήσεις που καθορίζονται στην άδεια αποθήκευσης,
 - β) εάν το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εγκρίνει, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, την τεκμηριωμένη αίτηση του φορέα εκμετάλλευσης και
 - γ) εάν αποφασισθεί από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, αφού ανακληθεί η άδεια αποθήκευσης, κατ' εφαρμογή των παρ. 3 και 4 του άρθρου 16.
2. Μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης ο φορέας εκμετάλλευσης παραμένει υπεύθυνος για:
 - α) την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος, καθώς και για τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις που αφορούν την επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρροών, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/86227/2245/6.8.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β' 4674),

β) τη λήψη προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης, σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 11 του π.δ. 148/2009 (Α' 190), έως ότου η ευθύνη του τόπου αποθήκευσης μεταβιβασθεί στην αρμόδια αρχή CCS, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 5 του άρθρου 23,

γ) τη σφράγιση του τόπου αποθήκευσης και την απομάκρυνση των εγχυτικών εγκαταστάσεων.

3. Οι αναφερόμενες στην παρ. 2 υποχρεώσεις του φορέα εκμετάλλευσης τηρούνται με βάση το προσωρινό σχέδιο της περιόδου μετά το κλείσιμο, το οποίο ο τελευταίος έχει εκπονήσει δυνάμει της βέλτιστης πρακτικής και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV, που εγκρίνεται κατά το στάδιο χορήγησης της άδειας αποθήκευσης, σύμφωνα με το Παράρτημα III.

4. Στις περ. α) και β) της παρ. 1, το προσωρινό σχέδιο της περιόδου μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης:

α) επικαιροποιείται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, με βάση, ιδίως την ανάλυση κινδύνου, τη βέλτιστη πρακτική και τις τεχνολογικές βελτιώσεις,

β) υποβάλλεται προς έγκριση στην αρμόδια αρχή CCS, και

γ) εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή CCS, ως το οριστικό σχέδιο της περιόδου μετά το κλείσιμο.

5. Μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, κατά την περ. γ) της παρ. 1, η αρμόδια αρχή CCS είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος, καθώς και για τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις που αφορούν την επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρροών, δυνάμει της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/86227/2245/6.8.2024 κοινής απόφασης, καθώς και για τη λήψη προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης, βάσει του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 8 και την παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 148/2009.

6. Οι απαιτήσεις μετά το κλείσιμο εκπληρώνονται από την αρμόδια αρχή CCS με βάση το προσωρινό σχέδιο μετά το κλείσιμο της παρ. 3, το οποίο, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, επικαιροποιείται.

7. Η αρμόδια αρχή CCS ανακτά από τον φορέα εκμετάλλευσης τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τα μέτρα της παρ. 5, χρησιμοποιώντας, ιδίως, τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24, καθώς και τις ποινικές ρήτρες της παρ. 4 του άρθρου 40.

Άρθρο 23

Μεταβίβαση της ευθύνης για τον τόπο αποθήκευσης (άρθρο 18 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Αν ένας τόπος αποθήκευσης έχει κλείσει σύμφωνα με τις περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 22, οι υποχρεώσεις που αφορούν:

α) στην παρακολούθηση και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος, β) στην επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρροών, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/86227/2245/6.8.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β' 4674), καθώς και

γ) στη λήψη προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 8 και την παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 148/2009 (Α' 190), μεταβιβάζονται στην αρμόδια αρχή CCS με πρωτοβουλία της τελευταίας ή μετά από αίτημα του φορέα εκμετάλλευσης.

2. Η μεταβίβαση των υποχρεώσεων της παρ. 1 πραγματοποιείται, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) από τα διαθέσιμα στοιχεία αποδεικνύεται ότι το αποθηκευμένο CO₂ διατηρείται πλήρως και μονίμως απομονωμένο,

- β) έχει παρέλθει η ελάχιστη περίοδος που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή CCS, εκτός εάν η αρχή κρίνει ότι πληρούται η περ. γ) πριν από το τέλος της εν λόγω περιόδου,
- γ) οι οικονομικές υποχρεώσεις του άρθρου 26 έχουν εκπληρωθεί, και
- δ) ο τόπος αποθήκευσης έχει σφραγιστεί και οι εγχυτικές εγκαταστάσεις έχουν αφαιρεθεί.

3. Ο φορέας εκμετάλλευσης συντάσσει έκθεση στην οποία τεκμηριώνεται η συνδρομή της προϋπόθεσης της περ. α) της παρ. 2 και την υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ώστε να εγκρίνει τη μεταβίβαση της ευθύνης για τον τόπο αποθήκευσης. Η έκθεση υποβάλλεται και στην αρμόδια αρχή CCS.

4. Στην έκθεση της παρ. 3 τεκμηριώνονται τουλάχιστον τα εξής:

- α) η αντιστοιχία της πραγματικής συμπεριφοράς του εγχυμένου CO₂ προς τη μοντελοποιημένη συμπεριφορά,
- β) η απουσία ανιχνεύσιμης διαρροής,
- γ) ότι ο τόπος αποθήκευσης εξελίσσεται προς κατάσταση μακροχρόνιας σταθερότητας.

5. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις των περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 22, η αρμόδια αρχή CCS συντάσσει σχέδιο απόφασης για τη μεταβίβαση της ευθύνης, το οποίο υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς έγκριση. Το σχέδιο απόφασης προσδιορίζει τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για τη διαπίστωση της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων της περ. δ) της παρ. 2, καθώς και αναπροσαρμοσμένες απαιτήσεις για τη σφράγιση του τόπου αποθήκευσης και την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων έγχυσης.

6. Αν το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, κρίνει ότι οι προϋποθέσεις των περ. α) και β) της παρ. 2 δεν πληρούνται, απορρίπτει το αίτημα για τη μεταβίβαση της ευθύνης.

7. Η αρμόδια αρχή CCS κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις εκθέσεις της παρ. 3 μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή τους και καθιστά διαθέσιμο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε άλλο στοιχείο που λαμβάνει υπόψη κατά την κατάρτιση του σχεδίου απόφασης για τη μεταβίβαση της ευθύνης.

8. Η αρμόδια αρχή CCS ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα σχέδια αποφάσεων που καταρτίζει, σύμφωνα με την παρ. 5, συμπεριλαμβανομένων και άλλων στοιχείων που συνεκτιμά για να καταλήξει στην οριστική έκδοσή τους.

9. Οι γνώμες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί των σχεδίων αποφάσεων των παρ. 7 και 8, εφόσον παρέχονται, δεν είναι δεσμευτικές για το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

10. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις των περ. α) έως δ) της παρ. 2, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εκδίδει την εγκριτική απόφαση για τη μεταβίβαση της ευθύνης του τόπου αποθήκευσης στην αρμόδια αρχή CCS.

11. Η αρμόδια αρχή CCS κοινοποιεί την απόφαση της παρ. 10 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αν η απόφαση αποκλίνει από τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αιτιολογεί την απόκλιση.

12. Μετά από τη μεταβίβαση της ευθύνης δεν διεξάγονται οι τακτικές επιθεωρήσεις της παρ. 4 του άρθρου 20 και η παρακολούθηση μπορεί να περιορίζεται σε επίπεδο που επιτρέπει την ανίχνευση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών. Αν ανιχνευθούν διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες, η παρακολούθηση εντείνεται για να αξιολογηθούν η κλίμακα του προβλήματος και η αποτελεσματικότητα των διορθωτικών μέτρων.

13. Αν συντρέχει υπαιτιότητα του φορέα εκμετάλλευσης, όπως στις περιπτώσεις:

- α) υποβολής ελλιπών στοιχείων,

β) απόκρυψης συναφών στοιχείων, και

γ) ηθελημένης απάτης ή μη ασκήσεως της δέουσας επιμέλειας,

η αρμόδια αρχή CCS ανακτά από τον φορέα εκμετάλλευσης τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 26, δεν ανακτώνται επιπλέον δαπάνες μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης.

14. Κατά την περίοδο μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με την περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 22, η ευθύνη θεωρείται ότι μεταβιβάστηκε στην αρμόδια αρχή CCS, εφόσον από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία καταδεικνύεται ότι το αποθηκευμένο CO₂ θα παραμείνει σε πλήρη και μόνιμη απομόνωση και αφού σφραγισθεί ο τόπος και απομακρυνθούν οι εγχυτικές εγκαταστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΡΙΤΩΝ

Άρθρο 24

Παράβολα και χρηματικές εγγυήσεις (άρθρο 19 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Κατά την υποβολή αιτήσεων για την έκδοση άδειας εξερεύνησης, σύμφωνα με το άρθρο 10, ή άδειας αποθήκευσης σύμφωνα με το άρθρο 13, ο ενδιαφερόμενος προσκομίζει παράβολο συμμετοχής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Η υποχρέωση αυτή προβλέπεται στις διακηρύξεις της παρ. 4 του άρθρου 10 και της παρ. 2 του άρθρου 13.

2. Το ύψος του παραβόλου συμμετοχής δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εικοσιπέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ.

3. Ο ενδιαφερόμενος, υπέρ του οποίου εκδόθηκε άδεια εξερεύνησης ή άδεια αποθήκευσης, αντίστοιχα, καταθέτει χρηματική εγγύηση υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την άδεια αποθήκευσης και διασφαλίζονται από τη χρηματική εγγύηση καλής εκτέλεσης, περιλαμβάνονται και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω: α) κλεισίματος, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και αυτές που συνδέονται με την περίοδο μετά το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης και β) της υπαγωγής των τόπων αποθήκευσης στην υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/86227/2245/6.8.2024 κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β΄ 4674).

4. Το ύψος της χρηματικής εγγύησης καλής εκτέλεσης της άδειας εξερεύνησης καθορίζεται είτε στη διακήρυξη της διαγωνιστικής διαδικασίας της παρ. 4 του άρθρου 10 είτε στην άδεια εξερεύνησης και δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ.

5. Η χρηματική εγγύηση καλής εκτέλεσης της εξερεύνησης είναι έγκυρη και σε ισχύ πριν από την έναρξη των εργασιών εξερεύνησης. Παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της άδειας εξερεύνησης και επιστρέφεται στον φορέα εξερεύνησης μετά το πέρας ισχύος της άδειας αυτής.

6. Το ύψος της χρηματικής εγγύησης καλής εκτέλεσης της άδειας αποθήκευσης καθορίζεται με την άδεια αποθήκευσης και δεν μπορεί να είναι κατώτερο του κόστους εκτέλεσης κατάλληλης γεωφυσικής επισκόπησης ή παρεμβατικής γεώτρησης και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ. Είναι έγκυρη και σε ισχύ πριν από την έναρξη της έγχυσης και παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της άδειας αποθήκευσης, καθώς και:

α) στην περίοδο μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με τις περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 22, έως ότου μεταβιβαστεί στην αρμόδια αρχή CCS η ευθύνη για τον τόπο αποθήκευσης, σύμφωνα με τις παρ. 1 έως 5 του άρθρου 23,

β) μετά την ανάκληση άδειας αποθήκευσης, σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 16:

βα) μέχρι να εκδοθεί νέα άδεια αποθήκευσης,

ββ) εάν κλείνει ο τόπος αποθήκευσης, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 22, μέχρι να πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση της ευθύνης, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 23, εφόσον έχουν τηρηθεί οι οικονομικές υποχρεώσεις του άρθρου 26.

7. Η χρηματική εγγύηση καλής εκτέλεσης της αποθήκευσης αναπροσαρμόζεται ανά πενταετία, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές του εκτιμώμενου κινδύνου διαρροής και το κατ' εκτίμηση κόστος όλων των σχετικών υποχρεώσεων.

8. Αν ο δικαιούχος φορέας δεν συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις του, ανεξάρτητα από την επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 34, η χρηματική εγγύηση καλής εκτέλεσης της εξερεύνησης ή της αποθήκευσης καταπίπτει εν όλω ή εν μέρει προς όφελος του Ελληνικού Δημοσίου και το ποσό διατίθεται στον Ειδικό Λογαριασμό CCS του άρθρου 39 προκειμένου να χρησιμοποιηθεί, συμπληρωματικά προς το π.δ. 148/2009 (Α' 190), για τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής αποκατάστασης, ή για άλλο σκοπό που επιτελεί ο λογαριασμός αυτός.

Άρθρο 25

Ασφάλιση έργων

Ο φορέας της άδειας εξερεύνησης, εντός ενός (1) μηνός από την έκδοσή της και σε κάθε περίπτωση πριν από την έναρξη των εργασιών εξερεύνησης, και ο φορέας της άδειας αποθήκευσης εντός ενός (1) μηνός από την έκδοσή της και σε κάθε περίπτωση πριν από την έναρξη των εργασιών έγχυσης προσκομίζουν στην αρμόδια αρχή CCS ασφαλιστήριο συμβόλαιο, στο οποίο αναφέρονται:

α) οι εργασίες που καλύπτονται,

β) ότι η ασφαλιστική κάλυψη αφορά σε ζημιές προς τρίτους και στην επαναφορά του περιβάλλοντος στην πρότερη κατάσταση σε περίπτωση βλάβης αυτού, καθώς και

γ) το ύψος της ασφαλιστικής κάλυψης.

Ο φορέας προσκομίζει στην αρμόδια αρχή CCS βεβαίωση της ασφαλιστικής εταιρείας, στην οποία βεβαιώνεται ότι οι εργασίες που καταλαμβάνονται από την άδεια, καλύπτονται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

Άρθρο 26

Χρηματοδοτικός μηχανισμός (άρθρο 20 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Ο φορέας εκμετάλλευσης, πριν από τη μεταβίβαση της ευθύνης σύμφωνα με το άρθρο 23, καταβάλλει στον ειδικό λογαριασμό CCS του άρθρου 39 χρηματοδοτική συνεισφορά.

2. Η συνεισφορά του φορέα εκμετάλλευσης καθορίζεται για κάθε έργο, σύμφωνα με την εκτίμηση των κινδύνων που διενεργείται με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες εκτίμησης των δαπανών που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 20 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140). Η συνεισφορά υπολογίζεται βάσει των κριτηρίων που τίθενται στο Παράρτημα Ι και των στοιχείων που σχετίζονται με το ιστορικό της αποθήκευσης CO₂ ως προς τον καθορισμό των υποχρεώσεων μετά τη μεταφορά και καλύπτει τουλάχιστον τις αναμενόμενες δαπάνες παρακολούθησης επί τριάντα (30) έτη. Η παρούσα εφαρμόζεται συμπληρωματικά προς το π.δ. 148/2009 (Α' 190), περί περιβαλλοντικής ευθύνης για την πρόληψη και την αποκατάσταση των ζημιών στο περιβάλλον.

3. Μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 23, η χρηματοδοτική συνεισφορά χρησιμοποιείται για την κάλυψη των δαπανών που βαρύνουν την αρμόδια αρχή CCS, προκειμένου να εξασφαλίζεται η μόνιμη και ασφαλής απομόνωση του CO₂ σε τόπους αποθήκευσης.

4. Το ύψος της χρηματοδοτικής συνεισφοράς καθορίζεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS, η οποία εκδίδεται μετά το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης και πριν από τη μεταβίβαση της ευθύνης, μετά από εισήγηση του φορέα εκμετάλλευσης, σχετικά με τη μεθοδολογία υπολογισμού, λαμβανομένων υπόψη των δαπανών παρακολούθησης του τόπου αποθήκευσης.

Άρθρο 27

Πρόσβαση στα δίκτυα μεταφοράς και τους τόπους αποθήκευσης (άρθρο 21 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Ο Κώδικας Διαχείρισης και ο Κανονισμός Τιμολόγησης της περ. α) της παρ. 10 του άρθρου 40 που εγκρίνονται για κάθε Δίκτυο Μεταφοράς δεν εφαρμόζονται στα ιδιόκτητα ή ιδιοχρησιμοποιούμενα μικροδίκτυα των παραγωγών εκπομπών CO₂.

2. Η πρόσβαση των δυνητικών χρηστών στους τόπους αποθήκευσης διενεργείται με βάση τις αρχές της αμεροληψίας, της διαφάνειας και της δίκαιης και ανοικτής πρόσβασης, όπως αυτές εξειδικεύονται ανά τόπο αποθήκευσης στον οικείο Κώδικα Χωρητικότητας, και οργανώνεται ως εξής:

α) με ρυθμιζόμενο τρόπο, σε ποσοστό της αρχικά εκτιμώμενης αποθηκευτικής δυναμικότητας που καθορίζεται στον Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας ενός τόπου αποθήκευσης. Η ρυθμιζόμενη πρόσβαση πραγματοποιείται με ισόποση κατανομή χωρητικότητας μέχρις εξαντλήσεως της προς διάθεση ποσότητας και προϋποθέτει μία ελάχιστη ετήσια συμβολή στη μείωση των ρύπων, σύμφωνα με το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Η κατανομή διενεργείται σε τιμή αναφοράς, που βασίζεται στο μεσοσταθμικό κόστος κεφαλαίου (Weighted Average Cost of Capital - WACC) του τόπου αποθήκευσης και η οποία προκύπτει με βάση τη μεθοδολογία του Κανονισμού Τιμολόγησης του τόπου αποθήκευσης, αφού ληφθεί υπόψη το κεφαλαιουχικό και λειτουργικό κόστος της υποδομής. Οι συμβάσεις του φορέα εκμετάλλευσης με τους δικαιούχους χρήστες έχουν διάρκεια τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών, περιέχουν ποινική ρήτρα υποχρεωτικής έκχυσης (store or pay) και διασφαλίζουν ότι η μη χρησιμοποιηθείσα χωρητικότητα επιστρέφει στον φορέα εκμετάλλευσης για να τη διαθέσει σε άλλους δυνητικούς χρήστες. Στον Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας καθορίζονται οι όροι και οι περιορισμοί σε περίπτωση εκχώρησης των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τις συμβάσεις της παρούσας περίπτωσης από τον αρχικό δικαιούχο σε τρίτο. Οι δικαιούχοι χρήστες καταβάλλουν χρηματική εγγύηση που εκδίδεται από πιστωτικό ίδρυμα που εδρεύει και λειτουργεί σε κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), μοναδιαίας τιμής σε ευρώ/τόνο, υπέρ του φορέα εκμετάλλευσης. Οι ειδικότεροι κανόνες κατανομής της χωρητικότητας, καθώς και το ελάχιστο περιεχόμενο των συμβάσεων αυτών, καθορίζονται στον Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης της περ. β) της παρ. 10 του άρθρου 40.

β) Με δημόσιες διεθνείς διαγωνιστικές διαδικασίες για το υπόλοιπο ποσοστό ως εξής:

βα) Για το ποσοστό της χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης που δημοπρατείται, πραγματοποιείται δημόσιος διεθνής διαγωνισμός με κριτήριο επιλογής ή την οικονομικώς πλέον συμφέρουσα προσφορά αποκλειστικά βάσει τιμής ή τη στάθμιση των έργων των δυνητικά δικαιούχων, βάσει ποιοτικών κριτηρίων ή συνδυασμό των ανωτέρω με τους ανάλογους συντελεστές βαρύτητας, σε δύο (2) φάσεις:

i) μη δεσμευτική εκδήλωση ενδιαφέροντος, και

ii) δεσμευτικές προσφορές.

Οι συμβάσεις που συνάπτονται με τους επιτυγχόντες προσφέροντες δύναται να είναι μικρότερης διάρκειας από αυτές της ρυθμιζόμενης πρόσβασης, σε κάθε όμως περίπτωση έχουν διάρκεια τουλάχιστον πέντε (5) ετών, ενώ επιτρέπεται και η εκχώρηση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τις συμβάσεις αυτές σε τρίτο. Το ελάχιστο περιεχόμενο των συμβάσεων ορίζεται στον Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης.

ββ) Μετά τη διάθεση της χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης με ρυθμιζόμενο τρόπο ή με διαγωνιστική διαδικασία, σύμφωνα με την περ. α) και την υποπερ. βα) της παρούσας περίπτωσης αντίστοιχα, ο φορέας εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης δύναται να πραγματοποιήσει επιπρόσθετους διεθνείς διαγωνισμούς σύμφωνα με την υποπερ. βα) της περ. α), ώστε να διαθέσει τη χωρητικότητα που έμεινε αδιάθετη έως την εξάντληση της αρχικά εκτιμώμενης αποθηκευτικής δυναμικότητας. Αν προκύψει πρόσθετη δυναμικότητα σε σχέση με την αρχικά εκτιμώμενη αποθηκευτική δυναμικότητα, στην αρχή εκάστου έτους, ο φορέας εκμετάλλευσης δύναται να καταρτίζει προσωρινό ετήσιο πρόγραμμα εκχύσεων για την κατάρτιση βραχυχρόνιων συμβάσεων, η διάρκεια των οποίων δεν ξεπερνά τα πέντε (5) έτη, και εκδίδει ανοικτή διεθνή πρόσκληση που αναρτάται στην ιστοσελίδα του. Οι προτάσεις των ενδιαφερομένων συνοδεύονται από την κατάθεση χρηματικής εγγύησης ιδρύματος που εδρεύει και λειτουργεί σε κράτος μέλος της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ., υπέρ του φορέα εκμετάλλευσης. Το ακριβές ύψος της μοναδιαίας τιμής της χρηματικής εγγύησης σε ευρώ/τόνο καθορίζεται στον Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης. Μετά την υποβολή των προτάσεων των ενδιαφερομένων, ο φορέας εκμετάλλευσης καθορίζει το οριστικό ετήσιο πρόγραμμα εκχύσεων. Βάσει αυτού καταρτίζονται οι σχετικές συμβάσεις και οριστικοποιείται το ύψος των χρηματικών εγγυήσεων, οι οποίες αντικαθίστανται αναλόγως από τους δικαιούχους χρήστες. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις συμβάσεις μπορούν να μεταβιβασθούν σε τρίτο σύμφωνα με τον Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας της περ. α).

3. Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, εγκρίνονται οι κατευθυντήριες οδηγίες της υποπερ. βα) της περ. β) της παρ. 2. Εντός δώδεκα (12) μηνών από την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου εγκρίνονται τα λοιπά κανονιστικά έγγραφα του διαγωνισμού της υποπερ. βα) της περ. β) της παρ. 2, ιδίως οι διακηρύξεις και οι προσκλήσεις, με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, αφού ληφθούν υπόψη οι απόψεις του φορέα εκμετάλλευσης. Περίληψη της απόφασης του δεύτερου εδαφίου δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι σχετικές πληροφορίες και τα αποτελέσματα των δοκιμών αγοράς κοινοποιούνται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην αρμόδια αρχή CCS. Το ελάχιστο περιεχόμενο των κατευθυντήριων οδηγιών ορίζεται στο Παράρτημα V.

4. Μετά την οριστικοποίηση της διαδικασίας κατανομής με ρυθμιζόμενο τρόπο και με διεθνή δημόσιο διαγωνισμό, κατά την περ. α) και την υποπερ. βα) της περ. β) της παρ. 2 και την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων, κατόπιν πρότασης του φορέα εκμετάλλευσης προς την αρμόδια αρχή CCS, υποβάλλεται εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS προς τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η οποία εκδίδει τον Κώδικα Διαχείρισης ενός τόπου αποθήκευσης της περ. δ) της παρ. 10 του άρθρου 40. Ο Κώδικας Διαχείρισης

του τόπου αποθήκευσης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στον ιστότοπο της Αρμόδιας Αρχής CCS.

5. Ο φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να αρνείται την πρόσβαση σε δυνητικούς χρήστες λόγω έλλειψης δυναμικότητας, εφόσον η άρνησή του είναι επαρκώς αιτιολογημένη και ενημερώσει την αρμόδια αρχή CCS. Ο φορέας εκμετάλλευσης που αρνείται την πρόσβαση λόγω έλλειψης δυναμικότητας ή έλλειψης σύνδεσης, είναι υποχρεωμένος να πραγματοποιεί τις αναγκαίες βελτιώσεις, αν είναι οικονομικώς συμφέρουσες ή αν ο υποψήφιος χρήστης επιθυμεί να καλύψει οικονομικά αυτές τις βελτιώσεις, εφόσον τούτες δεν έχουν αρνητικές επενέργειες για την περιβαλλοντικά ασφαλή αποθήκευση CO₂ και ο φορέας εκμετάλλευσης ενημερώσει την αρμόδια αρχή CCS.

6. Οι πράξεις των παρ. 3 και 4 εκδίδονται αφού συνεκτιμηθούν:

- α) η χωρητικότητα αποθήκευσης, η οποία διατίθεται ή μπορεί εύλογα να διατεθεί,
- β) το ποσοστό των υποχρεώσεων που έχει η χώρα για μείωση του CO₂ κατ' εφαρμογή διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών και ενωσιακών νομοθετικών πράξεων και τις οποίες σκοπεύει να εκπληρώσει μέσω της δέσμευσης και της αποθήκευσης CO₂,
- γ) η ανάγκη του φορέα εκμετάλλευσης να αρνηθεί την πρόσβαση λόγω ασυμβατότητας τεχνικών προδιαγραφών, η οποία δεν μπορεί εύκολα να αντιμετωπισθεί,
- δ) η ανάγκη κάλυψης των δεόντως τεκμηριωμένων εύλογων αναγκών του φορέα εκμετάλλευσης και των συμφερόντων των άλλων χρηστών του τόπου αποθήκευσης ή των συναφών μονάδων διεργασίας ή χειρισμού που μπορεί να επηρεαστούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ, ΜΗΤΡΩΑ, ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 28

Επίλυση διαφορών

(άρθρο 22 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. συστήνεται Επιτροπή Διακανονισμού για την Πρόσβαση σε Δίκτυα Μεταφοράς και σε Τόπους Αποθήκευσης CO₂ (Επιτροπή Διακανονισμού), κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος των ενδιαφερομένων, ως εξωδικαστικό όργανο για την ταχεία επίλυση διαφορών που έχουν σχέση με την πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς και σε τόπους αποθήκευσης.

2. Η Επιτροπή Διακανονισμού είναι τριμελής και αποτελείται:

- α) ένα (1) Μέλος του Κλάδου Ενέργειας της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση του οικείου Κλάδου,
- β) έναν (1) ειδικό επιστήμονα του Κλάδου Ενέργειας της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ή δικηγόρο με έμμισθη εντολή της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση του Κλάδου Ενέργειας της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και
- γ) έναν (1) εκπρόσωπο της αρμόδιας αρχής CCS, με τον αναπληρωτή του, που ορίζονται με απόφαση της αρμόδιας αρχής CSS.

3. Η Επιτροπή Διακανονισμού συγκροτείται με απόφαση του Προέδρου της Ρ.Α.Α.Ε.Υ.. Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο αναπληρωτής του Προέδρου και των υπόλοιπων μελών, καθώς και ο Γραμματέας της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του.

4. Τα μέλη της Επιτροπής Διακανονισμού κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους:

- α) λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 27 και τον αριθμό των μερών που ενδέχεται να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε τέτοια δίκτυα,
- β) έχουν πρόσβαση σε όλες τις αναγκαίες για το έργο τους πληροφορίες,

γ) τηρούν εμπιστευτικότητα και εχεμύθεια,

δ) μπορούν να ζητούν πληροφορίες από δημόσιες υπηρεσίες και ιδιωτικούς φορείς.

5. Η Επιτροπή Διακανονισμού εδρεύει και λειτουργεί στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ.. Η θητεία της Επιτροπής είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται με απόφαση του Προέδρου της Ρ.Α.Α.Ε.Υ..

6. Η Επιτροπή Διακανονισμού επιλαμβάνεται των υποθέσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, κατόπιν αναφοράς ενός τουλάχιστον των εμπλεκόμενων μερών. Για την υποβολή αναφοράς απαιτείται παράβολο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Η υποβολή της αναφοράς δεν διακόπτει, ούτε αναστέλλει την προθεσμία άσκησης ενδίκου βοηθήματος.

7. Η Επιτροπή Διακανονισμού εξετάζει τις υποθέσεις που εισάγονται ενώπιόν της με βάση την αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παρίστανται στην Επιτροπή μετά ή διά δικηγόρου.

8. Αν επιτευχθεί συμβιβασμός ως προς την πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς και σε τόπους αποθήκευσης, συντάσσεται πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη της Επιτροπής Διακανονισμού και από τα εμπλεκόμενα μέρη και επέχει θέση δικαστικού συμβιβασμού, αποτελώντας εκτελεστό τίτλο. Διαφορετικά, η Επιτροπή Διακανονισμού εκδίδει πόρισμα, αντίγραφο του οποίου λαμβάνουν τα μέρη, το οποίο εκφράζει την εκτίμησή της επί της υπόθεσης. Το πόρισμα της Επιτροπής λαμβάνεται υπόψη από τα δικαστήρια και εκτιμάται ελεύθερα.

9. Ο συμβιβασμός που επιτυγχάνεται από τα μέρη, χωρίς να έχει υποβληθεί στην Επιτροπή σχετική αναφορά ή πριν από την ακρόαση, μπορεί να επικυρώνεται από αυτή με την υποβολή υπογεγραμμένου, από τα μέρη, πρακτικού. Το επικυρωμένο από την Επιτροπή πρακτικό επέχει επίσης θέση δικαστικού συμβιβασμού και αποτελεί εκτελεστό τίτλο.

10. Η έναρξη της διαδικασίας για επίτευξη συμβιβασμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αναφοράς, σύμφωνα με την παρ. 6. Μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από την ολοκλήρωση της διαδικασίας διακανονισμού και εφόσον δεν έχει επιτευχθεί συμβιβασμός, η Επιτροπή Διακανονισμού εκδίδει πόρισμα, σύμφωνα με την παρ. 8.

11. Τα πρακτικά και τα πορίσματα της Επιτροπής Διακανονισμού αρχειοθετούνται από την αρμόδια υπηρεσία της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει γνώση και να ζητήσει αντίγραφο αυτών.

12. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, η Επιτροπή Διακανονισμού έχει αρμοδιότητα αν το δίκτυο μεταφοράς ή ο τόπος αποθήκευσης ως προς τον οποίο εκδηλώθηκε άρνηση πρόσβασης, ανήκουν στη δικαιοδοσία της χώρας.

13. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, όπου το οικείο δίκτυο μεταφοράς ή ο οικείος τόπος αποθήκευσης ανήκει στη δικαιοδοσία και άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή Διακανονισμού συνεργάζεται με το αρμόδιο όργανο επίλυσης διαφορών του άλλου κράτους μέλους, με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της Οδηγίας 2009/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK και 2008/1/EK και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140).

Άρθρο 29**Διασυνοριακή συνεργασία
(άρθρο 24 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)**

1. Σε περιπτώσεις διασυνοριακής μεταφοράς CO₂, διασυνοριακών τόπων αποθήκευσης ή διασυνοριακών συγκροτημάτων αποθήκευσης, η αρμόδια αρχή CCS μεριμνά και εισηγείται επ' αυτού στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ώστε, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και τρίτων συνεργαζόμενων χωρών, να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις του παρόντος και της σχετικής νομοθεσίας της Ε.Ε..
2. Με την επιφύλαξη της νομοθεσίας που διέπει το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Ρύπων, του παρόντος νόμου και του ενωσιακού δικαίου για την αποθήκευση CO₂, η αρμόδια αρχή CCS δύναται να εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας τη σύναψη διακρατικών συμφωνιών με σκοπό τη διασυνοριακή μεταφορά δεσμευμένου CO₂ με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων:
 - α) του Πρωτοκόλλου του 1996, σχετικά με τον περιορισμό της ευθύνης για ναυτικές απαιτήσεις 1976, που κυρώθηκε με τον ν. 3743/2009 (Α' 24) και
 - β) της Σύμβασης για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από την απόρριψη αποβλήτων και άλλων υλών, της 29ης Δεκεμβρίου 1972, που κυρώθηκε με τον ν. 1147/1981 (Α' 110).

Άρθρο 30**Μητρώα
(άρθρο 25 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)**

1. Η αρμόδια αρχή CCS καταρτίζει και τηρεί:
 - α) μητρώο που περιέχει τις αιτήσεις των αδειών εξερεύνησης και τις άδειες εξερεύνησης που έχουν χορηγηθεί,
 - β) μητρώο που περιέχει τις αιτήσεις των αδειών αποθήκευσης και των αδειών αποθήκευσης που έχουν χορηγηθεί και
 - γ) μόνιμο μητρώο και ψηφιακή βάση δεδομένων των τόπων αποθήκευσης που έχουν κλείσει και των οικείων συγκροτημάτων αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων χαρτών και τμημάτων της έκτασής τους στον χώρο, καθώς και των διαθέσιμων πληροφοριών που είναι χρήσιμες για την αξιολόγηση της πλήρους και μόνιμης απομόνωσης του αποθηκευμένου CO₂.
2. Τα μητρώα των περ. β) και γ) της παρ. 1 λαμβάνονται υπόψη από τις αρμόδιες αρχές, στις σχετικές διαδικασίες προγραμματισμού, καθώς και κατά το στάδιο χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας, σε δραστηριότητα που μπορεί να επηρεάσει ή να επηρεαστεί από την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, στους καταχωρημένους τόπους αποθήκευσης.
3. Η αρμόδια αρχή CCS καταρτίζει και τηρεί Κεντρικό Ψηφιακό Μητρώο Πιστοποιητικών CO₂, στο οποίο καταχωρούνται τα πιστοποιητικά μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂.

Άρθρο 31**Ενημέρωση του κοινού
(άρθρο 26 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)**

1. Η αρμόδια αρχή CCS θέτει στη διάθεση του κοινού τις περιβαλλοντικές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, ιδίως σύμφωνα με την υπό στοιχεία Η.Π. 11764/653/16.3.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης

και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Δικαιοσύνης «Πρόσβαση του κοινού στις δημόσιες αρχές για παροχή πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2003/4/ΕΚ «για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και για την κατάργηση της οδηγίας 90/313/ΕΟΚ» του Συμβουλίου. Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 77921/1440/1995 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 795)» (Β' 327) και το π.δ. 28/2015 (Α' 34).

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 32 και της υπό στοιχεία Η.Π. 11764/653/16.3.2006 κοινής υπουργικής απόφασης, οι περιβαλλοντικές πληροφορίες που συλλέγονται στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης αδειών εξερεύνησης και αδειών αποθήκευσης, χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς του παρόντος και προστατεύονται από τη νομοθεσία για την προστασία του εμπορικού και του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων ευαίσθητων, εμπιστευτικών και διαβαθμισμένων πληροφοριών.

3. Οι υπάλληλοι της αρμόδιας αρχής CCS, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή άλλων αρμοδίων φορέων του δημοσίου τομέα υπό την έννοια της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), οι οποίοι, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, λαμβάνουν γνώση απόρρητων δεδομένων στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος, τηρούν για τα δεδομένα αυτά εχεμύθεια και διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 32 και την κείμενη νομοθεσία.

4. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, και μετά από γνώμη του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, μπορεί να αρνείται αιτιολογημένα τη δημοσιοποίηση των δεδομένων του παρόντος, αν από αυτή τίθενται ζητήματα εθνικής ασφάλειας.

Άρθρο 32

Κυριότητα, συλλογή, διαχείριση και εμπιστευτικότητα δεδομένων

1. Η αρμόδια αρχή CCS χορηγεί στον φορέα εξερεύνησης ή στον φορέα εκμετάλλευσης μη αποκλειστική άδεια χρήσης, χωρίς όρους, των δεδομένων δημοσίου που αφορούν στον τόπο αποθήκευσης που καλύπτει η σχετική άδεια εξερεύνησης ή αποθήκευσης. Η άδεια χρήσης των δεδομένων δημοσίου χορηγείται έως την ημερομηνία έναρξης της σχετικής άδειας εξερεύνησης ή αποθήκευσης, και παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια αυτής, ώστε ο φορέας να έχει πρόσβαση, να διατηρεί και να χρησιμοποιεί, τα δεδομένα αυτά για τους σκοπούς εκτέλεσης των εργασιών εξερεύνησης ή αποθήκευσης. Η άδεια χρήσης των δεδομένων δημοσίου, που χορηγείται σύμφωνα με την παρούσα, λήγει αυτοδικαίως με τη λήξη της άδειας εξερεύνησης ή αποθήκευσης.

2. Τα πρωτογενή δεδομένα που συλλέγονται από τον εκάστοτε φορέα εξερεύνησης ή φορέα εκμετάλλευσης κατά τη διάρκεια των εργασιών εξερεύνησης ή αποθήκευσης, μεταβιβάζονται κατά κυριότητα στην αρμόδια αρχή CCS. Η αρμόδια αρχή CCS χορηγεί στον φορέα εξερεύνησης ή στον φορέα εκμετάλλευσης αποκλειστική άδεια χρήσης, χωρίς όρους, των συλλεγόντων από εκείνον πρωτογενών δεδομένων, η οποία παραμένει σε ισχύ καθ' όλη τη διάρκεια της άδειας εξερεύνησης ή αποθήκευσης, ώστε ο φορέας να έχει πρόσβαση σε τέτοια δεδομένα, καθώς και να τα διατηρεί και να τα χρησιμοποιεί για τους σκοπούς εκτέλεσης των εργασιών εξερεύνησης ή αποθήκευσης. Η άδεια χρήσης των δεδομένων, που χορηγείται σύμφωνα με την παρούσα, λήγει αυτοδικαίως με τη λήξη της άδειας εξερεύνησης ή αποθήκευσης.

3. Ο φορέας εξερεύνησης ή εκμετάλλευσης διατηρεί εμπιστευτικά όλα τα δεδομένα δημοσίου και τα πρωτογενή δεδομένα που περιέχονται σε γνώση του και δεν αποκτά οποιαδήποτε δικαιώματα επί των εν λόγω δεδομένων, πέραν των όσων αναφέρονται στο παρόν.

4. Κάθε φορέας εξερεύνησης και φορέας εκμετάλλευσης:

α) υποβάλλει στην αρμόδια αρχή CCS όλα τα ιδιόκτητα δεδομένα που κατέχει και εξασφαλίζει στην αρμόδια αρχή CCS ελεύθερη και απεριόριστη πρόσβαση σε αυτά ανά πάσα στιγμή. Η αρμόδια αρχή CCS λαμβάνει γνώση του συνόλου του επιστημονικού έργου και των τεχνικών εργασιών του εκάστοτε φορέα και όλων των τεχνικών στοιχείων που αυτός συλλέγει, και

β) τηρεί στην Ελλάδα αρχεία και αντίγραφα όλων των ιδιόκτητων δεδομένων που συλλέγει, εξασφαλίζοντας στην αρμόδια αρχή CCS ελεύθερη και απεριόριστη πρόσβαση σε αυτά ανά πάσα στιγμή.

5. Τα ιδιόκτητα δεδομένα παραμένουν στην κυριότητα του εκάστοτε φορέα και είναι εμπιστευτικά, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σχετικής άδειας εξερεύνησης ή άδειας αποθήκευσης. Όλα τα ιδιόκτητα δεδομένα τηρούνται εμπιστευτικά από την αρμόδια αρχή CCS και δεν αναπαράγονται, ούτε γνωστοποιούνται σε τρίτους, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση του φορέα, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της άδειας εξερεύνησης ή άδειας αποθήκευσης αυτού. Κατ' εξαίρεση, η αρμόδια αρχή CCS δικαιούται, χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του φορέα, να γνωστοποιεί τα εν λόγω ιδιόκτητα δεδομένα σε τρίτους για τη διενέργεια διαγωνιστικών διαδικασιών βάσει των άρθρων 10 και 13, και την ανάπτυξη έργων αποθήκευσης βάσει των διαδικασιών αυτών. Η υποχρέωση εμπιστευτικότητας αίρεται:

α) όταν επιβάλλεται άρση του απορρήτου από αρμόδια αρχή και

β) στο πλαίσιο ερευνών αρμόδιων αρχών ή δικαστικών διαδικασιών.

Σε κάθε περίπτωση, τα ιδιόκτητα δεδομένα δεν συμπεριλαμβάνουν τα δεδομένα έγχυσης, εισπίεσης και παραγωγής, και γενικότερα κρίσιμα δεδομένα για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς του ταμειυτήρα.

6. Κατόπιν έγγραφου αιτήματος της αρμόδιας αρχής CCS προς τον φορέα εξερεύνησης ή φορέα εκμετάλλευσης και λήψης της έγγραφης συναίνεσής αυτού, η αρμόδια αρχή CCS μπορεί να χρησιμοποιεί τα ιδιόκτητα δεδομένα και για επιστημονικούς σκοπούς και να τα κοινοποιεί σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή σε ερευνητικά κέντρα υπό την έννοια του άρθρου 13α του ν. 4310/2014 (Α' 258). Ο φορέας μπορεί αιτιολογημένα να αρνηθεί την παροχή συναίνεσης.

7. Μετά από τη λήξη ισχύος της άδειας εξερεύνησης ή της άδειας αποθήκευσης, η κυριότητα των ιδιόκτητων δεδομένων ανήκει στην αρμόδια αρχή CCS και παύει η υποχρέωση εμπιστευτικότητας. Ο φορέας εξερεύνησης ή αποθήκευσης από τον οποίο παρήχθησαν τα δεδομένα του προηγούμενου εδαφίου, διατηρεί το δικαίωμα αντιγραφής και χρήσης των ιδιόκτητων δεδομένων.

Άρθρο 33

Υποβολή εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 27 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Η αρμόδια αρχή CCS υποβάλλει ανά τρία (3) έτη, και για πρώτη φορά εντός του έτους 2026, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος νόμου, καθώς και για τα μητρώα του άρθρου 30.

2. Η έκθεση της παρ. 1 εκπονείται με βάση ερωτηματολόγιο ή σχεδιάγραμμα σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 27 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140).

Άρθρο 34
Κυρώσεις
(άρθρο 28 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ)

1. Όποιος παραβαίνει με πράξη ή παράλειψη ή παρεμποδίζει τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του Μέρους Α' του παρόντος ή αρνείται ή παραλείπει να τηρήσει οποιονδήποτε όρο άδειας, η οποία του χορηγήθηκε με βάση το Μέρος Α', τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) ετών και με χρηματική ποινή από χίλια (1.000) ευρώ έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.
2. Σε όποιον παραβαίνει με πράξη ή παράλειψη ή παρεμποδίζει τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του Μέρους Α' του παρόντος και τις άδειες που εκδίδονται με βάση το Μέρος Α', επιβάλλεται από την αρμόδια αρχή CCS, διοικητικό πρόστιμο έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης.
3. Η διαδικασία επιβολής του προστίμου εκκινεί με την κοινοποίηση στον φερόμενο ως παραβάτη έκθεσης που συντάσσεται από την αρμόδια αρχή CCS και κλήσης προς αυτόν να υποβάλει τις απόψεις του, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της κλήσης. Το πρόστιμο επιβάλλεται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS.
4. Το ποσό του διοικητικού προστίμου βεβαιώνεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, αφότου παρέλθει άπρακτη η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων και εισπράττεται κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).
5. Εάν ένας φορέας εκμετάλλευσης δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του παρόντος και εάν άλλα μέτρα εφαρμογής δεν εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση αυτού, η αρμόδια αρχή CCS δύναται να αποφασίσει την αναστολή λειτουργίας και την ανάκληση της άδειας του φορέα εκμετάλλευσης.
6. Οι κυρώσεις του παρόντος επιβάλλονται ανεξάρτητα από κυρώσεις που τυχόν προβλέπονται σε άλλες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ

Άρθρο 35
Πιλοτικοί τόποι αποθήκευσης

1. Για τους πιλοτικούς τόπους αποθήκευσης εφαρμόζεται το άρθρο 173 του ν. 4964/2022 (Α' 150), περί αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα από φορείς οι οποίοι κατέχουν δικαίωμα ή άδεια έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.
2. Στους πιλοτικούς τόπους αποθήκευσης τα έργα αναπτύσσονται με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα στο πλαίσιο της άδειας αποθήκευσης, κατά την παρ. 8 του άρθρου 12. Η διαμόρφωση του χρονοδιαγράμματος ανάπτυξης των πιλοτικών τόπων αποθήκευσης λαμβάνει υπόψη τη σκοπιμότητα ταυτοχρονισμού της επίτευξης του μέγιστου ρυθμού έγχυσης με την υλοποίηση των έργων δέσμευσης του CO₂ των δυσχερώς απανθρακοποιήσιμων βιομηχανιών.
3. Η κατανομή της χωρητικότητας για τους πιλοτικούς τόπους αποθήκευσης κατά το ρυθμιζόμενο και κατά το ανταγωνιστικό τμήμα τους με διαγωνιστική διαδικασία διενεργείται με τη διαδικασία του άρθρου 27.

Άρθρο 36**Άδεια εξερεύνησης για κατόχους δικαιωμάτων υδρογονανθράκων**

1. Κατ' εξαίρεση των άρθρων 10 και 11 του παρόντος νόμου, νομικά πρόσωπα στα οποία έχει παραχωρηθεί, από το Ελληνικό Δημόσιο, κατά τον ν. 2289/1995 (Α' 27), δικαίωμα ή άδεια έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε ορισμένη χερσαία ή θαλάσσια περιοχή, δύνανται να υποβάλουν, μέχρι την 1η Ιουνίου 2035, αίτηση χορήγησης άδειας εξερεύνησης για τη διακρίβωση της καταλληλότητας γεωλογικού σχηματισμού ή σχηματισμών, ευρισκομένων εντός της παραχωρηθείσας περιοχής, που τεκμαίρεται προς τον σκοπό αυτόν ως δυνητικός τόπος αποθήκευσης CO₂, κατά το άρθρο 9.

2. Η αίτηση συνοδεύεται κατ' ελάχιστον από:

α) τα στοιχεία του Παραρτήματος II,

β) τη σύμβαση και λοιπά έγγραφα από τα οποία προκύπτει η κατοχή του δικαιώματος ή της άδειας έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη συγκεκριμένη περιοχή,

γ) τεχνική έκθεση προς τεκμηρίωση, βάσει υπάρχοντων γεωλογικών, γεωφυσικών και γεωτρητικών δεδομένων, της κατ' αρχήν επιλεξιμότητας του προτεινόμενου σχηματισμού για την αποθήκευση CO₂, σύμφωνα με τη φάση 1 του Παραρτήματος I, και

δ) κατάλληλη ειδική θεμελίωση ότι δεν υφίσταται κίνδυνος διαρροών από τις σχεδιαζόμενες εγκαταστάσεις της άδειας εξερεύνησης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων προς τις σχεδιαζόμενες εγκαταστάσεις εξερεύνησης και μελλοντικής αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, προς τον σκοπό αποφυγής πρόκλησης σημαντικής επιβάρυνσης για το περιβάλλον, κατά το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).

3. Η αρμόδια αρχή CCS εξετάζει την πληρότητα του φακέλου και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων 10 και 11.

Άρθρο 37**Ενίσχυση χρηστών δικτύων μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα**

1. Προκειμένου να καλυφθεί εν μέρει ο κίνδυνος των παραγωγών εκπομπών CO₂ από τη διακύμανση των τιμών δικαιωμάτων εκπομπής CO₂, σύμφωνα με το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Emissions Trading System - ETS) δύνανται να θεσπίζεται καθεστώς κρατικών ενισχύσεων υπό τη μορφή χρηματοοικονομικού μηχανισμού συμβολαίων επί της διαφοράς άνθρακα (Carbon Contracts for Difference - CCfD). Το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων τίθεται σε ισχύ μετά από την έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Ως τελικοί δικαιούχοι της επιχορήγησης του μηχανισμού ορίζονται, κατόπιν απόφασης του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται έπειτα από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS και γνώμη της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., παραγωγοί εκπομπών CO₂, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 12 του άρθρου 40. Τα συμβόλαια επί της διαφοράς άνθρακα απονέμονται στους δικαιούχους μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, που διοργανώνονται από την αρμόδια αρχή CCS, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της

αποδοτικότητας του κόστους και του όγκου του αποθηκευμένου CO₂, καθώς και της μείωσης των εκπομπών CO₂ σε συγκεκριμένο και εκ των προτέρων καθορισμένο ποσοστό, σε σχέση με τη συμβατική τεχνολογία. Τα συμβόλαια περιλαμβάνουν την υποχρέωση υποβολής ετησίων εκθέσεων μείωσης εκπομπών.

Άρθρο 38

Ενίσχυση φορέων εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα

1. Προκειμένου να καλυφθεί το χρηματοδοτικό κενό για την κατασκευή και λειτουργία δικτύων μεταφοράς και τόπων αποθήκευσης, είναι δυνατό να θεσπίζεται καθεστώς κρατικών ενισχύσεων στους φορείς εκμετάλλευσης των υποδομών αυτών.
2. Σε περίπτωση υπέρβασης της κάλυψης του χρηματοδοτικού κενού, προβλέπεται μηχανισμός ανάκτησης («clawback») της διαφοράς στο δημόσιο.
3. Το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων του παρόντος τίθεται σε ισχύ μετά από την έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 39

Ειδικός λογαριασμός CCS

1. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συστήνεται Ειδικός Λογαριασμός Έργων Μεταφοράς και Αποθήκευσης CO₂, με την ονομασία «Ειδικός Λογαριασμός CCS», με διαχειριστή το Δημόσιο και σκοπό τη διάθεση και διαχείριση των κονδυλίων σχετικά με τα έργα δέσμευσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂. Στον λογαριασμό αυτόν: α) κατατίθενται τα ποσά που ανακτώνται μέσω του μηχανισμού ανάκτησης του άρθρου 38, καθώς και αυτά που προέρχονται από την καταβολή παραβόλων, σύμφωνα με το άρθρο 24, ή την καταβολή προστίμων, σύμφωνα με το άρθρο 34, και κάθε άλλο έσοδο που προβλέπεται στον παρόντα, και β) μεταφέρονται οι πόροι που είναι αναγκαίοι για την ενίσχυση των χρηστών δικτύου μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO₂, σύμφωνα με το άρθρο 37, καθώς και για την ενίσχυση των φορέων εκμετάλλευσης δικτύου μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO₂, σύμφωνα με το άρθρο 38.
2. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα έσοδα του Ειδικού Λογαριασμού CCS από την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκτησης ή από άλλη πηγή που προβλέπεται στον παρόντα δύνανται να διατίθενται για τη στήριξη της ανάπτυξης έργων μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂ του παρόντος νόμου, την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της αρμόδιας αρχής CCS, καθώς και για δαπάνες αποκατάστασης του περιβάλλοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 40
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ανάπτυξης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται οι λεπτομέρειες που αφορούν την ασφαλή και αποτελεσματική χρήση του CO₂ και ιδίως:

- α) οι προϋποθέσεις χορήγησης αδειών χρήσης του άρθρου 6,
- β) οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις πιστοποίησης του CO₂ που υπόκειται σε χρήση,
- γ) η κοινοποίηση των σχετικών δεδομένων στην αρμόδια αρχή CCS,
- δ) οι υποχρεώσεις των κατόχων αδειών χρήσης,
- ε) η διαδικασία παρακολούθησης και
- στ) οι κυρώσεις.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται:

- α) οι προϋποθέσεις έκδοσης αδειών μεταφοράς του άρθρου 7,
- β) οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις πιστοποίησης του CO₂ που μεταφέρεται,
- γ) η κοινοποίηση των σχετικών δεδομένων στην αρμόδια αρχή CCS,
- δ) οι υποχρεώσεις των κατόχων αδειών μεταφοράς,
- ε) η διαδικασία παρακολούθησης,
- στ) οι κυρώσεις και
- ζ) κάθε άλλη λεπτομέρεια για την ασφαλή μεταφορά CO₂.

3.α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν τήρησης της διαδικασίας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β΄ 1225), και εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να ορίζονται μία ή περισσότερες περιοχές, εντός των οποίων δύνανται να χωροθετούνται γεωλογικοί σχηματισμοί ως δυνητικοί τόποι αποθήκευσης.

β) Με απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS, η οποία εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης της περ. α), διενεργείται η χωροθέτηση των δυνητικών τόπων αποθήκευσης της παρ. 2 του άρθρου 9, με βάση τα κριτήρια του Παραρτήματος Ι.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται ο τρόπος υπολογισμού, η διαδικασία επιβολής και είσπραξης της ποινικής ρήτρας της παρ. 8 του άρθρου 12 και η απόδοσή της στους δικαιούχους χρήστες του τόπου αποθήκευσης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται ο τρόπος υπολογισμού, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις επιβολής, κατάπτωσης και είσπραξης της ποινικής ρήτρας της παρ. 5 του άρθρου 21 και της παρ. 7 του άρθρου 22, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να εξειδικεύονται οι όροι συμμετοχής και τα κριτήρια επιλογής και να ορίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια της διαγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 13.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο του φακέλου τροποποίησης του άρθρου 15.

7. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS δύναται να προσδιορίζονται τα τεχνικά κριτήρια και οι κατευθύνσεις για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων των περ. α) έως γ) της παρ. 2 του άρθρου 23, σύμφωνα με την έκθεση της παρ. 3 του άρθρου 23, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 23.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να αναπροσαρμόζεται το ύψος του παραβόλου της παρ. 2 του άρθρου 24. Με όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται:

- α) ο τύπος των χρηματικών εγγυήσεων του άρθρου 24,
- β) οι αποδεκτοί εκδότες των χρηματικών εγγυήσεων,
- γ) οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την κατάπτωσή τους,
- δ) ο τρόπος διάθεσης των εσόδων από αυτές στην αρμόδια αρχή CCS,
- ε) οι προϋποθέσεις για την υποβολή και επιστροφή τους και
- στ) κάθε άλλο λεπτομερειακό ή τεχνικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 24.

9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται τα ελάχιστα όρια της ασφαλιστικής κάλυψης του άρθρου 25 για τις εκάστοτε εργασίες εξερεύνησης, έγχυσης και αποθήκευσης που καταλαμβάνει η άδεια, οι όροι εξασφάλισης και απόδειξής της, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 25.

10. α) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η οποία εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, κατόπιν εισήγησης του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Παραρτήματος VI, εγκρίνονται ο Κανονισμός Τιμολόγησης και ο Κώδικας Διαχείρισης κάθε δικτύου μεταφοράς της παρ. 1 του άρθρου 27, βάσει του οποίου ρυθμίζεται η πρόσβαση των δυνητικών χρηστών σε δίκτυα μεταφοράς CO₂.

β) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, εκδίδεται ο Κώδικας Κατανομής Χωρητικότητας κάθε τόπου αποθήκευσης της παρ. 2 του άρθρου 27, ο οποίος ρυθμίζει ιδίως:

- βα) την αρχικά εκτιμώμενη αποθηκευτική ικανότητα,
- ββ) τα κριτήρια επιλεξιμότητας,
- βγ) τη δυνατότητα ή μη μεταβίβασης σε τρίτους, καθώς και τους όρους και τις προϋποθέσεις σε περίπτωση δυνατότητας μεταβίβασης,
- βδ) το περιεχόμενο και τον τύπο της χρηματικής εγγύησης,
- βε) το ελάχιστο περιεχόμενο των συμβάσεων που καθορίζονται στο άρθρο 27, καθώς και των αντίστοιχων χρηματικών εγγυήσεων και
- βστ) κάθε άλλη σχετική και αναγκαία λεπτομέρεια.

γ) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS και λαμβανομένων υπόψη των απόψεων του φορέα εκμετάλλευσης, εκδίδεται ο Κανονισμός Τιμολόγησης κάθε τόπου αποθήκευσης της παρ. 2 του άρθρου 27, ο οποίος καθορίζει τη μεθοδολογία διαμόρφωσης και αναπροσαρμογής του τιμολογίου εισπίεσης και αποθήκευσης CO₂ ανά τόνο δεσμευμένης δυναμικότητας εισπίεσης CO₂, όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την τιμολόγηση της υποδομής, καθώς και κάθε άλλη σχετική και αναγκαία λεπτομέρεια.

δ) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS και λαμβανομένων υπόψη των απόψεων του φορέα εκμετάλλευσης, εκδίδεται ο Κώδικας Διαχείρισης ενός τόπου αποθήκευσης, ο οποίος ρυθμίζει ζητήματα, όπως η ποιότητα, η φυσική πρόσβαση στην υποδομή και ο σχετικός

προγραμματισμός, καθώς και θέματα μετρήσεων και ασφαλείας, κατά την παρ. 4 του άρθρου 27. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου της παρούσας εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έκδοση της απόφασης της περ. β) της παρ. 3. Ειδικά για τα έργα του άρθρου 35 η απόφαση του πρώτου εδαφίου εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

11. Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, είναι δυνατόν να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα της διαδικασίας που ακολουθείται ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 28.

12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να ορίζονται, στο πλαίσιο του καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων της παρ. 1 του άρθρου 37:

α) το περιεχόμενο των συμβολαίων επί της διαφοράς και η σταθερή τιμή, ανώτατες και κατώτατες τιμές ενεργοποίησης του μηχανισμού των ανωτέρω συμβολαίων, καθώς και οι λοιπές παράμετροι υπολογισμού της ενίσχυσης,

β) οι όροι των ανταγωνιστικών διαδικασιών για τη χορήγηση της ενίσχυσης,

γ) η διάρκεια των συμβολαίων επί της διαφοράς, η διαδικασία παρακολούθησής τους, οι συνέπειες ενδεχόμενων παραβάσεων των συμβατικών όρων τους και η περιοδική εκκαθάρισή τους,

δ) η διαδικασία μεταφοράς πόρων στον ειδικό λογαριασμό του άρθρου 39 για τη χρηματοδότηση της ενίσχυσης,

ε) οι δυνητικοί δικαιούχοι και τα κριτήρια επιλογής τους,

στ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τον χρηματοοικονομικό μηχανισμό συμβολαίων επί της διαφοράς άνθρακα.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να ορίζονται, στο πλαίσιο του καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων του άρθρου 38:

α) η μέθοδος προσδιορισμού του επενδυτικού κόστους των υποδομών και ο μαθηματικός τύπος υπολογισμού του υπερκέρδους,

β) τα όρια ενεργοποίησης της επιστροφής,

γ) τα κριτήρια επιλογής χορήγησης των ενισχύσεων,

δ) τα ζητήματα που σχετίζονται με τους περιοδικούς ελέγχους,

ε) η μέγιστη διάρκεια των ενισχύσεων και

στ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με το καθεστώς των ενισχύσεων προς τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO₂.

14.α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται θέματα σχετικά με τη νόμιμη εκπροσώπηση και τη διαδικασία κατάθεσης, διαχείρισης και διάθεσης των πόρων του Ειδικού Λογαριασμού CCS, που προβλέπεται στο άρθρο 39.

β) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα έσοδα του ειδικού λογαριασμού CCS του άρθρου 39, από την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκτησης («clawback») δύναται να διατίθενται για:

βα) τη στήριξη της ανάπτυξης έργων μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂,

ββ) την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της αρμόδιας αρχής CCS και

βγ) την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

15. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, καθορίζονται οι δικαιούχοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού, η διαδικασία είσπραξης του

ειδικού τέλους της παρ. 6 του άρθρου 12 υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού CCS του άρθρου 39, ο επιμερισμός του ειδικού τέλους της παρ. 6 του άρθρου 12 μεταξύ των ανωτέρω δικαιούχων, αφού ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις των έργων σε κάθε Ο.Τ.Α., όπως ορίζονται στη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της περ. α) της παρ. 3 του παρόντος, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 12. Ειδικά για την περίπτωση των τόπων αποθήκευσης του άρθρου 35 του παρόντος λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις των έργων, όπως ορίζονται στην απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με τον ν. 4014/2011 (Α' 209).

16. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύνανται να τροποποιούνται τα Παραρτήματα Ι έως και VI του παρόντος.

Άρθρο 41

Τελική διάταξη - Διεύρυνση σκοπού και χρηματοδότηση Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 146 ν. 4001/2011

Στην παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί του σκοπού της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. ιθα', αα) οι λέξεις «χορήγηση αδειών εξερεύνησης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και η» διαγράφονται, αβ) οι λέξεις «σύμφωνα με την υπό στοιχεία 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2516) και την κείμενη νομοθεσία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «καθώς και της έκδοσης συναφών κανονιστικών πράξεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η μελέτη και αξιολόγηση δυνητικών περιοχών επιλογής τόπων γεωλογικής αποθήκευσης CO₂, η χορήγηση αδειών εξερεύνησης και η εισήγηση για χορήγηση αδειών αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, η προώθηση έργων και η ανάπτυξη υποδομών που αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση της δέσμευσης, της χρήσης, της μεταφοράς και της αποθήκευσης CO₂, και η πιστοποίηση της δέσμευσης και μεταφοράς CO₂, με σκοπό την αποθήκευσή του σε γεωλογικούς σχηματισμούς», β) το δεύτερο εδάφιο της περ. ιθβ' καταργείται, γ) στην περ. ιθγ', μετά τις λέξεις «και ενώσεων» προστίθενται οι λέξεις «και κάθε άλλου συναφούς θέματος», και οι περ. ιθα', ιθβ' και ιθγ' διαμορφώνονται ως εξής:

«ιθα. Η εν γένει διαχείριση των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου σχετικά με την εκμετάλλευση γεωλογικών σχηματισμών για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) και άλλων αερίων ή υγρών στοιχείων και ενώσεων, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης και της παρακολούθησης της εκτέλεσης των σχετικών συμβάσεων, καθώς και της έκδοσης συναφών κανονιστικών πράξεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η μελέτη και αξιολόγηση δυνητικών περιοχών επιλογής τόπων γεωλογικής αποθήκευσης CO₂, η χορήγηση αδειών εξερεύνησης και η εισήγηση για χορήγηση αδειών αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, η προώθηση έργων και η ανάπτυξη υποδομών που αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση της δέσμευσης, της χρήσης, της μεταφοράς και της αποθήκευσης CO₂, και η πιστοποίηση της δέσμευσης και μεταφοράς CO₂, με σκοπό την αποθήκευσή του σε γεωλογικούς σχηματισμούς.

ιθβ. Η παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας των έργων των περ. ιζ' και ιθα'.

ιθγ. Η εισήγηση προς τους αρμόδιους Υπουργούς, για την έκδοση των εκάστοτε προβλεπόμενων στην κείμενη νομοθεσία κανονιστικών πράξεων για τον καθορισμό της διαδικασίας και των προϋποθέσεων χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης γεωλογικών σχηματισμών για την αποθήκευση αερίων και υγρών στοιχείων και ενώσεων και κάθε άλλου συναφούς θέματος.»

Άρθρο 42

Μεταβατικές διατάξεις

1. Μέχρι την έναρξη ισχύος της κοινής απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 40 επιτρέπεται η χρήση CO₂ σε εγκαταστάσεις, οι οποίες διαθέτουν άδεια λειτουργίας, αφότου γνωστοποιηθεί στην αρμόδια αρχή CCS η έναρξη της χρήσης. Η χρήση CO₂ κατά το πρώτο εδάφιο επιτρέπεται εφόσον πληρούνται κατ' ελάχιστον οι εξής προϋποθέσεις:

α) οι ποσότητες CO₂ προς χρήση προέρχονται από εγκατάσταση δέσμευσης που διαθέτει εν ισχύ άδεια λειτουργίας και

β) εξασφαλίζεται η δυνατότητα λήψης των τεχνικών μέτρων που είναι πρόσφορα για την πρόληψη διαρροών, καθώς και την ασφάλεια και την παρακολούθηση της χρήσης του CO₂.

2. Δεν γίνονται δεκτές νέες αιτήσεις του άρθρου 173 του ν. 4964/2022 (Α' 150), περί αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, από φορείς οι οποίοι κατέχουν δικαίωμα ή άδεια έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, το οποίο εξακολουθεί να εφαρμόζεται μόνο σε άδειες εξερεύνησης ή αποθήκευσης που έχουν ήδη εκδοθεί ή σε αιτήσεις που κατατίθενται μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με το άρθρο 36. Για θέματα που δεν ρυθμίζονται ρητά από το άρθρο 173 του ν. 4964/2022 και τις κατ' εξουσιοδότηση εκδοθείσες πράξεις εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του παρόντος νόμου για τις άδειες του άρθρου 35.

3. Για τις άδειες εξερεύνησης ή αποθήκευσης που έχουν ήδη εκδοθεί ή τις αιτήσεις που έχουν κατατεθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με το άρθρο 35 παραμένουν σε ισχύ οι χρηματικές εγγυήσεις που έχουν κατατεθεί σύμφωνα με το άρθρο 20 της υπό στοιχεία Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Μέτρα και όροι για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς - Τροποποίηση της υπ' αρ. 29457/1511/2005 (Β' 992) κοινής υπουργικής απόφασης, του Π.Δ. 51/2007 (Α' 54) και του Π.Δ. 148/2009 (Α' 190), σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 «σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 200/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006» (Β' 2516).

4. Για την εφαρμογή του Μέρους Α' του παρόντος, του άρθρου 173 του ν. 4964/2022 και της υπό στοιχεία Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινής απόφασης, ορίζεται ως αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας το Τμήμα Πολιτικής Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων της Διεύθυνσης Υδρογονανθράκων, σύμφωνα με το άρθρο 44 του π.δ. 132/2017 (Α' 160).

Άρθρο 43

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 1 έως 28, 32 και 33 της υπό στοιχεία Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Μέτρα και όροι για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς - Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 29457/1511/2005 (Β' 992) κοινής υπουργικής

απόφασης, του Π.Δ. 51/2007 (Α' 54) και του Π.Δ. 148/2009 (Α' 190), σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 «σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 200/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006» (Β' 2516).

ΜΕΡΟΣ Β' **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Β'**

Άρθρο 44 **Σκοπός**

Σκοπός του Μέρους Β' είναι η ρύθμιση και η οργάνωση της αγοράς υδρογόνου και η ενίσχυση της αγοράς ενέργειας.

Άρθρο 45 **Αντικείμενο**

Αντικείμενο του Μέρους Β' είναι:

- α) ο καθορισμός ειδικού πλαισίου για την πιστοποίηση των δικτύων μεταφοράς υδρογόνου και των διαχειριστών των δικτύων, προκειμένου να λάβουν ειδική άδεια μεταφοράς υδρογόνου,
- β) ο καθορισμός κριτηρίων για τον προσδιορισμό χρεώσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας,
- γ) η επίλυση ζητημάτων ενεργοποίησης σύνδεσης για Σταθμούς Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (Σ.Α.Η.Ε),
- δ) η προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.),
- ε) η εισαγωγή ρυθμίσεων σχετικά με τις μετρήσεις των σταθμών που συνδέονται στο Ιδιωτικό Δίκτυο Μέσης Τάσης,
- στ) ο ορισμός του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) κατόπιν επιλογής του από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.),
- ζ) ο έλεγχος από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) των νομικών προσώπων που συμμετέχουν ως μέλη σε ενεργειακές κοινότητες,
- η) η σύσταση Κλιμακίων Διενέργειας Επιθεωρήσεων Ενεργειακών Εγκαταστάσεων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας,
- θ) η χορήγηση παράτασης για την ενεργοποίηση σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε.,
- ι) η επιμήκυνση του διαστήματος προσαύξησης των τιμών αποζημίωσης ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από σταθμούς βιοαερίου,
- ια) η χορήγηση κινήτρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων,
- ιβ) ο καθορισμός ειδικού πλαισίου για τη χωροθέτηση, την αδειοδότηση και τη λειτουργία αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών,

- ιγ) η χαρτογράφηση των περιοχών για την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. για την επίτευξη του στόχου της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2050,
- ιδ) ο ορισμός φορέων πληρωμών για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων ή εθνικών προγραμμάτων, και
- ιε) η παράταση προθεσμιών των συμβάσεων για το προσωπικό του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης και της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ) 2024/1788 - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4001/2011

Άρθρο 46

Ορισμοί για την αγορά υδρογόνου - Τροποποίηση παρ. 2, προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 2 του ν. 4001/2011

(άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α΄ 179), περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η περ. κθ) αντικαθίσταται, β) προστίθεται περ. λ), και οι περ. κθ) και λ) διαμορφώνονται ως εξής:

«κθ) Ανανεώσιμα αέρια: βιοαέρια όπως ορίζονται στην περ. 32ε) του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (Α΄ 129), συμπεριλαμβανομένου του βιοαερίου που έχει αναβαθμιστεί σε βιομεθάνιο, καθώς και αέρια ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης της περ. 32λδ) του άρθρου 2 του ν. 3468/2006.

λ) Αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών: το τμήμα των αέριων καυσίμων που περιέχονται σε καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα, όπως ορίζονται στην περ. 32λγ) του άρθρου 2 του ν. 3468/2006, το υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως ορίζεται στην περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 5215/2025 (Α΄ 116) και τα συνθετικά αέρια καύσιμα των οποίων το ενεργειακό περιεχόμενο προέρχεται από υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, τα οποία πληρούν το ελάχιστο όριο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου εβδομήντα τοις εκατό (70%), σε σύγκριση με το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο για ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης που ορίζεται στη μεθοδολογία που έχει εγκριθεί σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 29α της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (L 328).»

2. Στο άρθρο 2 προστίθεται παρ. 4Α ως εξής:

«4Α. Ορισμοί που αναφέρονται ιδίως στο Υδρογόνο:

Για την εφαρμογή του παρόντος, ισχύουν επιπλέον οι ορισμοί του άρθρου 25 του ν. 5215/2025 (Α΄ 116) και του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου (σειρά L). Όπου στον παρόντα αναφέρεται ο όρος «ανανεώσιμα αέρια» νοείται ο όρος «ανανεώσιμα και χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών αέρια», όπως αυτά ορίζονται στις περ. κθ) και λ) της παρ. 2.»

Άρθρο 47**Οργάνωση της αγοράς υδρογόνου - Προσθήκη Μέρους και άρθρου 93B στον ν. 4001/2011 (άρθρο 71 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)**

Στον ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθενται Μέρος Τρίτο Α' και άρθρο 93B ως εξής:

«ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ Α'
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ

Άρθρο 93B

**Διορισμός και πιστοποίηση διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου
(άρθρο 71 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)**

1. Κάθε υποψήφιος Διαχειριστής Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου πιστοποιείται σύμφωνα με τις παρ. 4, 5 και 6 του παρόντος και το άρθρο 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου (σειρά L). Η αίτηση πιστοποίησης του υποψήφιου διαχειριστή συνοδεύεται από τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία και καταχωρείται στο μητρώο αιτήσεων της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.). Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ., εντός τασσόμενης προθεσμίας, δύναται να ζητήσει από τον υποψήφιο διαχειριστή κάθε πληροφορία ή στοιχείο σχετικά με την υποβληθείσα αίτηση.
2. Επιχειρήσεις οι οποίες έχουν πιστοποιηθεί από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ότι πληρούν τις απαιτήσεις των άρθρων 93Δ ή 93ΣΤ, σύμφωνα με τη διαδικασία πιστοποίησης όπως ορίζεται στις παρ. 3 έως 8 του παρόντος, εγκρίνονται και διορίζονται ως Διαχειριστές Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου. Ο διορισμός των Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Οι Διαχειριστές Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου γνωστοποιούν στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. κάθε σχεδιαζόμενη συναλλαγή που ενδεχομένως καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της συμμόρφωσής τους προς τις απαιτήσεις των άρθρων 93Δ ή 93ΣΤ.
4. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. παρακολουθεί τη διαρκή συμμόρφωση των πιστοποιημένων Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου προς τις απαιτήσεις των άρθρων 93Δ ή 93ΣΤ και εκκινεί τη διαδικασία πιστοποίησης για να διαπιστωθεί η συμμόρφωση:
 - α) ύστερα από γνωστοποίηση Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου σύμφωνα με την παρ. 3,
 - β) αυτεπαγγέλτως, όταν περιέλθει σε γνώση της, ότι σχεδιαζόμενη αλλαγή των δικαιωμάτων ή της επιρροής επί πιστοποιημένων Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου, ενδέχεται να καταλήξει σε παράβαση των άρθρων 93Δ ή 93ΣΤ, ή όταν έχουν λόγο να θεωρήσουν ότι έχει συμβεί τέτοια παράβαση, ή
 - γ) ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
5. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. εκδίδει την απόφαση σχετικά με την πιστοποίηση Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου εντός προθεσμίας εκατό (100) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης του Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου ή από την ημερομηνία της αίτησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μετά την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας, θεωρείται ότι η πιστοποίηση έχει χορηγηθεί. Η ρητή ή σιωπηρή απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. παράγει αποτελέσματα μόνο μετά από την περάτωση της διαδικασίας της παρ. 6.

6. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. κοινοποιεί αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη ρητή ή σιωπηρή απόφασή της σχετικά με την πιστοποίηση, μαζί με όλες τις πληροφορίες που αφορούν στην απόφαση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.

7. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύνανται να ζητήσουν από τους Διαχειριστές Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου και τις επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας, κάθε πληροφορία σχετική με την εκτέλεση των καθηκόντων τους που αναφέρονται στο παρόν.

8. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τηρούν την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών που τίθενται υπόψη τους κατά τη διαδικασία πιστοποίησης του Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου.

9. Με απόφασή της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. καθορίζονται τα ειδικότερα έγγραφα και στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση του υποψήφιου διαχειριστή.»

Άρθρο 48

Πιστοποίηση διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου σε σχέση με τρίτες χώρες - Προσθήκη άρθρου 93Γ στον ν. 4001/2011 (άρθρο 72 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

Στον ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται άρθρο 93Γ ως εξής:

«Άρθρο 93Γ

Πιστοποίηση διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου σε σχέση με τρίτες χώρες (άρθρο 72 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

1. Όταν υποβάλλεται αίτηση πιστοποίησης από Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου που τελεί υπό τον έλεγχο προσώπου από τρίτη χώρα, η Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) το γνωστοποιεί αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. γνωστοποιεί, επίσης, αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε περίπτωση που μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση του ελέγχου δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου από πρόσωπο από τρίτη χώρα.

2. Ο Διαχειριστής Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου γνωστοποιεί στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. κάθε περίπτωση που μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση του ελέγχου του δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή του Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου από πρόσωπο από τρίτη χώρα.

3. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. καταρτίζει σχέδιο απόφασης σχετικά με την πιστοποίηση Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου εντός εκατό (100) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης του Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου και αρνείται την πιστοποίηση, εάν δεν έχει αποδειχθεί:

α) κατά πόσον πρόσωπο ή πρόσωπα από τρίτη χώρα ή τρίτες χώρες συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του άρθρου 93Δ ή του άρθρου 93ΣΤ, και

β) στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ., ότι η χορήγηση της πιστοποίησης δεν θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού ή τα ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειας της χώρας ή κράτους μέλους ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά την εξέταση του ζητήματος του πρώτου εδαφίου, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. λαμβάνει υπόψη:

βα) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι της τρίτης χώρας που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών που έχουν συναφθεί με

μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, με την Ευρωπαϊκή Ένωση μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, στις οποίες διαλαμβάνονται τα ζητήματα της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού,

ββ) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Ελλάδας έναντι της τρίτης χώρας, που απορρέουν δυνάμει συμφωνιών που έχει συνάψει η Ελλάδα με τη χώρα αυτή, εφόσον οι συμφωνίες αυτές συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο,

βγ) την ιδιοκτησία, την προσφορά ή άλλες εμπορικές σχέσεις που μπορούν να έχουν αρνητικές επενέργειες στα κίνητρα και στην ικανότητα του Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου να παραδίδει υδρογόνο στη χώρα ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

βδ) άλλα συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις που αφορούν την υπόθεση και την τρίτη χώρα.

4. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δύναται να ζητήσει από τον Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου και τις επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας κάθε πληροφορία σχετική με την εκτέλεση των καθηκόντων τους ως προς τη διαδικασία πιστοποίησης, τάσσοντας για τον σκοπό αυτό προθεσμία.

5. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. κοινοποιεί αμελλητί το σχέδιο απόφασής της σχετικά με την πιστοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μαζί με όλες τις πληροφορίες που αφορούν στην απόφαση.

6. Πριν από την έκδοση απόφασης από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. σχετικά με την πιστοποίηση, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. αιτείται τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το κατά πόσο:

α) ο υπό πιστοποίηση φορέας συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των άρθρων 93Δ ή 93ΣΤ, και

β) η χορήγηση της πιστοποίησης θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. λαμβάνει, εντός πενήντα (50) εργάσιμων ημερών από τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στην παρ. 6 του άρθρου 71 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου (σειρά L), την τελική απόφαση, όσον αφορά στην πιστοποίηση. Κατά τη λήψη της τελικής απόφασής της, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. λαμβάνει δεόντως υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δύναται να μη χορηγήσει την πιστοποίηση, εάν θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Ελλάδας ή την ασφάλεια του εφοδιασμού άλλου κράτους μέλους.

7. Η τελική απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και η γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημοσιεύονται ταυτοχρόνως. Αν η τελική απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. διαφέρει από τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δημοσιεύεται μαζί με την απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., το αιτιολογικό της εν λόγω απόφασης στην ιστοσελίδα της Ρ.Α.Α.Ε.Υ..»

Άρθρο 49

Διαχωρισμένοι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Δ στον

ν. 4001/2011

(άρθρο 60 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

Στον ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται άρθρο 93Δ ως εξής:

«Άρθρο 93Δ

Διαχωρισμένοι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς υδρογόνου
(άρθρο 60 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

Κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της Δίκτυο Μεταφοράς Υδρογόνου, ενεργεί ως Διαχειριστής Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου. Οι κανόνες για τους διαχωρισμένους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου των άρθρων 62 και 63, εφαρμόζονται αναλογικά στους διαχωρισμένους Διαχειριστές Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου.»

Άρθρο 50

**Διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Ε στον
ν. 4001/2011
(άρθρο 68 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)**

Στον ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται άρθρο 93Ε ως εξής:

«Άρθρο 93Ε

Διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου
(άρθρο 68 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

1. Οι Διαχειριστές Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου διαχωρίζονται σύμφωνα με τους κανόνες για τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς που ορίζονται στο άρθρο 93Δ.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος, η «Παραγωγή» ή η «Προμήθεια» περιλαμβάνει την παραγωγή και την προμήθεια υδρογόνου και η «Μεταφορά» περιλαμβάνει τη μεταφορά υδρογόνου.
3. Αν:
 - α) ένα (1) Δίκτυο Μεταφοράς Υδρογόνου ανήκει σε έναν ή περισσότερους πιστοποιημένους Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή
 - β) στις 4 Αυγούστου 2024, ένα (1) Δίκτυο Μεταφοράς Υδρογόνου άνηκε σε Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή στην προμήθεια Υδρογόνου, είναι δυνατός ο διορισμός ενός φορέα υπό τον:
 - βα) αποκλειστικό έλεγχο του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή
 - ββ) από κοινού έλεγχο δύο (2) ή περισσότερων Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, ή
 - βγ) αποκλειστικό έλεγχο της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή στην προμήθεια Υδρογόνου, ως Ολοκληρωμένου Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου, ο οποίος διαχωρίζεται σύμφωνα με τους κανόνες για τους ανεξάρτητους διαχειριστές μεταφοράς φυσικού αερίου των άρθρων 63B έως 63I, τα οποία εφαρμόζονται αναλογικά.
4. Με την επιφύλαξη της παρ. 2, όταν έχει χορηγηθεί παρέκκλιση από τις απαιτήσεις της παρ. 1 του άρθρου 93ΣΤ, δυνάμει της παρ. 2 του άρθρου 93ΣΤ, και ένα Δίκτυο Μεταφοράς Υδρογόνου ανήκει σε έναν ή περισσότερους πιστοποιημένους Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς, οι οποίοι διαχωρίζονται σύμφωνα με τους κανόνες για τους ανεξάρτητους διαχειριστές μεταφοράς φυσικού αερίου των άρθρων 63B έως 63I, είναι δυνατός ο διορισμός του πιστοποιημένου Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου ή φορέα υπό τον από κοινού έλεγχο δύο ή περισσότερων Διαχειριστών Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, ως Ολοκληρωμένου Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς

Υδρογόνου, ο οποίος διαχωρίζεται σύμφωνα με τους κανόνες για τους ανεξάρτητους διαχειριστές μεταφοράς φυσικού αερίου των άρθρων 63B έως 63I, τα οποία εφαρμόζονται αναλογικά.

5. Επιχείρηση που περιλαμβάνει Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 62, και Ολοκληρωμένο Διαχειριστή Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου, μπορεί να δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή την προμήθεια υδρογόνου, αλλά όχι στην παραγωγή ή προμήθεια φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας. Αν η επιχείρηση του πρώτου εδαφίου ασχολείται με την παραγωγή ή την προμήθεια υδρογόνου, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των άρθρων 63B έως 63I, η δε επιχείρηση και όλα τα μέρη της δεν προβαίνουν σε κρατήσεις δικαιωμάτων δυναμικότητας, ούτε χρησιμοποιούν τέτοια δικαιώματα για την έγχυση υδρογόνου σε Σύστημα Μεταφοράς ή Δίκτυο Διανομής Φυσικού Αερίου, το οποίο διαχειρίζεται η επιχείρηση.

6. Όπου στα άρθρα 63B έως 63I γίνεται αναφορά στον Κανονισμό (ΕΚ) 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου (L 211), νοείται ως αναφορά στις αντίστοιχες διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου (σειρά L).»

Άρθρο 51

Οριζόντιος διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93ΣΤ στον ν. 4001/2011 (άρθρο 69 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

Στον ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται άρθρο 93ΣΤ ως εξής:

«Άρθρο 93ΣΤ

Οριζόντιος διαχωρισμός διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου (άρθρο 69 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788)

1. Αν Διαχειριστής Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου αποτελεί μέρος επιχείρησης που δραστηριοποιείται στη μεταφορά ή τη διανομή φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, αυτός είναι ανεξάρτητος τουλάχιστον ως προς τη νομική του μορφή.
2. Με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), είναι δυνατή η χορήγηση παρέκκλισης από τις απαιτήσεις της παρ. 1 στους Διαχειριστές Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου, βάσει δημοσιευμένης θετικής ανάλυσης κόστους - οφέλους, υπό την επιφύλαξη θετικής αξιολόγησης της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. σύμφωνα με την παρ. 4.
3. Οι παρεκκλίσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρ. 2 δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συνοδευόμενες από την αξιολόγηση της παρ. 4 και τηρουμένης της εμπιστευτικότητας των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.
4. Κατά τη χορήγηση παρέκκλισης σύμφωνα με την παρ. 2, και στη συνέχεια τουλάχιστον ανά επτά (7) έτη ή έπειτα από αιτιολογημένο αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δημοσιεύει εκτίμηση των επενεργειών της παρέκκλισης στη διαφάνεια, τις διασταυρούμενες επιδοτήσεις, τα τιμολόγια των δικτύων και το διασυνοριακό εμπόριο. Η αξιολόγηση αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον το χρονοδιάγραμμα που αφορά στη μεταφορά παγίων στοιχείων από τον τομέα του φυσικού αερίου στον τομέα του υδρογόνου. Αν κατόπιν αξιολόγησης, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η

συνέχιση της εφαρμογής της παρέκκλισης έχει αρνητικό αντίκτυπο στη διαφάνεια, τις διασταυρούμενες επιδοτήσεις, τα τιμολόγια των δικτύων και το διασυνοριακό εμπόριο, ή αν έχει ολοκληρωθεί η μεταφορά των πάγιων στοιχείων από τον τομέα του φυσικού αερίου στον τομέα του υδρογόνου, η χορηγηθείσα παρέκκλιση ανακαλείται.»

Άρθρο 52

Άδεια προμήθειας υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Z στον ν. 4001/2011

Στον ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται άρθρο 93Z ως εξής:

«Άρθρο 93Z

Άδεια Προμήθειας Υδρογόνου

1. Η προμήθεια υδρογόνου σε τελικούς πελάτες διενεργείται μόνο από τους κατόχους άδειας προμήθειας υδρογόνου. Δεν απαιτείται άδεια προμήθειας για την εισαγωγή, εξαγωγή και πώληση υδρογόνου σε προμηθευτή ή πελάτη χονδρικής.

Η Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) παρακολουθεί και ελέγχει τον τρόπο άσκησης της δραστηριότητας προμήθειας υδρογόνου από πελάτες χονδρικής. Στο πλαίσιο αυτό, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δύναται να συλλέγει και να αξιολογεί τεχνικά, εμπορικά και άλλα συναφή στοιχεία από τα εμπλεκόμενα, στη δραστηριότητα αυτή, πρόσωπα. Ιδίως για λόγους προστασίας της ασφάλειας εφοδιασμού και του υγιούς ανταγωνισμού, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. δύναται να επιβάλει, με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή της, όρους και προϋποθέσεις στην άσκηση της δραστηριότητας προμήθειας υδρογόνου από πελάτες χονδρικής.

2. Η άδεια προμήθειας υδρογόνου χορηγείται από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ., σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον Κανονισμό Αδειών του άρθρου 90.

3. Οι κάτοχοι άδειας προμήθειας υδρογόνου ενημερώνουν τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και τον οικείο Διαχειριστή Συστήματος Υδρογόνου για την εκτιμώμενη συνολική ζήτηση υδρογόνου των πελατών τους για το επόμενο έτος, τις συναφείς εύλογες εκτιμήσεις τους για τα επόμενα έτη και παρέχουν κάθε στοιχείο το οποίο είναι αναγκαίο για την ανάπτυξη του αντίστοιχου συστήματος υδρογόνου.

4. Η νόμιμη άσκηση δραστηριοτήτων προμήθειας υδρογόνου σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία, παρέχει δικαίωμα άδειας προμήθειας υδρογόνου στην Ελλάδα, σύμφωνα με ειδική διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό Αδειών του άρθρου 90, ώστε να μην εισάγονται διακρίσεις μεταξύ των προμηθευτών που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στην ελληνική επικράτεια.»

Άρθρο 53

Ειδικά θέματα για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου - Προσθήκη άρθρου 93Η στον ν. 4001/2011

Στον ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται άρθρο 93Η ως εξής:

«Άρθρο 93Η

Ειδικά θέματα για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου

1. Για τα θέματα τιμολόγησης του υδρογόνου εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 88 και 89 του παρόντος, τηρώντας κατά την εφαρμογή τα ειδικότερα οριζόμενα στην Οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ (σειρά L) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 1227/2011, (ΕΕ) 2017/1938, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2022/869 και της απόφασης (ΕΕ) 2017/684 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 (σειρά L).
2. Οι αρμοδιότητες της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων που καθορίζονται στα Μέρη Πρώτο, Δεύτερο και Τρίτο, εφαρμόζονται αναλογικά και για την αγορά υδρογόνου, σύμφωνα με το παρόν Μέρος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 54

Τιμολόγιο Καθολικής Υπηρεσίας - Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 58 του ν. 4001/2011

Στο άρθρο 58 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί προμηθευτή καθολικής υπηρεσίας ηλεκτρικής ενέργειας, προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Για τον προσδιορισμό των χρεώσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας των προμηθευτών καθολικής υπηρεσίας, που έχουν επιλεγεί σύμφωνα με την παρ. 5, λαμβάνονται υπόψη τα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας κυμαινόμενης τιμής, με πράσινη επισήμανση και τα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας κυμαινόμενης τιμής με κίτρινη επισήμανση και ανακοίνωση της τιμής εκ των προτέρων, των ανωτέρω προμηθευτών, ανά κατηγορία πελατών, όπως αυτά δημοσιεύονται μηνιαία στην ιστοσελίδα της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) και προκρίνεται από την Αρχή το τιμολόγιο με την ανώτερη τιμή χρέωσης προμήθειας, εκπεφρασμένη σε ευρώ ανά κιλοβατώρα (€/kWh), το οποίο εφεξής καλείται «Τιμολόγιο Αναφοράς». Εάν το προκρινόμενο τιμολόγιο έχει απόκλιση μεγαλύτερη από είκοσι τοις εκατό (20%), από τον μέσο όρο των ακριβότερων επόμενων σε σειρά τεσσάρων (4) τιμολογίων, ανά προμηθευτή καθολικής υπηρεσίας και ανά κατηγορία πελατών, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ορίζει ως Τιμολόγιο Αναφοράς το δεύτερο πιο ακριβό από τα τιμολόγια του πρώτου εδαφίου. Αν στο Τιμολόγιο Αναφοράς, περιλαμβάνονται επιπλέον, είτε πάγιες, είτε χρεώσεις νυχτερινής κατανάλωσης, τότε οι χρεώσεις αυτές μεταφέρονται και στο τιμολόγιο προμήθειας καθολικής υπηρεσίας, ενώ δεν μεταφέρονται τυχόν εκπτώσεις που παρέχονται από τον προμηθευτή. Οι εφαρμοζόμενες χρεώσεις προμήθειας καθολικής υπηρεσίας υπολογίζονται με βάση το Τιμολόγιο Αναφοράς, προσαυξημένο κατά πέντε τοις εκατό (5%), ανά κατηγορία πελατών. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. προβαίνει στην ανακοίνωση του προκρινόμενου Τιμολογίου Αναφοράς, ανά κατηγορία πελατών, στην ιστοσελίδα της έως την πέμπτη εργάσιμη ημέρα του μήνα κατανάλωσης.»

Άρθρο 55

**Ρυθμίσεις για σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε
καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών - Προσθήκη άρθρου 43Α στον
ν. 5233/2025**

1. Στον ν. 5233/2025 (Α' 166) προστίθεται άρθρο 43Α ως εξής:

«Άρθρο 43Α

**Ρυθμίσεις για σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε
καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών**

1. Για τους Σταθμούς Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (Σ.Α.Η.Ε.) για τους οποίους ισχύουν σωρευτικά τα εξής:

α) έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών,
β) με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου αρμόδιου δικαστηρίου έχει διαταχθεί αναστολή εκτέλεσης ή ισχύος της άδειας εγκατάστασης ή οποιασδήποτε άδειας ή έγκρισης που απαιτείται για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης του σταθμού και
γ) κατά την ημερομηνία άρσης της αναστολής της περ. β) είναι σε ισχύ οι λοιπές άδειες ή εγκρίσεις που απαιτούνται για την εγκατάσταση του έργου σύμφωνα με τον οικείο Κανονισμό,
δεν εφαρμόζονται το άρθρο 43, περί παράτασης προθεσμιών ηλεκτρίσης Σταθμών Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών, ούτε οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την προκήρυξη της ανταγωνιστικής διαδικασίας για υποβολή αίτησης, όσον αφορά στην ενεργοποίηση της σύνδεσης του Σ.Α.Η.Ε. με το Σύστημα. Το πρώτο εδάφιο ισχύει μέχρι την άρση της αναστολής της περ. β). Η εφαρμογή των υποχρεώσεων και κυρώσεων του άρθρου 43 και της προκήρυξης της ανταγωνιστικής διαδικασίας εκκινεί την επόμενη ημέρα από την άρση της δικαστικής απόφασης αναστολής και ο συμμετέχων Σ.Α.Η.Ε. υποβάλλει αίτηση για ενεργοποίηση κατά την παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4951/2022 (Α' 129), εντός έξι (6) μηνών. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, η Εγγυητική Επιστολή Έντεχνης και Έγκαιρης εκτέλεσης καταπίπτει, εφαρμοζομένων αναλογικά των περ. α) και β) του άρθρου 43 και της προκήρυξης της ανταγωνιστικής διαδικασίας όσον αφορά τη Γ' Ανταγωνιστική διαδικασία.

2. Οι Σ.Α.Η.Ε. που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών και έχουν λάβει από τον αρμόδιο διαχειριστή οριστική προσφορά σύνδεσης, δύνανται να αιτηθούν στον αρμόδιο διαχειριστή την τροποποίηση της οριστικής προσφοράς σύνδεσης ως προς τη θέση εγκατάστασης του σταθμού και του σημείου σύνδεσης, εφόσον και αυτό μεταβάλλεται, σε οποιαδήποτε περιφέρεια, υπό την προϋπόθεση της σύμφωνης γνώμης του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και εφόσον οι Σ.Α.Η.Ε. δεν μεταφέρονται σε θέσεις όπου έχουν υποβληθεί αιτήσεις ή έχουν χορηγηθεί βεβαιώσεις παραγωγού ή βεβαιώσεις ειδικών έργων ή άδειες παραγωγής ή έχουν υποβληθεί αιτήσεις για την εγκατάσταση άλλων εξαιρούμενων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Στην περίπτωση του πρώτου εδαφίου, ο κάτοχος του Σ.Α.Η.Ε. υποβάλλει αίτηση για την τροποποίηση της θέσης εγκατάστασης του σταθμού και του σημείου σύνδεσης, εφόσον και αυτό μεταβάλλεται, προς τον Φορέα Αδειοδότησης του άρθρου 20 του ν. 4685/2020 (Α' 92) και τον αρμόδιο Διαχειριστή και προβαίνει στην τροποποίηση των σχετικών διοικητικών πράξεων και αδειών, συμπεριλαμβανομένης της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, που απαιτούνται στο πλαίσιο αδειοδότησης του σταθμού κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου

24 του ν. 4951/2022, χωρίς να μεταβάλλονται οι προθεσμίες υλοποίησης του Σ.Α.Η.Ε. στις οποίες υπάγεται, λαμβάνοντας υπόψη και το άρθρο 43, εάν υπάγεται σε αυτό. Η 31η Μαρτίου 2026 αποτελεί την καταληκτική ημερομηνία για τους Σ.Α.Η.Ε της παρούσας για την πλήρωση των οροσήμων του άρθρου 12 του ν. 4685/2020 και του άρθρου 31 του ν. 4951/2022.

3. Οι Σ.Α.Η.Ε. που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών και προβλέπεται να συνδεθούν με το Σύστημα μέσω Υποσταθμού ή Κέντρου Υπερυψηλής Τάσης που αναπτύσσουν τρίτοι, υποχρεούνται σε έκδοση Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης Εργασιών από τον αρμόδιο Διαχειριστή σύμφωνα με το άρθρο 4α του ν. 4414/2016 (Α' 149) αντί για υποβολή αίτησης ενεργοποίησης της σύνδεσης των Σ.Α.Η.Ε στον αρμόδιο Διαχειριστή εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών για τη μη κατάπτωση της Εγγυητικής Επιστολής Έντεχνης και Έγκαιρης Εκτέλεσης σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 5233/2025 (Α' 166).»

2. Η καταληκτική προθεσμία του πρώτου εδαφίου του άρθρου 43 του ν. 5233/2025 ως προς την υποβολή αίτησης των επιλεγέντων συμμετεχόντων Σ.Α.Η.Ε. για ενεργοποίηση της σύνδεσης του Σ.Α.Η.Ε. κατά την παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4951/2022 (Α' 129), παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2026.

Άρθρο 56

Προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Τροποποίηση άρθρου 11Γ ν. 4685/2020

Στο άρθρο 11Γ του ν. 4685/2020 (Α' 92), περί προσθήκης μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1, αα) οι λέξεις «και έως την 31η Οκτωβρίου 2024, είτε νέοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είτε νέοι φωτοβολταϊκοί», αβ) οι λέξεις «έως την 31η Οκτωβρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία κατά την 1η Δεκεμβρίου 2025, είτε νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που θα λάβουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης», αγ) μετά τις λέξεις «κατόπιν υποβολής» διαγράφονται οι λέξεις «μέχρι την 30ή Απριλίου 2025», β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, μετά τις λέξεις «των σταθμών» οι λέξεις «Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.)» διαγράφονται, γ) στην παρ. 3, οι λέξεις «μονάδες Α.Π.Ε.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «φωτοβολταϊκές μονάδες», δ) στην παρ. 4, δα) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, δβ) το δεύτερο εδάφιο καταργείται, δγ) προστίθενται νέα εδάφια, τρίτο και τέταρτο, ε) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5, εα) οι λέξεις «και σταθμών Α.Π.Ε.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, φωτοβολταϊκών σταθμών για αυτοκατανάλωση και φωτοβολταϊκών σταθμών», εβ) μετά τις λέξεις «ισχύος των σταθμών», όπου αυτές αναφέρονται, διαγράφονται οι λέξεις «Α.Π.Ε.», στ) προστίθενται παρ. 5α, 5β και 5γ, ζ) στην παρ. 6, ζα) η λέξη «αυξάνεται» αντικαθίσταται από τη λέξη «ορίζεται», ζβ) οι λέξεις «της παρ. 4» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των παρ. 4 και 5», ζγ) οι λέξεις «τροποποιείται η» αντικαθίστανται από τη λέξη «ορίζεται», ζδ) οι λέξεις «της παρ. 1» διαγράφονται, και το άρθρο 11Γ διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 11Γ

Προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

1. Φωτοβολταϊκοί σταθμοί που είτε έχουν τεθεί σε λειτουργία μετά την 4η Ιουλίου 2019, είτε νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που έχουν λάβει Οριστική Προσφορά Σύνδεσης και δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία κατά την 1η Δεκεμβρίου 2025, είτε νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που θα λάβουν Οριστική

Προσφορά Σύνδεσης, και οι οποίοι συνάπτουν Σύμβαση Πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Σταθερής Τιμής, δύνανται να μετατραπούν, εφόσον αυτό είναι τεχνικά δυνατόν, σε σταθμούς της παρ. 11Α του άρθρου 10, κατόπιν υποβολής αιτήματος προς τον Φορέα Αδειοδότησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης, ή τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά περίπτωση. Στην περίπτωση αυτή η ωφέλιμη χωρητικότητα των συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, που θα εγκατασταθούν κατά τα ανωτέρω, είναι τουλάχιστον ίση με μία (1) ώρα στην εγκατεστημένη ισχύ του αντίστοιχου φωτοβολταϊκού σταθμού.

2. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρ. 1 αποζημιώνονται με βάση την ωριαία τιμή της αγοράς της επόμενης ημέρας και τις τιμές των υπόλοιπων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τη συμμετοχή τους σε αυτές, για την ενέργεια που εγχέουν στο δίκτυο και η οποία προέρχεται από τις μονάδες αποθήκευσης του φωτοβολταϊκού σταθμού. Η αποζημίωση των σταθμών του παρόντος για την ενέργεια που προέρχεται από τις μονάδες αποθήκευσης προσδιορίζεται από μετρήσεις διακριτού πιστοποιημένου μετρητή που συνδέεται στην έξοδο των μονάδων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.

3. Για τους σταθμούς του παρόντος οι Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης και οι Συμβάσεις Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας παραμένουν σε ισχύ και διέπουν την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που εγχέεται από τις φωτοβολταϊκές μονάδες του σταθμού.

4. Για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της παρ. 1, τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς αυτοκατανάλωσης, καθώς και τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συμμετέχουν απευθείας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση, σε περίπτωση υποβολής αιτήματος για την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης, σύμφωνα με το παρόν, οι Βεβαιώσεις Παραγωγού, η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης με την επιφύλαξη της περ. ζ) της παρ. 19 του άρθρου 5 του ν. 4951/2022 (Α' 129), οι αποφάσεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς και κάθε άλλη άδεια ή έγκριση τροποποιούνται κατά προτεραιότητα με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου. Οι τροποποιήσεις των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρούσας παραγράφου για την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης διενεργούνται από τον αρμόδιο Διαχειριστή παράλληλα με την εξέταση των έργων ΑΠΕ που εμπίπτουν στους Πίνακες 2Α και 2Β του άρθρου 6 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/88889/2592/14.8.2024 κοινής απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4918), περί καθορισμού συνολικής εγκατεστημένης ισχύος σταθμών Α.Π.Ε. της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, αναλογίας παραγωγής ανά τεχνολογία σταθμού Α.Π.Ε. περιορισμών έγχυσης που θα εφαρμοστούν σε ειδικές περιπτώσεις και σειράς προτεραιότητας εξέτασης αιτημάτων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης έργων Α.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, και των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που επιλέγονται βάσει των ανταγωνιστικών διαδικασιών της Ρ.Α.Α.Ε.Υ.. Ειδικά για το Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε.), οι αιτήσεις για τροποποιήσεις των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρούσας, καθώς και της παρ. 5, για την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης μέσω ανεξάρτητου μετατροπέα οι οποίες υποβάλλονται μετά την 30ή Νοεμβρίου 2025, εκτός των αιτήσεων που αφορούν ενταγμένες αιτήσεις του Προγράμματος «Συστήματα Αποθήκευσης στις επιχειρήσεις» της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/140608/2339/18.12.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Προκήρυξη του Προγράμματος «Συστήματα Αποθήκευσης στις Επιχειρήσεις» (Β' 6978), κατατάσσονται στην Ομάδα Προτεραιότητας Β της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/28857/1083/17.3.2020 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και

Ενέργειας «Καθορισμός ειδικού πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ από τον Διαχειριστή του Δικτύου, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 3775/2009 (Α' 122), του ν. 3894/2010 (Α' 204), του ν. 4608/2019 (Α' 66) και της παραγράφου 6 του άρθρου 11 του ν. 4513/2018 (Α' 9), καθώς και του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4643/2019 (ΦΕΚ 193 Α')» (Β' 940) και εξετάζονται μετά τη χορήγηση των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης και την εξάντληση του ορίου ισχύος Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των εννιακοσίων μεγαβάτ (900MW) που μπορούν να χορηγηθούν από τον Διαχειριστή του Ε.Δ.Δ.Η.Ε. για μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε. για τις Ομάδες Έργων Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α', Β', Γ' και Δ', σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/28255/1143/13.3.2025 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Διαδικασία υποβολής αιτημάτων για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης για εγκατάσταση μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11Δ του ν. 4685/2020 (Α' 92)» (Β' 1248). Οι μεμονωμένοι Σ.Α.Η.Ε. του τρίτου εδαφίου δεν συμπεριλαμβάνονται σε σειρά προτεραιότητας για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και σταθμούς αποθήκευσης από τον Διαχειριστή του Δικτύου και τον Διαχειριστή του Συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4951/2022» (Β' 4333) όπως έχει τροποποιηθεί με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/7063/374/20.1.2023 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 275) και την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/95054/3875/2.9.2025 απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4710) και εξετάζονται από τον Διαχειριστή του Δικτύου κατά απόλυτη προτεραιότητα.

5. Οι κάτοχοι φωτοβολταϊκών σταθμών της παρ. 1, φωτοβολταϊκών σταθμών για αυτοκατανάλωση και φωτοβολταϊκών σταθμών που συμμετέχουν απευθείας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση, που συνδέονται σε κοινό σημείο σύνδεσης με το δίκτυο ή το Σύστημα δύνανται να υποβάλουν κοινό αίτημα στον αρμόδιο διαχειριστή από τον οποίο έχουν λάβει Οριστική Προσφορά για την εγκατάσταση μεμονωμένου σταθμού αποθήκευσης που συνδέεται στο κοινό αυτό σημείο και θα έχει εγκατεστημένη ισχύ όχι μεγαλύτερη από το άθροισμα της εγκατεστημένης ισχύος των σταθμών του κοινού αιτήματος και ωφέλιμη χωρητικότητα κατ' ελάχιστον ίση με μία (1) ώρα στο άθροισμα της εγκατεστημένης ισχύος των σταθμών του αιτήματος αυτού. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρούσας δύνανται να εγγέουν ενέργεια πέραν των ορίων που τίθενται από τους στατικούς ή δυναμικούς περιορισμούς ή περιορισμούς λόγω του προγράμματος κατανομής από την επίλυση της αγοράς, υπό την προϋπόθεση ότι ισόποση ενέργεια απορροφάται ταυτόχρονα από τον σταθμό αποθήκευσης. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρούσας δεν λαμβάνουν αποζημίωση από τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας ή λειτουργική ενίσχυση για την ενέργεια που εγγέουν πέραν των ως άνω περιορισμών η οποία απορροφάται ταυτόχρονα, χωρίς χρέωση, από τους σταθμούς αποθήκευσης. Κατά τα λοιπά, οι σταθμοί αποθήκευσης της παρούσας συμμετέχουν στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το αίτημα του πρώτου εδαφίου δύναται να υποβληθεί και από κάτοχο άδειας αποθήκευσης, προσκομίζοντας σχετική συμφωνία με τους κατόχους των φωτοβολταϊκών σταθμών για σύνδεση στο εν λόγω κοινό σημείο, και αξιολογείται από τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά απόλυτη προτεραιότητα. Τα έργα της

παρούσας που λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης πριν από την έκδοση της απόφασης της παρ. 6, εφαρμόζουν τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση της παρ. 6 όταν αυτή εκδοθεί.

5α. Στους φωτοβολταϊκούς σταθμούς του παρόντος άρθρου που προσθέτουν σύστημα αποθήκευσης και:

α) μετατρέπονται σε σταθμούς της παρ. 11Α του άρθρου 10, εφαρμόζεται μόνιμος περιορισμός της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού εξήντα τοις εκατό (60%) σε σχέση με την εγκατεστημένη ισχύ του φωτοβολταϊκού συστήματος κατά τις ώρες από 7:00 έως 19:00 κάθε ημέρας κατανομής, ενώ δεν εφαρμόζεται μόνιμος περιορισμός της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού κατά τις ώρες από 19:00 έως 24:00 και 00:00 έως 7:00 κάθε ημέρας κατανομής,

β) μετατρέπονται σε σταθμούς της παρ. 11Β του άρθρου 10, εφαρμόζονται οι περιορισμοί έγχυσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/53563/1556/15.5.2023 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Περιορισμοί έγχυσης ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) καθώς και σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας της περ. (λ)α της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4951/2022 (Α' 245)» (Β' 3328) για τους σταθμούς αποθήκευσης που συνδέονται με το Ε.Σ.Μ.Η.Ε. Για νέες αιτήσεις για τη χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή για την εγκατάσταση σταθμών των παρ. 11Α και 11Β του άρθρου 10 εφαρμόζονται περιορισμοί έγχυσης αντίστοιχοι των περ. α) και β) της παρούσας.

5β. Οι νέες αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που υποβάλλονται στον Διαχειριστή του Δικτύου στο πλαίσιο εφαρμογής της παρ. 8 του άρθρου 97 του ν. 4951/2022 περιλαμβάνουν και σύστημα αποθήκευσης ωφέλιμης χωρητικότητας τουλάχιστον ίσης με μία (1) ώρα στην εγκατεστημένη ισχύ του αντίστοιχου φωτοβολταϊκού σταθμού και εγκαθίστανται ως σταθμοί των παρ. 11Α και 11Β του άρθρου 10 του παρόντος και η καταληκτική προθεσμία του δευτέρου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 97 του ν. 4951/2022 για την έναρξη υποδοχής νέων αιτήσεων μετατίθεται στην 1η Απριλίου 2026.

5γ. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, και ανεξάρτητα από τον τρόπο σύνδεσης των συστημάτων αποθήκευσης στο δίκτυο για τον Διαχειριστή του Ε.Δ.Δ.Η.Ε., για την υποβολή αιτήσεων στον αρμόδιο Διαχειριστή, είτε για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, είτε για νέες αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς με σύστημα αποθήκευσης, απαιτείται η υποβολή εγγυητικής επιστολής, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4951/2022. Για τον υπολογισμό του ύψους της εγγυητικής επιστολής για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, καθώς και νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της παρ. 11Α του άρθρου 10, νοείται ως ισχύς του αιτήματος η μέγιστη ισχύς παραγωγής του σταθμού. Για τον υπολογισμό του ύψους της εγγυητικής επιστολής για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, καθώς και νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της παρ. 11Β του άρθρου 10 νοείται ως ισχύς του αιτήματος η μέγιστη ισχύς έγχυσης του σταθμού.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ορίζεται το ανωτέρω όριο εγκατεστημένης ισχύος φωτοβολταϊκών σταθμών των παρ. 4 και 5, που μπορούν να αιτηθούν την εγκατάσταση μονάδας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να καθορίζεται ο τρόπος επιμερισμού της ισχύος αυτής σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδέονται στο Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδέονται στο Ε.Σ.Μ.Η.Ε., να ορίζεται καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτημάτων προς τους Διαχειριστές, να ρυθμίζονται τυχόν λεπτομέρειες για τον τρόπο σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρ. 5 με το Ε.Σ.Μ.Η.Ε. ή το Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και τη συμμετοχή τους στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, να αναστέλλεται η έκδοση νέων

Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης της παρ. 5, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

7. Για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σύμφωνα με το παρόν, εφαρμόζονται τα μέτρα πυρόσβεσης των ενοτήτων Στ.1 και Στ.2 του Παραρτήματος Β' της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/103448/7298/25.9.2024 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 5628), περί προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων για έργα Μεμονωμένων Σταθμών Ηλεκτροχημικής Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (Μπαταρίες) κατηγορίας Β.»

Άρθρο 57

Ειδικά θέματα Ιδιωτικών Δικτύων Μέσης Τάσης - Προσθήκη παρ. 7Α στο άρθρο 12 του ν. 4951/2022

Στο άρθρο 12 του ν. 4951/2022 (Α' 129), περί ειδικών θεμάτων ιδιωτικών δικτύων μέσης τάσης, προστίθεται παρ. 7Α ως εξής:

«7Α. Για τη διενέργεια των συναλλαγών της παρ. 7 μεταξύ των κατόχων των σταθμών και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.» (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.), κατά τη σύνδεση των σταθμών:

α) Οι κάτοχοι των σταθμών που συνδέονται στο Ιδιωτικό Δίκτυο Μέσης Τάσης, προσκομίζουν υπεύθυνη δήλωση στη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., με την οποία συμφωνούν να αποζημιωθούν βάσει των μετρήσεων που αποστέλλει στους αρμόδιους Διαχειριστές ο Εκπρόσωπος του Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης.

β) Ο εκπρόσωπος του Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση στη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. σχετικά με την πλήρωση των προδιαγραφών και των απαιτήσεων του Κώδικα Διαχείρισης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. (Β' 4658) αναφορικά με τις μετρητικές διατάξεις που εγκαθιστά και τη συμμόρφωση της μεθοδολογίας επιμερισμού της μετρούμενης ενέργειας με τη μεθοδολογία που καθορίζει ο αρμόδιος Διαχειριστής, για το σύνολο των σταθμών που συνδέονται στο αποκλειστικό δίκτυο.

Για την έκδοση των εγγυήσεων προέλευσης για τους σταθμούς από τον Φορέα Έκδοσης του άρθρου 16 του ν. 3468/2006 (Α' 129), ο εκπρόσωπος Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης:

α) Κατά τη σύνδεση των σταθμών, προσκομίζει τεύχος τεκμηρίωσης από φορέα πιστοποίησης - εγγεγραμμένο στα μητρώα που τηρεί η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., καθώς και βεβαίωση σχετικά με την πλήρωση των προδιαγραφών και των απαιτήσεων του Κώδικα Διαχείρισης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. αναφορικά με τις μετρητικές διατάξεις που εγκαθιστά, και με τη συμμόρφωση της μεθοδολογίας επιμερισμού που εφαρμόζει με τη μεθοδολογία που καθορίζεται από τον αρμόδιο Διαχειριστή. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. αναρτά στον ιστότοπό της το ελάχιστο περιεχόμενο που περιλαμβάνει το τεύχος τεκμηρίωσης που υποβάλλεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

β) Καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας των σταθμών:

βα) λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ιδίως βαθμονόμηση, συντήρηση και άμεση αποκατάσταση βλαβών, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής και ακριβούς λειτουργία των μετρητικών διατάξεων που έχουν εγκατασταθεί,

ββ) αποστέλλει στον φορέα έκδοσης του άρθρου 16 του ν. 3468/2006, σε μηνιαία βάση και για κάθε σταθμό που συνδέεται στο αποκλειστικό δίκτυο, διακριτά, τις μετρήσεις στην έξοδο του σταθμού - στο σημείο σύνδεσης του σταθμού με το αποκλειστικό δίκτυο Μ.Τ., καθώς και τον επιμερισμό της μετρούμενης ενέργειας που του γνωστοποιεί ο αρμόδιος διαχειριστής,

βγ) παρέχει πρόσβαση και διευκολύνει το έργο του φορέα έκδοσης κατά την επιθεώρηση των μετρητικών διατάξεων και των τηρούμενων αρχείων, προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων έκδοσης των εγγυήσεων προέλευσης και της ακρίβειας των στοιχείων, βάσει των οποίων εκδίδονται.

Για σταθμούς που έχουν τεθεί σε λειτουργία πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τόσο οι κάτοχοι των σταθμών, όσο και ο εκπρόσωπος δικτύου προσκομίζουν στη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. αμελλητί τα δικαιολογητικά των περ. α) και β) του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου που απαιτούνται ώστε να διενεργηθούν οι συναλλαγές και η έκδοση των εγγυήσεων προέλευσης αντίστοιχα. Αν ο εκπρόσωπος δικτύου δεν προσκομίσει είτε κατά τη σύνδεση των σταθμών, είτε εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, για τους σταθμούς του τρίτου εδαφίου, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αναστέλλεται από τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., μέχρι την προσκόμισή τους, η χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης στους κατόχους των σταθμών που εκπροσωπεί.»

Άρθρο 58

Ορισμός Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου μέσω διαγωνισμού - Τροποποίηση παρ. 5 και 10 άρθρου 5 ν. 4414/2016

1. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016 (Α' 149), περί συμμετοχής των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, προστίθενται οκτώ εδάφια, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η οποία εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ορίζεται Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.). Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι υποχρεώσεις, το πλαίσιο λειτουργίας του και οι χρεώσεις που επιβάλλει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για την παροχή των υπηρεσιών του στους κατόχους σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. οι οποίοι έχουν συνάψει Σ.Ε.Δ.Π., σε περίπτωση που αυτοί αδυνατούν να λάβουν τις υπηρεσίες αυτές από Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης. Η χρέωση που επιβάλλει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. στους κατόχους σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που κάνουν χρήση των υπηρεσιών του, προκύπτει στη βάση των ονομαστικών εσόδων από την ισοδύναμη συμμετοχή του εν λόγω σταθμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η εν λόγω χρέωση κλιμακώνεται και αυξάνεται με την εφαρμογή των όσων προβλέπονται στην παρ. 7. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για την εκπροσώπηση των σταθμών της παρ. 19 του άρθρου 3. Από την 1η.1.2027 έως την 31η.12.2028, και για κάθε επόμενη διετία, ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. ορίζεται με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ.. Η επιλογή του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. διενεργείται ανά διετία μέσω δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδεται με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., με την οποία καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Κριτήριο επιλογής του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ αποτελεί η χαμηλότερη μηνιαία χρέωση, σε ποσοστό επί της αντίστοιχης μηνιαίας Ειδικής Τιμής Αγοράς, της τεχνολογίας όπου ανήκει ο σταθμός, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει το έξι τοις εκατό (6%). Ειδικά για τους σταθμούς που είναι εγκατεστημένοι στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο και οι κάτοχοί τους έχουν συνάψει σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του παρόντος ή Σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας, προ της έναρξης ισχύος του ν. 3468/2006, οι οποίοι συνεχίζουν να λειτουργούν μετά την ημερομηνία λήξης της αντίστοιχης σύμβασης και αποζημιώνονται μόνο στο πλαίσιο της συμμετοχής τους στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 19 του άρθρου

3 του παρόντος και την υπό στοιχεία ΑΠΕΕΚ/Α/Φ1/οικ.172857/22.3.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 1150), η μηνιαία χρέωση καθορίζεται με βάση τη χαμηλότερη μηνιαία χρέωση του έκτου εδαφίου, μειωμένη κατά μία (1) ποσοστιαία μονάδα. Η δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος γίνεται από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. έως και έξι (6) μήνες πριν από την παρέλευση του διαστήματος για το οποίο έχει οριστεί κάθε Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για να εκπροσωπεί τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.. Το δικαίωμα εκπροσώπησης από τον Φο.Σ.Ε.Τε.Κ., οι υποχρεώσεις του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. έναντι των κατόχων των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εκπροσωπούνται από αυτόν, τα απαραίτητα δικαιολογητικά και η διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης εκπροσώπησης από τον Φο.Σ.Ε.Τε.Κ., οι λεπτομέρειες για τη δήλωση εκπροσώπησης, καθώς και οι ειδικές περιπτώσεις εκπροσώπησης, ρυθμίζονται με τα άρθρα 3, 4, 5, 6 και 7 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/25512/883/20.3.2019 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ορισμός του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) και καθορισμός των υποχρεώσεων, του πλαισίου λειτουργίας του και των χρεώσεων που επιβάλει για την παροχή των υπηρεσιών του, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016» (Β' 1020). Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον, με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. ορίζεται ως Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.. Για τη διετία κατά την οποία ορίζεται ως Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., ισχύουν τα άρθρα 3, 4, 5, 6, 7 και 8 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/25512/883/20.3.2019 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

2. Στην παρ. 10 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό, στις Περιόδους Κατανομής στις οποίες η Οριακή Τιμή Συστήματος του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού έλαβε μηδενικές τιμές για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες κατανομής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, στις Περιόδους Κατανομής, για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες περιόδων κατανομής», β) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής: «10. Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνάπτουν Σ.Ε.Δ.Π. και οι σταθμοί τους συμμετείχαν απευθείας ή μέσω Φο.Σ.Ε. ή Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, στις Περιόδους Κατανομής, για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες περιόδων κατανομής, δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση για την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια των σταθμών τους κατά τις ώρες αυτές. Για την εφαρμογή της παρούσας «Περίοδοι Κατανομής» νοούνται δεκαπεντάλεπτα (15 λεπτά) στις οποίες η Τιμή Εκκαθάρισης της Αγοράς έλαβε μηδενικές ή και αρνητικές τιμές στρογγυλοποιημένες με ακρίβεια δύο (2) δεκαδικών ψηφίων, μεσοσταθμικά ανά ώρα περιόδων κατανομής, όπου ως «ώρα περιόδων κατανομής» νοούνται τέσσερα (4) δεκαπεντάλεπτα της ώρας.»

Άρθρο 59

Συμμετοχή νομικών προσώπων ως μελών σε ενεργειακές κοινότητες του ν. 4513/2018, σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας του ν. 3468/2006 και σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών του ν. 4001/2011

1. Νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν ως μέλη σε ενεργειακή κοινότητα του ν. 4513/2018 (Α' 9), σε κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή σε ενεργειακή κοινότητα πολιτών του ν. 4001/2011 (Α' 179) (εφεξής ενεργειακές κοινότητες), δεν επιτρέπεται να συνδέονται μεταξύ τους μέσω φυσικού ή νομικού προσώπου που μετέχει, άμεσα ή έμμεσα, στη διοίκησή τους ή κατέχει ποσοστό συμμετοχής, ανεξαρτήτως ύψους, ως μέτοχος, εταίρος ή μέλος νομικού προσώπου. Ο έλεγχος των μελών διενεργείται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) κατά τη σύσταση των

ενεργειακών κοινοτήτων ή την τροποποίηση της σύνθεσής τους, ή κατόπιν ενημέρωσης που λαμβάνει από τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) στην περίπτωση σχετικής καταγγελίας.

2. Οι ενεργειακές κοινότητες που έχουν ήδη συσταθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τροποποιούν τη σύνθεσή τους, ώστε να πληρούν την προϋπόθεση του πρώτου εδαφίου. Αν διαπιστωθεί ότι οι ενεργειακές κοινότητες του τρίτου εδαφίου, μετά το πέρας της προθεσμίας των δώδεκα (12) μηνών, δεν πληρούν την προϋπόθεση του πρώτου εδαφίου ή δεν έχουν προβεί σε εταιρικό μετασχηματισμό σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 9 του ν. 4513/2018, εφόσον πρόκειται για ενεργειακές κοινότητες του ν. 4513/2018, τότε, μέχρι να προβούν σε τροποποίηση της σύνθεσής τους ή σε εταιρικό μετασχηματισμό:

α) αν έχουν συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης με τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., τίθενται αυτοδικαίως σε αναστολή καταχώρισης από το Γ.Ε.ΜΗ. και αναστέλλεται η χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης από τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. και

β) αν δεν έχουν συνάψει, αλλά πρόκειται να συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης με τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., τίθενται αυτόματα σε αναστολή καταχώρισης από το Γ.Ε.ΜΗ. και δεν επιτρέπεται η σύναψη Σύμβασης Λειτουργικής Ενίσχυσης με τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.,

γ) αν συμμετέχουν απευθείας στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, τίθενται αυτόματα σε αναστολή καταχώρισης από το Γ.Ε.ΜΗ.

Από την εφαρμογή της παρούσας εξαιρούνται οι αγροτικοί και αστικοί συνεταιρισμοί του ν. 1667/1986 (Α' 196) και οι θυγατρικές τους, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών, καθώς και οι σύνδεσμοί τους, που συμμετέχουν, κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, ως μέλη σε ενεργειακές κοινότητες. Από την εφαρμογή της παρούσας εξαιρούνται επίσης ενεργειακές κοινότητες οι οποίες έχουν συσταθεί κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος και οι οποίες κατέχουν αποκλειστικά σταθμούς αυτοκατανάλωσης και δεν έχουν συνάψει ούτε πρόκειται να συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης με τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε..

3. Οι προθεσμίες των περ. ι) και ια) της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 5167/2024 (Α' 207), περί διενέργειας ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, περί σύναψης συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης, περί υποβολής δήλωσης ετοιμότητας, καθώς και περί σύναψης ή υποβολής πλήρους αίτησης για σύναψη σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης, που αφορούν αποκλειστικά φωτοβολταϊκούς σταθμούς που αναπτύσσονται στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας και Κοζάνης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και αιολικούς σταθμούς, μέγιστης ισχύος παραγωγής, μικρότερης ή ίσης των έξι μεγαβάτ (6 MW), παρατείνονται κατά ένα (1) έτος και συγκεκριμένα η προθεσμία της 31ης Δεκεμβρίου 2025 παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026 και η προθεσμία της 31ης Αυγούστου 2026 παρατείνεται έως την 31η Αυγούστου 2027 αντίστοιχα. Η τιμή αναφοράς που ισχύει κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος για σταθμούς του δεύτερου εδαφίου των παρ. 3δ) και 3θ) του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), περί διενέργειας ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγής Σ.Η.Θ.Υ.Α., ισχύει έως την 31η Δεκεμβρίου 2026 και οι ημερομηνίες των περ. α) και β) της παρ. 7 του άρθρου 56 του ν. 4903/2022 (Α' 46), για τους εν λόγω σταθμούς μετατίθενται αντίστοιχα για την 1η Ιανουαρίου 2027 και την 1η Ιανουαρίου 2028.

Άρθρο 60**Κλιμάκια Διενέργειας Επιθεωρήσεων Ενεργειακών Εγκαταστάσεων**

1. Συστήνονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας κλιμάκια διενέργειας επιθεώρησης σε ενεργειακές εγκαταστάσεις, οι οποίες αποτελούνται από δύο (2) κατ' ελάχιστον μέλη, υπαλλήλους της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του κλάδου ΠΕ Μηχανικών.
2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, συγκροτούνται τα κλιμάκια της παρ. 1. Με την ίδια απόφαση, προσδιορίζονται οι ενεργειακές εγκαταστάσεις επί των οποίων πραγματοποιείται η επιθεώρηση και εξειδικεύεται το έργο των κλιμακίων αυτών.
3. Με κοινή απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών και του Γενικού Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής, εφαρμοζομένου αναλογικά του τρίτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4622/2019 (Α' 133), καθορίζεται η αμοιβή των μελών των κλιμακίων της παρ. 1 του παρόντος.

Άρθρο 61**Παράταση αδειών παραγωγής και βεβαιώσεων λόγω καθυστερημένης πληρωμής τέλους παράτασης**

Άδειες παραγωγής της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4685/2020 (Α' 92) ή βεβαιώσεις της παρ. 2 ή βεβαιώσεις ειδικών έργων της παρ. 3 του ίδιου άρθρου, οι οποίες έχουν παύσει ή ανακληθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής του Τέλους Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης, αναβιώνουν και παρατείνεται αντίστοιχα η διάρκεια ισχύος τους, καθώς και οι προθεσμίες στις οποίες εμπίπτουν σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4685/2020, χωρίς να προσμετράται το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία παύσης ή ανάκλησης μέχρι την ημερομηνία θέσης σε ισχύ του παρόντος, κατόπιν αιτήματος του ίδιου κατόχου των σταθμών, από την έναρξη ισχύος του παρόντος και έως τη 15η Ιανουαρίου 2026, εφόσον:

- α) δεν έχει εκδοθεί άλλη βεβαίωση της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4685/2020 ή βεβαίωση καταχώρησης πολυγώνου εξαιρούμενου σταθμού για τον χώρο που έχει δηλωθεί ως θέση εγκατάστασης του σταθμού. Σε περίπτωση υφιστάμενης εκκρεμούς αίτησης για χορήγηση βεβαίωσης στην ίδια θέση εγκατάστασης του σταθμού, ο Φορέας Αδειοδότησης προβαίνει σε συγκριτική αξιολόγηση των σταθμών σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4685/2020 και τον Κανονισμό Βεβαιώσεων του άρθρου 18 του ίδιου νόμου,
- β) οι κάτοχοι καταβάλλουν για κάθε μήνα παράτασης από την ημερομηνία παύσης ή ανάκλησης και για χρονικό διάστημα έως είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, το Τέλος Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4685/2020,
- γ) δεν υφίσταται υπέρβαση της φέρουσας ικανότητας του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης για περιπτώσεις αιολικών σταθμών.

Άρθρο 62**Παράταση εγκατάστασης και δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου για σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Προσθήκη άρθρου 32B στον ν. 4951/2022**

Στον ν. 4951/2022 (Α' 129) προστίθεται άρθρο 32B ως εξής:

«Άρθρο 32B

Παράταση εγκατάστασης και δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου για σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

1. Για σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) με βεβαίωση παραγωγού ή βεβαίωση ειδικών έργων για τους οποίους εξαντλείται η δυνατότητα παράτασης της διάρκειας ισχύος της άδειας εγκατάστασης, καθώς και για εξαιρούμενους σταθμούς για τους οποίους εξαντλείται η δυνατότητα παράτασης της διάρκειας ισχύος της οριστικής προσφοράς σύνδεσης, δύναται να παραταθεί η διάρκεια ισχύος της άδειας εγκατάστασης και της οριστικής προσφοράς σύνδεσης:

α) έως δώδεκα (12) μήνες για τους σταθμούς με βεβαίωση παραγωγού ή βεβαίωση ειδικών έργων και β) έως οκτώ (8) μήνες για τους εξαιρούμενους σταθμούς, εφόσον καταβάλλουν Τέλος Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου, το οποίο ορίζεται σε χίλια (1.000) ευρώ ανά μεγαβάτ (MW) Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής για κάθε μήνα παράτασης.

2. Στις περιπτώσεις σταθμών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (Α.Π.Ε.) με βεβαίωση παραγωγού ή βεβαίωση ειδικών έργων, καθώς και εξαιρούμενων σταθμών της παρ. 1 των οποίων, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχει λήξει η διάρκεια ισχύος της άδειας εγκατάστασης ή της οριστικής προσφοράς σύνδεσης αντίστοιχα, και επιπλέον έχει εξαντληθεί η δυνατότητα παράτασης αυτών, δύναται να αναβιώσει η ισχύς τόσο της άδειας εγκατάστασης ή της οριστικής προσφοράς σύνδεσης, όσο και όλων των σχετικών αδειών ή εγκρίσεων που έχουν αυτοδίκαια παύσει, και να παραταθεί η διάρκεια ισχύος τους σύμφωνα με την παρ. 1 χωρίς να προσμετράται το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία λήξης μέχρι την ημερομηνία επιβεβαίωσης στους ενδιαφερομένους της αναβίωσης και παράτασης της ισχύος των αδειών από την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή ή τον αρμόδιο Διαχειριστή σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι καταβάλουν εντός τριάντα (30) ημερών το Τέλος Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου της περ. β) της παρ. 1. Σε περίπτωση μη ύπαρξης διαθέσιμης θέσης εγκατάστασης ή μη ύπαρξης διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου, η αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή ή ο αρμόδιος Διαχειριστής ενημερώνουν τον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης και το καταβληθέν τέλος επιστρέφεται στον ενδιαφερόμενο, άλλως εντός τριάντα (30) ημερών επιβεβαιώνουν στον ενδιαφερόμενο την αναβίωση και παράταση της ισχύος των αδειών.»

Άρθρο 63

Παράταση προθεσμιών ηλεκτρίσης σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και διασφάλιση υλοποίησης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 126 ν. 5106/2024 και παρ. 12 άρθρου 30 ν. 5095/2024

1. Στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 126 του ν. 5106/2024 (Α' 63), περί ενεργειακών προθεσμιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «δώδεκα (12) μήνες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι τέσσερις (24) μήνες», β) στο τέταρτο εδάφιο, βα) οι λέξεις «μετά την παράταση των τριών (3) μηνών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από τον τέταρτο έως τον δωδέκατο μήνα», ββ) οι λέξεις «για κάθε μήνα καθυστέρησης και μέχρι ανώτατου συνολικού ορίου

δέκα τοις εκατό (10%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για κάθε μήνα παράτασης και αν ενεργοποιηθεί μετά τον δωδέκατο μήνα, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%), για κάθε εξάμηνο παράτασης» και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Παρατείνονται μέχρι και είκοσι τέσσερις (24) μήνες οι προθεσμίες για την ενεργοποίηση της σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), εφόσον τουλάχιστον έναν (1) μήνα πριν από τη λήξη των ως άνω προθεσμιών, οι κάτοχοι αυτών υποβάλλουν στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί για την προμήθεια του κύριου εξοπλισμού του έργου. Στην περίπτωση υποβολής των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ενημερώνει τον κάτοχο για παράταση, την οποία κοινοποιεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στον Διαχειριστή Α.Π.Ε. και Εγγυήσεων Προέλευσης και στον αρμόδιο Διαχειριστή. Αν σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ενταχθεί στις ευνοϊκές προβλέψεις της παρούσας για παράταση των προθεσμιών ενεργοποίησης, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται κατά ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) με παράλληλη παράταση των προθεσμιών για την ενεργοποίηση των σταθμών του πρώτου εδαφίου κατά τρεις (3) μήνες. Αν η σύνδεση του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ενεργοποιηθεί από τον τέταρτο έως τον δωδέκατο μήνα, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%), για κάθε μήνα παράτασης και αν ενεργοποιηθεί μετά τον δωδέκατο μήνα, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%), για κάθε εξάμηνο παράτασης.»

2. Στην παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024 (Α' 40), περί μέτρων μείωσης του ενεργειακού κόστους για την προώθηση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο, η λέξη «όμοια» αντικαθίσταται από τις λέξεις «την ίδια», β) στο τρίτο εδάφιο, β) πριν από τις λέξεις «Αν οι διμερείς συμβάσεις» προστίθενται οι λέξεις «Με την εξαίρεση των έργων Α.Π.Ε. που εμπίπτουν στο πέμπτο και έκτο εδάφιο της παρούσας και για το μέρος της ισχύος των έργων Α.Π.Ε. που καλύπτεται ή αντιστοιχίζεται με διμερή σύμβαση ή σύμβαση προμήθειας σύμφωνα με τα οριζόμενα στα εδάφια αυτά,», ββ) η λέξη «πρώτου» αντικαθίσταται από τη λέξη «δεύτερου», βγ) η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2026» τρέπεται σε «31η Δεκεμβρίου 2027», βδ) οι λέξεις «και ειδικώς τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Β μετά τη δηλωθείσα ημερομηνία έναρξης εκτέλεσης των συμβάσεων αυτών με ενέργεια που προέρχεται από τα συγκεκριμένα έργα Α.Π.Ε. (ημερομηνία ηλεκτρίσης των έργων Α.Π.Ε.), τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών αυτών συμβάσεων απεντάσσονται από τις ευνοϊκές προβλέψεις περί περιορισμών έγχυσης της παρ. 9» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών αυτών συμβάσεων απεντάσσονται από τις ευνοϊκές προβλέψεις περί περιορισμών έγχυσης της παρ. 9 για χρονικό διάστημα μέχρι το πέρας της ελάχιστης αυτής αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων, τότε και επανέρχονται στις ανωτέρω προβλέψεις», γ) προστίθενται εδάφια, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο, και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 12 διαμορφώνεται ως εξής:

«12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται εντός εξήντα (60) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ορίζεται η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των έργων Α.Π.Ε. που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παρ. 8. Με την ίδια απόφαση δύναται να προσδιορίζεται η ελάχιστη αποδεκτή χρονική διάρκεια των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8. Με την εξαίρεση των έργων Α.Π.Ε. που εμπίπτουν στο πέμπτο και έκτο εδάφιο της παρούσας και για το μέρος της ισχύος των έργων Α.Π.Ε. που καλύπτεται ή αντιστοιχίζεται με

διμερή σύμβαση ή σύμβαση προμήθειας σύμφωνα με τα οριζόμενα στα εδάφια αυτά, αν οι διμερείς συμβάσεις της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 έχουν διάρκεια μικρότερη της ελάχιστης αποδεκτής διάρκειας που ορίζει η απόφαση του δεύτερου εδαφίου ή παύσουν να εκπροσωπούν ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές της παρ. 8, σε χρόνο μικρότερο της ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των συμβάσεων αυτών ή τα έργα Α.Π.Ε. που αναφέρονται στις διμερείς αυτές συμβάσεις τεθούν σε λειτουργία μετά την 31η Δεκεμβρίου 2027, τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών αυτών συμβάσεων απεντάσσονται από τις ευνοϊκές προβλέψεις περί περιορισμών έγχυσης της παρ. 9 για χρονικό διάστημα μέχρι το πέρας της ελάχιστης αυτής αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων, τότε και επανέρχονται στις ανωτέρω προβλέψεις. Με την απόφαση της παρούσας ορίζονται επίσης οι περιορισμοί έγχυσης που θα εφαρμοστούν στα έργα Α.Π.Ε. του προηγούμενου εδαφίου, η αναλογία παραγωγής σε «kWh/kW/έτος» για κάθε τεχνολογία σταθμών Α.Π.Ε. για τον υπολογισμό της ισχύος των έργων Α.Π.Ε. που λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης για την εφαρμογή της παρ. 8 και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την ορθή εφαρμογή των προβλεπόμενων της παρούσας.

Η ποινή απένταξης του τρίτου εδαφίου της παρούσας, καθώς και οι περιορισμοί της μέγιστης ισχύος παραγωγής των σταθμών Α.Π.Ε. που προβλέπονται στην υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/88889/2592/14.8.2024 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός συνολικής εγκατεστημένης ισχύος σταθμών Α.Π.Ε. της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, αναλογίας παραγωγής ανά τεχνολογία σταθμού Α.Π.Ε. περιορισμών έγχυσης που θα εφαρμοστούν σε ειδικές περιπτώσεις και σειράς προτεραιότητας εξέτασης αιτημάτων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης έργων Α.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024» (Β' 4918) δεν εφαρμόζονται αν οι διμερείς συμβάσεις της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 παύσουν, για λόγους που αφορούν τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές, να ισχύουν για μέρος ή το σύνολο των έργων Α.Π.Ε. που αναφέρονται ρητά σε αυτές και από τα οποία προέρχεται η παροχή ενέργειας προς τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές της παρ. 8 ή περιορίζονται σε διάρκεια μικρότερη της ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας και εφόσον εντός έξι (6) μηνών από την κατά ανωτέρω παύση ισχύος της:

α) ο κάτοχος του σταθμού Α.Π.Ε. αυτοτελώς ή ο αντισυμβαλλόμενος του κατόχου του σταθμού Α.Π.Ε. και του ενεργοβόρου βιομηχανικού καταναλωτή της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 συνάψει νέα διμερή σύμβαση ή διμερείς συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με ενεργοβόρο ή άλλο βιομηχανικό καταναλωτή ή βιοτεχνία, συμπεριλαμβανομένης της δραστηριότητας μεταποίησης, ή βιομηχανία ή επιχείρηση εκτός κατηγορίας μεταποίησης, η οποία έχει, κατά τη θέση σε ισχύ της παρούσας, παροχή για βιομηχανική χρήση δυνάμει της κείμενης νομοθεσίας ή επιχείρηση επεξεργασίας, διαχείρισης και φιλοξενίας δεδομένων (data centers) ή

β) ο αντισυμβαλλόμενος του ενεργοβόρου βιομηχανικού καταναλωτή ή προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας, με τους οποίους συμβάλλεται ή δύναται να συμβληθεί με διμερή σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ο κάτοχος του σταθμού Α.Π.Ε., συνάψει ή διατηρεί σε ισχύ συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας με καταναλωτές των ανωτέρω περιπτώσεων.

Οι διμερείς συμβάσεις και οι συμβάσεις προμήθειας των περ. α) και β) του προηγούμενου εδαφίου πρέπει να καλύπτουν ή αντιστοιχούν, κατά περίπτωση, σε ισχύ τουλάχιστον ίση με το ήμισυ της αρχικά συμβολαιοποιηθείσας ισχύος του σταθμού Α.Π.Ε. και με διάρκεια ισχύος της διμερούς σύμβασης ή εκπροσώπησης της προαναφερθείσας ισχύος αντίστοιχα τουλάχιστον ίση με το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα μέχρι την κάλυψη της ελάχιστης αποδεκτής διάρκειας των συμβάσεων αυτών.

Αν οι διμερείς συμβάσεις της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 παύσουν, για λόγους που αφορούν τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές, να ισχύουν πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος για μέρος ή το σύνολο των έργων Α.Π.Ε. που αναφέρονται ρητά σε αυτές και από τα οποία προέρχεται η παροχή ενέργειας προς τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές της παρ. 8, οι προθεσμίες υποβολής στον Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. από τους κατόχους των έργων Α.Π.Ε. αυτών της διμερούς σύμβασης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της παρ. 5 της Ομάδας Προτεραιότητας Β' του άρθρου 2 και της εγγυητικής επιστολής του άρθρου 6 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και σταθμούς αποθήκευσης από τον Διαχειριστή του Δικτύου και τον Διαχειριστή του Συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4951/2022» (Β' 4333) που διέπει τα έργα της Ομάδας αυτής, παρατείνονται κατά τρεις (3) μήνες. Η χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης στα έργα της απόφασης του πρώτου εδαφίου ικανοποιεί τις προβλέψεις εναλλασσόμενης αξιολόγησης ισχύος της υποπερ. δ) της περ. Β της παρ. 1 του άρθρου 8 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφασης, ως έργα που εμπίπτουν στην Ομάδα Β' του άρθρου 2 της ίδιας απόφασης.»

Άρθρο 64

Παράταση προσαύξησης τιμών αποζημίωσης ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από σταθμούς βιοαερίου - Τροποποίηση άρθρου 151 ν. 5037/2023

Στο άρθρο 151 του ν. 5037/2023 (Α' 78), περί προσαρμογής αποζημίωσης σταθμών βιομάζας, βιοαερίου λόγω ενεργειακής κρίσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, αα) μετά τις λέξεις «οι οποίοι έχουν τεθεί» προστίθενται οι λέξεις «ή θα τεθούν», αβ) μετά τις λέξεις «κανονική λειτουργία» προστίθενται οι λέξεις «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026», αγ) οι λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2026», β) το δεύτερο εδάφιο καταργείται, και το άρθρο 151 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 151

Προσαρμογή αποζημίωσης σταθμών βιομάζας, βιοαερίου λόγω ενεργειακής κρίσης

Για σταθμούς των κατηγοριών 5, 6, 7, 8, 11, 12 και για σταθμούς βιοαερίου που προέρχονται από την αναερόβια χώνευση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος αποβλήτων των κατηγοριών 9 και 10 του Πίνακα 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 (Α' 149), για σταθμούς των κατηγοριών 11, 12, 13, 16, 17 και για σταθμούς βιοαερίου που προέρχονται από την αναερόβια χώνευση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος αποβλήτων των κατηγοριών 14 και 15 του πίνακα Α της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3468/2006 (Α' 129), οι οποίοι έχουν τεθεί ή θα τεθούν σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026, οι τιμές αναφοράς και οι τιμές αποζημίωσης αυτών προσαυξάνονται για χρονική περίοδο από την πρώτη περίοδο εκκαθάρισης που έπεται της 28ης Μαρτίου 2023 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026, κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).»

Άρθρο 65**Χρηματοδοτικά και άλλα κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων - Προσθήκη παρ. 4γ και 4δ στο άρθρο 10 του ν. 4122/2013**

Στο άρθρο 10 του ν. 4122/2013 (Α' 42), περί χρηματοδοτικών και άλλων κινήτρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων, προστίθενται παρ. 4γ και 4δ, ως εξής:

«4γ. Αν τα προγράμματα που προκηρύσσονται σύμφωνα με την παρ. 4 προβλέπουν την ανακύκλωση παλαιών συσκευών που αποσύρονται ή αντικαθίστανται σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 10 του ν. 4819/2021 (Α' 129), με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, δύνανται να ορίζονται ως αρμόδιοι φορείς για την πιστοποίηση της απόσυρσης ή της αντικατάστασης των συσκευών, καθώς και για την καταβολή της χρηματοδότησης στους δικαιούχους, οι εγκεκριμένοι, σύμφωνα με τα άρθρα 12 έως 13 του ν. 4819/2021, ως Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ), φορείς, που διαθέτουν αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στην υλοποίηση παρόμοιων προγραμμάτων. Στην περίπτωση αυτή, στην απόφαση της παρ. 4, καθορίζονται επιπλέον: α) οι αρμοδιότητες του ως άνω φορέα για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και των προϋποθέσεων του προγράμματος που αφορούν στην ανακύκλωση των παλιών συσκευών και β) ο Φορέας Ελέγχου για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος.

4δ. Στην περίπτωση ορισμού αρμόδιων φορέων σύμφωνα με την παρ. 4γ, καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 4γ η διαδικασία, οι όροι μεταφοράς πιστώσεων από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων προς τους φορείς της παρ. 4γ, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δημοσιονομικής τακτοποίησης των πληρωμών, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την υλοποίηση των προγραμμάτων. Με την ίδια ή όμοια απόφαση, προσδιορίζεται το ποσοστό επί του προϋπολογισμού των δράσεων, στην υλοποίηση των οποίων συμμετέχουν οι αρμόδιοι φορείς, το οποίο δεν υπερβαίνει το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) και τους καταβάλλεται για την κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών που συνδέονται αποκλειστικά με την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνουν, δυνάμει της απόφασης ορισμού τους. Η προμήθεια αγαθών, η λήψη ή η ανάθεση υπηρεσιών και η ανάθεση έργων και μελετών από τους αρμόδιους φορείς, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών που τους καταβάλλονται, σύμφωνα με τα εδάφια πρώτο και δεύτερο, διενεργούνται σύμφωνα με τον Κανονισμό Προμηθειών, Υπηρεσιών, Έργων και Μελετών του εκάστοτε φορέα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΑΓΡΟ-ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2637/1998****Άρθρο 66****Ορισμοί - Πεδίο εφαρμογής για την προώθηση των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών - Προσθήκη άρθρου 96B στον ν. 4951/2022**

Στον ν. 4951/2022 (Α' 129) προστίθεται άρθρο 96B ως εξής:

«Άρθρο 96B

Πεδίο εφαρμογής για την προώθηση των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών

1. Το παρόν εφαρμόζεται για την αδειοδότηση, εγκατάσταση και λειτουργία αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των συνοδών τους έργων, για σταθμούς συνολικής ισχύος έως εκατόν τριάντα μεγαβάτ (130 MW). Σε καμία περιφέρεια δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών με συνολική ισχύ μεγαλύτερη των δέκα (10) μεγαβάτ (MW).
2. Ως αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί νοούνται τα συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, εγκατεστημένης ισχύος μέχρι διακόσια κιλοβάτ (200 kW) έκαστο, τα οποία απαρτίζονται από:
 - α) φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που αναπτύσσονται σε βάσεις έδρασης που απέχουν κατ' ελάχιστο δύο μέτρα και δέκα εκατοστά (2,10 μ.) από το έδαφος και βρίσκονται πάνω από καλλιεργούμενες εκτάσεις ή στην οροφή θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων,
 - β) οικίσκο στέγασης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, επί χερσαίου χώρου που περιλαμβάνει τον υποσταθμό διασύνδεσης με το δίκτυο και λοιπό ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό,
 - γ) καλώδια σύνδεσης των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων με τον οικίσκο στέγασης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και
 - δ) συνοδά έργα, απαραίτητα για την πρόσβαση στον χώρο της εγκατάστασης και την ασφαλή λειτουργία του σταθμού.
3. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρ. 2 δύναται να συνδυάζονται με συσσωρευτές ωφέλιμης χωρητικότητας τουλάχιστον μίας (1) ώρας της εγκατεστημένης ισχύος του σταθμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και να εμπίπτουν στην παρ. 11Α του άρθρου 10 του ν. 4685/2020 (Α' 92), χωρίς δυνατότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που απορροφάται από το δίκτυο.
4. Για την εγκατάσταση αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών σε θερμοκήπιο ή θάλαμο θερμοκηπιακού τύπου λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις της υπ' αρ. 2243/333582/27.11.2020 απόφασης του Υπουργού και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των τύπων και των τεχνικών προδιαγραφών κατασκευής θερμοκηπίων και θαλάμων καλλιέργειας θερμοκηπιακού τύπου ή θαλάμων καλλιέργειας κλειστού τύπου κιβωτίου ISO 668, θερμοκηπίων και θαλάμων θερμοκηπιακού τύπου φαρμακευτικής κάνναβης, καθώς και των θερμοκηπιακών κατασκευών για την εκτροφή υδρόβιων οργανισμών και διαδικασία έγκρισης και ελέγχου αυτών» (Β' 5432).»

Άρθρο 67

Διαδικασία χωροθέτησης και αδειοδότησης αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών - Προσθήκη άρθρου 96Γ στον ν. 4951/2022

Στον ν. 4951/2022 (Α' 129) προστίθεται άρθρο 96Γ ως εξής:

«Άρθρο 96Γ

Διαδικασία χωροθέτησης και αδειοδότησης αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών

1. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί εμπίπτουν στους εξαιρούμενους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4951/2022 (Α' 129), και απαλλάσσονται από τη λήψη βεβαίωσης παραγωγού ή βεβαίωσης ειδικών έργων και από τη λήψη άδειας εγκατάστασης και άδειας λειτουργίας. Ως προς την περιβαλλοντική αδειοδότηση, εφαρμόζονται η παρ. 13 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), περί αδειών, και η απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων.

2. Η εγκατάσταση των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών πραγματοποιείται επί υπερυψωμένων βάσεων στήριξης, ύψους μεγαλύτερης ή ίσης των δύο μέτρων και δέκα εκατοστών (2,10 μ.), που βρίσκονται πάνω από καλλιεργούμενες εκτάσεις ή πάνω σε θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις.

3. Δικαίωμα εγκατάστασης αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού έχουν οι κατ' επάγγελμα αγρότες, που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του άρθρου 1 του ν. 3874/2010 (Α' 151), οι οποίοι καλλιεργούν την έκταση στην οποία εγκαθίστανται οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί, ή τρίτα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που υλοποιούν τους εν λόγω σταθμούς Α.Π.Ε., εφόσον τα πρόσωπα αυτά έχουν συνάψει σχετική συμφωνία με τους κατόχους ή διαχειριστές των καλλιεργούμενων εκτάσεων ή θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων.

4. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί δεν δύναται να εγκατασταθούν σε γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, εκτός των περιπτώσεων στις οποίες οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί εγκαθίστανται στις οροφές θερμοκηπίων.

5. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί δύναται να εγκατασταθούν και σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά την περ. α) της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 3468/2006, ή χαρακτηρίζονται ως κορεσμένα δίκτυα, σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 4685/2020 (Α' 92).

6. Η φωτοβολταϊκή εγκατάσταση, ο οικίσκος στέγασης του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού επί χερσαίου χώρου, που περιλαμβάνει τον υποσταθμό διασύνδεσης με το δίκτυο, και ο λοιπός ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός, δεν καλύπτουν πάνω από το δέκα τοις εκατό (10%) της αρχικά καλλιεργούμενης έκτασης ή του ακινήτου όπου αναπτύσσεται η καλλιεργούμενη έκταση. Σε κάθε περίπτωση, οι διελεύσεις υπογείων ή εναέριων γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ο υποστηρικτικός εξοπλισμός και οι εσωτερικές οδικές διελεύσεις δεν πρέπει να παρεμποδίζουν την αγροτική δραστηριότητα.

7. Για τη λήψη οριστικής προσφοράς σύνδεσης, εφόσον απαιτείται, ή τη σύναψη σύμβασης σύνδεσης, σε περίπτωση αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών ισχύος μικρότερης των εκατό κιλοβάτ (100 KW), οι κάτοχοι των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών υποβάλλουν στον Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) αίτηση, η οποία συνοδεύεται από:

α) νομιμοποιητικά έγγραφα του αιτούντος και εάν είναι νομικό πρόσωπο, κωδικοποιημένο καταστατικό και γενικό πιστοποιητικό του Γενικού Εμπορικού Μητρώου,

β) πιστοποιητικό ισχύουσας εκπροσώπησης του αιτούντος, εάν είναι νομικό πρόσωπο, ή αντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας, σε περίπτωση φυσικού προσώπου,

γ) την εγγυητική επιστολή του άρθρου 6 του ν. 4951/2022,

δ) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτει ο χαρακτηρισμός της γεωργικής γης, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/104605/4389/11.10.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός του μέγιστου ορίου συνολικής ισχύος φωτοβολταϊκών σταθμών σε αγροτική γη εντός του οποίου είναι επιτρεπτή η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού ≤ 1 MW σε αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας σε MW ανά Περιφερειακή Ενότητα και προσδιορισμός των ενεργειών των αρμόδιων υπηρεσιών με βάση την παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200) όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 4643/2019 (Α' 193), το άρθρο 7 του ν. 4711/2020 (Α' 145), το άρθρο 88 του ν. 4951/2022 (Α' 129) και την παρ. 3 του άρθρου 106 του ν. 4964/2022 (Α' 150)» (Β' 5342), εφόσον απαιτείται,

ε) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση του δικαιώματος χρήσης του γηπέδου εγκατάστασης του άρθρου 18 του ν. 4951/2022,

στ) συνοπτική τεχνική περιγραφή του έργου, στην οποία αποτυπώνονται οι βασικές τεχνικές πληροφορίες, σχετικά με την προτεινόμενη θέση του σταθμού παραγωγής, ιδίως το τοπωνύμιο, η

δημοτική ενότητα, ο δήμος, η περιφερειακή ενότητα, η περιφέρεια, καθώς και οι συνιστώσες που απαρτίζουν τον σταθμό, όπως η τεχνολογία, οι μονάδες παραγωγής, αν πρόκειται για υποσταθμούς χαμηλής/μέσης τάσης, η ισχύς και η συμβολή στο βραχυκύκλωμα,

ζ) τα απαιτούμενα τεχνικά φυλλάδια, όπως εξειδικεύονται από τον αρμόδιο Διαχειριστή,

η) το ηλεκτρικό μονογραμμικό διάγραμμα του σταθμού και του υποσταθμού χαμηλής/μέσης τάσης, με ψηφιακή υπογραφή μηχανικού κατάλληλης ειδικότητας,

θ) αντίγραφο τοπογραφικού διαγράμματος σε κατάλληλο υπόβαθρο (χάρτης Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού, δορυφορική εικόνα, ορθοφωτοχάρτης κτηματολογίου), επί του οποίου αναγράφονται οι συντεταγμένες του σταθμού κατά το Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς 1987 (ΕΓΣΑ' 87) (κορυφές πολυγώνου του γηπέδου), για εγκαταστάσεις εκτός σχεδίου πόλεως, διαφορετικά τη διεύθυνση του ακινήτου,

ι) έντυπο αίτησης, το ακριβές περιεχόμενο του οποίου συντάσσει, τροποποιεί και δημοσιεύει στην επίσημη ιστοσελίδα του ο αρμόδιος Διαχειριστής,

ια) αποδεικτικό πληρωμής του Διαχειριστικού Τέλους Υποβολής Αίτησης υπέρ του αρμόδιου Διαχειριστή, το οποίο ανέρχεται σε διακόσια πενήντα (250) ευρώ,

ιβ) τεχνική έκθεση στην οποία αποτυπώνεται η μορφή της καλλιέργειας που αναπτύσσεται κάτω από την εγκατάσταση του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού ή της θερμοκηπιακής εγκατάστασης όπου αυτό εδράζεται, καθώς και η εκτίμηση της μείωσης του κόστους παραγωγής που επιτυγχάνεται με την εγκατάσταση του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού,

ιγ) υπεύθυνη δήλωση του κατόχου του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού ότι ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω της συμμετοχής του στη διοίκηση ή ως μετόχου, εταίρου ή μέλους νομικού προσώπου με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής, δεν έχει αποδεχτεί ή δεν θα αποδεχτεί οριστικές προσφορές σύνδεσης ή δεν θα συνάψει συμβάσεις σύνδεσης για την εγκατάσταση περισσότερων από δύο (2) αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών, λαμβάνοντας υπόψη και τον εξεταζόμενο σταθμό, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 96Δ του ν. 4951/2022,

ιδ) έγγραφη συμφωνία του κατόχου του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού με τον κάτοχο ή διαχειριστή των καλλιεργούμενων εκτάσεων ή θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων, αν ο αγρο-φωτοβολταϊκός σταθμός δεν υλοποιείται από τον ίδιο,

ιε) εγγυητική επιστολή ύψους εκατό ευρώ ανά κιλοβάτ (100 €/kW) εγκατεστημένης ισχύος, του φωτοβολταϊκού σταθμού.

8. Ο Διαχειριστής του Ε.Δ.Δ.Η.Ε. αξιολογεί τα αιτήματα και εκδίδει τη σχετική οριστική προσφορά σύνδεσης, ή συνάπτει σύμβαση σύνδεσης, αν είναι τεχνικά εφικτό. Κατά την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου δύναται να αξιοποιούνται τα περιθώρια της υποπερ. αβ) της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 97 του ν. 4951/2022.

9. Ο Διαχειριστής του Ε.Δ.Δ.Η.Ε. κατανέμει τα αιτήματα ανά Περιφέρεια και τα αξιολογεί με βάση την ημερομηνία υποβολής πλήρους αιτήματος για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης, ή σύμβασης σύνδεσης. Η χορήγηση των οριστικών προσφορών σύνδεσης ή η σύναψη σύμβασης σύνδεσης για την εγκατάσταση των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών παύει μετά την κάλυψη των ορίων ισχύος της παρ. 1 του άρθρου 1. Αιτήματα που έχουν υποβληθεί, για εγκατάσταση αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών σε περιφέρειες των οποίων τα όρια ισχύος έχουν καλυφτεί, απορρίπτονται και οι σχετικές εγγυητικές επιστολές που έχουν υποβληθεί, επιστρέφονται.

10. Η οριστική προσφορά σύνδεσης ή η σύμβαση σύνδεσης δύναται να περιλαμβάνει ειδικό όρο, ώστε στους εν λόγω σταθμούς να εφαρμόζονται περιορισμοί έγχυσης και υποχρεώσεις, αν με τον τρόπο αυτό είναι δυνατή η χορήγηση της οριστικής προσφοράς σύνδεσης, ή κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου, προκειμένου να ληφθεί υπόψη κατά τη διενέργεια της τεχνικής εξέτασης.

11. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί κατατάσσονται στην Ομάδα Προτεραιότητας Β' της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και σταθμούς αποθήκευσης από τον Διαχειριστή του Δικτύου και τον Διαχειριστή του Συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4951/2022» (Β' 4333) και η οριστική προσφορά σύνδεσης ή η σύμβαση σύνδεσης, χορηγείται ή συνάπτεται αντίστοιχα, εντός δύο (2) μηνών, από την υποβολή της σχετικής αίτησης.
12. Με την αποδοχή της οριστικής προσφοράς σύνδεσης, οι κάτοχοι των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών συνάπτουν σύμβαση σύνδεσης. Το αίτημα σύναψης σύμβασης σύνδεσης διεκπεραιώνεται κατά προτεραιότητα.
13. Η υποβολή αιτήσεων στον αρμόδιο Διαχειριστή για την εγκατάσταση αγρό-φωτοβολταϊκών εκκινεί από την 1η Φεβρουαρίου 2026.
14. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η οριστική προσφορά σύνδεσης ή η σύμβαση σύνδεσης ισχύει για δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία χορήγησής της.»

Άρθρο 68

Πλαίσιο αποζημίωσης αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών και υποχρεώσεις - Προσθήκη 96Δ στον ν. 4951/2022

Στον ν. 4951/2022 (Α' 129) προστίθεται άρθρο 96Δ ως εξής:

«Άρθρο 96Δ

Πλαίσιο αποζημίωσης αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών και υποχρεώσεις

1. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί εξαιρούνται των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149) και δύνανται να συνάπτουν τη Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής του άρθρου 10 του ν. 4414/2016, κατόπιν έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ή να λαμβάνουν επενδυτική ενίσχυση από πόρους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ή άλλες πηγές χρηματοδότησης. Σε περίπτωση σύναψης Σύμβασης Λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής, η τιμή αναφοράς των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016, περί τιμών αναφοράς για την αποζημίωση σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και Συμπαράγωγή Ηλεκτρισμού - Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης.
2. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω της συμμετοχής του στη διοίκηση ή ως μέτοχος, εταίρος ή μέλος νομικού προσώπου με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής, επιτρέπεται να εγκαταστήσει μέχρι δύο (2) αγρο-φωτοβολταϊκούς σταθμούς σε καλλιεργούμενη αγροτική έκταση ή θερμοκηπιακή εγκατάσταση που νομίμως κατέχει.
3. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί δύνανται να μεταβιβάζονται αποκλειστικά σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ικανοποιούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2 και της παρ. 3 του άρθρου 2.
4. Οι κάτοχοι των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών υποβάλλουν, μέχρι την 31η Μαρτίου κάθε έτους, και για δέκα (10) έτη μετά την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης, τεχνική έκθεση λειτουργίας, στον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.) και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία έχει συνταχθεί και υπογραφεί από αρμόδιο γεωτεχνικό κατάλληλης ειδικότητας. Επίσης, υποβάλλουν τα

παραστατικά, ιδίως αίτηση ενιαίας ενίσχυσης, τιμολόγια πώλησης προϊόντων, τιμολόγια αγοράς εισροών, με τα οποία:

α) αποδεικνύεται ότι η γεωργία παραμένει η κύρια δραστηριότητα του κατόχου ή του διαχειριστή των καλλιεργούμενων εκτάσεων ή θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων, και

β) παρουσιάζεται η μεταβολή της αγροτικής παραγωγής, επί της έκτασης αυτής.

Με την έκθεση του πρώτου εδαφίου αποδεικνύεται επιπλέον ότι η καλλιεργούμενη έκταση που καλύπτεται από τον αγρο-φωτοβολταϊκό σταθμό διατηρεί τουλάχιστον το εξήντα έξι τοις εκατό (66%) της απόδοσης παραγωγής του καλλιεργούμενου προϊόντος, σε σύγκριση με την αντίστοιχη απόδοση, του έτους πριν από την εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού σταθμού.

5. Στην έκθεση της παρ. 4 περιγράφονται το είδος, τα χαρακτηριστικά και η απόδοση της καλλιεργούμενης έκτασης κάτω από τη θέση εγκατάστασης του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού, και τα προβλήματα που ανακύπτουν στην παραγωγή του καλλιεργούμενου προϊόντος από τη λειτουργία των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών.

6. Με την ετήσια υποβολή της έκθεσης της παρ. 4, ο κάτοχος του σταθμού Α.Π.Ε. συνυποβάλει στον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. και στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, υπεύθυνη δήλωση, ότι πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 2, της περ. α) και του τρίτου εδαφίου της παρ. 4.

7. Σε περίπτωση μη υποβολής των στοιχείων των παρ. 4 και 6 ή μη ικανοποίησης των οριζόμενων σε αυτές, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προς την Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., ο κάτοχος του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού επιβαρύνεται ετησίως με πρόστιμο ίσο των δέκα ευρώ ανά κιλοβάτ (10€/kW), το οποίο επιβάλλεται με ισόποση κατάπτωση υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., της εγγυητικής επιστολής της περ. ιστ) της παρ. 7 του άρθρου 2. Σε περίπτωση μη υποβολής των στοιχείων των παρ. 4 και 6 ή μη ικανοποίησης των οριζόμενων σε αυτές, για δύο (2) ή παραπάνω συνεχόμενα έτη, το πρόστιμο του προηγούμενου εδαφίου προσαυξάνεται για κάθε έτος κατά είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Σε περίπτωση που η επιβολή προστίμου ξεπερνά τα πέντε (5) συνεχόμενα έτη, η εγγυητική επιστολή καταπίπτει πλήρως και ο κάτοχος του σταθμού υποχρεούται σε αποξήλωση του σταθμού και αποκατάσταση της έκτασης.

8. Μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από την έναρξη της λειτουργίας του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού η σε ισχύ εγγυητική επιστολή επιστρέφεται στον κάτοχο του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού.»

Άρθρο 69

Χαρτογράφηση των περιοχών για την επίτευξη του στόχου για την ανανεώσιμη ενέργεια στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το 2050 - Προσθήκη παρ. 18 στο άρθρο 33

ν. 4936/2022

Στο άρθρο 33 του ν. 4936/2022 (Α' 105), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 18 ως εξής:

«18. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποτυπώνονται οι περιοχές εγκατάστασης σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) του δευτέρου εδαφίου για την επίτευξη του στόχου της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2050, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως:

α) τη διαθεσιμότητα της ενέργειας από Α.Π.Ε. και το δυναμικό των διαφόρων τύπων τεχνολογίας να παράγουν ανανεώσιμη ενέργεια στις χερσαίες και υπόγειες περιοχές, καθώς και στις θαλάσσιες περιοχές ή τα εσωτερικά ύδατα,

β) την προβλεπόμενη ενεργειακή ζήτηση, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνητική ευελιξία της ενεργού ανταπόκρισης στη ζήτηση, τα αναμενόμενα οφέλη αποδοτικότητας και την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος,

γ) τη διαθεσιμότητα σχετικών ενεργειακών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, της αποθήκευσης και άλλων εργαλείων ευελιξίας, ή τη δυνατότητα δημιουργίας ή αναβάθμισης της εν λόγω υποδομής δικτύου και αποθήκευσης.

Για τις εν λόγω περιοχές αποτυπώνονται κατ' ελάχιστο:

αα) το υφιστάμενο δυναμικό των Α.Π.Ε.,

ββ) οι σταθμοί Α.Π.Ε. που βρίσκονται σε λειτουργία και υπό αδειοδότηση, και

γγ) οι γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι περιοχές δύναται να επανεξετάζονται και να επικαιροποιούνται περιοδικά, ιδίως στο πλαίσιο επικαιροποίησης και του ΕΣΕΚ..»

Άρθρο 70

Ορισμός του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας και του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης ως φορέων πληρωμών

1. Ως φορείς υλοποίησης, υπόλογοι διαχειριστές κατά το άρθρο 34 του ν. 5140/2024 (Α' 154), για την υλοποίηση, ιδίως ερευνητικών και αναπτυξιακών, συγχρηματοδοτούμενων ή εθνικών προγραμμάτων ή έργων, αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ορίζονται, με την απόφαση του άρθρου 72, οι εξής:

α) το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) ή

β) ο Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.).

2. Στους φορείς της παρ. 1 δύναται να ανατίθεται η αρμοδιότητα για την εκκαθάριση και καταβολή των εκάστοτε επιλέξιμων δαπανών ή ενισχύσεων στους δικαιούχους, στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων ή έργων, με την επιφύλαξη της υπό στοιχεία 119126 ΕΞ 2021/28.9.2021 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4498), αναφορικά με προγράμματα ή έργα τα οποία εντάσσονται στο χρηματοδοτικό σκέλος των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

3. Ειδικά ως προς το Κ.Α.Π.Ε., η απόφαση του άρθρου 72 λαμβάνεται στο πλαίσιο:

α) υλοποίησης προγραμμάτων και έργων ενεργειακής αναβάθμισης,

β) αύξησης της ενεργειακής αποδοτικότητας,

γ) εξοικονόμησης ενέργειας,

δ) Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας και οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών και

δύναται να ανατίθενται στο Κ.Α.Π.Ε. και αρμοδιότητες φορέα ελέγχου, τόσο κατά το στάδιο υπαγωγής των δικαιούχων σε χρηματοδοτικά προγράμματα, όσο και κατά την ολοκλήρωση των επενδυτικών τους έργων, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα για τη διευκόλυνση υλοποίησης των ως άνω προγραμμάτων.

Άρθρο 71**Παράταση προθεσμιών για το προσωπικό του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης και της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων Ενέργειας και Υδάτων**

1. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 119 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί προθεσμίας σύναψης συμβάσεων προσωπικού του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε. και του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε., παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.
2. Οι θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που έχουν συσταθεί στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) με την παρ. 10 του άρθρου 34 του ν. 3734/2009 (Α' 8) και με την παρ. 2 του άρθρου 54 του ν. 4546/2018 (Α' 101), διατηρούνται σε ισχύ έως και την 31η Δεκεμβρίου 2026. Κατά τα λοιπά, ως προς τις ανωτέρω θέσεις, ισχύει το τρίτο άρθρο του ν. 4402/2016 (Α' 121).
3. Η διάρκεια ισχύος των συμβάσεων έργου, οι οποίες έχουν συναφθεί με τον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.) δυνάμει του άρθρου 75 του ν. 4602/2019 (Α' 45), περί κάλυψης έκτακτων αναγκών σε προσωπικό στον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., και της παρ. 3 του άρθρου 112 του ν. 4685/2020 (Α' 92), περί ρυθμίσεων θεμάτων Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., και οι οποίες λήγουν έως και την 31η Δεκεμβρίου 2026 δύναται να παραταθεί κατά δύο (2) έτη από την κατά περίπτωση λήξη τους. Η παράταση του πρώτου εδαφίου δεν γεννά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση κατά τη λήξη τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΗ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Β'****Άρθρο 72****Εξουσιοδοτική διάταξη**

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ορίζονται οι φορείς πληρωμών της παρ. 1 και οι αρμοδιότητες της παρ. 2 του άρθρου 70, καθώς και η διαδικασία πληρωμών των ενισχύσεων στους δικαιούχους, το ύψος και ο χρόνος καταβολής της διαχειριστικής αμοιβής, προς τους φορείς πληρωμών και ελέγχου, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους, οι οποίες συνδέονται αποκλειστικά με την άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 73**Μεταβατικές διατάξεις για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου**

1. Εντός εκατόν είκοσι (120) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τροποποιείται η υπό στοιχεία οικ.178065/8.8.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Κανονισμός Αδειών Φυσικού Αερίου» (Β' 3430), προκειμένου να ενταχθεί στο πεδίο εφαρμογής της η Άδεια Προμήθειας Υδρογόνου.
2. Τα πρόσωπα που ενδιαφέρονται να ασκήσουν τη δραστηριότητα της προμήθειας υδρογόνου αποκτούν άδεια προμήθειας υδρογόνου εντός ενενήντα (90) ημερών από την τροποποίηση του Κανονισμού Αδειών Φυσικού Αερίου, σύμφωνα με την παρ. 1.

3. Μέχρι την απόκτηση Άδειας Προμήθειας Υδρογόνου, κατά την παρ. 2, τη δραστηριότητα της προμήθειας υδρογόνου μπορούν να ασκούν οι κάτοχοι Άδειας Προμήθειας Φυσικού Αερίου, κατόπιν γνωστοποίησης στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) και κοινοποίησης στη Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εναλλακτικών Καυσίμων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. αναρτά στην ιστοσελίδα της κατάλογο με τους κατόχους άδειας προμήθειας φυσικού αερίου που ασκούν τη δραστηριότητα προμήθειας υδρογόνου σύμφωνα με την παρούσα.

Άρθρο 74 **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται:

- α) Η περ. α) του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 43 του ν. 5233/2025 (Α' 166), περί παράτασης προθεσμιών ηλεκτρίσης Σταθμών Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών.
- β) Από τον ν. 5151/2024 (Α' 173):
 - βα) το άρθρο 63, περί μεταβατικού καθεστώτος για τη διακίνηση και διάθεση υδρογόνου σε πρατήρια υδρογόνου και
 - ββ) η παρ. 2 του άρθρου 64, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων.
- γ) Η περ. 32λστ του άρθρου 2, περί ορισμού ανανεώσιμων αερίων, του ν. 3468/2006 (Α' 129).

ΜΕΡΟΣ Γ' **ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ**

Άρθρο 75 **Παρατάσεις πολεοδομικών και χωροταξικών ρυθμίσεων**

1. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 29 του ν. 4067/2012 (Α' 79), περί της ισχύος των οικοδομικών αδειών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της περ. (α) της παρ. 3 του άρθρου 6 του από 8.7.1993 προεδρικού διατάγματος (Δ' 795), προκειμένου να ολοκληρωθούν οι όψεις και η τυχόν στέγη του κτιρίου και να ενταχθούν στην περ. γ) της παρ. 5 του άρθρου 42 του ν. 4495/2017 (Α' 167), παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.
2. α) Η προθεσμία της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174), περί εκσυγχρονισμού και κτιριακής επέκτασης σε νόμιμες χρήσεις κτιρίων ή εγκαταστάσεων, οι οποίες διατηρούνται, καθώς και σε χρήσεις οι οποίες προβλέπονται από οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 2831/2000 (Α' 140), παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.
- β) Η προθεσμία του όγδοου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013, περί αναστολής της υποχρέωσης μετεγκατάστασης ή απομάκρυνσης πρατηρίων καυσίμων, υγραερίου, φυσικού αερίου και των συνοδών χρήσεων αυτών με νόμιμη χρήση, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.
3. Οι προθεσμίες των περ. α) και β) του τρίτου εδαφίου της περ. ια) του άρθρου 99 του ν. 4495/2017, περί υποβολής δικαιολογητικών υπαγωγής αυθαίρετης κατασκευής ή αυθαίρετης αλλαγής χρήσης στις διατάξεις του ν. 4495/2017, παρατείνονται μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2027 και για τριάντα έξι (36) επιπλέον μήνες από τη λήξη τους, αντίστοιχα.
4. Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 122 του ν. 4495/2017, περί αυθαίρετων κατασκευών στο Δέλτα του Έβρου, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.

5. Η προθεσμία στο τέλος του εισαγωγικού εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 125ΚΑ του ν. 4495/2017, περί μη εφαρμογής της περ. ι) του άρθρου 28 του ν. 4495/2017 περί άδειας νομιμοποίησης για αυθαίρετες κατασκευές ή χρήσεις που εγκαθίστανται μετά την 1η Μαΐου 2024, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 30ή Νοεμβρίου 2025.

6. Η προθεσμία της παρ. 11 του άρθρου 51 του ν. 4643/2019 (Α' 193), περί υποβολής δικαιολογητικών στις περιπτώσεις υπαγωγής στον ν. 4178/2013, οι οποίες δεν μεταφέρονται στον ν. 4495/2017 και τις περιπτώσεις υπαγωγής στον ν. 4014/2011 (Α' 209) που έχουν μεταφερθεί στον ν. 4178/2013, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.

7. α) Ως προς την προθεσμία του άρθρου 52 του ν. 4710/2020 (Α' 142), περί ισχύος των οικοδομικών αδειών, των αδειών δόμησης και των τυχόν αναθεωρήσεων αυτών:

αα) η προθεσμία έκδοσης των αναφερόμενων αδειών παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2023,

αβ) η προθεσμία ισχύος τους παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.

β) Η προθεσμία του άρθρου 71 του ν. 4342/2015 (Α' 143), περί ισχύος οικοδομικών αδειών υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.

8. α) Η προθεσμία στο τέλος του εισαγωγικού εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4759/2020 (Α' 245), περί υποβολής αίτησης για έκδοση οικοδομικής άδειας ή προέγκρισης μετά από υποβολή αιτήματος για έκδοση έγγραφης βεβαίωσης, ήτοι η 31η Δεκεμβρίου 2024, η οποία είχε παραταθεί με την περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 5167/2024 (Α' 207) έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2026.

β) Η ισχύς των προεγκρίσεων που εκδίδονται δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4759/2020, παρατείνεται έως την 30ή Ιουνίου 2026, σε περίπτωση προγενέστερης λήξης τους.

9. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 5106/2024 (Α' 63), περί εκπόνησης σχεδίων αστικής ανθεκτικότητας, παρατείνεται από τη λήξη της, έως την 31η Μαΐου 2026.

10. Η προθεσμία του άρθρου 72 του ν. 4843/2021 (Α' 215), περί παράτασης αναστολής οικοδομικών εργασιών στην περιοχή του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή Ιλισίων, παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026, υπό την επιφύλαξη της υπ' αρ. 26229/1123/1987 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Δ' 749), περί όρων και διαδικασίας έκδοσης αδειών οικοδομής για την εκτέλεση στρατιωτικών έργων.

11. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 270 του ν. 5037/2023 (Α' 78), περί αναστολής οικοδομικών αδειών στις εκτός σχεδίου περιοχές της νήσου Μυκόνου, παρατείνεται έως την έγκριση του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου και όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2026.

12. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 77 του ν. 5151/2024 (Α' 173), περί αναστολής έκδοσης οικοδομικών αδειών για νέα κτίρια ή επεκτάσεις υφιστάμενων κτιρίων και πισινών ή άλλων υδάτινων επιφανειών στην περιοχή της Καλντέρας στις νήσους Θήρας και Θηρασίας που εμφανίζεται ως Ζώνη Ζ' στο Παράρτημα Δ' του ν. 5151/2024, παρατείνεται έως την έγκριση του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου και όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2026.

Άρθρο 76

Μεταβατική διευθέτηση χρήσεων γης στη Δημοτική Ενότητα Ελευθερίου-Κορδελιού του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου

1. Επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος του εμπορικού κέντρου της Δημοτικής Ενότητας Ελευθερίου-Κορδελιού του Δήμου Κορδελιού-Ευόσμου της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, οι οποίες βρίσκονται επί των οδών:

α) Κωνσταντίνου Καραμανλή,

β) Εθνικής Αντιστάσεως,
 γ) Ανδρέα Παπανδρέου,
 δ) Πολυτεχνείου,
 ε) Κατσαντώνη,
 στ) Μανόλη Ανδρονίκου,
 ζ) Παπάγου και

η) Μεγάλου Αλεξάνδρου,

δύνανται να λειτουργούν, κατά παρέκκλιση των χρήσεων γης, μέχρι την έγκριση του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Σε περίπτωση μεταβίβασης των καταστημάτων της παρ. 1, αυτά δύνανται να διατηρούν την υφιστάμενη χρήση για το χρονικό διάστημα της παρ. 1.

ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 77 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΔΥΝΗΤΙΚΩΝ ΤΟΠΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ

Η αξιολόγηση και η χωροθέτηση των δυνητικών τόπων αποθήκευσης του άρθρου 9 διενεργούνται σε τρεις (3) φάσεις σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές, καθώς και τα κριτήρια κάθε φάσης. Παρεκκλίσεις από τα κριτήρια αυτά μπορούν να επιτραπούν από την αρμόδια αρχή CCS, εφόσον ο φορέας εκμετάλλευσης αποδείξει ότι δεν θίγεται η δυνατότητα του χαρακτηρισμού και της αξιολόγησης που καθιστούν δυνατή την κρίση κατά το άρθρο 9.

Φάση 1

Συλλογή δεδομένων

1. Συγκεντρώνονται επαρκή δεδομένα για την κατασκευή ογκομετρικού και στατικού τρισδιάστατου (3-D) γήινου μοντέλου για τον τόπο αποθήκευσης και το συγκρότημα αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων των υπερκείμενων πετρωμάτων και της γύρω περιοχής με τις υδραυλικώς συνδεδεμένες περιοχές. Τα δεδομένα αυτά καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα εγγενή χαρακτηριστικά του συγκροτήματος αποθήκευσης:

- α) γεωλογία και γεωφυσική,
- β) υδρογεωλογία, ιδιαίτερα την ύπαρξη υπόγειων υδάτων που προορίζονται για κατανάλωση,
- γ) μηχανική ταμειυτήρα, συμπεριλαμβανομένων ογκομετρικών υπολογισμών του όγκου των πόρων για έγχυση CO₂ και απώτερη χωρητικότητα αποθήκευσης,
- δ) γεωχημεία - ρυθμοί διάλυσης και ορυκτοποίησης,
- ε) γεωμηχανική - διαπερατότητα και πίεση θραύσης,
- στ) σεισμικότητα,
- ζ) παρουσία και συνθήκες φυσικών και ανθρωπογενών διόδων, συμπεριλαμβανομένων φρεάτων και γεωτρήσεων που μπορούν να αποτελέσουν οδούς διαρροής.

2. Επίσης, τεκμηριώνονται τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της γειτονίας του συγκροτήματος:

- α) χώροι που περιβάλλουν το συγκρότημα αποθήκευσης, οι οποίοι μπορούν να επηρεαστούν από την αποθήκευση CO₂ στον τόπο αποθήκευσης,
- β) κατανομή πληθυσμού στην περιοχή πάνω από τον τόπο αποθήκευσης,
- γ) γειτνίαση με πολύτιμους φυσικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα τόπων Natura 2000, κατ' εφαρμογή της υπό στοιχείο Η.Π. 37338/1807/Ε103/1.9.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατήρησης των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ» (Β' 1495), και της υπ' αρ. 33318/3028/11.12.1998 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας και Πολιτισμού «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (Β' 1289),
- δ) δραστηριότητες γύρω από το συγκρότημα αποθήκευσης και ενδεχόμενες αλληλεπιδράσεις με τις δραστηριότητες αυτές, ιδίως την έρευνα, παραγωγή και αποθήκευση

υδρογονανθράκων, τη γεωθερμική χρήση υδροφόρων οριζόντων και τη χρήση υπόγειων αποθεμάτων ύδατος,

ε) γειτνίαση με την ή τις δυνητικές πηγές CO₂, συμπεριλαμβανομένων εκτιμήσεων της συνολικής δυνητικής μάζας του οικονομικώς διαθέσιμου για αποθήκευση CO₂ υπό τον όρο ότι υπάρχουν επαρκή δίκτυα μεταφοράς,

στ) εισπιεσιμότητα (injectivity): να διασφαλιστεί στην προτεινόμενη θέση, πιο συγκεκριμένα εντός του σχηματισμού αποθήκευσης, η διατήρηση εισπίεσης του εγγεόμενου CO₂ με ανάλογο ρυθμό παροχής από τη βιομηχανία. Επίσης, να μπορεί να επιδέχεται ανθρώπινης παρέμβασης για τη βελτίωση της εισπίεσης του σχηματισμού, ιδίως με υδραυλική ρωγμάτωση, ώστε ο τελευταίος να καταστεί κατάλληλος και βιώσιμος για πολλά χρόνια,

ζ) υδροδυναμικά φαινόμενα και παρακολουθησιμότητα.

Φάση 2

Εκπόνηση του τρισδιάστατου στατικού γεωλογικού μοντέλου

Βάσει των δεδομένων που συλλέγονται στη φάση 1, εκπονείται, με τη χρήση προσομοιωτών ταμιευτήρα σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, τρισδιάστατο στατικό γεωλογικό μοντέλο της γης, ή μια σειρά τέτοιων μοντέλων, του υποψήφιου συγκροτήματος αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων των υπερκείμενων πετρωμάτων και των υδραυλικώς συνδεδεμένων περιοχών και ρευστών. Η φάση της λειτουργίας περιλαμβάνει την κατασκευή και την προετοιμασία του συγκροτήματος αποθήκευσης πριν και μετά την εισπίεση του CO₂. Το στατικό γεωλογικό μοντέλο χαρακτηρίζει το συγκρότημα από πλευράς:

- α) γεωλογικής δομής της φυσικής παγίδας,
- β) γεωμηχανικών, γεωχημικών και ροϊκών ιδιοτήτων του ταμιευτήρα, του υπερκείμενου εδάφους - υπερκείμενα πετρώματα, σφραγιστικές στρώσεις, πορώδεις και περατοί ορίζοντες - και των περιβαλλόντων σχηματισμών,
- γ) χαρακτηρισμού συστημάτων ρωγμών και παρουσίας ανθρωπογενών διόδων,
- δ) επιφανειακής και κατακόρυφης έκτασης του συγκροτήματος αποθήκευσης,
- ε) όγκου του πορώδους χώρου, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής του πορώδους,
- στ) κατανομής αναφοράς των ρευστών,
- ζ) τυχόν άλλων σχετικών χαρακτηριστικών.

Η αβεβαιότητα που συνδέεται με εκάστη των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων για την κατασκευή του μοντέλου αξιολογείται με την ανάπτυξη φάσματος σεναρίων για εκάστη παράμετρο και με τον υπολογισμό των ενδεδειγμένων ορίων εμπιστοσύνης. Αξιολογείται επίσης τυχόν αβεβαιότητα συνδεδεμένη με το ίδιο το μοντέλο.

Φάση 3

Χαρακτηρισμός της δυναμικής συμπεριφοράς της αποθήκευσης, χαρακτηρισμός ευαισθησίας και εκτίμησης κινδύνου

Οι χαρακτηρισμοί και η εκτίμηση βασίζονται σε κατάρτιση δυναμικού μοντέλου, που περιλαμβάνει ποικιλία προσομοιώσεων κατά χρονικά βήματα της έγχυσης CO₂ στον τόπο αποθήκευσης με τη χρήση του ή των τρισδιάστατων στατικών γεωλογικών μοντέλων της γης, στον μηχανοργανωμένο προσομοιωτή του συγκροτήματος αποθήκευσης που κατασκευάζεται στη φάση 2.

Φάση 3.1

Χαρακτηρισμός της δυναμικής συμπεριφοράς της αποθήκευσης

1. Εξετάζονται τουλάχιστον οι ακόλουθοι παράγοντες:

- α) δυνατοί ρυθμοί έγχυσης και ιδιότητες του Ρεύματος CO₂,
- β) επάρκεια μοντελοποίησης συζευγμένων διεργασιών, δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο αλληλεπιδρούν στον προσομοιωτή διάφορες μεμονωμένες επενέργειες,
- γ) αντιδραστικές διεργασίες, δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο ανατροφοδοτούνται στο μοντέλο αντιδράσεις του εγχεόμενου CO₂ με επιτόπου ορυκτές ουσίες,
- δ) χρησιμοποιούμενος προσομοιωτής ταμιευτήρα,
- ε) βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προσομοιώσεις για να προσδιοριστούν η τύχη και η συμπεριφορά του CO₂ σε κλίμακα δεκαετιών και χιλιετιών, συμπεριλαμβανομένου του ρυθμού διάλυσης του CO₂ στο νερό και
- στ) η πίεση και θερμοκρασία του σχηματισμού αποθήκευσης ως συνάρτηση του ρυθμού έγχυσης και της σωρευτικής εγχεόμενης ποσότητας σε βάθος χρόνου.

2. Η εκπόνηση δυναμικού μοντέλου φωτίζει τις κρυφές πτυχές:

- α) της επιφανειακής και κατακόρυφης έκτασης του CO₂ έναντι του χρόνου,
- β) της φύσης της ροής CO₂ στον ταμιευτήρα, συμπεριλαμβανομένης της φασικής συμπεριφοράς,
- γ) των μηχανισμών και ρυθμών παγίδευσης CO₂, συμπεριλαμβανομένων των σημείων υπερχειλίσσης και πλευρικών και κατακόρυφων σφραγιστικών στρώσεων,
- δ) των συστημάτων δευτερογενούς απομόνωσης στο συνολικό συγκρότημα αποθήκευσης,
- ε) της χωρητικότητας αποθήκευσης και των βαθμίδων πίεσης στον τόπο αποθήκευσης,
- στ) του κινδύνου ρηγμάτωσης του σχηματισμού αποθήκευσης και των υπερκείμενων πετρωμάτων,
- ζ) του κινδύνου εισόδου του CO₂ στο υπερκείμενο πέτρωμα,
- η) του κινδύνου διαρροής από τον τόπο αποθήκευσης, ιδίως μέσω εγκαταλελειμμένων ή ανεπαρκώς σφραγισμένων φρεάτων,
- θ) του ρυθμού μετανάστευσης σε ταμιευτήρες ανοικτού πέρατος,
- ι) των ρυθμών σφράγισης της ρωγμής,
- ια) των μεταβολών στη ρευστοχημεία του σχηματισμού και επακόλουθες αντιδράσεις, ιδίως τη μεταβολή του pH, τον σχηματισμό ορυκτών και τη συνεκτίμηση εκπόνησης αντιδραστικών μοντέλων για την αξιολόγηση των επενεργειών,
- ιβ) της μετατόπισης ρευστών σχηματισμού,
- ιγ) της αυξημένης σεισμικότητας και του υψομέτρου στο επίπεδο της επιφάνειας.

Φάση 3.2

Χαρακτηρισμός ευαισθησίας

Αναλαμβάνονται πολλαπλές προσομοιώσεις για τον εντοπισμό της ευαισθησίας της αξιολόγησης σε παραδοχές που γίνονται για ειδικότερες παραμέτρους. Οι προσομοιώσεις βασίζονται στην αλλαγή των παραμέτρων στο στατικό γεωλογικό γήινο μοντέλο και στην αλλαγή των λειτουργιών και παραδοχών ρυθμού, στην εργασία εκπόνησης δυναμικού μοντέλου. Στην εκτίμηση επικινδυνότητας λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική ευαισθησία.

Φάση 3.3

Εκτίμηση κινδύνου

Η εκτίμηση κινδύνου περιλαμβάνει, ιδίως τα εξής:

1. Χαρακτηρισμός επικινδυνότητας

Πραγματοποιείται χαρακτηρισμός επικινδυνότητας μέσω του χαρακτηρισμού των δυνατοτήτων διαρροής από το συγκρότημα αποθήκευσης, όπως διαπιστώνεται κατά την εκπόνηση δυναμικού μοντέλου και τον χαρακτηρισμό ασφάλειας που περιγράφονται ανωτέρω.

Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται κυρίως:

- α) οι δυνητικές οδοί διαρροής,
- β) το δυνητικό μέγεθος των συμβάντων διαρροής για πανομοιότυπες οδούς διαρροής (ρυθμοί ροής),
- γ) οι κρίσιμες παράμετροι που επηρεάζουν τη δυνητική διαρροή, όπως η ανώτατη πίεση ταμειυτήρα, ο ανώτατος ρυθμός έγχυσης, η θερμοκρασία και η ευαισθησία στις διάφορες παραδοχές, στο ή στα στατικά γεωλογικά μοντέλα της γης,
- δ) οι δευτερογενείς επενέργειες της αποθήκευσης CO₂, συμπεριλαμβανομένων των μετατοπισμένων ρευστών σχηματισμού και των νέων ουσιών που δημιουργήθηκαν από την αποθήκευση CO₂,
- ε) άλλοι παράγοντες που μπορεί να αποβούν επικίνδυνοι για την υγεία του ανθρώπου ή για το περιβάλλον, ιδίως οι φυσικές κατασκευές που συσχετίζονται με το έργο. Ο χαρακτηρισμός επικινδυνότητας καλύπτει το πλήρες φάσμα δυνητικών συνθηκών λειτουργίας για τη δοκιμή της ασφάλειας του συγκροτήματος αποθήκευσης.

2. Εκτίμηση έκθεσης: με βάση τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος και την κατανομή και τις δραστηριότητες του ανθρώπινου πληθυσμού πάνω από το συγκρότημα αποθήκευσης, και τη δυνητική συμπεριφορά και τύχη του CO₂ που διαρρέει από δυνητικές οδούς που εντοπίστηκαν στη φάση 3.3.1.

3. Εκτίμηση επενεργειών: με βάση την ευαισθησία των συγκεκριμένων ειδών, κοινοτήτων ή ενδιαιτημάτων που συνδέονται με συμβάντα δυνητικής διαρροής τα οποία εντοπίζονται στη φάση 3.3.1. Όπου έχει σημασία, περιλαμβάνει τις συνέπειες της έκθεσης σε υψηλές συγκεντρώσεις CO₂ στη βιόσφαιρα, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών, των θαλάσσιων ιζημάτων και των βενθικών υδάτων (συνθήκες ασφυξίας· περίσσεια διοξειδίου του άνθρακα) και μειωμένου pH στα εν λόγω περιβάλλοντα ως συνέπεια διαρροής CO₂. Περιλαμβάνει, επίσης, εκτίμηση των επενεργειών άλλων ουσιών που μπορεί να είναι παρούσες σε ρεύματα διαρρέοντος CO₂ ή ακαθαρσιών που είναι παρούσες στο ρεύμα έγχυσης ή νέων ουσιών που σχηματίζονται μέσω της αποθήκευσης CO₂. Οι επενέργειες αυτές συνεκτιμώνται σε φάσμα χρονικών και χωρικών κλιμάκων και συνδέονται με φάσμα διαφόρων τάξεων μεγέθους συμβάντων διαρροής.

4. Χαρακτηρισμός επικινδυνότητας: περιλαμβάνει εκτίμηση της ασφάλειας και της ακεραιότητας του τόπου, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της επικινδυνότητας της διαρροής υπό τις προτεινόμενες συνθήκες χρήσης και των επιπτώσεων στο περιβάλλον και την υγεία στη χειρίστη περίπτωση. Ο χαρακτηρισμός επικινδυνότητας διενεργείται με βάση την εκτίμηση του δυνητικού κινδύνου, της έκθεσης και των επενεργειών. Περιλαμβάνει εκτίμηση των πηγών αβεβαιότητας που εντοπίζονται κατά τον χαρακτηρισμό και την εκτίμηση του τόπου αποθήκευσης και, εάν είναι εφικτό, περιγραφή των δυνατοτήτων μείωσης της αβεβαιότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΑΔΕΙΕΣ ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΗΣ

A. Στοιχεία αιτήσεων

1. Η αίτηση άδειας εξερεύνησης περιέχει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α) το όνομα και τη διεύθυνση του ενδιαφερόμενου φορέα εξερεύνησης,
- β) τα στοιχεία και τις πληροφορίες που τεκμηριώνουν την αναγκαία τεχνική ικανότητα και επάρκεια του ενδιαφερόμενου για την εκτέλεση των απαιτήσεων του Παραρτήματος Ι,
- γ) την τεχνική έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:
 - γα) την περιγραφή του χώρου εξερεύνησης, καθώς και της ευρύτερης περιοχής σε ακτίνα το λιγότερο ένα (1) χιλιόμετρο,
 - γβ) το χρονοδιάγραμμα εξέλιξης των εργασιών κατά τις τρεις (3) φάσεις διενέργειάς τους, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι,
 - γγ) το χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης του τοπίου, εάν δεν επακολουθήσει σε εύλογο χρονικό διάστημα, εκμετάλλευση του τόπου αποθήκευσης,
 - γδ) τα μέτρα για την ασφάλεια και προστασία των εργαζόμενων.

2. Η αίτηση συνοδεύεται από:

- α) εφάπαξ αποδεικτικό παραβόλου συμμετοχής,
- β) τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24.

B. Κριτήρια επιλογής

Ο ενδιαφερόμενος φορέας εξερεύνησης πληροί σωρευτικά τα εξής κριτήρια:

1. Κριτήρια χρηματοοικονομικής και οικονομικής επάρκειας:

- α) Ετήσιος κύκλος εργασιών του ενδιαφερόμενου ή των μετόχων και των συνδεδεμένων μερών αυτού, οπότε και λαμβάνεται υπόψη ο αθροιστικός κύκλος εργασιών, όπως ορίζεται στη διακήρυξη για ένα (1) τουλάχιστον έτος εντός των τριών (3) τελευταίων ετών. Στην περίπτωση μετόχων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και εταιρειών επιχειρηματικών συμμετοχών (funds), κατά τον υπολογισμό του ως άνω αθροίσματος, δύναται να λαμβάνεται εναλλακτικά υπόψη το σύνολο των κεφαλαίων που διαχειρίζονται οι εταιρείες αυτές.
- β) Αναλογία ιδίων προς δανειακών κεφαλαίων όπως ορίζεται στη διακήρυξη.

2. Κριτήρια επαγγελματικής και τεχνικής ικανότητας, ιδίως αποδεδειγμένη ή δάνεια εμπειρία εντός των τελευταίων τριών (3) ετών στην ανάπτυξη και λειτουργία έργων αποθήκευσης CO₂.

3. Κριτήρια προσωπικής κατάστασης

Ο ενδιαφερόμενος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής αξιολόγησης του άρθρου 39 του ν. 4413/2016 (Α' 148), τα οποία αποδεικνύονται με τα μέσα του άρθρου 40 του ίδιου νόμου.

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να αποκλεισθεί από τη διαγωνιστική διαδικασία εάν τίθεται ζήτημα εθνικής ασφάλειας.

Γ. Περιεχόμενο αδειών

Η άδεια εξερεύνησης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α) το όνομα και τη διεύθυνση του φορέα εξερεύνησης,
- β) την επακριβή θέση και περιγραφή του συγκροτήματος αποθήκευσης με περιορισμένο και σαφώς οριοθετημένο όγκο,
- γ) την υποχρέωση διενέργειας των εργασιών εξερεύνησης, σύμφωνα με τα κριτήρια και τις φάσεις διεξαγωγής τους του Παραρτήματος Ι,

δ) την υποχρέωση ενημέρωσης και υποβολής στην αρμόδια αρχή CCS, μετά την ολοκλήρωση κάθε φάσης εξερεύνησης, πλήρους και τεκμηριωμένης έκθεσης με τα στοιχεία του Παραρτήματος Ι,

ε) τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, για το ότι η περιοχή εξερεύνησης δεν εμπίπτει εντός χώρων που προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220), ή τη γνώμη της αρμόδιας αρχής CCS σε περίπτωση άλλων ευρημάτων επιστημονικής ή σημαντικής οικονομικής αξίας,

στ) τη δυνατότητα, όταν είναι σκόπιμο, να γίνεται παρακολούθηση δοκιμών έγχυσης, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος,

ζ) τη διάρκεια ισχύος της άδειας και

η) την υποχρέωση τήρησης διακριτού λογαριασμού για τη δραστηριότητα που αφορά στη χορηγούμενη άδεια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

**ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΑΔΕΙΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ
7 ΚΑΙ 9 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2009/31/ΕΚ**

Α. Στοιχεία αιτήσεων

1. Η αίτηση άδειας αποθήκευσης περιέχει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α) το όνομα και τη διεύθυνση του ενδιαφερόμενου φορέα εκμετάλλευσης,
 - β) τα στοιχεία που αποδεικνύουν την τεχνική ικανότητα και επάρκεια του ενδιαφερόμενου φορέα εκμετάλλευσης,
 - γ) τον χαρακτηρισμό του τόπου και του συγκροτήματος αποθήκευσης και την αξιολόγηση της αναμενόμενης ασφάλειας της αποθήκευσης κατ' εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του άρθρου 9,
 - δ) τη συνολική ποσότητα CO₂ που εγχέεται και αποθηκεύεται, καθώς και τις προβλεπόμενες πηγές και μεθόδους μεταφοράς, τη σύνθεση των ρευμάτων CO₂, τους ρυθμούς και τις πιέσεις έγχυσης, και τον τόπο των εγκαταστάσεων έγχυσης,
 - ε) τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) κατά τον ν. 4014/2011 (Α' 209),
 - στ) περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη σημαντικών ανωμαλιών,
 - ζ) σχέδιο παρακολούθησης κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 18 του παρόντος, το οποίο εντάσσεται σε παράρτημα της Μ.Π.Ε.,
 - η) σχέδιο διορθωτικών μέτρων κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 22 του παρόντος, το οποίο εντάσσεται σε παράρτημα της Μ.Π.Ε.,
 - θ) κάθε άλλο στοιχείο και πληροφορία που, κατά την κρίση της αρμόδιας για την Α.Ε.Π.Ο. αρχής, είναι αναγκαίο, για τη διασφάλιση των απαιτήσεων της παρ. 2 του άρθρου 9 του παρόντος,
 - ι) προσωρινό σχέδιο μετά το κλείσιμο κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 23 του παρόντος,
 - ια) στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι η χρηματική εγγύηση που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 24 του παρόντος είναι έγκυρη και ισχύει πριν από την έναρξη της έγχυσης.
2. Η αίτηση συνοδεύεται από:
- α) Μ.Π.Ε.,
 - β) εφάπαξ αποδεικτικό παραβόλου συμμετοχής,
 - γ) τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24 του παρόντος.

Β. Περιεχόμενο αδειών

Η άδεια αποθήκευσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

- α) το όνομα και τη διεύθυνση του φορέα εκμετάλλευσης,
- β) την επακριβή θέση και οριοθέτηση του τόπου αποθήκευσης και του συγκροτήματος αποθήκευσης, και στοιχεία σχετικά με την υδραυλική μονάδα,
- γ) τους όρους για τη διεξαγωγή εργασιών αποθήκευσης, τη συνολική ποσότητα CO₂ που επιτρέπεται να αποθηκεύεται σε γεωλογικούς σχηματισμούς, τα όρια πίεσης του ταμιευτήρα, και τους ανώτατους επιτρεπόμενους ρυθμούς και πιέσεις έγχυσης,
- δ) τους όρους για τη σύνθεση του ρεύματος CO₂ και τη διαδικασία αποδοχής του ρεύματος CO₂, σύμφωνα με το άρθρο 17, και, εφόσον απαιτείται, περαιτέρω όρους για την έγχυση και την αποθήκευση, προκειμένου να αποφεύγονται ιδίως σημαντικές ανωμαλίες,
- ε) το εγκεκριμένο σχέδιο παρακολούθησης, υποχρέωση εφαρμογής του σχεδίου και απαιτήσεις για επικαιροποίησή του, καθώς και όρους υποβολής εκθέσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 19,

- στ) την υποχρέωση γνωστοποίησης στην αρμόδια αρχή CCS περιπτώσεων διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, εγκεκριμένο σχέδιο διορθωτικών μέτρων και υποχρέωση εφαρμογής του σχεδίου διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών κατ' εφαρμογή του άρθρου 21,
- ζ) τις προϋποθέσεις για το κλείσιμο και το εγκεκριμένο προσωρινό σχέδιο ενεργειών μετά το κλείσιμο που αναφέρεται στο άρθρο 22,
- η) τις διατάξεις για μεταβολές, αναθεώρηση, επικαιροποίηση και ανάκληση της άδειας αποθήκευσης κατ' εφαρμογή των άρθρων 15 και 16,
- θ) το ποσό της χρηματικής εγγύησης που καταβάλλει και διατηρεί ο φορέας εκμετάλλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 24,
- ι) την υποχρέωση υποβολής των εκθέσεων του άρθρου 19,
- ια) τον καθορισμό ελάχιστης περιόδου λειτουργίας του τόπου αποθήκευσης CO₂,
- ιβ) τη διάρκεια ισχύος της άδειας.

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να αποκλεισθεί από τη διαγωνιστική διαδικασία εάν τίθεται ζήτημα εθνικής ασφάλειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ**A. Κατάρτιση και επικαιροποίηση του σχεδίου παρακολούθησης**

1. Το σχέδιο παρακολούθησης της παρ. 2 του άρθρου 18 εκπονείται σύμφωνα με την ανάλυση εκτίμησης κινδύνου που πραγματοποιείται στη φάση 3 του Παραρτήματος I και επικαιροποιείται ώστε να πληροί τις απαιτήσεις παρακολούθησης της παρ. 1 του άρθρου 18, σύμφωνα με τα εξής κριτήρια:

2. Κατάρτιση του σχεδίου

Στο σχέδιο παρακολούθησης δίνονται λεπτομέρειες της παρακολούθησης προς τήρηση τα κυριότερα στάδια του έργου, συμπεριλαμβανομένης της βασικής, επιχειρησιακής και μετά το κλείσιμο παρακολούθησης.

Για κάθε φάση καθορίζονται τα ακόλουθα:

- α) οι παράμετροι που παρακολουθούνται,
- β) η χρησιμοποιούμενη τεχνολογία παρακολούθησης και η αιτιολόγηση της επιλογής της τεχνολογίας,
- γ) οι θέσεις παρακολούθησης και η λογική χωρικής δειγματοληψίας,
- δ) η συχνότητα εφαρμογής και η λογική της χρονικής δειγματοληψίας.

Οι προς παρακολούθηση παράμετροι προσδιορίζονται ώστε να εκπληρώνουν τους σκοπούς της παρακολούθησης. Το σχέδιο, σε κάθε περίπτωση, περιλαμβάνει συνεχή ή διακεκομμένη παρακολούθηση των εξής αντικειμένων:

- α) διαφεύγουσες εκπομπές CO₂ στον εξοπλισμό έγχυσης,
- β) ογκομετρική ροή CO₂ στις κεφαλές των φρεάτων έγχυσης,
- γ) πίεση και θερμοκρασία του CO₂ στις κεφαλές των φρεάτων έγχυσης για τον προσδιορισμό της ροής μάζας,
- δ) χημική ανάλυση του εγχεόμενου υλικού,
- ε) θερμοκρασία και πίεση ταμιευτήρα για την εύρεση της φασικής συμπεριφοράς και κατάστασης του CO₂. Η επιλογή της τεχνολογίας παρακολούθησης βασίζεται στη βέλτιστη διαθέσιμη πρακτική τη στιγμή της μελέτης.

Οι ακόλουθες επιλογές εξετάζονται και χρησιμοποιούνται, όπως κρίνεται ενδεδειγμένο:

- α) τεχνολογίες που μπορούν να ανιχνεύουν την παρουσία, τη θέση και τις οδούς μετανάστευσης CO₂ κάτω από την επιφάνεια και στην επιφάνεια,
- β) τεχνολογίες που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά όγκου - πίεσης και την κατανομή επιφανειακού/κατακόρυφου κορεσμού του θυσάνου CO₂ για την ακριβέστερη προσαρμογή της ψηφιακής τρισδιάστατης προσομοίωσης στα τρισδιάστατα γεωλογικά μοντέλα του σχηματισμού αποθήκευσης που εκπονούνται σύμφωνα με το Παράρτημα I,
- γ) τεχνολογίες που μπορούν να παρέχουν ευρύ επιφανειακό φάσμα, ώστε να λαμβάνονται πληροφορίες, σχετικά με τυχόν προηγουμένως μη ανιχνευθείσες δυνητικές οδούς διαρροής, ανά τις επιφανειακές διαστάσεις του πλήρους συγκροτήματος αποθήκευσης και πέραν, σε περίπτωση σημαντικών ανωμαλιών ή μετανάστευσης του CO₂, εκτός του συγκροτήματος αποθήκευσης.

3. Επικαιροποίηση του σχεδίου

- α) Τα στοιχεία που συλλέγονται από την παρακολούθηση υποβάλλονται σε σύνθεση και ερμηνεύονται. Τα παρατηρούμενα αποτελέσματα συγκρίνονται με την προβλεπόμενη

συμπεριφορά στη δυναμική προσομοίωση της τρισδιάστατης πίεσης και όγκου και τη συμπεριφορά κορεσμού που αναλαμβάνεται στο πλαίσιο του χαρακτηρισμού ασφάλειας κατ' εφαρμογή του Παραρτήματος Ι. Αν παρατηρείται σημαντική απόκλιση μεταξύ της παρατηρούμενης και της προβλεπόμενης συμπεριφοράς, το τρισδιάστατο μοντέλο βαθμονομείται εκ νέου ώστε να αντανakλά την παρατηρούμενη συμπεριφορά. Η εκ νέου βαθμονόμηση βασίζεται στις παρατηρήσεις στοιχείων από το σχέδιο παρακολούθησης και, όποτε είναι αναγκαίο, προστίθενται επιπλέον στοιχεία για να προσδίδεται εμπιστοσύνη στις παραδοχές της επαναβαθμονόμησης.

β) Οι φάσεις 2 και 3 του Παραρτήματος Ι επαναλαμβάνονται με τη χρήση του επαναβαθμονομημένου τρισδιάστατου μοντέλου, ώστε να παράγονται νέα σενάρια δυνητικού κινδύνου και ρυθμοί ροής και να ενημερώνεται η εκτίμηση κινδύνου. Αν εντοπίζονται νέες πηγές CO₂, δίοδοι και ρυθμοί ροής, ή παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις από τις προηγούμενες εκτιμήσεις ύστερα από την αντιπαραβολή του ιστορικού και την επαναβαθμονόμηση του μοντέλου, επικαιροποιείται αντίστοιχα το σχέδιο παρακολούθησης.

Β. Παρακολούθηση μετά το κλείσιμο

Η παρακολούθηση μετά το κλείσιμο βασίζεται στις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν και μοντελοποιήθηκαν στη διάρκεια της εφαρμογής του σχεδίου παρακολούθησης του άρθρου 18 και της περ. 3 της παρ. Α του παρόντος Παραρτήματος. Ειδικότερα δε, εξυπηρετεί την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών για τον προσδιορισμό του άρθρου 23.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V
ΕΛΑΧΙΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΟΔΗΓΙΩΝ ΑΡΘΡΟΥ 27

A. Οδηγίες για τη φάση εκδήλωσης ενδιαφέροντος

1. Κανόνες που διασφαλίζουν το άνοιγμα της διαδικασίας και των μέσων διάδοσης της Πρόσκλησης.
2. Κανόνες επιλεξιμότητας συμμετοχής.
3. Κανόνες που διασφαλίζουν ότι τα συμμετέχοντα μέρη έχουν ίση πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τον τόπο αποθήκευσης και ότι οι πληροφορίες επιτρέπουν στον ενδιαφερόμενο να διατυπώσει μια υγιή προσφορά από οικονομική και τεχνική άποψη.
4. Κανόνες που διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα.
5. Πρόβλεψη και περιγραφή των κανόνων κατανομής κατά τη φάση του διαγωνισμού, στο μέτρο του δυνατού.
6. Κανόνες για το περιεχόμενο της Πρόσκλησης.
7. Υποχρεώσεις αναφοράς.

B. Οδηγίες για τη φάση των δεσμευτικών προσφορών

1. Αναφορά στους γενικούς κανόνες που ισχύουν για τη διαδικασία δεσμευτικής φάσης και διαδικαστικά μέσα για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις: διαφάνειας, μη διάκρισης και εμπιστευτικότητας.
2. Διατάξεις χρηματοοικονομικών και τίτλων συμμετοχής.
3. Διατάξεις για την προκήρυξη φάσης διαγωνισμού.
4. Διατάξεις για τον υπολογισμό του τιμολογίου αναφοράς, βάσει των αρχών της οικονομικής αποδοτικότητας και της διαφάνειας.
5. Αναλυτικοί κανόνες κατανομής χωρητικότητας, και κριτήρια αξιολόγησης ανάλογα με τη συμμετοχή τους στη συνολική αξιολόγηση των προσφορών. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:
 - α) την προσφορά (pay-as bid) και την ποσοστιαία αναλογία της,
 - β) την ποσότητα αποθήκευσης και τη ποσοστιαία αναλογία της,
 - γ) τον προβλεπόμενο χρόνο αποθήκευσης και την ποσοστιαία αναλογία του,
 - δ) την ωριμότητα του έργου δέσμευσης και το ποσοστό του,
 - ε) την αποφυγή εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου,
 - στ) άλλα σχετικά κριτήρια.
6. Υποχρεώσεις αναφοράς, περιλαμβανομένων αναλυτικών και συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων της διαδικασίας.
7. Τα βασικά περιεχόμενα των εγγράφων της σύμβασης.
8. Τη διαδικασία και τα κριτήρια αξιολόγησης προσφορών.
9. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ
ΣΤΑ ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ**A. Γενικές αρχές της πρόσβασης**

Η πρόσβαση και η χρήση των δικτύων μεταφοράς βασίζονται στις αρχές:

- α) της ισότητας και της διαφάνειας, με σκοπό τη δίκαιη και διαφανή πρόσβαση,
- β) της οικονομικής αποδοτικότητας,
- γ) της κοστοστρέφειας και
- δ) της ασφαλούς χρήσης του δικτύου.

Οι διάφορες προσφερόμενες υπηρεσίες του δικτύου περιγράφονται με σαφήνεια στον Κώδικα Διαχείρισης και Τιμολόγησης κάθε Δικτύου. Πέρα από τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 6 του άρθρου 27 διασφαλίζονται και τα κατωτέρω:

B. Παροχή της πρόσβασης

Η πρόσβαση διενεργείται με αντικειμενικά κριτήρια, στα οποία περιλαμβάνονται:

- α) η διάρκεια της αιτούμενης πρόσβασης,
- β) η μεταφερόμενη ποσότητα,
- γ) ο χρόνος ετοιμότητας του χρήστη και
- δ) η προσκόμιση επαρκών αποδείξεων από τον χρήστη ότι κατά τη στιγμή που αιτείται την πρόσβαση, διαθέτει εξασφαλισμένη πρόσβαση σε τόπο αποθήκευσης.

Γ. Τιμολογιακή πολιτική

Η τιμή αναφοράς βασίζεται σε παραδεδεγμένη μέθοδο, που περιέχεται στον Κώδικα Διαχείρισης και Τιμολόγησης του δικτύου μεταφοράς, η οποία δύναται να αναθεωρείται κατά τακτά χρονικά διαστήματα.

Δ. Συμβάσεις

Οι συμβάσεις με τους Χρήστες περιέχουν ρήτρες υποχρεωτικής χρήσης (use or pay) και μπορεί να είναι:

- α) μακροπρόθεσμες, με διάρκεια τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών,
- β) βραχυπρόθεσμες, με διάρκεια τουλάχιστον ενός (1) έτους.

Ο φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να χρησιμοποιεί τυποποιημένες συμβάσεις (πρότυπα συμβάσεων), τηρουμένης της αρχής της μη διακρίσεως μεταξύ των χρηστών. Διασφαλίζεται δε ότι η μη χρησιμοποιούμενη δυναμικότητα απελευθερώνεται, ήτοι επιστρέφει στον φορέα εκμετάλλευσης, προς διάθεση σε άλλους δυνητικούς χρήστες.

Ε. Διαφάνεια

Πέραν της δημοσίευσής στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή άλλων μέσων δημοσιότητας, ο φορέας εκμετάλλευσης αναρτά στην ιστοσελίδα του, τον ενημερωμένο Κώδικα Τιμολόγησης και τις πρότυπες συμβάσεις χρήσης που εφαρμόζει.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2025

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Κυρ. Πιερρακάκης

Γ. Γεραπετρίτης

Νικ. - Γ. Δένδιας

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Θ. Λιβάνιος

Σ. Ζαχαράκη

Μιχ. Χρυσοχοΐδης

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Χρ. Δήμας

Στ. Ν. Παπασταύρου

Παν. Θεοδωρικάκος

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ν. Κεραμέως

Γ. Φλωρίδης

Στ. Μενδώνη

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Κων. Τσιάρας

Β. Κικίλιας

Ολ. Κεφαλογιάννη

ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Δ. Παπαστεργίου

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Νικ. Παπαθανάσης

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΜΕ ΤΙΤΛΟ
«Ρυθμίσεις για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα -
Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της
23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς
σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ,
2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140)»

Στοιχεία επικοινωνίας:

Παναγιώτης Ηλιόπουλος, Νομικός Σύμβουλος Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τηλ.: 2131513879, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: paniliop.prv@gmail.com.

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ	(X)
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ¹	
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ²	
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ³	
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ⁴	
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ⁵	
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ⁶	X

- ¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υπουργείου Πολιτισμού.
- ² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εξωτερικών και Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.
- ³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
- ⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υγείας, Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.
- ⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείου Δικαιοσύνης.
- ⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείου Ανάπτυξης, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Τουρισμού και Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: Αιτιολογική έκθεση

	Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης
1.	Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση; ΜΕΡΟΣ Α΄ Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Μέρους Α΄, ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140) και επιχειρείται η θέσπιση ενός ολοκληρωμένου και συνεκτικού πλαισίου κανόνων για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (εφεξής «CO₂») σε γεωλογικούς σχηματισμούς στο πλαίσιο καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, καθώς και της διασφάλισης της ομαλής λειτουργίας της αγοράς ενέργειας. Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιχειρείται, περαιτέρω, η ενίσχυση της συμβολής της χώρας μας στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, ιδίως δε στην απανθρακοποίηση της βιομηχανίας. Α) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Α΄ καθορίζονται ο σκοπός, το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου, παρατίθενται οι απαραίτητοι ορισμοί, προκειμένου να είναι κατανοητές και ευχερείς στην εφαρμογή τους οι προτεινόμενες διατάξεις και ορίζεται ως αρμόδια αρχή CCS (Carbon Capture and Storage) η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Διαχειριστική Εταιρία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε.» (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. Α.Ε.). Β) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β΄ ρυθμίζονται τα ζητήματα σχετικά με τη δέσμευση, τη χρήση και τη μεταφορά διοξειδίου του άνθρακα. Γ) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Γ΄ ρυθμίζονται ζητήματα που άπτονται της εξερεύνησης για την ανεύρεση κατάλληλου τόπου αποθήκευσης CO₂. Δ) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Δ΄ καθορίζονται ειδικές υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων και των φορέων εκμετάλλευσης και θεσπίζεται η υποχρέωση ασφάλισης των έργων και κατάθεσης χρηματικών εγγυήσεων. Επίσης, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την πρόσβαση στα δίκτυα μεταφοράς και στους τόπους αποθήκευσης και θεσπίζεται η υποχρέωση καταβολής χρηματικής συνεισφοράς από τον φορέα εκμετάλλευσης.

Ε) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Ε' εισάγονται ρυθμίσεις που αφορούν στη διαδικασία επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν στο πλαίσιο της αποθήκευσης, στην τήρηση των σχετικών μητρώων, στην ενημέρωση του κοινού, καθώς και στην κυριότητα, συλλογή και διαχείριση των δεδομένων του Δημοσίου και των ιδιόκτητων δεδομένων. Τέλος, θεσπίζονται κυρώσεις, ποινικές και διοικητικές, για τις παραβάσεις των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

ΣΤ) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου ΣΤ' ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στην ενίσχυση των χρηστών των δικτύων μεταφοράς CO₂ και των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, καθώς και των φορέων εκμετάλλευσης των ανωτέρω υποδομών με τη δυνατότητα θέσπισης κρατικών ενισχύσεων. Επίσης, με τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις προβλέπεται η σύσταση Ειδικού Λογαριασμού CCS. Τέλος, συμπεριλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικές με τους πιλοτικούς τόπους αποθήκευσης, τους τόπους αποθήκευσης δηλαδή για τους οποίους έχει εκδοθεί άδεια εξερεύνησης ή άδεια αποθήκευσης σύμφωνα με το άρθρο 173 του ν. 4964/2022 (Α' 150).

ΜΕΡΟΣ Β'

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Μέρους Β', και ειδικότερα το ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β αυτού οργανώνεται η αγορά υδρογόνου και ενισχύεται η αγορά ενέργειας.

Α) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Α' καθορίζεται ο σκοπός του Μέρους Β' και παρατίθενται τα μέσα επίτευξης του σκοπού, ο οποίος συνίσταται στη ρύθμιση και οργάνωση της αγοράς υδρογόνου και στην ενίσχυση της αγοράς ενέργειας.

Β) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β' θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου και ενσωματώνεται μερικώς η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ (σειρά L) δια της προσθήκης ορισμών και νέου Μέρους στον ν. 4001/2011 (Α' 179).

Γ) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Γ', θεσπίζονται ειδικότερες ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αγοράς ενέργειας.

Ιδίως θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με τον καθορισμό του Τιμολογίου Καθολικής Υπηρεσίας, τους σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν τεθεί σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών, την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε νέους και υφιστάμενους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και την εξέταση των μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας από τον Διαχειριστή του Δικτύου, καθώς επίσης και για ειδικά θέματα Ιδιωτικών Δικτύων Μέσης Τάσης. Επιπλέον, προβλέπεται ο ορισμός Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) μέσω διαγωνισμού και διευκρινίζονται ζητήματα τα οποία αφορούν στην αποζημίωση λειτουργικής ενίσχυσης σε σταθμούς Α.Π.Ε. για περιπτώσεις μηδενικών ή αρνητικών

τιμών στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, τη συμμετοχή νομικών προσώπων σε Ενεργειακές Κοινότητες, καθώς επίσης και τη διενέργεια ανταγωνιστικών διαδικασιών και την εφαρμογή τιμών αναφοράς για φωτοβολταϊκούς σταθμούς και για αιολικούς σταθμούς, μέγιστης ισχύος παραγωγής, μικρότερης ή ίσης των έξι μεγαβάτ (6 MW). Περαιτέρω, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τους σταθμούς Α.Π.Ε. και την ενεργειακή απόδοση νέων και υφιστάμενων κτιρίων. Συγκεκριμένα: Με το άρθρο 54 προσδιορίζονται οι χρεώσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας των προμηθευτών καθολικής υπηρεσίας, (τιμολόγιο αναφοράς) στο πλαίσιο της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, όπου, μεταξύ άλλων, έχουν προσφάτως θεσπιστεί διαφορετικά είδη τιμολογίων με διακριτή χρωματική σήμανση. Με το άρθρο 55 προβλέπονται η αναστολή και παράταση των προθεσμιών που διέπουν σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για λήψη ενίσχυσης μετά από συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών και για τους οποίους έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση αναστολής άδειας ή έγκρισης που διέπει τα έργα αυτά. Παράλληλα, δίνεται η δυνατότητα μεταφοράς της θέσης εγκατάστασης, με στόχο τη μείωση του κόστους σύνδεσης και του χρόνου υλοποίησης για σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ενίσχυση μετά από συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, χωρίς όμως να παρατείνονται οι προθεσμίες οι οποίες διέπουν τα έργα αυτά. Για τους σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέονται σε Υποσταθμούς ή Κέντρα Υπερυψηλής Τάσης που κατασκευάζουν τρίτοι και ως εκ τούτου η ολοκλήρωση της κατασκευής δεν είναι στη διακριτική ευχέρεια των κατόχων των σταθμών αποθήκευσης, οι προθεσμίες που διέπουν τους σταθμούς αυτούς ικανοποιούνται με τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Εργασιών αντί για αίτημα ενεργοποίησης της σύνδεσής τους. Τέλος, καταργείται η μερική κατάπτωση των εγγυητικών επιστολών λόγω μη ικανοποίησης των προθεσμιών που διέπουν τους σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για λήψη ενίσχυσης μετά από συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών έως την 30ή Ιουνίου 2026. Με το άρθρο 56 δίνεται η δυνατότητα για προσθήκη μπαταριών σε όλους τους υφιστάμενους και νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, καταργώντας το ανώτατο όριο ισχύος. Παράλληλα, καθορίζεται η σειρά εξέτασης από τον Διαχειριστή του Δικτύου των φωτοβολταϊκών σταθμών που προσθέτουν μπαταρία, καθώς και των αιτήσεων μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης. Επιπλέον, θεσπίζονται περιορισμοί έγχυσης στους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδυάζονται με σύστημα αποθήκευσης, ενώ προβλέπεται και το ύψος της εγγυητικής επιστολής που πρέπει να υποβληθεί κατά την αίτηση για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης στους αρμόδιους Διαχειριστές. Τέλος, οι νέες αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που υποβάλλονται στον Διαχειριστή του Δικτύου πρέπει υποχρεωτικά να συνδυάζονται με σύστημα αποθήκευσης.
--

Με το άρθρο 57 υποχρεώνονται οι κάτοχοι των σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και οι εκπρόσωποι των ιδιωτικών δικτύων μέσης τάσης στα οποία συνδέονται οι σταθμοί να υποβάλλουν συμπληρωματικά δικαιολογητικά στον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. αναφορικά με την αποζημίωση των κατοχών των σταθμών και την πλήρη τήρηση του κώδικα διαχείρισης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. από τους εκπροσώπους των ιδιωτικών δικτύων, ώστε να είναι σε θέση ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. να προβεί στις οποίες συναλλαγές και στην έκδοση των εγγυήσεων προέλευσης.

Με το άρθρο 58 ορίζεται η επιλογή του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για την εκπροσώπηση σταθμών παράγωγης ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. να διενεργείται κατόπιν διενέργειας ανταγωνιστικής διαδικασίας από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. αντί να ορίζεται απευθείας ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Επιπλέον, αποσαφηνίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι σταθμοί Α.Π.Ε. για τους οποίους συνάπτεται Σύμβαση Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης (Σ.Ε.Δ.Π.) θα λαμβάνουν από τον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. λειτουργική ενίσχυση σε περίπτωση που η Τιμή Εκκαθάρισης στην Αγορά Επόμενης Ημέρας έλαβε μηδενικές ή και αρνητικές τιμές.

Με το άρθρο 59 προβλέπεται ο περιορισμός της ιδιοκτησιακής σύνδεσης μεταξύ των μελών μίας ενεργειακής κοινότητας προς αποφυγή στρέβλωσης του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων. Επίσης, προβλέπεται η παράταση κατά ένα έτος των τιμών αναφοράς που διέπουν φωτοβολταϊκούς σταθμούς στις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας και των αιολικών σταθμών μέγιστης ισχύος παραγωγής, μικρότερης ή ίσης των έξι μεγαβάτ (6 MW) που αναπτύσσονται από Ενεργειακές Κοινότητες. Με το άρθρο 60 συστήνονται κλιμάκια διενέργειας επιθεωρήσεων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς υποβοήθηση του έργου της επιθεώρησης των ενεργειακών εγκαταστάσεων.

Με το άρθρο 61 δίνεται η δυνατότητα στους κατόχους σταθμών Α.Π.Ε. με μόνη τη βεβαίωση του παραγωγού που έχουν λήξει καθώς καθυστέρησαν να πληρώσουν το προβλεπόμενο τέλος παράτασης για να διατηρηθούν σε ισχύ, να μπορέσουν να καταβάλλουν, εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, το προβλεπόμενο τέλος για να διατηρήσουν και να συνεχίσουν την αδειοδότηση των έργων τους.

Με το άρθρο 62 παρέχεται η δυνατότητα επιπλέον παράτασης της δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου στους σταθμούς Α.Π.Ε. από οκτώ (8) σε δεκαέξι (16) μήνες για σταθμούς του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) και από δώδεκα (12) σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες για σταθμούς του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Α.Δ.Μ.Η.Ε.), με καταβολή του κατάλληλου τέλους, ώστε να μπορέσουν να υλοποιηθούν. Επιπλέον, παρέχεται η δυνατότητα αυτή και σε σταθμούς Α.Π.Ε. που είχαν εξαντλήσει τη υφιστάμενη παράταση και έπαυσαν αυτοδίκαια οι σταθμοί, να πληρώσουν το αντίστοιχο τίμημα, να αναβιώσουν τα έργα και να παρατείνουν τις άδειές τους, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό και να μπορέσουν να ολοκληρώσουν τη κατασκευή τους.

Με το άρθρο 63 αυξάνεται η δυνατότητα παράτασης από δώδεκα (12) σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες για την ολοκλήρωση της κατασκευής σταθμών Α.Π.Ε. που έχουν επιλεγεί μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών, με παράλληλη μείωση της τιμής αποζημίωσης που έχουν κερδίσει από την ανταγωνιστική διαδικασία ανάλογα με την τελική ημερομηνία ολοκλήρωσής τους. Επίσης, παρατείνεται η υποχρέωση κατασκευής των έργων Α.Π.Ε. που αποδίδουν την παραγόμενη ενέργειά τους μέσω προμηθευτή σε ενεργοβόρο βιομηχανικό καταναλωτή, ενώ εισάγονται προβλέψεις που διασφαλίζουν την υλοποίηση των έργων αυτών σε περίπτωση λύσης της σχετικής διμερούς σύμβασης από τον ενεργοβόρο βιομηχανικό καταναλωτή. Επιπλέον, ορίζεται ότι τα έργα που εμπίπτουν στην απόφαση υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/88889/2592/14.8.2024 υπουργική απόφαση ικανοποιούν τις προβλέψεις εναλλασσόμενης αξιολόγησης ισχύος της υποπερ. δ) της περ. Β της παρ. 1 του άρθρου 8 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφασης, ως έργα που εμπίπτουν στην Ομάδα Β' του άρθρου 2 της ίδιας απόφασης.

Με το άρθρο 64 παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2026 η προσαύξηση κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της τιμής αποζημίωσης (τιμή αναφοράς) που διέπει τους σταθμούς βιομάζας, βιοαερίου και άλλων όμοιων καυσίμων, αναγνωρίζοντας το υψηλό μεταβλητό κόστος που διέπει τους σταθμούς αυτούς.

Με το άρθρο 65 παρέχονται κίνητρα για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.

Δ) Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις των άρθρων 66 έως 72, θεσπίζεται ειδικό πλαίσιο διατάξεων για την αδειοδότηση και τη λειτουργία των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών, καθορίζεται ο τρόπος αποτύπωσης των περιοχών στις οποίες εγκαθίστανται σταθμοί Α.Π.Ε. για την επίτευξη του στόχου της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2050, ορίζονται το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας και ο Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης ως φορείς πληρωμών για συγχρηματοδοτούμενα ή εθνικά προγράμματα ή έργα και διατηρούνται σε ισχύ οι συμβάσεις του προσωπικού του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης και του προσωπικού της Ρ.Α.Α.Ε.Υ.

ΜΕΡΟΣ Γ'

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Μέρους Γ' αντιμετωπίζονται δύο επιμέρους ζητήματα, ως εξής:

α) το ζήτημα της αναγκαιότητας παράτασης προθεσμιών διατάξεων πολεοδομικού και χωροταξικού χαρακτήρα και

β) το ζήτημα της ρύθμισης του καθεστώτος λειτουργίας και της μεταβίβασης επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος του εμπορικού Κέντρου της Δημοτικής Ενότητας Ελευθερίου-Κορδελιού της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι την έγκριση του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου της περιοχής.

2.	Γιατί αποτελεί πρόβλημα;
	ΜΕΡΟΣ Α΄ Στην ελληνική έννομη τάξη, η αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα ρυθμίζεται σήμερα με την υπό στοιχεία Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Μέτρα και όροι για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς-Τροποποίηση της υπ’ αριθμ. 29457/1511/2005 (Β΄ 992) κοινής υπουργικής απόφασης, του Π.Δ. 51/2007 (Α΄ 54) και του Π.Δ. 148/2009 (Α΄ 190), σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 «σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 200/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006»» (Β΄ 2516). Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Μέρους Α΄ επιχειρούνται ο εκσυγχρονισμός, η συμπλήρωση και η αποκατάσταση κενών ή ερμηνευτικών και εφαρμοστικών δυσχερειών της ισχύουσας νομοθεσίας όσον αφορά την εξερεύνηση, τη δέσμευση, τη χρήση, τη μεταφορά και την αποθήκευση CO₂. Ειδικότερα, εκσυγχρονίζεται και εμπλουτίζεται το ρυθμιστικό πλαίσιο της χωροθέτησης των γεωλογικών σχηματισμών που μπορούν να αποτελέσουν εν δυνάμει τόπους αποθήκευσης και της διαδικασίας χορήγησης αδειών εξερεύνησης και αποθήκευσης. Επίσης, συμπληρώνονται οι διατάξεις για την Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. Α.Ε., η οποία ορίζεται ως αρμόδια αρχή CCS και επιφορτίζεται με κρίσιμες αρμοδιότητες ως προς την αλυσίδα χρήσης, δέσμευσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂, όπως ενδεικτικώς η χορήγηση αδειών εξερεύνησης, η επιβολή κυρώσεων (ποινικών ρητρών) στους φορείς εκμετάλλευσης των τόπων αποθήκευσης, η απονομή γνωμοδοτικής αρμοδιότητας κατά τη διαδικασία χορήγησης, τροποποίησης και ανάκλησης των αδειών αποθήκευσης, καθώς και η παρακολούθηση της τήρησης των υποχρεώσεων που υπέχουν οι φορείς εκμετάλλευσης. ΜΕΡΟΣ Β΄ Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Β΄ του Μέρους Β΄ αντιμετωπίζεται το ζήτημα της οργάνωσης της αγοράς υδρογόνου. Ειδικότερα, η προτεινόμενη εξειδίκευση απαιτείται για την άρση της ρυθμιστικής αβεβαιότητας που περιορίζει τις δυνατότητες επενδύσεων, καθώς και για την πλήρη συμμόρφωση της εθνικής νομοθεσίας με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ήτοι: α) με την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την

τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ (σειρά L) και

β) με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 1227/2011, (ΕΕ) 2017/1938, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2022/869 και της απόφασης (ΕΕ) 2017/684 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 (σειρά L).

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Γ' του Μέρους Β', αντιμετωπίζονται σημαντικά επιμέρους ζητήματα. Ειδικότερα:

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Γ' του Μέρους Β' αντιμετωπίζεται σειρά ζητημάτων με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της αγοράς ενέργειας. Ειδικότερα:

Το άρθρο 54 αποσκοπεί στον προσδιορισμό των χρεώσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας των προμηθευτών καθολικής υπηρεσίας (τιμολόγιο αναφοράς) για τις κατηγορίες καταναλωτών που έχουν μεταπέσει στο ειδικό καθεστώς καθολικής υπηρεσίας.

Το άρθρο 55 κρίνεται αναγκαίο ώστε να δοθεί η δυνατότητα να υλοποιηθούν σταθμοί αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, οι κάτοχοι των οποίων έχουν υποβάλει σχετικές εγγυητικές επιστολές και των οποίων τα έργα έχουν σταματήσει λόγω δικαστικής απόφασης αναστολής εργασιών. Παράλληλα, είναι αναγκαίο για την έγκαιρη υλοποίηση των σταθμών αποθήκευσης, μέσω της χορήγησης δυνατότητας μεταφοράς θέσης εγκατάστασης προς μείωση του κόστους και της πολυπλοκότητας υλοποίησής τους. Επιπλέον, για σταθμούς αποθήκευσης που συνδέονται σε Υποσταθμούς ή σε Κέντρα Υπερυψηλής Τάσης που κατασκευάζονται από τρίτους, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί ότι θα ικανοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους με την βεβαίωση ολοκλήρωσης εργασιών αντί για την αίτηση ενεργοποίησής τους, καθώς η αίτηση ενεργοποίησης απαιτεί την ολοκλήρωση της κατασκευής των εκάστοτε Υποσταθμών ή Κέντρων Υπερυψηλής Τάσης, γεγονός που δεν είναι στη δική τους ευχέρεια. Τέλος, καταργείται η μερική κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής για τους σταθμούς αποθήκευσης σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης ενεργοποίησης έως την 30ή Ιουνίου 2026, απαλλάσσοντας τους σταθμούς αποθήκευσης από επενδυτικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Σε αντίθετη περίπτωση, είναι αμφίβολη η υλοποίηση των έργων αυτών, έργων αναγκαίων για την μείωση των περιορισμών έγχυσης σταθμών Α.Π.Ε. που εφαρμόζονται σήμερα και την ενίσχυση της διείσδυσης της παράγωγης Α.Π.Ε. στο ενεργειακό μείγμα της χώρας.

Το άρθρο 56 κρίνεται αναγκαίο, ώστε να προωθηθεί η εγκατάσταση σταθμών αποθήκευσης και να δοθεί η δυνατότητα σε υφιστάμενους ή μελλοντικούς φωτοβολταϊκούς σταθμούς να αποθηκεύουν την ενέργεια που δεν είναι εφικτό να εγχύσουν στο σύστημα λόγω αναγκαίων τεχνικών περιορισμών και να την εγχύσουν σε άλλες ώρες που θα είναι τεχνικά εφικτό, λαμβάνοντας την αντίστοιχη αποζημίωση μέσω της απευθείας τους συμμετοχής στην αγορά. Επιπλέον, για την εφαρμογή του πλαισίου και ειδικότερα την υποβολή αιτήσεων, τη χορήγηση

Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης από τους Διαχειριστές, την εγκατάσταση και τη σύνδεση φωτοβολταϊκών σταθμών σε συνδυασμό με συστήματα αποθήκευσης είναι απαραίτητο να καθοριστούν η εφαρμογή περιορισμών έγχυσης στους σταθμούς από τους αρμόδιους Διαχειριστές και το ύψος των απαιτούμενων εγγυητικών επιστολών που πρέπει να υποβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι.

Με το άρθρο 57, προβλέπεται η υποβολή των δικαιολογητικών από τους κατόχους των σταθμών Α.Π.Ε. που κρίνονται απαραίτητα για να μπορέσει ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. να προβεί στις προβλεπόμενες συναλλαγές προς τους κατόχους των σταθμών Α.Π.Ε. και να εκδώσει τις εγγυήσεις προέλευσης αντίστοιχα.

Το άρθρο 58 κρίνεται αναγκαίο, διότι η επιλογή Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. κατόπιν δημοσίας πρόσκλησης είναι ο πιο ενδεδειγμένος τρόπος συμφωνά και με σχετική γνωμοδότηση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., καθώς αποσκοπεί να οδηγήσει σε χαμηλότερα κόστη για τους παράγωγους Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και έμμεσα σε χαμηλότερο κόστος ενέργειας για τους καταναλωτές. Επιπλέον, κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστεί ο τρόπος με τον οποίο οι σταθμοί Α.Π.Ε. για τους οποίους έχουν συναφθεί συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης θα λαμβάνουν από τον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. λειτουργική ενίσχυση σε περίπτωση που η Τιμή Εκκαθάρισης στην Αγορά Επόμενης Ημέρας έλαβε μηδενικές ή και αρνητικές τιμές, ώστε να μπορέσει ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. να προχωρήσει στις εκκαθαρίσεις και αποζημιώσεις των σταθμών.

Το άρθρο 59 κρίνεται αναγκαίο, ώστε να αποτρέπεται εφεξής κάθε είδους άμεση ή έμμεση συμμετοχή μεταξύ νομικών προσώπων μελών σε μία ενεργειακή κοινότητα, να δοθεί επαρκές χρονικό διάστημα στις υφιστάμενες ενεργειακές κοινότητες να προσαρμοστούν ως προς τα μέλη τους, καθώς και να προβλεφθούν κυρώσεις σε περίπτωση που διαπιστωθεί από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο ότι καταστρατηγούν τον θεσμό των ενεργειακών κοινοτήτων. Επιπλέον, είναι αναγκαία η προσθήκη του άρθρου, ώστε να διασφαλιστεί, μέσω της παράταξης της ισχύουσας Τιμής Αναφοράς, η υλοποίηση των έργων Α.Π.Ε. που αναπτύσσουν οι Ενεργειακές Κοινότητες (Ε.ΚΟΙΝ.) και ιδίως αιολικών σταθμών μέγιστης ισχύος παραγωγής, μικρότερης ή ίσης των έξι μεγαβάτ (6 MW) και φωτοβολταϊκών σταθμών.

Το άρθρο 60 καλύπτει το κενό που έχει δημιουργηθεί από την υποστελέχωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και από τη θέσπιση νέου νομικού πλαισίου περί διεύρυνσης της διενέργειας ελέγχων σε ενεργειακές εγκαταστάσεις, με σκοπό την εύρυθμη και απρόσκοπτη διενέργεια των απαραίτητων ελέγχων για την προώθηση των ενεργειακών εγκαταστάσεων.

Το άρθρο 61 κρίνεται απαραίτητο καθώς υπάρχει πλήθος σταθμών Α.Π.Ε. όλων των τεχνολογιών για τους οποίους έχει καταβληθεί εκπρόθεσμα το τέλος παράταξης, χωρίς να μπορεί να γίνει αποδεκτό από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ., με αποτέλεσμα να παύσουν οι άδειες των σταθμών, να κινδυνεύουν να χαθούν οι δαπάνες που έχουν ήδη γίνει στο πλαίσιο της αδειοδότησής τους και να μην καθίσταται εφικτό να αναπτυχθούν οι σταθμοί που έχουν σχεδιαστεί.

Το άρθρο 62 κρίνεται απαραίτητο, ώστε να παρασχεθεί επαρκής χρόνος, έναντι σημαντικού αντιτίμου, στους σταθμούς Α.Π.Ε. που βρίσκονται σε φάση υλοποίησης,

προκειμένου να ολοκληρώσουν την κατασκευή τους και να λειτουργήσουν, χωρίς να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο λήξης των αδειών τους, παύσης των έργων ή παροπλισμού του εξοπλισμού, καταστάσεις που θα καθιστούσαν αδύνατη την ολοκλήρωση των επενδύσεων και θα τους επέφεραν καταστροφική οικονομική ζημία.

Το άρθρο 63 κρίνεται απαραίτητο, ώστε να δοθεί επαρκής χρόνος στους σταθμούς Α.Π.Ε. που έχουν επιλέγει μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών και είναι σε φάση υλοποίησης να μπορέσουν να ολοκληρωθούν και να λειτουργήσουν έναντι επιβολής ρήτρας απομείωσης της τιμής αποζημίωσής τους, αντί να κινδυνεύουν να λήξουν οι άδειές τους, να παύσουν τα έργα, να καταπέσουν οι εγγυητικές επιστολές που έχουν καταβάλει και να μείνει ο εξοπλισμός παροπλισμένος χωρίς να υπάρχει ουσιαστικά καμία άλλη δυνατότητα για να ολοκληρωθούν οι επενδύσεις τους και να μην υποστούν καταστροφική οικονομική ζημία. Επιπλέον, με το αξιολογούμενο άρθρο παρέχεται επαρκής χρόνος για την υλοποίηση των έργων σε σταθμούς Α.Π.Ε. που έχουν συνάψει διμερείς συμβάσεις με προμηθευτές, και οι τελευταίοι με ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές. Παράλληλα, θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της ολοκλήρωσης των έργων σε περίπτωση λύσης της σχετικής διμερούς σύμβασης από τον ενεργοβόρο βιομηχανικό καταναλωτή.

Το άρθρο 64 κρίνεται αναγκαίο, ώστε να διασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα σταθμών βιομάζας και βιοαερίου, που πέραν από την ενίσχυση της ενέργειας Α.Π.Ε. στο ενεργειακό μείγμα, συνεισφέρουν σημαντικά και στον περιορισμό της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης των περιοχών όπου αναπτύσσονται και λειτουργούν.

Με το άρθρο 65, διασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση των προγραμμάτων ανακαίνισης κτιρίων, και ειδικότερα των τρεχόντων προγραμμάτων «Αλλάζω σύστημα θέρμανσης», «Αλλάζω συσκευή» και «Αλλάζω συσκευή στις επιχειρήσεις», μέσω του καθορισμού αρμόδιου Φορέα Ελέγχου και Πληρωμών. Η ρύθμιση καθίσταται αναγκαία, καθώς μέχρι σήμερα η διαδικασία ελέγχου και πληρωμών παραμένει σε εκκρεμότητα λόγω της έλλειψης ορισμένου φορέα, γεγονός που καθυστερεί την ομαλή υλοποίηση των προγραμμάτων και την απόδοση του προβλεπόμενου οφέλους στους δικαιούχους.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Δ' του Μέρους Β' αντιμετωπίζεται σειρά ζητημάτων και ειδικότερα:

Με τα άρθρα 66, 67 και 68 ρυθμίζεται το ζήτημα των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών, με την εισαγωγή προβλέψεων για τη διαδικασία χωροθέτησης, αδειοδότησής τους και την παροχή κινήτρων για την υλοποίησή τους, κατ' εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου.

Με το άρθρο 69 ικανοποιείται η ανάγκη που απορρέει από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συντονισμένη χαρτογράφηση των αναγκαίων περιοχών, με σκοπό τον προσδιορισμό του εγχώριου δυναμικού που απαιτείται για την εγκατάσταση σταθμών παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας και των σχετικών υποδομών τους, όπως εγκαταστάσεων δικτύου και αποθήκευσης,

	συμπεριλαμβανομένης της αποθήκευσης θερμότητας, προκειμένου να καλυφθούν τουλάχιστον οι εθνικές συνεισφορές στον συνολικό στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με το άρθρο 70 αντιμετωπίζεται το ζήτημα της απώλειας πόρων για τους ωφελούμενους πολίτες από προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων και αύξησης της ενεργειακής αποδοτικότητας που βρίσκονται σε εξέλιξη. Χωρίς τη δυνατότητα που παρέχεται μέσω της προωθούμενης εξουσιοδοτικής διάταξης για την ανάθεση των αρμοδιοτήτων Φορέα Υλοποίησης/Πληρωμών, δεν θα ήταν εφικτή η έγκαιρη ολοκλήρωση των προγραμμάτων, με συνέπεια την απώλεια πόρων για τους πολίτες και, συνολικότερα, τη μη επίτευξη των στόχων ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων μέσω των εν εξελίξει δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας. Με το άρθρο 71 αντιμετωπίζεται το ζήτημα της υποστελέχωσης του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. και της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. Ειδικότερα, ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. κατέχει σημαντική θέση και επιτελεί κρίσιμο ρόλο στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά παρά τις ολοένα αυξανόμενες και ιδιαίτερα απαιτητικές ευθύνες και αρμοδιότητές της, αντιμετωπίζει ιδιαίτερα οξύ πρόβλημα υποστελέχωσης. Ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. αποτελεί τον μοναδικό διαχειριστή των Α.Π.Ε. για το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, εξυπηρετεί είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) παραγωγούς, διαχειρίζεται, σε ετήσια βάση, ποσά που ξεπερνούν τα τρία δισεκατομμύρια (3.000.000.000) ευρώ και αναλαμβάνει συνεχώς νέες επαυξημένες αρμοδιότητες, όπως πρόσφατα, την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, τη λειτουργία της αγοράς με τη νέα αγοραία χρονική μονάδα, την εφαρμογή του μηχανισμού αντιστάθμισης περικοπών, τη διαχείριση του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης, ενώ παράλληλα η δύναμη του προσωπικού της είναι δυσανάλογα μικρή για τη σημασία και το εύρος των δραστηριοτήτων που της έχουν ανατεθεί. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. είναι επιφορτισμένη με σημαντικότερες αρμοδιότητες δυνάμει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου. Τυχόν απώλεια των στελεχών της θα επηρεάσει σημαντικά την αποτελεσματικότητα και τη συνέχεια του έργου της ανεξάρτητης αρχής και θα διαταραχθεί η επιχειρησιακή επάρκεια και η ρυθμιστική λειτουργία της Αρχής. <u>ΜΕΡΟΣ Γ'</u> Ως προς τις προτεινόμενες διατάξεις του Μέρους Γ', η μη παράταση των προθεσμιών σε διατάξεις πολεοδομικού και χωροταξικού χαρακτήρα που έχουν λήξει ή λήγουν σύντομα, οδηγεί σε απώλεια δικαιωμάτων για τους πολίτες που έχουν ήδη ενεργήσει σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες, χωρίς ωστόσο να έχουν προλάβει να τις ολοκληρώσουν. Περαιτέρω, η μη διευθέτηση του ζητήματος της αλλαγής χρήσεων γης στη Δημοτική Ενότητα Ελευθερίου – Κορδελιού του Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εμποδίζει τη συνέχιση λειτουργίας και καθιστά μη δυνατή τη μεταβίβαση των επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος του εμπορικού κέντρου της ανωτέρω Δημοτικής Ενότητας.
3.	Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά;

Οι ρυθμίσεις του Μέρους Α' αφορούν άμεσα στις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις που εκπέμπουν CO₂ και έμμεσα όλους τους πολίτες, υπό το πρίσμα της προσπάθειας αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης. Επίσης, αφορούν στους ενδιαφερομένους, νομικά και φυσικά πρόσωπα, για την κτήση αδείας εξερεύνησης των δυνητικών τόπων αποθήκευσης CO₂. Περαιτέρω, αφορούν στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), στην οποία απονέμεται κανονιστική αρμοδιότητα για τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων και η οποία ορίζεται ως αρμόδιο όργανο για την επίλυση των διαφορών που προκύπτουν μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών.

Οι ρυθμίσεις του Μέρους Β' αφορούν άμεσα στους Διαχειριστές Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου, στις επιχειρήσεις προμήθειας υδρογόνου και έμμεσα στη βιομηχανία, στις μεταφορές, στους πολίτες που θα ωφεληθούν από την απανθρακοποίηση και την ενεργειακή ασφάλεια. Επίσης, οι διατάξεις αφορούν στους παραγωγούς ενέργειας από Α.Π.Ε. και στους δραστηριοποιούμενους στον τομέα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, τους κατ' επάγγελμα αγρότες, που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, και οι οποίοι καλλιεργούν την έκταση όπου εγκαθίστανται οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί, ή τρίτα νομικά ή φυσικά πρόσωπα που υλοποιούν τους εν λόγω σταθμούς Α.Π.Ε., εφόσον τα πρόσωπα αυτά έχουν συνάψει σχετική συμφωνία με τους κατόχους ή διαχειριστές των καλλιεργούμενων εκτάσεων ή θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων, τους ωφελούμενους πολίτες προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας, Ο.Τ.Α., επιχειρήσεις, το προσωπικό της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π.

Οι ρυθμίσεις του Μέρους Γ' αφορούν στις κατά τόπους Υπηρεσίες Δόμησης, στα συλλογικά όργανα, καθώς και στους ιδιοκτήτες καταστημάτων της Δημοτικής Ενότητας Ελευθερίου- Κορδελιού του Δήμου Κορδελιού - Ευόσμου.

Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης	
4.	Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
	Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;
Υπό στοιχεία Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2516).	

	Παρ. 3 άρθρου 119 και περ. ιθα', ιθβ' και ιθγ' της παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί του σκοπού της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρίας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. Ν. 5215/2025 (Α' 116). Άρθρο 34 ν. 3734/2009 (Α' 8). Άρθρο 54 ν. 4546/2018 (Α' 101). Άρθρο 117 ν. 4804/2021 (Α' 90). Άρθρο 145 ν. 5037/2023 (Α' 78).	
5.	Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας	
	i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν παρέχει επαρκή εξουσιοδοτική διάταξη για την έκδοση κανονιστικής ρύθμισης.
	ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής ή νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας.
	iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι των διατάξεων του σχεδίου νόμου δεν επιτυγχάνονται μέσω της διάθεσης περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων.

Συναφείς πρακτικές	
6.	Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:

i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	Για τα άρθρα 66 έως 68 ελήφθησαν υπόψη σχετικές πρακτικές για αντίστοιχα έργα στην Γερμανία, την Ιταλία και την Γαλλία.
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	
iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	

	Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης
7.	Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση

	      	
8.	Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;	
i) βραχυπρόθεσμοι:	ΜΕΡΟΣ Α΄ - Η πλήρης ρύθμιση της αλυσίδας δέσμευσης, χρήσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, καθώς και η ρύθμιση της λειτουργίας της αγοράς στον συγκεκριμένο τομέα. ΜΕΡΟΣ Β΄ - Η θέσπιση σαφούς ρυθμιστικού πλαισίου για τα δίκτυα και την προμήθεια υδρογόνου, όπως και για την πιστοποίηση διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, με διαφάνεια στην αδειοδότηση. - Η διασφάλιση της υλοποίησης των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για λήψη ενίσχυσης μετά τη συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών. - Η μείωση του επενδυτικού ρίσκου με την κατάργηση της μερικής κατάπτωσης των εγγυητικών επιστολών. - Η δυνατότητα υποβολής αιτήσεων για προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς. - Η διαφανής λειτουργία των Ενεργειακών Κοινοτήτων. - Η διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα και βιοαέριο. - Η ενίσχυση του αγροτικού τομέα και η μείωση του κόστους για την ανάπτυξη των	

	καλλιεργειών που είναι κάτω από την θέση του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού. - Ο καθορισμός των αναγκαίων περιοχών για την εγκατάσταση σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας προς τον σκοπό της επίτευξης του στόχου της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας. - Η επιτυχής ολοκλήρωση προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας. - Η άμεση αντιμετώπιση της υποστελέχωσης του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. και της Ρ.Α.Α.Ε.Υ.. ΜΕΡΟΣ Γ΄ - Η παράταση πολεοδομικών και χωροταξικών ρυθμίσεων που έχουν ήδη λήξει ή επίκειται να λήξουν. - Η ρύθμιση του καθεστώτος των χρήσεων γης των καταστημάτων της Δημοτικής Ενότητας Ελευθερίου – Κορδελίου του Δήμου Κορδελίου – Ευόσμου μέχρι την έγκριση του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου.
ii) μακροπρόθεσμοι:	ΜΕΡΟΣ Α΄ - Η αποανθρακοποίηση της ελληνικής βιομηχανίας, η συνεισφορά στην αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης, η δημιουργία συνθηκών οικονομικής ανάπτυξης και προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, η ποιοτικότερη καθημερινότητα των πολιτών. ΜΕΡΟΣ Β΄ - Η ανάπτυξη ανταγωνιστικής αγοράς υδρογόνου. - Η ενίσχυση της απανθρακοποίησης. - Η προσέλκυση επενδύσεων. - Η κατοχύρωση της ενεργειακής ασφάλειας. - Η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

	- Η διευκόλυνση και η οικονομική ελάφρυνση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας. - Η προώθηση των Ε.ΚΟΙΝ. με ευρεία συμμετοχή φυσικών και νομικών προσώπων και η κινητροδότηση για την ολοκλήρωση του συνόλου των έργων Α.Π.Ε. που αναπτύσσονται από ενεργειακές κοινότητες - Η προστασία των επενδυτών από σημαντικές οικονομικές ζημιές. - Η περαιτέρω διεύθυνση Α.Π.Ε. στο ενεργειακό μείγμα με σκοπό τη μείωση του ενεργειακού κόστους για τους τελικούς καταναλωτές. - Η ενίσχυση του αγροτικού τομέα και η μείωση του κόστους για την ανάπτυξη των καλλιεργειών που είναι κάτω από την θέση του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού. - Η προώθηση των Α.Π.Ε. σύμφωνα με τις Οδηγίες και το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. - Η αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. - Η αντιμετώπιση ζητημάτων υποστελέχωσης των φορέων της αγοράς ενέργειας. ΜΕΡΟΣ Γ΄ - Η διευκόλυνση της καθημερινότητας των πολιτών. - Η εύρυθμη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών.
--	--

Ψηφιακή διακυβέρνηση	
10.	Σε περίπτωση που προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος, ποια θα είναι η συμβολή αυτού στην επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: ΑΜΕΣΗ ☐ ή/και ΕΜΜΕΣΗ ☐
	i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:
	ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:
11.	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
	Εξηγήστε:
12.	Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
	Αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:
13.	Έχει προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας του προβλεπόμενου πληροφοριακού συστήματος; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
	Εξηγήστε:

--	--

Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης	
14.	Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου
Άρθρο	Στόχος
1	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προσδιορίζονται ο σκοπός και το αντικείμενο του Μέρους Α'. Περαιτέρω ορίζεται ότι οι δραστηριότητες της μεταφοράς, υγροποίησης και αποθήκευσης CO ₂ που ασκούνται εντός της ελληνικής επικράτειας είναι κοινής ωφέλειας και τελούν υπό την εποπτεία του κράτους, μη θιγόμενης της αρμοδιότητας του Υπουργικού Συμβουλίου για χαρακτηρισμό έργων ως γενικότερης σημασίας για την οικονομία της χώρας και υπαγωγή της κηρυσσόμενης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως στη διαδικασία του άρθρου 7Α του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων [ν. 2882/2001 (Α' 17)].
2	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής του σχεδίου νόμου.
3	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, παρατίθενται οι ορισμοί των εννοιών που απαντώνται στο σχέδιο νόμου και οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την εφαρμογή του, σύμφωνα με τους ορισμούς της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140).
4	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την οποία ορίζεται η Ελληνική Διαχειριστική Εταιρία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.) ως αρμόδια αρχή CCS, επιδιώκονται η αποτελεσματικότερη εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων και ο καλύτερος συντονισμός της υλοποίησης του σύνθετου εγχειρήματος της δέσμευσης, χρήσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO ₂ .
5	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται υπό καθεστώς προηγούμενης αδειοδότησης η διαδικασία δέσμευσης CO ₂ , με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και τη διασφάλιση της υγείας του ανθρώπου.

6	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται υπό καθεστώς προηγούμενης αδειοδότησης η διαδικασία χρήσης CO ₂ , σε συνάφεια προς την προηγούμενη διάταξη, περί αδειοδότησης της διαδικασίας δέσμευσης CO ₂ . Με τον τρόπο αυτό, εξασφαλίζεται η λήψη των κατάλληλων τεχνικών μέτρων για την ασφαλή χρήση του δεσμευμένου CO ₂ .
7	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση τίθεται υπό καθεστώς προηγούμενης αδειοδότησης η διαδικασία μεταφοράς CO ₂ , σε συνάφεια προς τις προηγούμενες δύο διατάξεις. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η τήρηση των απαραίτητων προδιαγραφών ασφαλείας κατά τη μεταφορά του CO ₂ εκτός της περιμέτρου των εγκαταστάσεων δέσμευσης
8	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζεται ότι η αποθήκευση CO ₂ αποσκοπεί στη μόνιμη απομόνωση του αερίου και ότι, συμπληρωματικά με τις διατάξεις του Κεφαλαίου για την εξερεύνηση και την αποθήκευση CO ₂ , ισχύουν οι διατάξεις του ν. 4602/2019 (Α' 45) και του Μεταλλευτικού Κώδικα (ν.δ. 210/1973, Α' 277). Στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η διασφάλιση της υγείας του ανθρώπου.
9	Η αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζει τη διαδικασία βάσει της οποίας, κατόπιν έγκρισης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, προσδιορίζονται οι περιοχές εντός των οποίων δύναται να χωροθετηθούν δυνητικοί τόποι αποθήκευσης, καθώς και η διαδικασία χωροθέτησης των εν λόγω τόπων. Σκοπός της ρύθμισης είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η διασφάλιση της δημόσιας υγείας, δεδομένου ότι ένας τόπος αποθήκευσης μπορεί να χωροθετηθεί μόνον εφόσον, υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, δεν υφίσταται σημαντικός κίνδυνος διαρροής ή άλλος ουσιώδης κίνδυνος για το περιβάλλον, την υγεία του ανθρώπου ή την εθνική ασφάλεια.
10	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκονται η προστασία του περιβάλλοντος, η διασφάλιση της υγείας του ανθρώπου και η εύρυθμη λειτουργία της σχετικής αγοράς, με τρόπο που να διασφαλίζει την τήρηση των αρχών της αντικειμενικότητας, της διαφάνειας, της αμεροληψίας και της ίσης μεταχείρισης. Προς τούτο, προβλέπεται ότι η εξερεύνηση ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης επιτρέπεται μόνο κατόπιν χορήγησης ειδικής άδειας από την Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π., η οποία διεξάγει διεθνή ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία είτε με ίδια πρωτοβουλία είτε κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης. Ορίζεται, επίσης, ότι η αίτηση δύναται να υποβληθεί υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ενώ τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο σχέδιο νόμου μπορούν να συμπληρώνονται από την Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.

	Τέλος, θεσπίζεται η υποχρέωση του φορέα εξερεύνησης να υποβάλλει στην αρμόδια αρχή CCS τα δεδομένα που προκύπτουν από την εξερεύνηση του δυνητικού τόπου αποθήκευσης.
11	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση ορίζονται οι προϋποθέσεις παράτασης της διάρκειας ισχύος μιας άδειας εξερεύνησης, οι προϋποθέσεις μεταβίβασης αυτής, οι προϋποθέσεις εισόδου νέου ή νέων μετόχων στο μετοχικό κεφάλαιο του φορέα εξερεύνησης, καθώς και οι περιπτώσεις στις οποίες η αρμόδια αρχή CCS δύναται να ανακαλεί την άδεια εξερεύνησης, με στόχο τη ρύθμιση της αγοράς στον συγκεκριμένο τομέα.
12	Με τις παρ. 1 έως 5 της αξιολογούμενης ρύθμισης προβλέπεται ότι ο κάτοχος άδειας αποθήκευσης έχει αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης για τον οποίο του χορηγήθηκε η άδεια και ότι ο φορέας εξερεύνησης ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης έχει προτεραιότητα για τη λήψη άδειας αποθήκευσης για τον τόπο αυτό, εφόσον πληροί ορισμένες προϋποθέσεις. Επίσης, προβλέπεται ότι δεν απαγορεύονται άλλες χρήσεις του εν λόγω τόπου αποθήκευσης κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας, εάν η αρμόδια αρχή CCS κρίνει ότι δεν παρεμποδίζουν την αποθήκευση, ή άλλες δραστηριότητες που τελούνται νομίμως σε αυτόν. Περαιτέρω, η παρ. 6 της αξιολογούμενης ρύθμισης προβλέπει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης επιβαρύνεται με ειδικό τέλος με σκοπό την ωφέλεια των τοπικών κοινωνιών. Ειδικότερα, η υποχρέωση καταβολής του εν λόγω τέλους διακρίνεται σε δύο χρονικά διαστήματα, στο διάστημα της λειτουργίας του τόπου αποθήκευσης και προ της λειτουργίας. Τα έσοδα από το ειδικό τέλος κατευθύνονται προς όφελος των τοπικών κοινωνιών αφενός εν είδει ανταπόδοσης και αφετέρου ενόψει της χρήσης και εκμετάλλευσης των τόπων αποθήκευσης που ανήκουν στο Δημόσιο. Σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 7 και 8, εφόσον η χωρητικότητα του τόπου αποθήκευσης αποδειχθεί μεγαλύτερη από εκείνη που καλύπτεται από την υποβληθείσα αίτηση και συντρέχει αντίστοιχη ζήτηση, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ζητήσει από τον φορέα εξερεύνησης τη διενέργεια νέων μελετών. Εάν οι μελέτες αυτές επιβεβαιώσουν τη δυνατότητα αξιοποίησης της πρόσθετης χωρητικότητας, το εν λόγω όργανο μπορεί να χορηγήσει άδεια σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις. Σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του φορέα, προβλέπεται η δυνατότητα διεξαγωγής διεθνούς ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας για τη χρηματοδότηση ή και την εκτέλεση των αναγκαίων έργων.
13	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που ο φορέας εξερεύνησης απωλέσει την προτεραιότητά του ως προς συγκεκριμένο τόπο αποθήκευσης ή όταν η αξιολόγηση της διαθέσιμης αποθηκευτικής ικανότητας και η χωροθέτηση του τόπου αυτού έχουν

	πραγματοποιηθεί με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής CCS, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται, κατόπιν εισήγησης της εν λόγω αρχής, να αποφασίσει τη διεξαγωγή διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού. Επιπλέον, ορίζεται ότι η άδεια αποθήκευσης εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, βάσει των κριτηρίων που προβλέπονται στον νόμο αλλά και συμπληρωματικών κριτηρίων που μπορεί να καθορίζονται στη σχετική διακήρυξη.
14	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθιερώνεται η υποχρέωση εξέτασης των αιτήσεων και των σχεδίων αδειών αποθήκευσης CO₂ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και η δημοσίευσή τους, προκειμένου να διασφαλίζονται η διαφάνεια και η συμμόρφωση με το ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η θεσμική αξιοπιστία της διαδικασίας και καλλιεργείται η εμπιστοσύνη των πολιτών στην ορθή, ασφαλή και υπεύθυνη εφαρμογή της τεχνολογίας αποθήκευσης CO₂.
15	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται η διαδικασία και οι όροι τροποποίησης και μεταβίβασης των αδειών αποθήκευσης CO₂, καθώς και οι προϋποθέσεις συμμετοχής νέων μετόχων στο μετοχικό κεφάλαιο του φορέα εκμετάλλευσης. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζονται η διαφάνεια και η συνέχεια της δραστηριότητας αποθήκευσης, ενισχύεται ο έλεγχος της αρμόδιας αρχής CCS και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί των κρίσιμων μεταβολών που επηρεάζουν τη λειτουργία των έργων, και παράλληλα επιτυγχάνονται η ομαλή λειτουργία και η θεσμική σταθερότητα της αγοράς.
16	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζεται η διάρκεια ισχύος των αδειών αποθήκευσης CO₂, προβλέπεται η δυνατότητα ανανέωσής τους υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, καθώς και η αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας να ανακαλεί τη χορηγηθείσα άδεια και να επιβάλλει τις προβλεπόμενες συνέπειες της ανάκλησης. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η κανονιστική εποπτεία επί της σχετικής δραστηριότητας και διασφαλίζεται η συνεπής τήρηση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης, προς αποτροπή κινδύνων ή δυσμενών επενεργειών για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.
17	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προσδιορίζονται με σαφήνεια τα κριτήρια και η διαδικασία αποδοχής ρευμάτων CO₂ προς αποθήκευση, ιδίως ως προς τη σύνθεση, την καθαρότητα και την ιχνηλασιμότητά τους. Θεσπίζονται παράλληλα υποχρεώσεις του φορέα εκμετάλλευσης για την ανάλυση και την τήρηση μητρώου των εγχυόμενων ρευμάτων, καθώς και για την έκδοση πιστοποιητικού αποθήκευσης, προκειμένου να διασφαλίζονται η ποιότητα του αποθηκευόμενου CO₂, η ασφάλεια

	των εγκαταστάσεων και η αξιοπιστία του συστήματος παρακολούθησης και ελέγχου.
18	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται ολοκληρωμένο πλαίσιο παρακολούθησης της λειτουργίας των εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO₂, μέσω της υποχρέωσης του φορέα εκμετάλλευσης να εφαρμόζει εγκεκριμένο σχέδιο παρακολούθησης που υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή CCS. Το σχέδιο αυτό καλύπτει τη συμπεριφορά του αποθηκευμένου CO₂, την ανίχνευση τυχόν διαρροών ή ανωμαλιών και την αξιολόγηση της ασφάλειας και ακεραιότητας του συστήματος αποθήκευσης. Παράλληλα, προβλέπεται η περιοδική επικαιροποίησή του, ώστε να ενσωματώνονται νέες επιστημονικές γνώσεις και τεχνολογικές εξελίξεις, ενισχύοντας την αξιοπιστία και τη διαρκή ασφάλεια της διαδικασίας αποθήκευσης.
19	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθιερώνεται η τακτική υποβολή ετήσιων εκθέσεων από τους φορείς που συμμετέχουν στα στάδια της δέσμευσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂, με σκοπό τη συστηματική παρακολούθηση και τεκμηρίωση της λειτουργίας κάθε δραστηριότητας. Οι εκθέσεις περιλαμβάνουν δεδομένα για τις ποσότητες και τα χαρακτηριστικά του CO₂, τα αποτελέσματα παρακολούθησης, τις εγγυήσεις και τις διαδικασίες επαλήθευσης, ενισχύοντας τον έλεγχο συμμόρφωσης και τη διαφάνεια στη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης CO₂.
20	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται ολοκληρωμένο πλαίσιο επιθεωρήσεων των συγκροτημάτων αποθήκευσης CO₂, το οποίο περιλαμβάνει τόσο τακτικούς όσο και έκτακτους ελέγχους. Οι επιθεωρήσεις διενεργούνται από την Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. ή μικτά κλιμάκια επιθεωρητών, με δυνατότητα συμμετοχής ειδικών επιστημόνων και εκπροσώπων συναρμόδιων αρχών. Μέσω των ελέγχων αυτών διασφαλίζονται η ορθή λειτουργία των εγκαταστάσεων, η τήρηση των όρων των αδειών και η έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν κινδύνων ή παραβάσεων, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας στη λειτουργία των έργων αποθήκευσης CO₂.
21	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι ενέργειες που πρέπει να αναλαμβάνονται σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών κατά τη λειτουργία των έργων αποθήκευσης CO₂. Ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται να ενημερώνει άμεσα την αρμόδια αρχή CCS και να εφαρμόζει χωρίς καθυστέρηση τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, βάσει του εγκεκριμένου σχεδίου του. Παράλληλα, παρέχεται στην αρμόδια αρχή η δυνατότητα να επιβάλει ή να υλοποιήσει η ίδια τα απαιτούμενα μέτρα, αξιοποιώντας, εφόσον

	χρειάζεται, τη χρηματική εγγύηση του φορέα, ώστε να διασφαλίζονται η αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιστατικών και η αποτροπή δυσμενών συνεπειών.
22	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι διαδικασίες και οι υποχρεώσεις που διέπουν το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης CO₂, καθώς και το πλαίσιο ενεργειών που ακολουθεί μετά το κλείσιμο. Προβλέπεται η ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης για την παρακολούθηση, τη λήψη διορθωτικών και προληπτικών μέτρων και τη σφράγιση του τόπου, έως ότου η ευθύνη μεταβιβασθεί στην αρμόδια αρχή CCS. Παράλληλα, ρυθμίζονται οι αρμοδιότητες της τελευταίας κατά την περίοδο μετά το κλείσιμο και η δυνατότητά της να ανακτά σχετικές δαπάνες, εξασφαλίζοντας τη συνέχεια της εποπτείας και την ασφαλή, μόνιμη αποθήκευση του CO₂.
23	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και οι συνέπειες της μεταβίβασης της ευθύνης για τον τόπο αποθήκευσης CO₂ από τον φορέα εκμετάλλευσης στην αρμόδια αρχή CCS, μετά το κλείσιμό του. Η μεταβίβαση πραγματοποιείται υπό συγκεκριμένους όρους, οι οποίοι διασφαλίζουν ότι το αποθηκευμένο CO₂ παραμένει πλήρως και μονίμως απομονωμένο. Παράλληλα, προβλέπεται η υποβολή τεκμηριωμένης έκθεσης από τον φορέα εκμετάλλευσης και η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη διαδικασία, ενισχύοντας τη διαφάνεια και την αξιοπιστία του συστήματος εποπτείας.
24	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι οικονομικές εγγυήσεις που συνοδεύουν τη διαδικασία χορήγησης αδειών εξερεύνησης και αποθήκευσης CO₂, μέσω της καταβολής παραβόλου συμμετοχής και χρηματικής εγγύησης καλής εκτέλεσης υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Οι προβλεπόμενες εγγυήσεις αποσκοπούν στην κάλυψη των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του φορέα, ιδίως κατά το στάδιο κλεισίματος ή μεταβίβασης της ευθύνης του τόπου αποθήκευσης, και στη διασφάλιση της διαθεσιμότητας πόρων για την περιβαλλοντική αποκατάσταση σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης ή παραβάσεων.
25	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθιερώνεται η υποχρέωση των κατόχων αδειών εξερεύνησης και αποθήκευσης CO₂ να προσκομίζουν ασφαλιστήριο συμβόλαιο πριν από την έναρξη των σχετικών εργασιών. Η ασφάλιση καλύπτει ζημιές προς τρίτους και δαπάνες αποκατάστασης του περιβάλλοντος σε περίπτωση βλάβης, εξασφαλίζοντας την οικονομική επάρκεια των φορέων για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων κινδύνων και ενισχύοντας το πλαίσιο πρόληψης και ευθύνης κατά την εκτέλεση των έργων.
26	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται χρηματοδοτικός μηχανισμός, σύμφωνα με τον οποίο ο φορέας εκμετάλλευσης

	υποχρεούται, πριν από τη μεταβίβαση της ευθύνης για τον τόπο αποθήκευσης, να καταβάλει χρηματοδοτική συνεισφορά στον ειδικό λογαριασμό CCS. Η συνεισφορά αυτή καθορίζεται βάσει των ενωσιακών κατευθυντήριων οδηγιών και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε έργου, ώστε να καλύπτει τις δαπάνες παρακολούθησης και διαχείρισης του τόπου αποθήκευσης για μακρό χρονικό διάστημα, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια και τη βιώσιμη λειτουργία του συστήματος αποθήκευσης CO₂.
27	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζεται το πλαίσιο πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς και στους τόπους αποθήκευσης CO₂, με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας, της αμεροληψίας και της ίσης μεταχείρισης. Η ρύθμιση αυτή επιδιώκει την αποτελεσματική αξιοποίηση της αποθηκευτικής ικανότητας, τη δημιουργία ανταγωνιστικών συνθηκών στην αγορά και τη συνδρομή στην επίτευξη των εθνικών και ενωσιακών στόχων για τη μείωση των εκπομπών CO₂.
28	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Διακανονισμού στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η οποία λειτουργεί ως εξωδικαστικό όργανο για την ταχεία και αποτελεσματική επίλυση διαφορών που αφορούν στην πρόσβαση στα δίκτυα μεταφοράς και στους τόπους αποθήκευσης CO₂. Η Επιτροπή συγκροτείται με συμμετοχή εκπροσώπων της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και της αρμόδιας αρχής CCS, εξασφαλίζοντας αμεροληψία και θεσμική συνέπεια στις διαδικασίες. Με τον τρόπο αυτό ενισχύονται η ασφάλεια δικαίου, η προβλεψιμότητα και η ομαλή λειτουργία της αγοράς αποθήκευσης CO₂, μέσω μηχανισμού φιλικής και γρήγορης επίλυσης διαφορών.
29	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται το πλαίσιο διασυνοριακής συνεργασίας για τη μεταφορά και αποθήκευση CO₂, με τη συμμετοχή της αρμόδιας αρχής CCS, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών μελών ή τρίτων χωρών. Προβλέπεται η δυνατότητα εισήγησης για τη σύναψη διακρατικών συμφωνιών, ώστε να εξασφαλίζονται η συμμόρφωση με το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο και η ασφαλής, συντονισμένη και περιβαλλοντικά ορθή διαχείριση των διασυνοριακών έργων αποθήκευσης CO₂.
30	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται η υποχρέωση της αρμόδιας αρχής CCS να καταρτίζει και να τηρεί μητρώα που αφορούν στις αιτήσεις και τις άδειες εξερεύνησης και αποθήκευσης CO₂, καθώς και μόνιμο μητρώο των κλεισμένων τόπων αποθήκευσης και ψηφιακή βάση δεδομένων με τα σχετικά γεωχωρικά στοιχεία. Παράλληλα, προβλέπεται η δημιουργία Κεντρικού Ψηφιακού Μητρώου Πιστοποιητικών CO₂, ώστε να διασφαλίζονται η ιχνηλασιμότητα και η διαφάνεια σε όλα τα στάδια της διαδικασίας,

	συμβάλλοντας στην αποτελεσματική εποπτεία και στον ορθολογικό σχεδιασμό των σχετικών δραστηριοτήτων.
31	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθιερώνεται η υποχρέωση της αρμόδιας αρχής CCS να παρέχει στο κοινό πρόσβαση στις περιβαλλοντικές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποθήκευση CO₂, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο για τη διαφάνεια και τη δημόσια πληροφόρηση. Παράλληλα, θεσπίζονται εγγυήσεις για την προστασία του εμπορικού και επιχειρηματικού απορρήτου, καθώς και ρήτρες εμπιστευτικότητας για ευαίσθητα ή διαβαθμισμένα δεδομένα. Προβλέπεται, επίσης, η δυνατότητα περιορισμού της δημοσιοποίησης πληροφοριών όταν αυτό επιβάλλεται για λόγους εθνικής ασφάλειας.
32	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι κανόνες που διέπουν την κυριότητα, τη συλλογή, τη χρήση και την προστασία των δεδομένων που παράγονται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων εξερεύνησης και αποθήκευσης CO₂. Προβλέπεται η μεταβίβαση των πρωτογενών δεδομένων στην αρμόδια αρχή CCS, η παραχώρηση αδειών χρήσης στους φορείς και η τήρηση αυστηρών υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας, με δυνατότητα αξιοποίησης των δεδομένων για επιστημονικούς σκοπούς υπό προϋποθέσεις. Η ρύθμιση διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων του Δημοσίου και των φορέων εξερεύνησης και εκμετάλλευσης, τη διαφάνεια και την αξιόπιστη διαχείριση της πληροφορίας.
33	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθιερώνεται η υποχρέωση της αρμόδιας αρχής CCS να υποβάλλει ανά τριετία έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος νόμου και τη λειτουργία των τηρούμενων μητρώων. Η έκθεση εκπονείται βάσει του ερωτηματολογίου ή σχεδιαγράμματος της Οδηγίας 2009/31/EK και αποσκοπεί στη διασφάλιση της συμμόρφωσης της χώρας με το ενωσιακό δίκαιο και στην παροχή αξιόπιστων στοιχείων για την παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή του πλαισίου αποθήκευσης CO₂.
34	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για την παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή των όρων των σχετικών αδειών, καθώς και η διαδικασία επιβολής τους από την αρμόδια αρχή CCS. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα αναστολής ή ανάκλησης της άδειας σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του φορέα εκμετάλλευσης. Η ρύθμιση αποσκοπεί στην ενίσχυση της αποτελεσματικής εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου και της υπευθυνότητας των εμπλεκόμενων φορέων.
35	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται ειδικό καθεστώς για τους πιλοτικούς τόπους αποθήκευσης CO ₂ , σύμφωνα με το άρθρο 173 του

	ν. 4964/2022. Προβλέπεται η ανάπτυξη των έργων βάσει συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, το οποίο λαμβάνει υπόψη τον συγχρονισμό μεταξύ της μέγιστης δυνατής έγχυσης και της υλοποίησης έργων δέσμευσης CO₂ από βιομηχανίες με υψηλές εκπομπές. Παράλληλα, καθορίζεται ότι η κατανομή της χωρητικότητας αυτών των τόπων πραγματοποιείται με τρόπο που συνδυάζει ρυθμιζόμενη και ανταγωνιστική διαδικασία, εξασφαλίζοντας τη συνεπή εφαρμογή του γενικού πλαισίου του νόμου και την αποτελεσματική πιλοτική εφαρμογή της τεχνολογίας αποθήκευσης CO₂.
36	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται ειδική δυνατότητα χορήγησης άδειας εξερεύνησης σε νομικά πρόσωπα που κατέχουν, βάσει του ν. 2289/1995 (Α' 27), δικαιώματα ή άδειες έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε συγκεκριμένες περιοχές. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στη διευκόλυνση της αξιοποίησης των υπαρχουσών υποδομών και δεδομένων για τη διακρίβωση της καταλληλότητας γεωλογικών σχηματισμών ως τόπων αποθήκευσης CO₂, υπό την προϋπόθεση της τεκμηρίωσης της ασφάλειας και της αποτροπής κινδύνων διαρροής, σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και της περιβαλλοντικής προστασίας.
37	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται η δυνατότητα δημιουργίας καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων υπό τη μορφή χρηματοοικονομικού μηχανισμού συμβολαίων επί της διαφοράς άνθρακα (Carbon Contracts for Difference – CCfD), προκειμένου να μειωθεί ο οικονομικός κίνδυνος που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί εκπομπών CO₂ λόγω των διακυμάνσεων των τιμών στο πλαίσιο του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU ETS). Παράλληλα, καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των δικαιούχων, μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών, με γνώμονα την αποτελεσματικότητα του κόστους και τη συμβολή στη μείωση των εκπομπών, ενισχύοντας έτσι την πράσινη μετάβαση και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας.
38	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθιερώνεται η δυνατότητα θεσμοθέτησης καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων προς τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO₂, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το χρηματοδοτικό κενό που συνδέεται με την ανάπτυξη και λειτουργία των υποδομών αυτών. Παράλληλα, προβλέπεται μηχανισμός επιστροφής («clawback») σε περίπτωση υπεραντιστάθμισης, εξασφαλίζοντας έτσι τη διαφάνεια και τη συμμόρφωση με το ενωσιακό πλαίσιο περί κρατικών ενισχύσεων.
39	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται στον Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ο «Ειδικός Λογαριασμός CCS», με σκοπό τη συγκέντρωση και διαχείριση πόρων που σχετίζονται με έργα δέσμευσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂. Μέσω του

	λογαριασμού αυτού εξασφαλίζεται η αποτελεσματική αξιοποίηση των εσόδων από παράβολα, πρόστιμα και μηχανισμούς επιστροφής, για τη χρηματοδότηση σχετικών έργων, την ενίσχυση των αρμόδιων φορέων και την κάλυψη περιβαλλοντικών ή λειτουργικών δαπανών, συμβάλλοντας στη βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος.
40	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τίθενται οι εξουσιοδοτικές διατάξεις του σχεδίου νόμου.
41	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επέρχονται στο άρθρο 146 του ν. 4001/2011 στοχευμένες τροποποιήσεις που διευρύνουν τον σκοπό της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π., προκειμένου να ενσωματωθούν αρμοδιότητες που αφορούν τη μελέτη, την αδειοδότηση, την προώθηση έργων και την εποπτεία της δραστηριότητας δέσμευσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO ₂ , σε συνάφεια με τον ορισμό της ως αρμόδιας αρχής CCS.
42	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τίθενται οι μεταβατικές διατάξεις του σχεδίου νόμου.
43	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τίθενται οι καταργούμενες διατάξεις του σχεδίου νόμου.
44	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζεται ο σκοπός του Μέρους Β'.
45	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζεται το αντικείμενο του Μέρους Β'.
46	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προστίθενται ορισμοί για την αγορά υδρογόνου, μέσω της τροποποίησης της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011.
47	Με τη ρύθμιση αυτή θεσπίζεται το πλαίσιο διορισμού και πιστοποίησης των Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου, καθορίζονται οι αρμοδιότητες της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ως αρμόδιας αρχής πιστοποίησης και προβλέπονται οι σχετικές διαδικασίες ελέγχου, γνωστοποίησης και συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σκοπός της ρύθμισης είναι η οργανωμένη ανάπτυξη της αγοράς υδρογόνου στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ενωσιακού δικαίου και τις αρχές της διαφάνειας, της ασφάλειας και της ενεργειακής μετάβασης.
48	Με τη ρύθμιση αυτή θεσπίζεται το πλαίσιο πιστοποίησης των Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου που τελούν υπό τον έλεγχο προσώπων από τρίτες χώρες, καθώς και η διαδικασία συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σκοπός της διάταξης είναι η προστασία της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διασφάλιση της συμμόρφωσης προς το ενωσιακό δίκαιο και η ενίσχυση της διαφάνειας και της ενεργειακής ασφάλειας έναντι πιθανών εξωενωσιακών επιρροών.

49	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζεται ότι κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της δίκτυο μεταφοράς υδρογόνου λειτουργεί ως Διαχειριστής Δικτύου Μεταφοράς Υδρογόνου, εφαρμόζοντας αναλογικά τους κανόνες που ισχύουν για τους διαχωρισμένους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου. Σκοπός της ρύθμισης είναι η διασφάλιση της λειτουργικής ανεξαρτησίας των διαχειριστών και η ορθή οργάνωση της αγοράς υδρογόνου στο πλαίσιο του ενωσιακού δικαίου.
50	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι κανόνες που διέπουν τον διαχωρισμό και τον διορισμό των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, ιδίως στις περιπτώσεις που τα δίκτυα αυτά ανήκουν σε επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες και στην παραγωγή ή προμήθεια υδρογόνου. Σκοπός της ρύθμισης είναι να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία των διαχειριστών, να αποτραπούν συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ δραστηριοτήτων μεταφοράς και εμπορίας και να εξασφαλισθεί η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς υδρογόνου, σύμφωνα με τις αρχές του ενωσιακού δικαίου.
51	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται οι προϋποθέσεις οριζόντιου διαχωρισμού των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταφορά ή διανομή φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να διασφαλιστούν η ανεξαρτησία και η αμεροληψία των διαχειριστών αυτών. Παράλληλα, παρέχεται στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. η δυνατότητα να χορηγεί παρεκκλίσεις από τον κανόνα αυτό, κατόπιν ανάλυσης κόστους – οφέλους και περιοδικής αξιολόγησης των επιπτώσεων στη διαφάνεια, στα τιμολόγια και στο διασυνοριακό εμπόριο, ώστε να επιτυγχάνεται ισορροπία μεταξύ ρυθμιστικής ευελιξίας και προστασίας της αγοράς.
52	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση θεσπίζεται το πλαίσιο για την άσκηση της δραστηριότητας προμήθειας υδρογόνου σε τελικούς πελάτες, η οποία επιτρέπεται μόνο κατόπιν χορήγησης άδειας από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. Παράλληλα, καθορίζονται οι όροι εποπτείας και ελέγχου της αγοράς προμήθειας, καθώς και οι υποχρεώσεις ενημέρωσης των αδειούχων προς τις αρμόδιες αρχές, με σκοπό τη διασφάλιση της ασφάλειας εφοδιασμού, την προστασία του ανταγωνισμού και την ομαλή ανάπτυξη της αγοράς υδρογόνου στη χώρα.
53	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση καθορίζονται ειδικά ζητήματα οργάνωσης της αγοράς υδρογόνου, ιδίως ως προς την τιμολόγηση και την άσκηση των ρυθμιστικών αρμοδιοτήτων της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. Ειδικότερα, προβλέπεται η αναλογική εφαρμογή των κανόνων τιμολόγησης και ρυθμιστικής εποπτείας που ισχύουν για τις αγορές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, με στόχο την εναρμόνιση του εθνικού πλαισίου

	με το ενωσιακό δίκαιο και τη διασφάλιση της ορθής λειτουργίας και διαφάνειας της αγοράς υδρογόνου.
54	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, σκοπείται ο προσδιορισμός των χρεώσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας των Προμηθευτών Καθολικής Υπηρεσίας («Τιμολόγιο Αναφοράς») στο πλαίσιο της λειτουργίας αγοράς, όπου μεταξύ άλλων, έχουν προσφάτως θεσπιστεί διαφορετικά είδη τιμολογίων με διακριτή χρωματική σήμανση. Ως εκ τούτου, προτείνεται το «Τιμολόγιο Αναφοράς» να καθορίζεται με βάση τα τιμολόγια προμήθειας ενέργειας κυμαινόμενης τιμής (πράσινα και κίτρινα) των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας, ανά κατηγορία πελατών, όπως αυτά δημοσιεύονται μηνιαία στην ιστοσελίδα της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., σύμφωνα με την προβλεπόμενη στη ρύθμιση διαδικασία.
55	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπεται αναστολή και παράταση των προθεσμιών που διέπουν σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για λήψη ενίσχυσης μετά από συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών και για τους οποίους έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση αναστολής άδειας ή έγκρισης που διέπει τα έργα αυτά. Παράλληλα με την αξιολογούμενη ρύθμιση, δίνεται η δυνατότητα μεταφοράς θέσης εγκατάστασης, με στόχο τη μείωση του κόστους σύνδεσης και του χρόνου υλοποίησης για σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ενίσχυση μετά από συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, χωρίς, όμως, να παρατείνονται οι προθεσμίες που ορίζονταν στις σχετικές ανταγωνιστικές διαδικασίες και οι οποίες διέπουν τα έργα αυτά. Επιπλέον, με την προτεινόμενη ρύθμιση δίνεται η δυνατότητα στους σταθμούς αποθήκευσης, που συνδέονται σε Υποσταθμούς ή Κέντρα Υπερυψηλής Τάσης που κατασκευάζονται από τρίτο, για την ικανοποίηση των προθεσμιών που τους διέπουν αντί για αίτημα ενεργοποίησης να υποβάλλουν την Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Εργασιών, ενώ καταργείται και η μερική κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής σε περίπτωση που υποβληθεί αίτημα ενεργοποίησης από τους σταθμούς αποθήκευσης έως και την 30ή Ιουνίου 2026.
56	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, δίνεται η δυνατότητα για προσθήκη μπαταριών σε όλους τους υφιστάμενους και νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, καταργώντας την καταληκτική χρονική προθεσμία και το ανώτατο όριο ισχύος. Επιπλέον, ορίζεται η κατάταξη για την εξέταση των αιτήσεων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης τόσο για προσθήκη μπαταριών σε υφιστάμενους και νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, όσο και για τους μεμονωμένους σταθμούς αποθήκευσης που έχουν υποβληθεί ή υποβάλλονται στον Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.. Επίσης, καθορίζονται οι περιορισμοί έγχυσης που θα πρέπει να εφαρμόζονται στους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδυάζονται με μπαταρία από τους αρμόδιους Διαχειριστές, καθώς και το ύψος της εγγυητικής

	επιστολής που πρέπει να υποβάλλεται κατά την υποβολή των αιτήσεων στους αρμόδιους Διαχειριστές για τη χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης.
57	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, υποχρεώνονται οι κάτοχοι σταθμών Α.Π.Ε. και οι εκπρόσωποι των Ιδιωτικών Δικτύων Μέσης Τάσης στα οποία συνδέονται οι σταθμοί, να υποβάλλουν συμπληρωματικά δικαιολογητικά στον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. αναφορικά με την πλήρη τήρηση του Κώδικα Διαχείρισης του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας από τους Εκπροσώπους των ιδιωτικών δικτύων, ώστε να είναι σε θέση ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. να προβεί στις σχετικές συναλλαγές και την έκδοση των εγγυήσεων προέλευσης. Περαιτέρω, προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων στη ρύθμιση, με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των υπόχρεων φορέων και την αποτελεσματική εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου.
58	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπεται η διεξαγωγή ανταγωνιστικής διαδικασίας για την επιλογή του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου για εκπροσώπηση σταθμών παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού-Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης. Επιπλέον, με τη ρύθμιση, αποσαφηνίζεται ο τρόπος με τον οποίο οι σταθμοί ΑΠΕ, για τους οποίους συνάπτεται σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης, λαμβάνουν από την Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. λειτουργική ενίσχυση σε περίπτωση που η Τιμή Εκκαθάρισης στην Αγορά Επόμενης Ημέρας λάβει μηδενικές ή και αρνητικές τιμές για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες περιόδων κατανομής, όπου «Περίοδοι Κατανομής» νοούνται δεκαπεντάλεπτα (15 λεπτά), στις οποίες η Τιμή Εκκαθάρισης της Αγοράς έλαβε μηδενικές ή και αρνητικές τιμές, στρογγυλοποιημένες με ακρίβεια δύο (2) δεκαδικών ψηφίων, μεσοσταθμικά ανά ώρα περιόδων κατανομής (ιδίας ώρας), όπου ως «ώρα περιόδων κατανομής» νοούνται τέσσερα (4) δεκαπεντάλεπτα της ώρας.
59	Με το άρθρο 59 προβλέπεται ο περιορισμός της ιδιοκτησιακής σύνδεσης μεταξύ των μελών μίας ενεργειακής κοινότητας προς αποφυγή στρέβλωσης του θεσμού των ενεργειακών κοινοτήτων. Επίσης, προβλέπεται η παράταση κατά ένα έτος των τιμών αναφοράς που διέπουν φωτοβολταϊκούς σταθμούς στις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας και των αιολικών σταθμών μέγιστης ισχύος παραγωγής, μικρότερης ή ίσης των έξι μεγαβάτ (6 MW) που αναπτύσσονται από Ενεργειακές Κοινότητες.
60	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, προβλέπεται η δημιουργία μηχανισμού διενέργειας ελέγχων σε ενεργειακές εγκαταστάσεις, βάσει του κατά περίπτωση νομικού πλαισίου με σκοπό την κάλυψη υφιστάμενων και νέων απαιτήσεων από το εθνικό και ευρωπαϊκό πλαίσιο.

	Με τη διάταξη δίνεται η δυνατότητα εφεξής σε υπάλληλους της Γενικής Διεύθυνσης Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης Μηχανικών να διενεργούν επιτόπιους ελέγχους σε ενεργειακές εγκαταστάσεις, καλύπτοντας το κενό που έχει δημιουργηθεί από την υποστελέχωση των υπηρεσιών, καθώς και από τη θέσπιση νέου νομικού πλαισίου, σύμφωνα με το οποίο προβλέπονται διαδικασίες επιτόπιων ελέγχων σε νέες ενεργειακές εγκαταστάσεις.
61	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, δίνεται η δυνατότητα στους κατόχους σταθμών Α.Π.Ε. που έχουν λάβει μόνο Βεβαίωση Παραγωγού, η οποία έχει λήξει λόγω καθυστέρησης καταβολής του προβλεπόμενου τέλους παράτασης, να καταβάλλουν εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος το μη καταβληθέν τέλος και να συνεχίσουν τη διαδικασία αδειοδότησης των έργων τους.
62	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, δίνεται η δυνατότητα επιπλέον παράτασης δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου στους σταθμούς Α.Π.Ε. από οκτώ (8) σε δεκαέξι (16) μήνες για σταθμούς του Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) και από δώδεκα (12) σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες για σταθμούς του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Α.Δ.Μ.Η.Ε.), με καταβολή τέλους παράτασης χιλίων ευρώ ανά μεγαβάτ ανά μήνα (1000€/MW/μήνα), ώστε να μπορέσουν να υλοποιηθούν. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα αυτή και σε σταθμούς Α.Π.Ε. που είχαν εξαντλήσει την υφιστάμενη παράταση και έπαυσαν αυτοδίκαια να πληρώνουν το αντίστοιχο τίμημα, να αναβιώσουν τα έργα και τις άδειές τους εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό, προκειμένου να μπορέσουν να ολοκληρώσουν τη κατασκευή τους.
63	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, επεκτείνεται η δυνατότητα παράτασης από δώδεκα (12) σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες για την ολοκλήρωση της κατασκευής σταθμών Α.Π.Ε. που έχουν επιλεγεί μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών, με παράλληλη μείωση της τιμής αποζημίωσης που έχουν κερδίσει από την ανταγωνιστική διαδικασία ανάλογα με την τελική ημερομηνία ολοκλήρωσής τους. Παράλληλα εισάγονται προβλέψεις για την αντιμετώπιση των έργων Α.Π.Ε. που έχουν συνάψει διμερή σύμβαση με προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας και ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας με ενεργοβόρο βιομηχανικό καταναλωτή, σε περίπτωση λύσης της διμερούς σύμβασης από τον ενεργοβόρο βιομηχανικό καταναλωτή και παράταση της προθεσμίας υλοποίησης των έργων αυτών κατά ένα έτος. Επίσης, εισάγεται πρόβλεψη για τη σειρά αξιολόγησης των αιτημάτων που έχουν υποβληθεί στον Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης σε έργα Α.Π.Ε. Επιπλέον, ορίζεται ότι τα έργα που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/88889/2592/14.8.2024 υπουργικής απόφασης

	ικανοποιούν τις προβλέψεις εναλλασσόμενης αξιολόγησης ισχύος της υποπερ. δ) της περ. Β της παρ. 1 του άρθρου 8 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφασης, ως έργα που εμπίπτουν στην Ομάδα Β' του άρθρου 2 της ίδιας απόφασης.
64	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση παρατείνεται, για τα έτη 2025 και 2026, η προσαύξηση κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) της τιμής αποζημίωσης (Τιμής Αναφοράς) που εφαρμόζεται στους σταθμούς βιομάζας, βιοαερίου και συναφών τεχνολογιών, σε αναγνώριση του αυξημένου μεταβλητού κόστους λειτουργίας που τους χαρακτηρίζει.
65	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα ορισμού εγκεκριμένων φορέων που λειτουργούν ως Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης ως αρμόδιων φορέων για την πιστοποίηση της απόσυρσης ή αντικατάστασης παλαιών συσκευών και για την καταβολή της σχετικής χρηματοδότησης στους δικαιούχους. Η υποχρέωση έγκαιρης ολοκλήρωσης των προγραμμάτων εξοικονόμησης συνδυάζεται και με την επίτευξη του στόχου ειδικών δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας, που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στόχος της ρύθμισης είναι η αποτελεσματικότερη και ταχύτερη υλοποίηση των προγραμμάτων ενεργειακής αναβάθμισης, με αξιοποίηση φορέων που διαθέτουν αποδεδειγμένη εμπειρία στην ανακύκλωση και τη διαχείριση συναφών δράσεων.
66	Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζονται βασικές έννοιες και το πεδίο εφαρμογής για την αδειοδότηση, εγκατάσταση και λειτουργία αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των συνοδών τους έργων σε καλλιεργούμενες εκτάσεις και θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις. Ειδικότερα, περιγράφονται τα χαρακτηριστικά που θα διέπουν τους αγρο-φωτοβολταϊκούς σταθμούς, όπως είναι το ύψος εγκατάστασης και η ισχύς τους, αλλά και η συνολική ισχύς των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών και πώς αυτά θα κατανεμηθούν στις Περιφέρειες.
67	Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζεται η διαδικασία χωροθέτησης και αδειοδότησης για τους αγρο-φωτοβολταϊκούς Σταθμούς σε καλλιεργούμενες εκτάσεις και θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις. Ειδικότερα, ορίζονται οι περιοχές όπου μπορούν να εγκατασταθούν τα έργα αυτά, οι δικαιούχοι εγκατάστασης των έργων αυτών καθώς και τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλουν στον αρμόδιο Διαχειριστή ώστε να λάβουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης ή Σύμβαση Σύνδεσης. Επίσης ορίζεται η ημερομηνία έναρξης υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους προς τον Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και προβλέπεται η δυνατότητα αναφοράς ειδικών όρων στις σχετικές Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης ή Συμβάσεις Σύνδεσης.

68	Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζονται το πλαίσιο αποζημίωσης αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών σε καλλιεργούμενες εκτάσεις και θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις και οι υποχρεώσεις των κατόχων αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι οι εν λόγω σταθμοί θα έχουν τη δυνατότητα λήψης λειτουργικής ενίσχυσης μετά από έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης, ορίζεται ότι κανένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο δεν μπορεί να έχει στην κατοχή του πάνω από δύο αγρο-φωτοβολταϊκούς σταθμούς και ορίζει την υποχρέωση να αποδεικνύουν κάθε έτος τη συνέχιση της καλλιέργειας κάτω από τον αγρο-φωτοβολταϊκό σταθμό, ενώ περιγράφονται και οι σχετικές κυρώσεις σε περίπτωση που αυτή η συνθήκη δεν ικανοποιείται.
69	Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα καθορισμού των αναγκών για την εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. προς τον σκοπό της επίτευξης του στόχου της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το 2050 και τίθενται τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά την έκδοση της ως άνω απόφασης, καθώς και το ελάχιστο περιεχόμενο της χαρτογράφησης, σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές οδηγίες και το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα.
70	Με την προτεινόμενη διάταξη, καθίσταται δυνατή η εκτέλεση καθηκόντων φορέα υλοποίησης από το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) και τον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. με δεδομένο, ότι θεσμοθετείται η νομική βάση για την ανάληψη των εν λόγω αρμοδιοτήτων και καθίσταται δυνατή η επιτυχής ολοκλήρωση προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας στον κτιριακό τομέα με ταυτόχρονη ωφέλεια των δικαιούχων των προγραμμάτων. Ειδικά ως προς το Κ.Α.Π.Ε., δίδεται εξουσιοδότηση για ανάληψη και αρμοδιοτήτων ελέγχου, σε κάθε στάδιο υλοποίησης των χρηματοδοτικών προγραμμάτων. Περαιτέρω, διασφαλίζεται η έγκαιρη πλήρωση των χρονικών οροσήμων και προθεσμιών σειράς Προγραμμάτων, τα οποία εντάσσονται στο χρηματοδοτικό σκέλος των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) και ως εκ τούτου αντιμετωπίζεται ο κίνδυνος της πιθανής απώλειας των πόρων του ΤΑΑ.
71	Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 και της παρ. 3 επιδιώκεται να αντιμετωπισθεί άμεσα η οξεία υποστελέχωση του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. και οι αυξημένες του ανάγκες για εξειδικευμένο προσωπικό. Αντιστοίχως, με την παρ. 2 αντιμετωπίζεται το υφιστάμενο πρόβλημα υποστελέχωσης της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., με παράταση για ένα έτος των υφιστάμενων θέσεων υπαλλήλων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου.
72	Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζονται οι φορείς πληρωμής κατ' εξουσιοδότηση της προτεινόμενης ρύθμισης του άρθρου 70.

73	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τίθενται οι μεταβατικές διατάξεις για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου.
74	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, τίθενται οι καταργούμενες διατάξεις για το Μέρος Β'.
75	Με την προτεινόμενη ρύθμιση δίνεται παράταση προθεσμιών για σειρά διατάξεων πολεοδομικού και χωροταξικού χαρακτήρα, προκειμένου, να εξασφαλιστούν, κατά περίπτωση, η ομαλή συνέχιση εκκρεμών διαδικασιών, η προσαρμογή των αρμόδιων φορέων και των ενδιαφερομένων στις θεσμικές και τεχνικές απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και η αποφυγή διοικητικών ή πρακτικών δυσχερειών στην εφαρμογή.
76	Ο Δήμος Κορδελιού – Ευόσμου της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αποτελείται από δύο Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε.), κάθε μία από τις οποίες έχει το δικό της Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) με τις προβλεπόμενες σε αυτό χρήσεις γης. Το Γ.Π.Σ. της Δ.Ε. Ελευθερίου-Κορδελιού ισχύει από την 18η Ιανουαρίου 1988, ημερομηνία δημοσίευσης της υπ' αρ. 68225/3430/3.11.1987 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Δ' 20), περί έγκρισης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του (τότε) Δήμου Ελευθερίου Κορδελιού. Μετά τη σύσταση του καλλικρατικού Δήμου Κορδελιού–Ευόσμου ξεκίνησε, σύμφωνα με τον ν. 3852/2010 (Α' 87), η διαδικασία ενοποίησης των δύο επιμέρους Γ.Π.Σ. για το σύνολο του Δήμου. Η διαδικασία αυτή, ωστόσο, δεν ολοκληρώθηκε ποτέ, καθώς καταργήθηκε ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης, ο οποίος είχε την ευθύνη ελέγχου και προώθησης του σχεδίου. Ως αποτέλεσμα της πολυετούς έλλειψης επικαιροποίησης του πολεοδομικού σχεδιασμού, οκτώ (8) βασικές και κεντρικές οδοί της Δημοτικής Ενότητας Ελευθερίου Κορδελιού εξακολουθούν να διέπονται από τη χρήση αμιγούς κατοικίας, όπως προβλεπόταν στο Γ.Π.Σ. του έτους 1988, παρότι πλέον αποτελούν το εμπορικό κέντρο της περιοχής. Εξαιτίας της ανωτέρω ιδιάζουσας κατάστασης, πολλά καταστήματα δεν μπορούν να λειτουργήσουν, ενώ ακόμη και οικογενειακές επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος που εδρεύουν εκεί επί δεκαετίες, δεν δύναται να μεταβιβάστούν. Ως εκ τούτου, για το μεταβατικό διάστημα εκπόνησης του Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου, το οποίο θα αντιμετωπίζει συνολικά το ζήτημα, προβλέπεται, κατ' εξαίρεση, η εφαρμογή των προτεινόμενων παρεκκλίσεων.
77	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση, ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: Έκθεση γενικών συνεπειών

18.		Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης					
			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων					
		Μείωση δαπανών					
		Εξοικονόμηση χρόνου					
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικότητα					
		Άλλο					
	ΕΜΜΕΣΑ	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών					
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών					
		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών					
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε: Έκθεση διαβούλευσης

22.	Διαβούλευση κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας από την έναρξη κατάρτισης της αξιολογούμενης ρύθμισης μέχρι την υπογραφή από τους συναρμόδιους Υπουργούς	
☐	Συνεργασία με άλλα υπουργεία / υπηρεσίες	ΝΑΙ
☐	Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς / Ανεξάρτητες Αρχές	ΝΑΙ
☐	Διεθνής διαβούλευση	ΟΧΙ

23.	Σχόλια στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.opengov.gr (ηλεκτρονική επισύναψη της έκθεσης)	
Επί των γενικών αρχών («επί της αρχής») της αξιολογούμενης ρύθμισης	Αριθμός συμμετασχόντων	Επί του Μέρους Α΄: Υποβλήθηκαν εκατόν τριάντα επτά (137) σχόλια, από τα οποία τα εκατό τριάντα ένα (131) υποβλήθηκαν από πολίτες και τα υπόλοιπα έξι (6) από φορείς. Επί του Μέρους Β΄ (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ): Υποβλήθηκαν διακόσια πενήντα έξι (256) σχόλια. Σημειώνεται ότι σχόλια με ίδιο ή παρόμοιο περιεχόμενο, υποβλήθηκαν αρκετές φορές από διαφορετικούς χρήστες, καθώς και ότι ίδιοι χρήστες

		υπέβαλλαν περισσότερα του ενός (1) σχόλια.
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	Επίσης σημειώνεται ότι εκ των σαράντα (40) σχολίων, δεκαπέντε (15), αφορούν ειδικά σχόλια επί των διατάξεων του Μέρους Α'. Εννέα (9) σχόλια αφορούν πολλαπλά άρθρα. Επί των ανωτέρω δεκαπέντε (15) ειδικών σχολίων, υποβλήθηκαν σχόλια από δύο (2) φορείς που καλωσορίζουν το νομοσχέδιο. Παράλληλα, τα σχόλια των ανωτέρω δύο (2) φορέων εν μέρει υποβάλλουν βελτιωτικές προτάσεις, εκ των οποίων η μία (1) γίνεται αποδεκτή. Η βελτιωτική πρόταση που γίνεται αποδεκτή αφορά ένα (1) σχόλιο που αναδεικνύει ανάγκη αναδιατύπωσης του άρθρου 12 παρ. 6 και λαμβάνεται υπόψη προς τροποποίηση της παραγράφου. Εκ των υπολοίπων ειδικών σχολίων, ένα (1) σχόλιο γίνεται αποδεκτό, το οποίο προτείνει αναδιατύπωση του τίτλου του άρθρου 2. Επί του Μέρους Β' (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ): Από τα διακόσια πενήντα έξι (256) σχόλια που υποβλήθηκαν έγιναν πλήρως αποδεκτά τα δεκατρία (13) σχόλια αναφορικά με: - το άρθρο 55 και τους σταθμούς αποθήκευσης που συνδέονται σε Υποσταθμούς από τρίτους, - το άρθρο 56 και τη διαχείριση των αιτήσεων για προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους ή νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, - το άρθρο 57 και τη διενέργεια των συναλλαγών για σταθμούς που συνδέονται με Ιδιωτικά Δίκτυα Μέσης Τάσης από τον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. - το άρθρο 64 αναφορικά με την προσαύξηση είκοσι πέντε τοις εκατό (25 %) των τιμών αναφοράς για σταθμούς

		βιοαερίου, βιομάζας κ.α για τα έτη 2025 και 2026. Επιπλέον, ακόμα εκατό πενήντα οκτώ (158) σχόλια έγιναν μερικώς αποδεκτά αναφορικά με: - το άρθρο 56 και τη διαχείριση των αιτήσεων για προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους ή νέους φωτοβολταϊκούς (φ/β) σταθμούς, - το άρθρο 59 και τις Ενεργειακές Κοινότητες τόσο για τη διαχείριση των εκκρεμών αιτήσεων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης από τον Διαχειριστή του Συστήματος, όσο και για την αύξηση του μεταβατικού χρονικού διαστήματος που δίνεται ως προς τη συμμόρφωση των μελών των Ενεργειακών Κοινοτήτων. Παράλληλα προς ενίσχυση των φ/β σταθμών στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας και Κοζάνης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και αιολικών σταθμών που αναπτύσσονται από Ενεργειακές Κοινότητες προβλέπεται παράταση των ισχυουσών Τιμών Αναφοράς κατά ένα (1) έτος και μετάθεση της έναρξης εφαρμογής των τιμών αναφοράς που διέπουν τους σταθμούς αυτούς για την 1η Ιανουαρίου 2027 και την 1η Ιανουαρίου 2028 αντίστοιχα. Επίσης, προβλέπεται ότι για τη χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης που χορηγούνται από τον Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. για φ/β σταθμούς, που αναπτύσσονται στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας και Κοζάνης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας,
--	--	--

		συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4951/2022, δεν εφαρμόζεται απόκλιση ισχύος και το σχετικό ποσοστό της απόφασης αυτής λαμβάνει μηδενική τιμή. - Το άρθρο 61 για τη διαχείριση των σταθμών που προτίθενται να καταβάλλουν το τέλος παράτασης και να παρατείνουν τη διάρκεια ισχύος των αδειών τους. - το άρθρο 64 αναφορικά με την προσαύξηση είκοσι πέντε τοις εκατό (25 %) των τιμών αναφοράς για σταθμούς βιοαερίου, βιομάζας κ.α για το έτος 2025 και 2026.
	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης) Επί του Μέρους Α΄: Σημειώνεται ότι εκ των εκατό τριάντα επτά (137) σχολίων, εκατό είκοσι δύο (122) αφορούν γενικά σχόλια, εκ των οποίων δεν υιοθετήθηκε κανένα σχόλιο. Από τα εκατό είκοσι δύο (122) αφορούν γενικά σχόλια: Τα εκατό δύο (102) δεν αξιολογούνται καθώς κρίνονται ως ανεπίδεκτα εκτίμησης. Ένα (1) σχόλιο είναι επαναλαμβανόμενο. Δεκαοκτώ (18) σχόλια αφορούν ζητήματα τα οποία αντιμετωπίζονται ήδη από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία και δεν χρήζουν τροποποίησης με την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία. Ένα (1) σχόλιο δεν αξιολογείται ως πρόταση, καθώς εκφεύγει του σκοπού του εν λόγω νομοσχεδίου. Επί του άρθρου 1 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια.

		Ως προς το πρώτο σχόλιο, οι λόγοι άπτονται περιβαλλοντικών ζητημάτων τα οποία αντιμετωπίζονται από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία (ν. 4014/2011, Α' 209) στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου/δραστηριότητας. Επίσης, κατά το μέρος που τα σχόλια αφορούν στον επιδιωκόμενο σκοπό δεν είναι δεκτικά αξιολόγησης ελλείψει προβολής συγκεκριμένων λόγων. Ως προς το δεύτερο σχόλιο, προτείνονται προσθήκες, οι οποίες κρίνεται πως δεν είναι επί του παρόντος απαραίτητο να προστεθούν, καθώς υπηρετούνται με πλείστες διατάξεις στο πλαίσιο του σχεδίου νόμου. Επί του άρθρου 2 υποβλήθηκαν τρία (2) σχόλια, τα οποία δεν γίνονται αποδεκτά. Ως προς το πρώτο σχόλιο, τίθενται αντιρρήσεις ως προς τον χαρακτηρισμό του CO₂ ως προϊόντος και όχι ως απόβλητου καθώς και στην πρόβλεψη δυνατότητας αποθήκευσης CO₂ σε υφάλμυρους υπόγειους υδροφορείς και απορρίπτεται καθώς η διάταξη θεωρείται πλήρης και σύμφωνη με το ενωσιακό δίκαιο που διέπει την κατηγοριοποίηση και διαχείριση αποβλήτων. Ως προς το δεύτερο σχόλιο, υπογραμμίζεται η δυνατότητα γεωλογικής αποθήκευσης CO₂ σε υφάλμυρους υπόγειους υδροφορείς και τον καθορισμό του CO₂ ως προϊόντος και όχι ως αποβλήτου και δεν προκύπτει περαιτέρω τροποποίηση. Επί του άρθρου 3 υποβλήθηκαν τρία (2) σχόλια. Ως προς το πρώτο σχόλιο, προτείνονται τροποποιήσεις οι οποίες δεν κρίνονται αποδεκτές, καθώς η διάταξη θεωρείται πλήρης. Ως προς το δεύτερο σχόλιο, προτείνεται τροποποίηση του ορισμού, η οποία δεν
--	--	--

		γίνεται αποδεκτή, καθώς η προτεινόμενη διατύπωση αντίκειται του πνεύματος της υφιστάμενης εντός του σχεδίου νόμου διατύπωσης. Επί του άρθρου 4 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο το οποίο προτείνει ρητή πρόβλεψη συναρμοδιότητας της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. με την αρμόδια αρχή CCS και κρίνεται ως μη αποδεκτό, λόγω σαφούς διάκρισης των εγκρίσεων της εκάστοτε αρχής στο πλαίσιο του σχεδίου νόμου. Επί του άρθρου 5 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 6 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο κρίνεται μη αποδεκτό καθώς η διάταξη θεωρείται πως είναι πλήρης και αντιμετωπίζει κατά τρόπο συνεκτικό τη χρήση. Επί του άρθρου 7 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο κρίνεται μη αποδεκτό καθώς η διάταξη θεωρείται πως είναι πλήρης και αντιμετωπίζει κατά τρόπο συνεκτικό τη μεταφορά. Επί του άρθρου 8 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο κρίνεται μη αποδεκτό καθώς η διάταξη θεωρείται πλήρης και σύμφωνη με την Οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140) και σε κάθε περίπτωση η αρμόδια αρχή CCS εξετάζει την ύπαρξη τυχόν αντικρουόμενων χρήσεων. Επί του άρθρου 9 υποβλήθηκαν πέντε (5) σχόλια.
--	--	--

		Ως προς τα τρία πρώτα, υπογραμμίζεται ο μη ρητός αποκλεισμός των περιοχών natura από τη χωροθέτηση δυνητικών τόπων αποθήκευσης, γεγονός που άπτεται περιβαλλοντικών ζητημάτων, τα οποία αντιμετωπίζονται από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία (ν. 4014/2011) στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου/δραστηριότητας. Ως προς το τέταρτο, υπογραμμίζεται ο μη ρητός αποκλεισμός των περιοχών natura και η μη ύπαρξη απαγόρευσης χωροθέτησης σε απόσταση ασφαλείας από κατοικημένες και τουριστικές ακτές, ζήτημα που άπτεται περιβαλλοντικών ζητημάτων τα οποία αντιμετωπίζονται από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία (ν. 4014/2011) στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου/δραστηριότητας. Επίσης ως προς τη χωροθέτηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις προβλέψεις της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων υπό στοιχεία κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1225). Ως προς το πέμπτο, προτείνεται η απαλοιφή της πρόβλεψης της δυνατότητας της αρμόδιας αρχής σε αξιολόγηση και χωροθέτηση δυνητικών τόπων αποθήκευσης, η οποία δεν γίνεται αποδεκτή, καθώς η πρόβλεψη για πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής CCS στην αξιολόγηση και χωροθέτηση δυνητικών τόπων αποθήκευσης έγκειται στην περαιτέρω εξασφάλιση της βέλτιστης ανάπτυξης των μελλοντικών εν δυνάμει τόπων αποθήκευσης.
--	--	---

		Επί του άρθρου 10 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο κρίνεται μη αποδεκτό καθώς προβλέπεται η προϋπόθεση παρεμπόδισης των εργασιών εξερεύνησης για τον καθορισμό αντικρουόμενων χρήσεων μετά τη δέουσα εξέταση από την αρμόδια αρχή CCS. Επί του άρθρου 11 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 12 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια. Το πρώτο άπτεται ζητημάτων περιβαλλοντικής φύσης και χωροθέτησης για τα οποία εφαρμόζεται η υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Το δεύτερο κρίνεται μη αποδεκτό καθώς προβλέπεται η προϋπόθεση παρεμπόδισης των εργασιών εξερεύνησης για τον καθορισμό αντικρουόμενων χρήσεων μετά τη δέουσα εξέταση, από την αρμόδια αρχή CCS και παράλληλα δεν γίνεται αποδεκτή η πρόταση έκδοσης υπουργικής απόφασης που να ορίζει δυναμικότητα μεγαλύτερη της αιτηθείσας, κατά την αίτηση έκδοσης άδειας αποθήκευσης, χωρίς να προκύπτει ρητά από την τεχνική μελέτη και χωρίς να εξετάζει τη ζήτηση. Επί του άρθρου 13 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 14 η πρόταση τροπολογίας δεν γίνεται δεκτή, καθώς η διάταξη θεωρείται πλήρης. Επί του άρθρου 15 δεν υποβλήθηκαν σχόλια.
--	--	---

		Επί του άρθρου 16 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια. Ως προς το πρώτο, κρίνεται πως η διάταξη είναι πλήρης και σύμφωνη με την Οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006. Ως προς το δεύτερο, η προτεινόμενη προσθήκη αφορά σε ζήτημα που δύναται να προβλέπεται στις επιμέρους Συμβάσεις που θα συνάπτονται μεταξύ χρηστών και φορέα εκμετάλλευσης του εκάστοτε τόπου αποθήκευσης, το ελάχιστο περιεχόμενο των οποίων καθώς και οι λεπτομέρειες της κατανομής της χωρητικότητας θα ορίζονται εντός του Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας και συνεπώς δεν γίνεται αποδεκτό. Επί του άρθρου 17 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 18 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 19 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο δεν γίνεται αποδεκτό, καθώς η διάταξη είναι πλήρης. Επί του άρθρου 20 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 21 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 22 δεν υποβλήθηκαν σχόλια.
--	--	--

		Επί του άρθρου 23 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 24 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο δεν γίνεται αποδεκτό, καθώς δεδομένης της περιορισμένης χωρητικότητας ενός Τόπου Αποθήκευσης κρίνεται ότι το κριτήριο της πλέον οικονομικά αποδοτικής προσφοράς – μεταξύ άλλων κριτηρίων – αποτελεί αναπόφευκτο εργαλείο για την κατανομή της χωρητικότητας. Επιπλέον, το ύψος της χρηματικής εγγύησης καλής εκτέλεσης του τόπου αποθήκευσης θα ορίζεται εντός της άδειας αποθήκευσης κατ' αντιστοιχία των υποχρεώσεων που προκύπτουν βάσει της άδειας. Αναφορικά με το σχόλιο που κάνει λόγο για ανακτήσιμα λειτουργικά κόστη, η μεθοδολογία και οι λεπτομέρειες αυτών θα ορίζονται εντός του Κανονισμού Τιμολόγησης. Επί του άρθρου 25 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 26 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο δεν γίνεται αποδεκτό, καθώς το ύψος της χρηματοδοτικής συνεισφοράς θα καθορίζεται λίγο πριν από το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης και σύμφωνα με τα τεχνικά και οικονομικά δεδομένα που θα συνεκτιμηθούν τότε. Επί του άρθρου 27 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια. Ως προς το πρώτο, δεν άπτεται του ζητήματος της συγκεκριμένης πρόβλεψης αλλά σχετίζεται με ζητήματα ασφαλείας τα οποία ρυθμίζονται εκτενώς από διαφορετικές διατάξεις του σχεδίου νόμου. Ως προς το δεύτερο και τρίτο σχόλιο, δεν γίνεται αποδεκτή η πρόταση, καθώς δεδομένης της περιορισμένης χωρητικότητας ενός Τόπου Αποθήκευσης κρίνεται ότι το κριτήριο της πλέον οικονομικά αποδοτικής προσφοράς, μεταξύ άλλων κριτηρίων,
--	--	--

		αποτελεί αναπόφευκτο εργαλείο για την κατανομή της χωρητικότητας. Επί του άρθρου 28 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 29 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 30 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 31 υποβλήθηκαν έξι (6) σχόλια σχετικά με την ενημέρωση του κοινού, τα οποία δεν γίνονται αποδεκτά, καθώς η διάταξη είναι πλήρης και σύμφωνη με την Οδηγία 2009/31/ΕΚ. Επί του άρθρου 32 υποβλήθηκαν τρία (3) σχόλια, τα οποία απορρίπτονται καθώς θεωρείται πως οι διατάξεις είναι πλήρεις. Επί του άρθρου 33 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 34 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του άρθρου 35 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια. Ως προς το πρώτο, δεν άπτεται του ζητήματος της συγκεκριμένης πρόβλεψης αλλά σχετίζονται με ζητήματα ασφαλείας τα οποία ρυθμίζονται εκτενώς από διαφορετικές διατάξεις του σχεδίου νόμου. Ως προς το δεύτερο, οι διατάξεις είναι σύμφωνες με την Οδηγία 2009/31/ΕΚ και με το εθνικό δίκαιο. Ως προς το τρίτο και το τέταρτο, δεδομένης της σπανιότητας της δυναμικότητας της υποδομής, το κριτήριο της πλέον οικονομικά αποδοτικής προσφοράς θεωρείται τυπικό, εύλογο και αναπόφευκτο εργαλείο για την κατανομή της
--	--	--

		χωρητικότητας και συνεπώς τα σχόλια δεν γίνονται αποδεκτά. Επί του άρθρου 36 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια. Ως προς τα τρία πρώτα, απορρίπτονται γιατί οι διατάξεις είναι σύμφωνες με την Οδηγία 2009/31/ΕΚ και με το εθνικό δίκαιο. Ως προς το τέταρτο, απορρίπτεται καθώς οι λόγοι άπτονται περιβαλλοντικών ζητημάτων τα οποία αντιμετωπίζονται από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία (ν. 4014/2011) στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του κάθε έργου/δραστηριότητας. Επί του άρθρου 37 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια σχετικά με τις προβλέψεις κρατικών ενισχύσεων των χρηστών δικτύων και τόπων αποθήκευσης. Ως προς το πρώτο, οι διατάξεις είναι πλήρεις και αντιμετωπίζουν κατά τρόπο συνεκτικό το ζήτημα των κρατικών ενισχύσεων. Ως προς το δεύτερο, οι διατάξεις είναι σύμφωνες με το ενωσιακό δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων (άρθρα 107-108 ΣΛΕΕ). Ως προς το τρίτο και το τέταρτο, ο ακριβής σχεδιασμός του μηχανισμού στήριξης μέσω Συμβολαίων Διαφοράς Άνθρακα (CCfDs) ρυθμίζεται στο πλαίσιο δευτερογενούς κανονιστικής πράξης και δεν είναι αντικείμενο του σχεδίου νόμου. Επί του άρθρου 38 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεων των φορέων εκμετάλλευσης. Ως προς το πρώτο, οι διατάξεις είναι πλήρεις και αντιμετωπίζουν κατά τρόπο συνεκτικό το ζήτημα των κρατικών ενισχύσεων και ως προς το δεύτερο οι διατάξεις είναι σύμφωνες με το ενωσιακό δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων (άρθρα 107-108 ΣΛΕΕ). Επί του άρθρου 39 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο, το οποίο δεν γίνεται αποδεκτό
--	--	---

		καθώς οι διατάξεις είναι σύμφωνες με το ενωσιακό δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων (άρθρα 107-108 ΣΛΕΕ). Επί των άρθρων 40 έως και 43 δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί των παραρτημάτων από I έως και IV δεν υποβλήθηκαν σχόλια. Επί του παραρτήματος V, υποβλήθηκε μία (1) προτεινόμενη τροποποίηση, η οποία δεν γίνεται αποδεκτή ως συνέχεια της αιτιολόγησης μη αποδοχής των σχολίων επί των άρθρων 27 και 37. Επί του παραρτήματος V, υποβλήθηκε μία (1) προτεινόμενη τροποποίηση, η οποία δεν γίνεται αποδεκτή, κατ'αντιστοιχία της αιτιολόγησης των σχολίων επί του άρθρου 27, καθώς το νομοσχέδιο δεν είναι περιοριστικό, οπότε και προβλέπεται η δυνατότητα και όχι η υποχρέωση των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς CO₂ να παρέχουν βραχυχρόνιες συμβάσεις. Επί του μέρους Β (Κεφάλαιο Γ) δεν υιοθετήθηκαν συνολικά ογδόντα δύο (82) σχόλια ενώ επίσης τρία (3) σχόλια δεν σχετίζονταν άμεσα με τις διατάξεις του νομοσχεδίου. Συγκεκριμένα ως προς τα σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν: Ως προς το άρθρο 54 υποβλήθηκε ένα σχόλιο αναφορικά με το Τιμολόγιο Καθολικής Υπηρεσίας το οποίο δεν υιοθετήθηκε καθώς δεν συνάδει με το αντικείμενο της ρύθμισης. Ως προς το άρθρο 56, υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια αναφορικά με την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς, τα οποία δεν υιοθετήθηκαν καθώς αφορούσαν εξαιρέσεις από την εφαρμογή της διάταξης, επέκταση της διάταξης και σε άλλες τεχνολογίες, καθώς και παρατάσεις σε τιμές αναφοράς που δεν σχετίζονταν άμεσα με τη διάταξη.
--	--	---

		Ως προς το άρθρο 57 υποβλήθηκαν δύο (2) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν σχετικά με τα Ιδιωτικά Δίκτυα Μέσης τάσης, καθώς αφορούσαν παρέμβαση μεταξύ ιδιωτικών συμφωνιών και προτάσεις που δεν συνάδουν με το αντικείμενο της διάταξης. Ως προς το άρθρο 58, υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο σχετικά με τον ορισμό του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. το οποίο δεν υιοθετήθηκε καθώς αφορά θέματα που επιλύονται από το πλαίσιο ή θα καθοριστούν με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. Ως προς το άρθρο 59 υποβλήθηκαν εξήντα (60) σχόλια τα οποία δεν έγιναν αποδεκτά καθώς αφορούσαν είτε εξαιρέσεις από την εφαρμογή της επικείμενης διάταξης, είτε μη αναδρομική ισχύ της διάταξης, είτε απόσυρση της διάταξης. Ως προς το άρθρο 60 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο το οποίο δεν υιοθετήθηκε καθώς αφορούσε διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της διάταξης και για σταθμούς που δεν έχουν υποβάλει αίτημα για άδεια εγκατάστασης. Ως προς το άρθρο 61 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν καθώς αφορούσαν διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της διάταξης σε έργα που έχουν εξαντλήσει τη δυνατότητα παράτασης της Βεβαίωσης Παραγωγού καθώς και σε έργα που δεν έχουν υποβάλει αίτημα για άδεια εγκατάστασης. Ως προς το άρθρο 62 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν καθώς είτε δεν συνάδουν με το αντικείμενο της διάταξης, είτε αφορούσαν διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της διάταξης είτε μεγαλύτερη αύξηση του χρόνου παράτασης που δίνεται από τη διάταξη που δεν θεωρείται εύλογη. Ως προς το άρθρο 63 υποβλήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια τα οποία δεν υιοθετήθηκαν καθώς αφορούσαν είτε εξαίρεση από την εφαρμογή της διάταξης, είτε διεύρυνση του χρόνου
--	--	--

		παράτασης που δίνεται από τη διάταξη που δεν θεωρείται εύλογη. Ως προς το άρθρο 64 υποβλήθηκε ένα (1) σχόλιο που δεν έγινε αποδεκτό καθώς δεν σχετίζεται με το αντικείμενο της διάταξης αλλά με παράταση των τιμών αποζημίωσης σταθμών Σ.Η.Θ.Υ.Α. Επί του άρθρου 68 διατυπώθηκαν σαράντα (40) σχόλια. Υιοθετήθηκαν πλήρως τέσσερα (4) σχόλια, εκ των οποίων προέκυψαν τροποποιήσεις στα λεκτικά των άρθρων. Επίσης, δύο (2) σχόλια επικροτούν τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και ως εκ τούτου δεν απαιτείται τροποποίηση των αξιολογούμενων ρυθμίσεων για την ενσωμάτωση αυτών. Είκοσι (22) σχόλια αφορούν σε προτάσεις ρύθμισης ζητημάτων που ρυθμίζονται ήδη από τις αξιολογούμενες ρυθμίσεις. Για την καλύτερη κατανόηση των ενδιαφερομένων θα εκδοθούν σχετικά διευκρινιστικά έγγραφα ή εγκύκλιες οδηγίες. Δεν υιοθετήθηκαν οκτώ (8) σχόλια, καθώς αφορούν σε ζητήματα που δεν άπτονται της αξιολογούμενης ρύθμισης. Δεν υιοθετήθηκαν τέσσερα (4) σχόλια, τα οποία αφορούν σε ζητήματα, των οποίων η ενσωμάτωση εξετάζεται σε επόμενη νομοθετική πρωτοβουλία. Επί του άρθρου 69 δεν διατυπώθηκε κανένα σχόλιο.
--	--	---

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
	Παρ. 1 άρθρου 5, 17, 20, 21, 24 και 106.	
25.	Ενωσιακό δίκαιο	
?	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	
?	Κανονισμός	- Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, (ΕΕ) 2017/1938, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2022/869 και της απόφασης (ΕΕ) 2017/684 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 (σειρά L).
?	Οδηγία	- Οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140). - Οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ (σειρά L).
?	Απόφαση	
26.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
?	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	

2

Διεθνείς συμβάσεις

Ζ. Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων

29.	Τροποποίηση – αντικατάσταση – συμπλήρωση διατάξεων	
	Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης	Υφιστάμενες διατάξεις
	Άρθρο 41 Τελική διάταξη - Διεύρυνση σκοπού και χρηματοδότηση Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων - Τροποποίηση ' παρ. 1 άρθρου 146 ν. 4001/2011 Στην παρ. 1 του άρθρου 146 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί του σκοπού της Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. ιθα', αα) οι λέξεις «χορήγηση αδειών εξερεύνησης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και η» διαγράφονται, αβ) οι λέξεις «σύμφωνα με την υπό στοιχεία 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2516) και την κείμενη νομοθεσία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «καθώς και της έκδοσης συναφών κανονιστικών πράξεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η μελέτη και αξιολόγηση δυνητικών περιοχών επιλογής τόπων γεωλογικής αποθήκευσης CO₂, η χορήγηση αδειών εξερεύνησης και η εισήγηση για χορήγηση αδειών αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, η προώθηση έργων και η ανάπτυξη υποδομών που αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση της δέσμευσης, της χρήσης, της μεταφοράς και της αποθήκευσης CO₂, και η πιστοποίηση της δέσμευσης και μεταφοράς CO₂, με σκοπό την αποθήκευσή του σε γεωλογικούς σχηματισμούς», β) το δεύτερο εδάφιο της περ. ιθβ' καταργείται, γ) στην περ. ιθγ', μετά τις λέξεις «και ενώσεων» προστίθενται οι λέξεις «και κάθε άλλου συναφούς θέματος», και οι περ. ιθα', ιθβ' και ιθγ' διαμορφώνονται ως εξής:	Η παρ. 1 του άρθρου 146 του ν.4001/2011, έχει ως εξής: «1. Σκοπός της Εταιρείας είναι: α. Η διαχείριση για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου των αποκλειστικών δικαιωμάτων του στην αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων στις χερσαίες, υπολίμνιες και υποθαλάσσιες περιοχές, στις οποίες η Ελληνική Δημοκρατία ασκεί κυριαρχία ή κυριαρχικά δικαιώματα. β. Η διαχείριση, ο έλεγχος και η παρακολούθηση όλων των σχετικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί στο παρελθόν από το Δημόσιο ή για λογαριασμό αυτού με τρίτους. γ. Η διερεύνηση και αξιολόγηση του δυναμικού της χώρας σε υδρογονάνθρακες, καθώς και ο προγραμματισμός της ανάθεσης και η επίβλεψη εργασιών διερεύνησης και αξιολόγησης του δυναμικού αυτής. δ. Η συγκέντρωση, αποθήκευση, επεξεργασία, αποτίμηση και διαχείριση των στοιχείων και δεδομένων που αποκτήθηκαν ή αποκτώνται κατά τη διάρκεια ερευνών για την αποτίμηση του δυναμικού της χώρας σε υδρογονάνθρακες, καθώς και των στοιχείων και δεδομένων που προκύπτουν από την ανάπτυξη και εκμετάλλευση κοιτασμάτων και η δημιουργία σχετικού πληροφοριακού συστήματος. ε. Η αιτιολογημένη εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας των προτεινόμενων περιοχών προς παραχώρηση δικαιωμάτων αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.

«ιθα. Η εν γένει διαχείριση των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου σχετικά με την εκμετάλλευση γεωλογικών σχηματισμών για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) και άλλων αερίων ή υγρών στοιχείων και ενώσεων, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης και της παρακολούθησης της εκτέλεσης των σχετικών συμβάσεων, καθώς και της έκδοσης συναφών κανονιστικών πράξεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η μελέτη και αξιολόγηση δυνητικών περιοχών επιλογής τόπων γεωλογικής αποθήκευσης CO₂, η χορήγηση αδειών εξερεύνησης και η εισήγηση για χορήγηση αδειών αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, η προώθηση έργων και η ανάπτυξη υποδομών που αποσκοπούν στη βελτιστοποίηση της δέσμευσης, της χρήσης, της μεταφοράς και της αποθήκευσης CO₂, και η πιστοποίηση της δέσμευσης και μεταφοράς CO₂, με σκοπό την αποθήκευσή του σε γεωλογικούς σχηματισμούς.

ιθβ. Η παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας των έργων των περ. ιζ' και ιθα'.

ιθγ. Η εισήγηση προς τους αρμόδιους Υπουργούς, για την έκδοση των εκάστοτε προβλεπόμενων στην κείμενη νομοθεσία κανονιστικών πράξεων για τον καθορισμό της διαδικασίας και των προϋποθέσεων χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης γεωλογικών σχηματισμών για την αποθήκευση αερίων και υγρών στοιχείων και ενώσεων και κάθε άλλου συναφούς θέματος.».

στ. Η χορήγηση των αδειών αναζήτησης υδρογονανθράκων σύμφωνα με τις παρ. 5 έως και 9 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995.

ζ. Η προετοιμασία και διεξαγωγή των σχετικών διαγωνισμών για τη σύναψη συμβάσεων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και η προβολή τους στη διεθνή σχετική αγορά.

η. Η αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής στους εν λόγω διαγωνισμούς σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

θ. Η διαπραγμάτευση των όρων των συμβάσεων για την παραχώρηση δικαιωμάτων, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, καθώς και η υπογραφή και υποβολή για έγκριση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας των σχετικών συμβάσεων σύμφωνα με την παρ. 39 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995.

ι. Η συνεχής και συστηματική παρακολούθηση και έλεγχος της ορθής εκτέλεσης των όρων των παραπάνω συμβάσεων, καθώς και η υποβολή κάθε έτος στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας έκθεσης σε σχέση με την πρόοδο των εργασιών και την τήρηση των όρων της σύμβασης από τον ανάδοχο.

ια. Η κατάρτιση Κανονισμών Ασφαλείας και Υγιεινής, καθώς και προστασίας του περιβάλλοντος για τις εργασίες της περ. α', οι οποίες εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού.

ιβ. Η εκπόνηση οικονομοτεχνικών αποτιμήσεων των προς παραχώρηση περιοχών και η ανάλυση των σχετικών επιχειρηματικών κινδύνων, καθώς και οικονομοτεχνικών μελετών ανάπτυξης κοιτασμάτων με στόχο την μεγιστοποίηση του δημόσιου οφέλους από τις εργασίες των επενδυτών.

ιγ. Η υποβολή στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ανά τριετία επιχειρησιακού σχεδίου (business plan) προγραμματισμού και υλοποίησης των στόχων της.

ιδ. Η συνεχής παρακολούθηση και ανάλυση της διεθνούς ενεργειακής αγοράς, ιδιαιτέρως σε θέματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και η γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων τους στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

	ιε. Εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για διάθεση σε τρίτους με αντάλλαγμα στοιχείων και δεδομένων της περ. δ' του άρθρου 146. ιστ. Εισήγηση προς τους Υπουργούς Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Προστασίας του Πολίτη/Ελληνική Ακτοφυλακή για παραχώρηση χρήσης υφιστάμενων λιμενικών εγκαταστάσεων που θα διευκολύνουν τον ελλιμενισμό πλοίων ή άλλων πλωτών μέσων που θα εξυπηρετούν τις υποθαλάσσιες έρευνες. ιζ. Εισήγηση προς τους Υπουργούς Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τον καθορισμό της διαδικασίας και των προϋποθέσεων χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης υπόγειων φυσικών χώρων για την αποθήκευση φυσικού αερίου. Η διαχείριση για λογαριασμό του ελληνικού δημοσίου της ως άνω διαδικασίας και η παρακολούθηση των σχετικών συμβάσεων. ιη. Η συμμετοχή σε υφιστάμενα διεθνή έργα και σε έργα που πρόκειται να αναπτυχθούν στο πλαίσιο άμεσης ή έμμεσης συμμετοχής της σε εταιρείες που έχουν ως σκοπό την ανάπτυξη, την κατασκευή, την εκμετάλλευση ή τη διαχείριση έργων υποδομών διασύνδεσης με γειτονικές χώρες. ιθ. Η απόκτηση, ανάπτυξη, διαχείριση, εκμετάλλευση και κατασκευή έργων υποδομής που σχετίζονται με διασυνοριακά έργα φυσικού αερίου ή/και άλλων μορφών ενέργειας, πλην αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων, με γειτονικές ή άλλες χώρες, κατά τα προβλεπόμενα στην κείμενη νομοθεσία και στο ρυθμιστικό πλαίσιο. ιθα. Η χορήγηση αδειών εξερεύνησης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και η εν γένει διαχείριση των δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου σχετικά με την εκμετάλλευση γεωλογικών σχηματισμών για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα και άλλων αερίων ή υγρών στοιχείων και ενώσεων, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης και της παρακολούθησης της εκτέλεσης των σχετικών συμβάσεων, σύμφωνα με την υπό στοιχεία 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινή απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών
--	---

	Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2516) και την κείμενη νομοθεσία. ιβ. Η παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας των έργων των περ. ιζ' και ιθα'. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών καθορίζονται οι αρμοδιότητες και η λειτουργία της ΕΔΕΥ Α.Ε. για την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης και οι ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις για την παρακολούθηση. ιγ. Η εισήγηση προς τους αρμόδιους Υπουργούς για την έκδοση των εκάστοτε προβλεπόμενων στην κείμενη νομοθεσία κανονιστικών πράξεων για τον καθορισμό της διαδικασίας και των προϋποθέσεων χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης γεωλογικών σχηματισμών για την αποθήκευση αερίων και υγρών στοιχείων και ενώσεων. ιδ. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων του Φορέα Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ). ιε. Η εκπόνηση τεχνικής μελέτης και στη βάση αυτής, σχεδίου Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ. ιστ. Η εκπόνηση τεχνικών μελετών για τον προσδιορισμό και την οριοθέτηση των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ. ιζ. Η έκδοση Αδειών Έρευνας ΥΑΠ. ιθ. Η συγκέντρωση, αποθήκευση και επεξεργασία και η συνολική διαχείριση στοιχείων και δεδομένων για την αποτίμηση του υπεράκτιου αιολικού δυναμικού. κ. Τυχόν άλλη συναφής, με τα ανωτέρω, δραστηριότητα.»
Άρθρο 46 Ορισμοί για την αγορά υδρογόνου – Τροποποίηση παρ. 2, προσθήκη παρ. 4Α στο άρθρο 2 του ν. 4001/2011 (άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788) 1. Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η περ. κθ) αντικαθίσταται, β) προστίθεται περ. λ), και οι περ. κθ) και λ) διαμορφώνονται ως εξής: «κθ) Ανανεώσιμα αέρια: βιοαέρια όπως ορίζονται στην περ. 32ε) του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (Α' 129), συμπεριλαμβανομένου του βιοαερίου που έχει αναβαθμιστεί σε βιομεθάνιο, καθώς και αέρια	Η περ. κθ) της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), έχει ως εξής: «κθ) Ανανεώσιμα Αέρια: αέρια που παράγονται από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, όπως ορίζονται στην περ. 32λστ) του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (Α' 129).»

ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης της περ. 32λδ) του άρθρου 2 του ν. 3468/2006. λ) Αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών: το τμήμα των αέριων καυσίμων που περιέχονται σε καύσιμα ανακυκλωμένου άνθρακα, όπως ορίζονται στην περ. 32λγ) του άρθρου 2 του ν. 3468/2006, το υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως ορίζεται στην περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 5215/2025 (Α' 116) και τα συνθετικά αέρια καύσιμα των οποίων το ενεργειακό περιεχόμενο προέρχεται από υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, τα οποία πληρούν το ελάχιστο όριο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου εβδομήντα τοις εκατό (70%), σε σύγκριση με το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο για ανανεώσιμα καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης που ορίζεται στη μεθοδολογία που έχει εγκριθεί σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 29α της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (L 328).». 2. Στο άρθρο 2 προστίθεται παρ. 4Α ως εξής: «4Α. Ορισμοί που αναφέρονται ιδίως στο Υδρογόνο: Για την εφαρμογή του παρόντος, ισχύουν επιπλέον οι ορισμοί του άρθρου 25 του ν. 5215/2025 (Α' 116) και του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου (σειρά L). Όπου στον παρόντα αναφέρεται ο όρος «ανανεώσιμα αέρια» νοείται ο όρος «ανανεώσιμα και χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών αέρια», όπως αυτά ορίζονται στις περ. κθ) και λ) της παρ. 2.».	
Άρθρο 54 Τιμολόγιο Καθολικής Υπηρεσίας – Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 58 του ν. 4001/2011 Στο άρθρο 58 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί προμηθευτή καθολικής υπηρεσίας ηλεκτρικής ενέργειας, προστίθεται παρ. 8 ως εξής: «8. Για τον προσδιορισμό των χρεώσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας των προμηθευτών καθολικής υπηρεσίας, που έχουν επιλεγεί σύμφωνα με την παρ. 5, λαμβάνονται υπόψη τα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας κυμαινόμενης τιμής, με πράσινη επισήμανση και τα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας κυμαινόμενης τιμής με κίτρινη επισήμανση και ανακοίνωση της τιμής εκ των προτέρων, των ανωτέρω προμηθευτών, ανά κατηγορία πελατών, όπως αυτά δημοσιεύονται μηνιαία στην ιστοσελίδα της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) και προκρίνεται από την Αρχή το τιμολόγιο με την	Το άρθρο 58 του ν. 4001/2011 (Α' 179) έχει ως εξής: «Άρθρο 58 Προμηθευτής Καθολικής Υπηρεσίας ηλεκτρικής ενέργειας 1. Ο Προμηθευτής Καθολικής Υπηρεσίας (Π.Κ.Υ.) ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούται να προμηθεύει Οικιακούς Πελάτες και μικρές επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ισχύ παροχής μέχρι και είκοσι πέντε κιλοβολταμπέρ (25 kVA), οι οποίοι είτε έχουν αδρανήσει σχετικά με το δικαίωμα ελεύθερης επιλογής Προμηθευτή είτε αδυνατούν να βρουν Προμηθευτή στην απελευθερωμένη αγορά με τους υφιστάμενους εμπορικούς όρους. Η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στο καθεστώς Καθολικής Υπηρεσίας (Κ.Υ.) διενεργείται επ' αόριστόν, αν ο πελάτης

ανώτερη τιμή χρέωσης προμήθειας, εκπεφρασμένη σε ευρώ ανά κιλοβατώρα («€/kWh»), το οποίο εφεξής καλείται «Τιμολόγιο Αναφοράς». Εάν το προκρινόμενο τιμολόγιο έχει απόκλιση μεγαλύτερη από είκοσι τοις εκατό (20%), από τον μέσο όρο των ακριβότερων επόμενων σε σειρά τεσσάρων (4) τιμολογίων, ανά προμηθευτή καθολικής υπηρεσίας και ανά κατηγορία πελατών, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ορίζει ως Τιμολόγιο Αναφοράς το δεύτερο πιο ακριβό από τα τιμολόγια του πρώτου εδαφίου. Αν στο Τιμολόγιο Αναφοράς, περιλαμβάνονται επιπλέον, είτε πάγιες, είτε χρεώσεις νυχτερινής κατανάλωσης, τότε οι χρεώσεις αυτές μεταφέρονται και στο τιμολόγιο προμήθειας καθολικής υπηρεσίας, ενώ δεν μεταφέρονται τυχόν εκπτώσεις που παρέχονται από τον προμηθευτή. Οι εφαρμοζόμενες χρεώσεις προμήθειας καθολικής υπηρεσίας υπολογίζονται με βάση το Τιμολόγιο Αναφοράς, προσαυξημένο κατά πέντε τοις εκατό (5%), ανά κατηγορία πελατών. Η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. προβαίνει στην ανακοίνωση του προκρινόμενου Τιμολογίου Αναφοράς, ανά κατηγορία πελατών, στην ιστοσελίδα της έως την πέμπτη εργάσιμη ημέρα του μήνα κατανάλωσης.».	που έχει περιέλθει στο καθεστώς Κ.Υ. εξοφλεί προσηκόντως τους λογαριασμούς που εκδίδονται από τον εκάστοτε Π.Κ.Υ.. Σε περίπτωση μη προσήκουσας εξόφλησης των λογαριασμών από τον πελάτη στον Π.Κ.Υ., το μέγιστο χρονικό διάστημα παραμονής στο καθεστώς Κ.Υ. περιορίζεται στους τέσσερις (4) μήνες, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις ειδικότερες προϋποθέσεις της παρ. 1Α. Από το ως άνω χρονικό διάστημα εξαιρούνται οι ειδικές κατηγορίες ευάλωτων πελατών του άρθρου 52, όπως αυτοί εντάσσονται στο Μητρώο Ευάλωτων Πελατών σύμφωνα με την υπό στοιχείο Δ5-ΗΛ/Β/Φ.1.21/οικ. 12112/20.6.2013 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 1521). Εάν διαγραφούν από το Μητρώο Ευάλωτων Πελατών, οι εκάστοτε προθεσμίες του παρόντος εκκινούν από την ημερομηνία διαγραφής τους. Σε κάθε περίπτωση, ο πελάτης δικαιούται οποτεδήποτε να καταρτίσει Σύμβαση Προμήθειας με Προμηθευτή της επιλογής του. Ο νέος Προμηθευτής οφείλει να κοινοποιήσει στον Π.Κ.Υ. τη Δήλωση Εκπροσώπησης Μετρητή Φορτίου του εν λόγω Πελάτη. Η λήξη της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας από τον Π.Κ.Υ. λαμβάνει χώρα με την ενεργοποίηση της Δήλωσης Εκπροσώπησης, όπως η ημέρα αυτή καθορίζεται από τον αρμόδιο Διαχειριστή και γνωστοποιείται στον Π.Κ.Υ., στον νέο Προμηθευτή και στον Πελάτη, σύμφωνα με τους Κώδικες Διαχείρισης των άρθρων 128 και 130, καθώς και τα εγχειρίδια εφαρμογής τους. 1Α . Έναν (1) μήνα πριν από τη συμπλήρωση του μέγιστου χρονικού διαστήματος παραμονής σε καθεστώς Π.Κ.Υ. της παρ. 1, ο Προμηθευτής Καθολικής Υπηρεσίας ενημερώνει τον πελάτη ότι επίκειται υποβολή Δήλωσης Παύσης Εκπροσώπησης του πελάτη και απενεργοποίησης Μετρητή Φορτίου σε συγκεκριμένη ημερομηνία, λόγω της ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών και συνακόλουθης λήξης του μέγιστου χρόνου παραμονής σε καθεστώς καθολικής υπηρεσίας και τον καλεί να εξοφλήσει ή να διακανονίσει την οφειλή του και να προβεί, εφόσον επιθυμεί την αδιάλειπτη
---	---

	ηλεκτροδότησή του, σε σύναψη σύμβασης με Προμηθευτή της επιλογής του. Μετά την πάροδο της τετράμηνης διάρκειας της παρ. 1, για πελάτες που δεν πληρούν τα κριτήρια παραμονής σε καθεστώς Καθολικής Υπηρεσίας, ο Π.Κ.Υ. υποβάλλει την ανωτέρω Δήλωση Παύσης Εκπροσώπησης απενεργοποίησης Μετρητή στον Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ο Διαχειριστής, εφόσον δεν του έχει υποβληθεί από έτερο Προμηθευτή Δήλωση Εκπροσώπησης ή εφόσον δεν του έχει γνωστοποιηθεί η έκδοση από αρμόδια αρχή ή δικαστήριο προσωρινής διαταγής ή απόφασης αναστολής εκτέλεσης της Παύσης Εκπροσώπησης απενεργοποίησης του μετρητή, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 39 του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας (Β' 832/2013), αναλαμβάνει αμελλητί όλες τις αναγκαίες ενέργειες, ώστε εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 8 του Εγχειριδίου Εκπροσώπησης Μετρητών και Περιοδικής Εκκαθάρισης (Β' 4737/2020) από την υποβολή της ανωτέρω Δήλωσης Παύσης Εκπροσώπησης απενεργοποίησης Μετρητή, να ολοκληρωθεί η απενεργοποίηση του μετρητή από ασφαλές σημείο του Δικτύου, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 6 του Εγχειριδίου Εκπροσώπησης Μετρητών και Περιοδικής Εκκαθάρισης. 2. Η Προμήθεια Καθολικής Υπηρεσίας στους Πελάτες της παραγράφου 1 γίνεται σε τιμές εύλογες, διαφανείς, εύκολα και άμεσα συγκρίσιμες με τιμές άλλων Προμηθευτών και που δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ κατηγοριών πελατών. Οι χρεώσεις πρέπει να είναι διακριτές ανά δραστηριότητα και οι χρεώσεις που αντιστοιχούν στις ανταγωνιστικές δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να αντανakλούν το κόστος με δυνατότητα αναπροσαρμογής λόγω μεταβολών στο υποκείμενο κόστος. 3. Οι Προμηθευτές οφείλουν να ενημερώνουν τους Πελάτες τους που έχουν πρόσβαση σε καθολική υπηρεσία σχετικά με τα δικαιώματά τους όσον αφορά την καθολική υπηρεσία. Ο Προμηθευτής Καθολικής Υπηρεσίας οφείλει ιδιαίτερα να
--	--

	υπενθυμίζει στους Πελάτες και τη δυνατότητα αλλαγής Προμηθευτή. 4. Η επιλογή του Προμηθευτή ή των Προμηθευτών που θα παρέχουν την Καθολική Υπηρεσία γίνεται με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τη Ρ.Α.Ε. έως την 31.07.2012, για την πρώτη εφαρμογή. Με απόφαση της Ρ.Α.Ε. καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι, τα κριτήρια και κάθε σχετική λεπτομέρεια. 5. Σε περίπτωση που η ανταγωνιστική διαδικασία αποβεί άγονη, ως πάροχοι της Καθολικής Υπηρεσίας ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας οι πέντε (5) Προμηθευτές με το μεγαλύτερο συνολικό μερίδιο της αγοράς στο διασυνδεδεμένο σύστημα, βάσει των δηλώσεων φορτίου που έχουν υποβάλει οι Προμηθευτές Ηλεκτρικής Ενέργειας στην Ελληνικό Χρηματιστήριο Α.Ε. κατά τον προηγούμενο μήνα της έκδοσης της σχετικής απόφασης. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι όροι, προϋποθέσεις και κριτήρια, η διαδικασία επιλογής των παρόχων της ανωτέρω υπηρεσίας, ο τρόπος επιμερισμού των πελατών σε καθεστώς Καθολικής Υπηρεσίας μεταξύ των Προμηθευτών κατ' αναλογία του αριθμού των μετρητών που εκπροσωπεί έκαστος εκ των Προμηθευτών, ο χρόνος έναρξης της παροχής της υπηρεσίας, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια. 6. Ο Προμηθευτής ή οι Προμηθευτές, που θα επιλεγούν σύμφωνα με τις παραγράφους 4 ή 5, παρέχουν τις υπηρεσίες Καθολικής Υπηρεσίας για περίοδο δύο (2) ετών είτε από την κατακύρωση είτε από την ανάληψη της υποχρέωσης παροχής της υπηρεσίας, βάσει της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5. 7. Η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου δεν θίγει την ισχύ των ήδη εκδοθεισών, από την πρώτη εφαρμογή της διάταξης, αποφάσεων της Ρ.Α.Ε. που αφορούν την ανάθεση υπηρεσιών Καθολικής Υπηρεσίας.».
Άρθρο 56 Προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Ανανεώσιμων	Το άρθρο 11Γ του ν. 4685/2020 (Α'92), έχει ως εξής: «Άρθρο 11Γ

Πηγών Ενέργειας – Τροποποίηση άρθρου 11Γ ν. 4685/2020

Στο άρθρο 11Γ του ν. 4685/2020 (Α'92), περί προσθήκης μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1, αα) οι λέξεις «και έως την 31η Οκτωβρίου 2024, είτε νέοι» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είτε νέοι φωτοβολταϊκοί», αβ) οι λέξεις «έως την 31η Οκτωβρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία κατά την 1η Δεκεμβρίου 2025, είτε νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που θα λάβουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης», αγ) μετά τις λέξεις «κατόπιν υποβολής» διαγράφονται οι λέξεις «μέχρι την 30ή Απριλίου 2025», β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, μετά τις λέξεις «των σταθμών» οι λέξεις «Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.)» διαγράφονται, γ) στην παρ. 3, οι λέξεις «μονάδες Α.Π.Ε.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «φωτοβολταϊκές μονάδες», δ) στην παρ. 4, δα) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, δβ) το δεύτερο εδάφιο καταργείται, δγ) προστίθενται νέα εδάφια, τρίτο και τέταρτο, ε) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5, εα) οι λέξεις «και σταθμών Α.Π.Ε.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, φωτοβολταϊκών σταθμών για αυτοκατανάλωση και φωτοβολταϊκών σταθμών», εβ) μετά τις λέξεις «ισχύος των σταθμών», όπου αυτές αναφέρονται, διαγράφονται οι λέξεις «Α.Π.Ε.», στ) προστίθενται παρ. 5α, 5β και 5γ, ζ) στην παρ. 6, ζα) η λέξη «αυξάνεται» αντικαθίσταται από τη λέξη «ορίζεται», ζβ) οι λέξεις «της παρ. 4» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των παρ. 4 και 5», ζγ) οι λέξεις «τροποποιείται η» αντικαθίστανται από τη λέξη «ορίζεται», ζδ) οι λέξεις «της παρ. 1» διαγράφονται, και το άρθρο 11Γ διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 11Γ

Προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

1. Φωτοβολταϊκοί σταθμοί που είτε έχουν τεθεί σε λειτουργία μετά την 4η Ιουλίου 2019, είτε νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που έχουν λάβει Οριστική Προσφορά Σύνδεσης και δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία κατά την 1η Δεκεμβρίου 2025, είτε νέοι φωτοβολταϊκοί σταθμοί που θα λάβουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης, και οι οποίοι συνάπτουν Σύμβαση Πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Σταθερής Τιμής, δύνανται να μετατραπούν, εφόσον αυτό είναι τεχνικά δυνατόν, σε σταθμούς της παρ. 11Α του άρθρου 10, κατόπιν υποβολής αιτήματος προς τον Φορέα Αδειοδότησης Ανανεώσιμων Πηγών

Προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

1. Φωτοβολταϊκοί σταθμοί που είτε έχουν τεθεί σε λειτουργία μετά την 4η Ιουλίου 2019 και έως την 31η Οκτωβρίου 2024, είτε νέοι σταθμοί που έχουν λάβει Οριστική Προσφορά Σύνδεσης έως την 31η Οκτωβρίου 2024, και οι οποίοι συνάπτουν Σύμβαση Πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Σταθερής Τιμής, δύνανται να μετατραπούν, εφόσον αυτό είναι τεχνικά δυνατόν, σε σταθμούς της παρ. 11Α του άρθρου 10, κατόπιν υποβολής μέχρι την 30ή Απριλίου 2025, αιτήματος προς τον Φορέα Αδειοδότησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης, ή τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά περίπτωση. Στην περίπτωση αυτή η ωφέλιμη χωρητικότητα των συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, που θα εγκατασταθούν κατά τα ανωτέρω, είναι τουλάχιστον ίση με μία (1) ώρα στην εγκατεστημένη ισχύ του αντίστοιχου φωτοβολταϊκού σταθμού.

2. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρ. 1 αποζημιώνονται με βάση την ωριαία τιμή της αγοράς της επόμενης ημέρας και τις τιμές των υπόλοιπων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τη συμμετοχή τους σε αυτές, για την ενέργεια που εγχέουν στο δίκτυο και η οποία προέρχεται από τις μονάδες αποθήκευσης του φωτοβολταϊκού σταθμού. Η αποζημίωση των σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) του παρόντος για την ενέργεια που προέρχεται από τις μονάδες αποθήκευσης προσδιορίζεται από μετρήσεις διακριτού πιστοποιημένου μετρητή που συνδέεται στην έξοδο των μονάδων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.

3. Για τους σταθμούς του παρόντος οι Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης και οι Συμβάσεις Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας παραμένουν σε ισχύ και διέπουν την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που εγχέεται από τις μονάδες Α.Π.Ε. του σταθμού.

4. Για την περίπτωση των έργων της παρ. 1, των φωτοβολταϊκών σταθμών του δεύτερου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου

Ενέργειας και Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης, ή τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά περίπτωση. Στην περίπτωση αυτή η ωφέλιμη χωρητικότητα των συστημάτων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, που θα εγκατασταθούν κατά τα ανωτέρω, είναι τουλάχιστον ίση με μία (1) ώρα στην εγκατεστημένη ισχύ του αντίστοιχου φωτοβολταϊκού σταθμού. 2. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρ. 1 αποζημιώνονται με βάση την ωριαία τιμή της αγοράς της επόμενης ημέρας και τις τιμές των υπόλοιπων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τη συμμετοχή τους σε αυτές, για την ενέργεια που εγχέουν στο δίκτυο και η οποία προέρχεται από τις μονάδες αποθήκευσης του φωτοβολταϊκού σταθμού. Η αποζημίωση των σταθμών του παρόντος για την ενέργεια που προέρχεται από τις μονάδες αποθήκευσης προσδιορίζεται από μετρήσεις διακριτού πιστοποιημένου μετρητή που συνδέεται στην έξοδο των μονάδων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας. 3. Για τους σταθμούς του παρόντος οι Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης και οι Συμβάσεις Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας παραμένουν σε ισχύ και διέπουν την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που εγχέεται από τις φωτοβολταϊκές μονάδες του σταθμού. 4. Για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της παρ. 1, τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς αυτοκατανάλωσης, καθώς και τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συμμετέχουν απευθείας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση, σε περίπτωση υποβολής αιτήματος για την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης, σύμφωνα με το παρόν, οι Βεβαιώσεις Παραγωγού, η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης με την επιφύλαξη της περ. ζ) της παρ. 19 του άρθρου 5 του ν. 4951/2022 (Α' 129), οι αποφάσεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς και κάθε άλλη άδεια ή έγκριση τροποποιούνται κατά προτεραιότητα με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου. Οι τροποποιήσεις των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρούσας παραγράφου για την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης διενεργούνται από τον αρμόδιο Διαχειριστή παράλληλα με την εξέταση των έργων ΑΠΕ που εμπίπτουν στους Πίνακες 2Α και 2Β του άρθρου 6 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/88889/2592/14.8.2024 κοινής απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4918), περί καθορισμού συνολικής εγκατεστημένης ισχύος σταθμών Α.Π.Ε. της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, αναλογίας παραγωγής ανά τεχνολογία σταθμού Α.Π.Ε. περιορισμών έγχυσης που θα εφαρμοστούν σε ειδικές περιπτώσεις και σειράς προτεραιότητας εξέτασης αιτημάτων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης έργων Α.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, και των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που επιλέγονται βάσει των ανταγωνιστικών διαδικασιών της Ρ.Α.Α.Ε.Υ..	14 του ν. 3468/2006 (Α' 129), καθώς και σταθμών Α.Π.Ε. που συμμετέχουν απευθείας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση, οι Βεβαιώσεις Παραγωγού, η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης, οι αποφάσεις περιβαλλοντικής αδειοδότησης, καθώς και κάθε άλλη άδεια ή έγκριση τροποποιούνται αντιστοίχως, κατ' απόλυτη προτεραιότητα από την υποβολή σχετικού αιτήματος από τους κατόχους των αδειών αυτών. Η τροποποίηση των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης στην περίπτωση των έργων της παρ. 1 πραγματοποιείται μέχρι κάλυψης συνολικού ορίου εγκατεστημένης ισχύος φωτοβολταϊκών σταθμών εξακοσίων μεγαβάτ (600 MW), επιμεριζόμενων σε τριακόσια μεγαβάτ (300 MW) για τους σταθμούς Α.Π.Ε. που συνδέονται στο Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) και τριακόσια μεγαβάτ (300 MW) για τους σταθμούς Α.Π.Ε. που συνδέονται στο Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Μ.Η.Ε.). Οι τροποποιήσεις των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρούσας παραγράφου για την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης διενεργούνται από τον αρμόδιο Διαχειριστή παράλληλα με την εξέταση των έργων ΑΠΕ που εμπίπτουν στους Πίνακες 2Α και 2Β του άρθρου 6 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/88889/2592/14.8.2024 κοινής απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4918), περί καθορισμού συνολικής εγκατεστημένης ισχύος σταθμών Α.Π.Ε. της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, αναλογίας παραγωγής ανά τεχνολογία σταθμού Α.Π.Ε. περιορισμών έγχυσης που θα εφαρμοστούν σε ειδικές περιπτώσεις και σειράς προτεραιότητας εξέτασης αιτημάτων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης έργων Α.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, και των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που επιλέγονται βάσει των ανταγωνιστικών διαδικασιών της Ρ.Α.Α.Ε.Υ..
--	--

συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, αναλογίας παραγωγής ανά τεχνολογία σταθμού Α.Π.Ε. περιορισμών έγχυσης που θα εφαρμοστούν σε ειδικές περιπτώσεις και σειράς προτεραιότητας εξέτασης αιτημάτων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης έργων Α.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, και των σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που επιλέγονται βάσει των ανταγωνιστικών διαδικασιών της Ρ.Α.Α.Ε.Υ.. Ειδικά για το Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ), οι αιτήσεις για τροποποιήσεις των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρούσας, καθώς και της παρ. 5, για την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης μέσω ανεξάρτητου μετατροπέα οι οποίες υποβάλλονται μετά την 30ή Νοεμβρίου 2025, εκτός των αιτήσεων που αφορούν ενταγμένες αιτήσεις του Προγράμματος «Συστήματα Αποθήκευσης στις επιχειρήσεις» της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/140608/2339/18.12.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Προκήρυξη του Προγράμματος «Συστήματα Αποθήκευσης στις Επιχειρήσεις» (Β' 6978), κατατάσσονται στην Ομάδα Προτεραιότητας Β της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/28857/1083/17.3.2020 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός ειδικού πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ από τον Διαχειριστή του Δικτύου, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του άρθρου 9 του ν. 3775/2009 (Α' 122), του ν. 3894/2010 (Α' 204), του ν. 4608/2019 (Α' 66) και της παραγράφου 6 του άρθρου 11 του ν. 4513/2018 (Α' 9), καθώς και του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4643/2019 (ΦΕΚ 193 Α')» (Β' 940) και εξετάζονται μετά τη χορήγηση των Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης και την εξάντληση του ορίου ισχύος Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης των εννιάκοσίων μεγαβάτ (900MW) που μπορούν να χορηγηθούν από τον Διαχειριστή του ΕΔΔΗΕ για μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε. για τις Ομάδες Έργων ΕΔΔΗΕ Α', Β', Γ' και Δ', σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/28255/1143/13.3.2025 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Διαδικασία υποβολής αιτημάτων για τη χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης για εγκατάσταση μεμονωμένων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 11Δ του ν. 4685/2020 (Α' 92)» (Β' 1248). Οι μεμονωμένοι Σ.Α.Η.Ε. του τρίτου εδαφίου δεν	5. Οι κάτοχοι φωτοβολταϊκών σταθμών της παρ. 1 και σταθμών Α.Π.Ε. που συμμετέχουν απευθείας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση, που συνδέονται σε κοινό σημείο σύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα δύνανται να υποβάλουν κοινό αίτημα στον αρμόδιο διαχειριστή από τον οποίο έχουν λάβει Οριστική Προσφορά για την εγκατάσταση μεμονωμένου σταθμού αποθήκευσης που συνδέεται στο κοινό αυτό σημείο και θα έχει εγκατεστημένη ισχύ όχι μεγαλύτερη από το άθροισμα της εγκατεστημένης ισχύος των σταθμών Α.Π.Ε. του κοινού αιτήματος και ωφέλιμη χωρητικότητα κατ' ελάχιστον ίση με μία (1) ώρα στο άθροισμα της εγκατεστημένης ισχύος των σταθμών Α.Π.Ε. του αιτήματος αυτού. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρούσας δύνανται να εγγέουν ενέργεια πέραν των ορίων που τίθενται από τους στατικούς ή δυναμικούς περιορισμούς ή περιορισμούς λόγω του προγράμματος κατανομής από την επίλυση της αγοράς, υπό την προϋπόθεση ότι ισόποση ενέργεια απορροφάται ταυτόχρονα από τον σταθμό αποθήκευσης. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρούσας δεν λαμβάνουν αποζημίωση από τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας ή λειτουργική ενίσχυση για την ενέργεια που εγγέουν πέραν των ως άνω περιορισμών η οποία απορροφάται ταυτόχρονα, χωρίς χρέωση, από τους σταθμούς αποθήκευσης. Κατά τα λοιπά, οι σταθμοί αποθήκευσης της παρούσας συμμετέχουν στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το αίτημα του πρώτου εδαφίου δύναται να υποβληθεί και από κάτοχο άδειας αποθήκευσης, προσκομίζοντας σχετική συμφωνία με τους κατόχους των φωτοβολταϊκών σταθμών για σύνδεση στο εν λόγω κοινό σημείο, και αξιολογείται από τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά απόλυτη προτεραιότητα. Τα έργα της παρούσας που λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης πριν από την έκδοση της απόφασης της παρ. 6, εφαρμόζουν τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση της παρ. 6 όταν αυτή εκδοθεί. 6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να αυξάνεται το ανωτέρω όριο εγκατεστημένης ισχύος φωτοβολταϊκών σταθμών της παρ. 4, που μπορούν να
---	--

συμπεριλαμβάνονται σε σειρά προτεραιότητας για χορήγηση οριστικής προσφοράς σύνδεσης, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και σταθμούς αποθήκευσης από τον Διαχειριστή του Δικτύου και τον Διαχειριστή του Συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4951/2022» (Β' 4333) όπως έχει τροποποιηθεί με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/7063/374/20.1.2023 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 275) και την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/95054/3875/2.9.2025 απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4710) και εξετάζονται από τον Διαχειριστή του Δικτύου κατά απόλυτη προτεραιότητα. 5. Οι κάτοχοι φωτοβολταϊκών σταθμών της παρ. 1, φωτοβολταϊκών σταθμών για αυτοκατανάλωση και φωτοβολταϊκών σταθμών που συμμετέχουν απευθείας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση, που συνδέονται σε κοινό σημείο σύνδεσης με το Δίκτυο ή το Σύστημα δύνανται να υποβάλουν κοινό αίτημα στον αρμόδιο διαχειριστή από τον οποίο έχουν λάβει Οριστική Προσφορά για την εγκατάσταση μεμονωμένου σταθμού αποθήκευσης που συνδέεται στο κοινό αυτό σημείο και θα έχει εγκατεστημένη ισχύ όχι μεγαλύτερη από το άθροισμα της εγκατεστημένης ισχύος των σταθμών του κοινού αιτήματος και ωφέλιμη χωρητικότητα κατ' ελάχιστον ίση με μία (1) ώρα στο άθροισμα της εγκατεστημένης ισχύος των σταθμών του αιτήματος αυτού. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρούσας δύνανται να εγγέουν ενέργεια πέραν των ορίων που τίθενται από τους στατικούς ή δυναμικούς περιορισμούς ή περιορισμούς λόγω του προγράμματος κατανομής από την επίλυση της αγοράς, υπό την προϋπόθεση ότι ισόποση ενέργεια απορροφάται ταυτόχρονα από τον σταθμό αποθήκευσης. Οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί της παρούσας δεν λαμβάνουν αποζημίωση από τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας ή λειτουργική ενίσχυση για την ενέργεια που εγγέουν πέραν των ως άνω περιορισμών η οποία απορροφάται ταυτόχρονα, χωρίς χρέωση, από τους σταθμούς αποθήκευσης. Κατά τα λοιπά, οι σταθμοί αποθήκευσης της παρούσας συμμετέχουν στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Το αίτημα του πρώτου εδαφίου δύνανται να υποβληθεί	αιτηθούν την εγκατάσταση μονάδας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να καθορίζεται ο τρόπος επιμερισμού της ισχύος αυτής σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδέονται στο Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδέονται στο Ε.Σ.Μ.Η.Ε., να τροποποιείται η καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτημάτων προς τους Διαχειριστές της παρ. 1, να ρυθμίζονται τυχόν λεπτομέρειες για τον τρόπο σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρ. 5 με το Ε.Σ.Μ.Η.Ε. ή το Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και τη συμμετοχή τους στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, να αναστέλλεται η έκδοση νέων Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης της παρ. 5, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.»
--	--

και από κάτοχο άδειας αποθήκευσης, προσκομίζοντας σχετική συμφωνία με τους κατόχους των φωτοβολταϊκών σταθμών για σύνδεση στο εν λόγω κοινό σημείο, και αξιολογείται από τον αρμόδιο Διαχειριστή κατά απόλυτη προτεραιότητα. Τα έργα της παρούσας που λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης πριν από την έκδοση της απόφασης της παρ. 6, εφαρμόζουν τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση της παρ. 6 όταν αυτή εκδοθεί.

5α. Στους φωτοβολταϊκούς σταθμούς του παρόντος άρθρου που προσθέτουν σύστημα αποθήκευσης και:

α) μετατρέπονται σε σταθμούς της παρ. 11Α του άρθρου 10, εφαρμόζεται μόνιμος περιορισμός της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού εξήντα τοις εκατό (60%) σε σχέση με την εγκατεστημένη ισχύ του φωτοβολταϊκού συστήματος κατά τις ώρες από 7:00 έως 19:00 κάθε ημέρας κατανομής, ενώ δεν εφαρμόζεται μόνιμος περιορισμός της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού κατά τις ώρες από 19:00 έως 24:00 και 00:00 έως 7:00 κάθε ημέρας κατανομής,

β) μετατρέπονται σε σταθμούς της παρ. 11Β του άρθρου 10, εφαρμόζονται οι περιορισμοί έγχυσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/53563/1556/15.5.2023 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Περιορισμοί έγχυσης ηλεκτρικής ενέργειας και ισχύος σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) καθώς και σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας της περ. (λ)α της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4951/2022 (Α' 245)» (Β' 3328) για τους σταθμούς αποθήκευσης που συνδέονται με το Ε.Σ.Μ.Η.Ε. Για νέες αιτήσεις για τη χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή για την εγκατάσταση σταθμών των παρ. 11Α και 11Β του άρθρου 10 εφαρμόζονται περιορισμοί έγχυσης αντίστοιχοι των περ. α) και β) της παρούσας.

5β. Οι νέες αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που υποβάλλονται στον Διαχειριστή του Δικτύου στο πλαίσιο εφαρμογής της παρ. 8 του άρθρου 97 του ν. 4951/2022 περιλαμβάνουν και σύστημα αποθήκευσης ωφέλιμης χωρητικότητας τουλάχιστον ίσης με μία (1) ώρα στην εγκατεστημένη ισχύ του αντίστοιχου φωτοβολταϊκού σταθμού και εγκαθίστανται ως σταθμοί των παρ. 11Α και 11Β του άρθρου 10 του παρόντος και η καταληκτική προθεσμία του δεύτερου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 97 του ν. 4951/2022 για την έναρξη υποδοχής νέων αιτήσεων μετατίθεται στην 1η Απριλίου 2026.

5γ. Από την εναρξη ισχύος του παρόντος, και ανεξάρτητα από τον τρόπο σύνδεσης των συστημάτων αποθήκευσης στο δίκτυο για τον Διαχειριστή του Ε.Δ.Δ.Η.Ε., για την υποβολή αιτήσεων στον αρμόδιο Διαχειριστή, είτε για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, είτε για νέες αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς με σύστημα αποθήκευσης, απαιτείται η υποβολή εγγυητικής επιστολής, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4951/2022. Για τον υπολογισμό του ύψους της εγγυητικής επιστολής για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, καθώς και νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της παρ. 11Α του άρθρου 10, νοείται ως ισχύς του αιτήματος η μέγιστη ισχύς παραγωγής του σταθμού. Για τον υπολογισμό του ύψους της εγγυητικής επιστολής για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σε υφιστάμενους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, καθώς και νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της παρ. 11Β του άρθρου 10 νοείται ως ισχύς του αιτήματος η μέγιστη ισχύς έγχυσης του σταθμού. 6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να ορίζεται το ανωτέρω όριο εγκατεστημένης ισχύος φωτοβολταϊκών σταθμών των παρ. 4 και 5, που μπορούν να αιτηθούν την εγκατάσταση μονάδας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να καθορίζεται ο τρόπος επιμερισμού της ισχύος αυτής σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδέονται στο Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και σε φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συνδέονται στο Ε.Σ.Μ.Η.Ε., να ορίζεται καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτημάτων προς τους Διαχειριστές, να ρυθμίζονται τυχόν λεπτομέρειες για τον τρόπο σύνδεσης των φωτοβολταϊκών σταθμών της παρ. 5 με το Ε.Σ.Μ.Η.Ε. ή το Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και τη συμμετοχή τους στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, να αναστέλλεται η έκδοση νέων Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης της παρ. 5, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος. 7. Για την προσθήκη συστημάτων αποθήκευσης σύμφωνα με το παρόν, εφαρμόζονται τα μέτρα πυρόσβεσης των ενοτήτων Στ.1 και Στ.2 του Παραρτήματος Β' της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/103448/7298/25.9.2024 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 5628), περί προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων για έργα Μεμονωμένων Σταθμών Ηλεκτροχημικής Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας (Μπαταρίες) κατηγορίας Β.».	
Άρθρο 57	Το άρθρο 12 του ν. 4951/2022 (Α' 129) έχει ως εξής:

Ειδικά θέματα Ιδιωτικών Δικτύων Μέσης Τάσης – Προσθήκη παρ. 7Α στο άρθρο 12 του ν. 4951/2022

Στο άρθρο 12 του ν. 4951/2022 (Α' 129), περί ειδικών θεμάτων ιδιωτικών δικτύων μέσης τάσης, προστίθεται παρ. 7Α ως εξής:

«7Α. Για τη διενέργεια των συναλλαγών της παρ. 7 μεταξύ των κατόχων των σταθμών και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.» (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.), κατά τη σύνδεση των σταθμών:

α) Οι κάτοχοι των σταθμών που συνδέονται στο Ιδιωτικό Δίκτυο Μέσης Τάσης, προσκομίζουν υπεύθυνη δήλωση στη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π Α.Ε., με την οποία συμφωνούν να αποζημιωθούν βάσει των μετρήσεων που αποστέλλει στους αρμόδιους Διαχειριστές ο Εκπρόσωπος του Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης.

β) Ο εκπρόσωπος του Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης προσκομίζει υπεύθυνη δήλωση στη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. σχετικά με την πλήρωση των προδιαγραφών και των απαιτήσεων του Κώδικα Διαχείρισης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. (Β' 4658) αναφορικά με τις μετρητικές διατάξεις που εγκαθιστά και τη συμμόρφωση της μεθοδολογίας επιμερισμού της μετρούμενης ενέργειας με τη μεθοδολογία που καθορίζει ο αρμόδιος Διαχειριστής, για το σύνολο των σταθμών που συνδέονται στο αποκλειστικό δίκτυο.

Για την έκδοση των εγγυήσεων προέλευσης για τους σταθμούς από τον Φορέα Έκδοσης του άρθρου 16 του ν. 3468/2006 (Α' 129), ο εκπρόσωπος Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης:

α) Κατά τη σύνδεση των σταθμών, προσκομίζει τεύχος τεκμηρίωσης από φορέα πιστοποίησης - εγγεγραμμένο στα μητρώα που τηρεί η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., καθώς και βεβαίωση σχετικά με την πλήρωση των προδιαγραφών και των απαιτήσεων του Κώδικα Διαχείρισης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. αναφορικά με τις μετρητικές διατάξεις που εγκαθιστά, και με τη συμμόρφωση της μεθοδολογίας επιμερισμού που εφαρμόζει με τη μεθοδολογία που καθορίζεται από τον αρμόδιο Διαχειριστή. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. αναρτά στον ιστότοπό της το ελάχιστο περιεχόμενο που περιλαμβάνει το τεύχος τεκμηρίωσης που υποβάλλεται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

β) Καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας των σταθμών:

βα) λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα, ιδίως βαθμονόμηση, συντήρηση και άμεση αποκατάσταση βλαβών, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής και ακριβής λειτουργία των μετρητικών διατάξεων που έχουν εγκατασταθεί,

«Άρθρο 12

Ειδικά θέματα Ιδιωτικών Δικτύων Μέσης Τάσης

1. Οι Παραγωγοί σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.) ή/και σταθμών αποθήκευσης για τη σύνδεση των σταθμών τους με το Δίκτυο ή το Σύστημα, δύνανται να κατασκευάζουν δίκτυα Μέσης Τάσης (Μ.Τ.), τα οποία αφορούν αποκλειστικά δίκτυα για παραγωγούς ή ομάδες παραγωγών. Στα δίκτυα αυτά δύνανται να συνδέονται περισσότεροι του ενός σταθμοί με Βεβαίωση Παραγωγού ή Βεβαίωση Ειδικών Έργων ή Εξαιρούμενων Σταθμών, χωρίς να απαιτείται η υποβολή κοινού αιτήματος Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.

2. Σε κάθε Ιδιωτικό Δίκτυο Μ.Τ., ορίζεται ένας παραγωγός εκ των ενδιαφερομένων ως Εκπρόσωπος Ιδιωτικού Δικτύου Μ.Τ.

3. Ο Εκπρόσωπος του Ιδιωτικού Δικτύου Μ.Τ.:

α) Καθορίζει ελεύθερα το επίπεδο τάσης του δικτύου, το οποίο είναι πάντα μικρότερο των πενήντα (50) κιλοβόλτ (kV).

β) Είναι υπεύθυνος για την κατασκευή, την ασφαλή λειτουργία και τη συντήρηση του δικτύου.

γ) Είναι υπεύθυνος για τη συλλογή και διαχείριση των μετρήσεων και τον επιμερισμό τους στους παραγωγούς του αποκλειστικού δικτύου σε επίπεδο, τόσο παραγωγής, όσο και κατανάλωσης.

δ) Είναι υπεύθυνος για τη συμμόρφωση των συνδεόμενων σταθμών με τις απαιτήσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 631/2016 της Επιτροπής, της 14ης Απριλίου 2016, «για τη θέσπιση κώδικα δικτύου όσον αφορά τις απαιτήσεις για τη σύνδεση ηλεκτροπαραγωγών με το δίκτυο» (L 112) και τον επιμερισμό εντολών κατανομής σε αυτούς, σύμφωνα με τις εντολές του αρμόδιου Διαχειριστή.

4. Σε περίπτωση σύνδεσης του σταθμού σε Υποσταθμό (Υ/Σ) του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Μ.Η.Ε.), η μέτρηση της εγχόμενης και απορροφώμενης ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται:

[Αρχή Τροποποίησης] «α) στην έξοδο κάθε σταθμού, στο σημείο σύνδεσης του σταθμού με το αποκλειστικό δίκτυο Μ.Τ. ή, σε περίπτωση σταθμών που συνδέονται σε

ββ) αποστέλλει στον φορέα έκδοσης του άρθρου 16 του ν. 3468/2006, σε μηνιαία βάση και για κάθε σταθμό που συνδέεται στο αποκλειστικό δίκτυο, διακριτά, τις μετρήσεις στην έξοδο του σταθμού - στο σημείο σύνδεσης του σταθμού με το αποκλειστικό δίκτυο Μ.Τ., καθώς και τον επιμερισμό της μετρούμενης ενέργειας που του γνωστοποιεί ο αρμόδιος διαχειριστής, βγ) παρέχει πρόσβαση και διευκολύνει το έργο του φορέα έκδοσης κατά την επιθεώρηση των μετρητικών διατάξεων και των τηρούμενων αρχείων, προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή των προϋποθέσεων έκδοσης των εγγυήσεων προέλευσης και της ακρίβειας των στοιχείων, βάσει των οποίων εκδίδονται. Για σταθμούς που έχουν τεθεί σε λειτουργία πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τόσο οι κάτοχοι των σταθμών, όσο και ο εκπρόσωπος δικτύου προσκομίζουν στη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. αμελλητί τα δικαιολογητικά των περ. α) και β) του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου που απαιτούνται ώστε να διενεργηθούν οι συναλλαγές και η έκδοση των εγγυήσεων προέλευσης αντίστοιχα. Αν ο εκπρόσωπος δικτύου δεν προσκομίσει είτε κατά τη σύνδεση των σταθμών, είτε εντός δώδεκα (12) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, για τους σταθμούς του τρίτου εδαφίου, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, αναστέλλεται από τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., μέχρι την προσκόμισή τους, η χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης στους κατόχους των σταθμών που εκπροσωπεί.».	κοινό Υ/Σ Χ.Τ./Μ.Τ. αρμοδιότητας του Εκπροσώπου Δικτύου Μ.Τ., στην πλευρά Χ.Τ. του κοινού Υ/Σ, καθώς και στην πλευρά Μ.Τ. του κοινού Υ/Σ στο σημείο σύνδεσης αυτού με το αποκλειστικό δίκτυο Μ.Τ.. Ειδικότερα στις περιπτώσεις κοινού Υ/Σ Χ.Τ./Μ.Τ., ο κάθε Σταθμός Α.Π.Ε. έχει έναν αποκλειστικό μετρητή Χ.Τ. και συνδέεται με διακριτό δίκτυο Χ.Τ. στον κοινό Υ/Σ Χ.Τ./Μ.Τ.» - ΑΝΤΙΚ. ΤΗΣ ΠΕΡ. Α ΤΗΣ ΠΑΡ. 4 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 12 ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ ΑΡΘ. 56 ΤΟΥ Ν. 5116/24, ΦΕΚ-100 Α/3-7-24 [Τέλος Τροποποίησης] β) στο σημείο σύνδεσης του αποκλειστικού δικτύου Μ.Τ. με την πλευρά Μ.Τ. του Υ/Σ Μ.Τ./Υψηλής Τάσης (Υ.Τ.), με τον οποίο συνδέεται το αποκλειστικό δίκτυο, με το δίκτυο του Ε.Σ.Μ.Η.Ε., γ) στην πλευρά υψηλής τάσης του μετασχηματιστή Μ.Τ./Υ.Τ. του Υ/Σ σύνδεσης με το δίκτυο του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. Οι καταναλώσεις, καθώς και οι ιδιοκαταναλώσεις των σταθμών που συνδέονται στο αποκλειστικό δίκτυο Μ.Τ. καταγράφονται συγκεντρωτικά από τους μετρητές των περ. β) και γ). Ο Διαχειριστής του Συστήματος είναι υπεύθυνος για τη συλλογή των μετρήσεων των περ. β) και γ) της παρ. 4. Ο Διαχειριστής του Συστήματος αποστέλλει στον Εκπρόσωπο του Δικτύου Μ.Τ. τη μέτρηση στο σημείο άφιξης των δικτύων Μ.Τ. στον Υ/Σ, ανηγμένη στην υψηλή τάση, βάσει αλγορίθμου υπολογισμού αναγωγής στην υψηλή τάση, ο οποίος αναγράφεται στη σχετική Σύμβαση Σύνδεσης. Ο Εκπρόσωπος Δικτύου Μ.Τ. είναι υπεύθυνος για την εγκατάσταση των μετρητικών διατάξεων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τις απαιτήσεις του Κώδικα Διαχείρισης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. και για τη συλλογή των μετρήσεων της περ. α) της παρ. 4. Ο εκπρόσωπος προβαίνει σε επιμερισμό της ενέργειας που του γνωστοποιήθηκε από τον Διαχειριστή του Συστήματος, σύμφωνα με την παρ. 5, σε κάθε σταθμό που συνδέεται στο αποκλειστικό δίκτυο βάσει της μεθοδολογίας επιμερισμού της μετρούμενης ενέργειας της παρ. 7, τόσο για την παραγωγή, όσο και για την κατανάλωση. Η μεθοδολογία επιμερισμού της μετρούμενης ενέργειας καθορίζεται από τον διαχειριστή του Συστήματος,
---	--

	κοινοποιείται στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), βασίζεται στην πραγματική μέτρηση της περ. α) της παρ. 4 και λαμβάνει υπόψη τις απώλειες ανάλογα με τη θέση του κάθε σταθμού στο δίκτυο. 5. Σε περίπτωση σύνδεσης σε Υ/Σ του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, η μέτρηση της εγχεόμενης και απορροφόμενης ηλεκτρικής ενέργειας γίνεται: α) στην έξοδο κάθε σταθμού, στο σημείο σύνδεσης του σταθμού με το αποκλειστικό δίκτυο Μ.Τ., β) στην άφιξη των αποκλειστικών δικτύων Μ.Τ. στον Υ/Σ μέσης προς υψηλή τάση. Οι καταναλώσεις των σταθμών που συνδέονται στο αποκλειστικό δίκτυο μέσης τάσης καταγράφονται συγκεντρωτικά από τον μετρητή της περ. β). Η μέτρηση στην περ. α) γίνεται από τον εκπρόσωπο του Ιδιωτικού Δικτύου και στην περ. β) από τον Διαχειριστή του Δικτύου. Ο εκπρόσωπος του Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης, επιμερίζει στους σταθμούς που συνδέονται στο κάθε δίκτυο, τη μετρούμενη ενέργεια της περ. β), η οποία του έχει γνωστοποιηθεί από τον Διαχειριστή του Δικτύου, στο επίπεδο της τάσης σύνδεσης εκάστου σταθμού, σύμφωνα με μεθοδολογία επιμερισμού της μετρούμενης ενέργειας. Η μεθοδολογία επιμερισμού της μετρούμενης ενέργειας εγκρίνεται από τον διαχειριστή του Δικτύου, κοινοποιείται στη Ρ.Α.Ε., βασίζεται στην πραγματική μέτρηση της περ. α) της παρ. 4 και λαμβάνει υπόψη τις απώλειες ανάλογα με τη θέση του κάθε σταθμού στο δίκτυο. 6. Στη Σύμβαση Σύνδεσης δύναται να εξειδικεύονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στον επιμερισμό και την αποστολή των μετρήσεων. 7. Ο Εκπρόσωπος ιδιωτικού δικτύου Μέσης Τάσης, αποστέλλει τις μετρήσεις στους αρμόδιους Διαχειριστές (Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης, Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας) και στους Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης (Φο.Σ.Ε.) για την πραγματοποίηση των συναλλαγών που προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο της αγοράς ενέργειας.
--	--

	8. Οι Διαχειριστές κατά περίπτωση τηρούν μητρώο των εκπροσώπων Ιδιωτικών Δικτύων Μ.Τ., το οποίο γνωστοποιούν στη Ρ.Α.Ε. 9. Η Ρ.Α.Ε. δύναται να ελέγχει τη λειτουργία των εκπροσώπων ιδιωτικών Δικτύων Μ.Τ. και να επιβάλλει πρόστιμα σε περίπτωση που εντοπίζει λανθασμένη εφαρμογή της μεθοδολογίας επιμερισμού της παρ. 5 ή της παρ. 6. 10. Οι σταθμοί που συνδέονται στο ίδιο αποκλειστικό δίκτυο Μ.Τ.: α) Δεν συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής του άρθρου 10 του ν. 4414/2016 (Α' 149) και, αν πληρούν τις προϋποθέσεις σύναψης σύμβασης λειτουργικής ενίσχυσης, συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης του άρθρου 9 του ν. 4414/2016, β) εκπροσωπούνται υποχρεωτικά από τον ίδιο Φο.Σ.Ε., γ) το φορτίο των καταναλώσεων, καθώς και των ιδιοκαταναλώσεων των σταθμών, όπως αυτό καταγράφεται από τον μετρητή της περ. β) της παρ. 4 και έχει αναχθεί στην Υψηλή Τάση, εκπροσωπείται συγκεντρωτικά ως φορτίο για λογαριασμό του εκπροσώπου του δικτύου Μ.Τ. από έναν ή περισσότερους προμηθευτές, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κώδικα Διαχείρισης του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. 11. Τα δίκτυα Μ.Τ. του παρόντος κατασκευάζονται κατά κανόνα υπόγεια. Η όδυσή τους εναερίως επιτρέπεται μόνο ως εξαιρετικό μέτρο, εφόσον η υπόγεια όδευση είναι αδύνατη για τεχνικούς λόγους και με μέγιστο μήκος εναέριας όδευσης τα διακόσια μέτρα (200) μήκους ανά χίλια (1000) μέτρα δικτύου. Η παρούσα δεν εφαρμόζεται σε σταθμούς Α.Π.Ε. που έχουν λάβει Οριστικές Προσφορές Συνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή πριν την 1η Ιουλίου 2022.
Άρθρο 58 Ορισμός Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου μέσω διαγωνισμού – Τροποποίηση παρ. 5 και 10 άρθρου 5 ν. 4414/2016 1. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016 (Α' 149), περί συμμετοχής των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, προστίθενται οκτώ εδάφια, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:	Η παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016 (Α' 149), έχει ως εξής: «Άρθρο 5 Συμμετοχή των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που έχουν συνάψει Σ.Ε.Δ.Π. στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας 5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της Ρ.Α.Ε., η οποία εκδίδεται μέσα

«5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η οποία εκδίδεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ορίζεται Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.). Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι υποχρεώσεις, το πλαίσιο λειτουργίας του και οι χρεώσεις που επιβάλλει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για την παροχή των υπηρεσιών του στους κατόχους σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. οι οποίοι έχουν συνάψει Σ.Ε.Δ.Π., σε περίπτωση που αυτοί αδυνατούν να λάβουν τις υπηρεσίες αυτές από Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης. Η χρέωση που επιβάλλει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. στους κατόχους σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που κάνουν χρήση των υπηρεσιών του, προκύπτει στη βάση των ονομαστικών εσόδων από την ισοδύναμη συμμετοχή του εν λόγω σταθμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η εν λόγω χρέωση κλιμακώνεται και αυξάνεται με την εφαρμογή των όσων προβλέπονται στην παρ. 7. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για την εκπροσώπηση των σταθμών της παρ. 19 του άρθρου 3. Από την 1η.1.2027 έως την 31η.12.2028, και για κάθε επόμενη διετία, ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. ορίζεται με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ.. Η επιλογή του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. διενεργείται ανά διετία μέσω δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδεται με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., με την οποία καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Κριτήριο επιλογής του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. αποτελεί η χαμηλότερη μηνιαία χρέωση, σε ποσοστό επί της αντίστοιχης μηνιαίας Ειδικής Τιμής Αγοράς, της τεχνολογίας όπου ανήκει ο σταθμός, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει το έξι τοις εκατό (6%). Ειδικά για τους σταθμούς που είναι εγκατεστημένοι στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο και οι κάτοχοί τους έχουν συνάψει σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του παρόντος ή Σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας, προ της έναρξης ισχύος του ν. 3468/2006, οι οποίοι συνεχίζουν να λειτουργούν μετά την ημερομηνία λήξης της αντίστοιχης σύμβασης και αποζημιώνονται μόνο στο πλαίσιο της συμμετοχής τους στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με την παρ. 19 του άρθρου 3 του παρόντος και την υπό στοιχεία ΑΠΕΕΚ/Α/Φ1/οικ.172857/22.3.2018 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 1150), η μηνιαία χρέωση καθορίζεται με βάση τη χαμηλότερη μηνιαία χρέωση του έκτου εδαφίου, μειωμένη κατά

σε τρεις μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ορίζεται Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.). Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι υποχρεώσεις, το πλαίσιο λειτουργίας του και οι χρεώσεις που επιβάλλει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για την παροχή των υπηρεσιών του στους κατόχους σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. οι οποίοι έχουν συνάψει Σ.Ε.Δ.Π., σε περίπτωση που αυτοί αδυνατούν να λάβουν τις υπηρεσίες αυτές από Φορείς Σωρευτικής Εκπροσώπησης. Η χρέωση που επιβάλλει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. στους κατόχους σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που κάνουν χρήση των υπηρεσιών του, προκύπτει στη βάση των ονομαστικών εσόδων από την ισοδύναμη συμμετοχή του εν λόγω σταθμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η εν λόγω χρέωση κλιμακώνεται και αυξάνεται με την εφαρμογή των όσων προβλέπονται στην παρ. 7. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνει ο Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για την εκπροσώπηση των σταθμών της παρ. 19 του άρθρου 3.”

Η παρ. 10 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016 (Α' 149), έχει ως εξής:

«10. Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνάπτουν Σ.Ε.Δ.Π. και οι σταθμοί τους συμμετείχαν απευθείας ή μέσω Φο.Σ.Ε. ή Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. στον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό, στις Περιόδους Κατανομής στις οποίες η Οριακή Τιμή Συστήματος του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού έλαβε μηδενικές τιμές για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες κατανομής, δεν λαμβάνουν Λειτουργική Ενίσχυση για την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια των σταθμών τους κατά τις ώρες αυτές. Η εφαρμογή της μη απόδοσης Λειτουργικής Ενίσχυσης για τους σταθμούς που εμπίπτουν στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με αυτή καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 6.»

μία (1) ποσοστιαία μονάδα. Η δημοσίευση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος γίνεται από τη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. έως και έξι (6) μήνες πριν από την παρέλευση του διαστήματος για το οποίο έχει οριστεί κάθε Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. για να εκπροσωπεί τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.. Το δικαίωμα εκπροσώπησης από τον Φο.Σ.Ε.Τε.Κ., οι υποχρεώσεις του Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. έναντι των κατόχων των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εκπροσωπούνται από αυτόν, τα απαραίτητα δικαιολογητικά και η διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης εκπροσώπησης από τον Φο.Σ.Ε.Τε.Κ., οι λεπτομέρειες για τη δήλωση εκπροσώπησης, καθώς και οι ειδικές περιπτώσεις εκπροσώπησης, ρυθμίζονται με τα άρθρα 3, 4, 5, 6 και 7 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/25512/883/20.3.2019 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ορισμός του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) και καθορισμός των υποχρεώσεων, του πλαισίου λειτουργίας του και των χρεώσεων που επιβάλλει για την παροχή των υπηρεσιών του, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016» (Β' 1020). Αν δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον, με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. ορίζεται ως Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.. Για τη διετία κατά την οποία ορίζεται ως Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., ισχύουν τα άρθρα 3, 4, 5, 6, 7 και 8 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/25512/883/20.3.2019 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

2. Στην παρ. 10 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «στον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό, στις Περιόδους Κατανομής στις οποίες η Οριακή Τιμή Συστήματος του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού έλαβε μηδενικές τιμές για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες κατανομής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, στις Περιόδους Κατανομής, για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες περιόδων κατανομής», β) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνάπτουν Σ.Ε.Δ.Π. και οι σταθμοί τους συμμετείχαν απευθείας ή μέσω Φο.Σ.Ε. ή Φο.Σ.Ε.Τε.Κ στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, στις Περιόδους Κατανομής, για πάνω από δύο (2) διαδοχικές ώρες περιόδων κατανομής, δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση για την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια των σταθμών τους κατά τις ώρες αυτές. Για την εφαρμογή της παρούσας

«Περίοδοι Κατανομής» νοούνται δεκαπεντάλεπτα (15 λεπτά) στις οποίες η Τιμή Εκκαθάρισης της Αγοράς έλαβε μηδενικές ή και αρνητικές τιμές στρογγυλοποιημένες με ακρίβεια δύο (2) δεκαδικών ψηφίων, μεσοσταθμικά ανά ώρα περιόδων κατανομής, όπου ως «ώρα περιόδων κατανομής» νοούνται τέσσερα (4) δεκαπεντάλεπτα της ώρας.».	
Άρθρο 63 Παράταση προθεσμιών ηλεκτρικής σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και διασφάλιση υλοποίησης έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 126 ν. 5106/2024 και παρ. 12 άρθρου 30 ν. 5095/2024 1. Στην περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 126 του ν. 5106/2024 (Α' 63), περί ενεργειακών προθεσμιών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «δώδεκα (12) μήνες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι τέσσερις (24) μήνες», β) στο τέταρτο εδάφιο, β) οι λέξεις «μετά την παράταση των τριών (3) μηνών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από τον τέταρτο έως τον δωδέκατο μήνα», ββ) οι λέξεις «για κάθε μήνα καθυστέρησης και μέχρι ανώτατου συνολικού ορίου δέκα τοις εκατό (10%)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «για κάθε μήνα παράτασης και αν ενεργοποιηθεί μετά τον δωδέκατο μήνα, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%), για κάθε εξάμηνο παράτασης» και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής: «α) Παρατείνονται μέχρι και είκοσι τέσσερις (24) μήνες οι προθεσμίες για την ενεργοποίηση της σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), εφόσον τουλάχιστον έναν (1) μήνα πριν από τη λήξη των ως άνω προθεσμιών, οι κάτοχοι αυτών υποβάλλουν στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί για την προμήθεια του κύριου εξοπλισμού του έργου. Στην περίπτωση υποβολής των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ενημερώνει τον κάτοχο για παράταση, την οποία κοινοποιεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στον Διαχειριστή Α.Π.Ε. και Εγγυήσεων Προέλευσης και στον αρμόδιο Διαχειριστή. Αν σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ενταχθεί στις ευνοϊκές προβλέψεις της παρούσας για παράταση των προθεσμιών ενεργοποίησης, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται κατά ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) με παράλληλη παράταση των προθεσμιών για την ενεργοποίηση των σταθμών του πρώτου εδαφίου κατά τρεις (3) μήνες. Αν η σύνδεση του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ενεργοποιηθεί μετά την παράταση των τριών (3) μηνών, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%) για κάθε μήνα καθυστέρησης και μέχρι ανώτατου συνολικού ορίου δέκα τοις εκατό (10%).β) Οι προθεσμίες της περ.	Η περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 126 του ν. 5106/2024 (Α' 63), έχει ως εξής: «Άρθρο 126 Ειδικότερα ζητήματα ενεργειακών προθεσμιών Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 31 ν. 4951/2022 και άρθρου 151 ν. 5037/2023 2.α) Παρατείνονται μέχρι και δώδεκα (12) μήνες οι προθεσμίες για την ενεργοποίηση της σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), εφόσον τουλάχιστον έναν (1) μήνα πριν από τη λήξη των ως άνω προθεσμιών, οι κάτοχοι αυτών υποβάλλουν στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί για την προμήθεια του κύριου εξοπλισμού του έργου. Στην περίπτωση υποβολής των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. ενημερώνει τον κάτοχο για παράταση, την οποία κοινοποιεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στον Διαχειριστή Α.Π.Ε. και Εγγυήσεων Προέλευσης και στον αρμόδιο Διαχειριστή. Αν σταθμός παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ενταχθεί στις ευνοϊκές προβλέψεις της παρούσας για παράταση των προθεσμιών ενεργοποίησης, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται κατά ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) με παράλληλη παράταση των προθεσμιών για την ενεργοποίηση των σταθμών του πρώτου εδαφίου κατά τρεις (3) μήνες. Αν η σύνδεση του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ενεργοποιηθεί μετά την παράταση των τριών (3) μηνών, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%) για κάθε μήνα καθυστέρησης και μέχρι ανώτατου συνολικού ορίου δέκα τοις εκατό (10%).β) Οι προθεσμίες της περ.

των σταθμών του πρώτου εδαφίου κατά τρεις (3) μήνες. Αν η σύνδεση του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ενεργοποιηθεί από τον τέταρτο έως τον δωδέκατο μήνα, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%), για κάθε μήνα παράτασης και αν ενεργοποιηθεί μετά τον δωδέκατο μήνα, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά ένα τοις εκατό (1%), για κάθε εξάμηνο παράτασης.». 2. Στην παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024 (Α' 40), περί μέτρων μείωσης του ενεργειακού κόστους για την προώθηση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο, η λέξη «όμοια» αντικαθίσταται από τις λέξεις «την ίδια», β) στο τρίτο εδάφιο, β) πριν από τις λέξεις «Αν οι διμερείς συμβάσεις» προστίθενται οι λέξεις «Με την εξαίρεση των έργων Α.Π.Ε. που εμπίπτουν στο πέμπτο και έκτο εδάφιο της παρούσας και για το μέρος της ισχύος των έργων Α.Π.Ε. που καλύπτεται ή αντιστοιχίζεται με διμερή σύμβαση ή σύμβαση προμήθειας σύμφωνα με τα οριζόμενα στα εδάφια αυτά», ββ) η λέξη «πρώτου» αντικαθίσταται από τη λέξη «δεύτερου», βγ) η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2026» τρέπεται σε «31η Δεκεμβρίου 2027», βδ) οι λέξεις «και ειδικώς τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Β μετά τη δηλωθείσα ημερομηνία έναρξης εκτέλεσης των συμβάσεων αυτών με ενέργεια που προέρχεται από τα συγκεκριμένα έργα Α.Π.Ε. (ημερομηνία ηλεκτρισμού των έργων Α.Π.Ε.), τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών αυτών συμβάσεων απεντάσσονται από τις ευνοϊκές προβλέψεις περί περιορισμών έγχυσης της παρ. 9» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών αυτών συμβάσεων απεντάσσονται από τις ευνοϊκές προβλέψεις περί περιορισμών έγχυσης της παρ. 9 για χρονικό διάστημα μέχρι το πέρας της ελάχιστης αυτής αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων, τότε και επανέρχονται στις ανωτέρω προβλέψεις», γ) προστίθενται εδάφια, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο, και, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 12 διαμορφώνεται ως εξής: «12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται εντός εξήντα (60) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ορίζεται η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των έργων Α.Π.Ε. που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παρ. 8. Με την ίδια απόφαση δύναται να προσδιορίζεται η ελάχιστη αποδεκτή χρονική διάρκεια των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8. Με την εξαίρεση των έργων Α.Π.Ε. που εμπίπτουν στο	α της παρ. 3ι) του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149) για την υποβολή δήλωσης ετοιμότητας του άρθρου 4Α του ν. 4414/2016 ή αίτημα ενεργοποίησης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς δύναται να παρατείνονται μέχρι και τρεις (3) μήνες με παράλληλη απομείωση κατά ποσοστού τρία τοις εκατό (3%) των Τιμών Αναφοράς που καταλάμβανε τους σταθμούς αυτούς την 1η Αυγούστου 2024.» Η παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024 (Α' 40) έχει ως εξής: «12. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται εντός εξήντα (60) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ορίζεται η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των έργων Α.Π.Ε. που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της παρ. 8. Με όμοια απόφαση δύναται να προσδιορίζεται η ελάχιστη αποδεκτή χρονική διάρκεια των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8. Αν οι διμερείς συμβάσεις της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 έχουν διάρκεια μικρότερη της ελάχιστης αποδεκτής διάρκειας που ορίζει η απόφαση του πρώτου εδαφίου ή παύσουν να εκπροσωπούν ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές της παρ. 8, σε χρόνο μικρότερο της ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των συμβάσεων αυτών ή τα έργα Α.Π.Ε. που αναφέρονται στις διμερείς αυτές συμβάσεις τεθούν σε λειτουργία μετά την 31η Δεκεμβρίου 2026, και ειδικώς τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Β μετά τη δηλωθείσα ημερομηνία έναρξης εκτέλεσης των συμβάσεων αυτών με ενέργεια που προέρχεται από τα συγκεκριμένα έργα Α.Π.Ε. (ημερομηνία ηλεκτρισμού των έργων Α.Π.Ε.), τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών αυτών συμβάσεων απεντάσσονται από τις ευνοϊκές προβλέψεις περί περιορισμών έγχυσης της παρ. 9. Με την απόφαση της παρούσας ορίζονται επίσης οι περιορισμοί έγχυσης που θα εφαρμοστούν στα έργα Α.Π.Ε. του προηγούμενου εδαφίου, η αναλογία παραγωγής σε «kWh/kW/έτος» για κάθε τεχνολογία σταθμών Α.Π.Ε. για τον υπολογισμό της ισχύος των έργων Α.Π.Ε. που λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης για την εφαρμογή της παρ. 8 και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την
---	--

πέμπτο και έκτο εδάφιο της παρούσας και για το μέρος της ισχύος των έργων Α.Π.Ε. που καλύπτεται ή αντιστοιχίζεται με διμερή σύμβαση ή σύμβαση προμήθειας σύμφωνα με τα οριζόμενα στα εδάφια αυτά, αν οι διμερείς συμβάσεις της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 έχουν διάρκεια μικρότερη της ελάχιστης αποδεκτής διάρκειας που ορίζει η απόφαση του δεύτερου εδαφίου ή παύσουν να εκπροσωπούν ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές της παρ. 8, σε χρόνο μικρότερο της ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των συμβάσεων αυτών ή τα έργα Α.Π.Ε. που αναφέρονται στις διμερείς αυτές συμβάσεις τεθούν σε λειτουργία μετά την 31η Δεκεμβρίου 2027, τα έργα Α.Π.Ε. των διμερών αυτών συμβάσεων απεντάσσονται από τις ευνοϊκές προβλέψεις περί περιορισμών έγχυσης της παρ. 9 για χρονικό διάστημα μέχρι το πέρας της ελάχιστης αυτής αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων, τότε και επανέρχονται στις ανωτέρω προβλέψεις. Με την απόφαση της παρούσας ορίζονται επίσης οι περιορισμοί έγχυσης που θα εφαρμοστούν στα έργα Α.Π.Ε. του προηγούμενου εδαφίου, η αναλογία παραγωγής σε «kWh/kW/έτος» για κάθε τεχνολογία σταθμών Α.Π.Ε. για τον υπολογισμό της ισχύος των έργων Α.Π.Ε. που λαμβάνουν Οριστική Προσφορά Σύνδεσης για την εφαρμογή της παρ. 8 και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την ορθή εφαρμογή των προβλεπόμενων της παρούσας. Η ποινή απένταξης του τρίτου εδαφίου της παρούσας, καθώς και οι περιορισμοί της μέγιστης ισχύος παραγωγής των σταθμών Α.Π.Ε. που προβλέπονται στην υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/88889/2592/14.8.2024 κοινή απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός συνολικής εγκατεστημένης ισχύος σταθμών Α.Π.Ε. της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας των διμερών συμβάσεων της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024, αναλογίας παραγωγής ανά τεχνολογία σταθμού Α.Π.Ε. περιορισμών έγχυσης που θα εφαρμοστούν σε ειδικές περιπτώσεις και σειράς προτεραιότητας εξέτασης αιτημάτων για χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης έργων Α.Π.Ε., σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 30 του ν. 5095/2024» (Β' 4918) δεν εφαρμόζονται αν οι διμερείς συμβάσεις της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 παύσουν, για λόγους που αφορούν τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές, να ισχύουν για μέρος ή το σύνολο των έργων Α.Π.Ε. που αναφέρονται ρητά σε αυτές και από τα οποία προέρχεται η παροχή ενέργειας προς τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς	ορθή εφαρμογή των προβλεπόμενων της παρούσας.».
--	--

καταναλωτές της παρ. 8 ή περιορίζονται σε διάρκεια μικρότερη της ελάχιστης αποδεκτής χρονικής διάρκειας και εφόσον εντός έξι (6) μηνών από την κατά ανωτέρω παύση ισχύος της:

α) ο κάτοχος του σταθμού Α.Π.Ε. αυτοτελώς ή ο αντισυμβαλλόμενος του κατόχου του σταθμού Α.Π.Ε. και του ενεργοβόρου βιομηχανικού καταναλωτή της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 συνάψει νέα διμερή σύμβαση ή διμερείς συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με ενεργοβόρο ή άλλο βιομηχανικό καταναλωτή ή βιοτεχνία, συμπεριλαμβανομένης της δραστηριότητας μεταποίησης, ή βιομηχανία ή επιχείρηση εκτός κατηγορίας μεταποίησης, η οποία έχει, κατά τη θέση σε ισχύ της παρούσας, παροχή για βιομηχανική χρήση δύναμει της κείμενης νομοθεσίας ή επιχείρηση επεξεργασίας, διαχείρισης και φιλοξενίας δεδομένων (data centers) ή

β) ο αντισυμβαλλόμενος του ενεργοβόρου βιομηχανικού καταναλωτή ή προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας, με τους οποίους συμβάλλεται ή δύναται να συμβληθεί με διμερή σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ο κάτοχος του σταθμού Α.Π.Ε., συνάψει ή διατηρεί σε ισχύ συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας με καταναλωτές των ανωτέρω περιπτώσεων.

Οι διμερείς συμβάσεις και οι συμβάσεις προμήθειας των περ. α) και β) του προηγούμενου εδαφίου πρέπει να καλύπτουν ή αντιστοιχούν, κατά περίπτωση, σε ισχύ τουλάχιστον ίση με το ήμισυ της αρχικά συμβολαιοποιηθείσας ισχύος του σταθμού Α.Π.Ε. και με διάρκεια ισχύος της διμερούς σύμβασης ή εκπροσώπησης της προαναφερθείσας ισχύος αντίστοιχα τουλάχιστον ίση με το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα μέχρι την κάλυψη της ελάχιστης αποδεκτής διάρκειας των συμβάσεων αυτών.

Αν οι διμερείς συμβάσεις της περ. β) της υποπαρ. Α της παρ. 8 παύσουν, για λόγους που αφορούν τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές, να ισχύουν πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος για μέρος ή το σύνολο των έργων Α.Π.Ε. που αναφέρονται ρητά σε αυτές και από τα οποία προέρχεται η παροχή ενέργειας προς τους ενεργοβόρους βιομηχανικούς καταναλωτές της παρ. 8, οι προθεσμίες υποβολής στον Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. από τους κατόχους των έργων Α.Π.Ε. αυτών της διμερούς σύμβασης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της παρ. 5 της Ομάδας Προτεραιότητας Β' του άρθρου 2 και της εγγυητικής επιστολής του άρθρου 6 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός πλαισίου προτεραιότητας στην χορήγηση οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για

σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ και σταθμούς αποθήκευσης από τον Διαχειριστή του Δικτύου και τον Διαχειριστή του Συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης, σύμφωνα με το άρθρο 89 του ν. 4951/2022» (Β' 4333) που διέπει τα έργα της Ομάδας αυτής, παρατείνονται κατά τρεις (3) μήνες. Η χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης στα έργα της απόφασης του πρώτου εδαφίου ικανοποιεί τις προβλέψεις εναλλασσόμενης αξιολόγησης ισχύος της υποπερ. δ) της περ. Β της παρ. 1 του άρθρου 8 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123/12.8.2022 απόφασης, ως έργα που εμπίπτουν στην Ομάδα Β' του άρθρου 2 της ίδιας απόφασης.».	
Άρθρο 64 Παράταση προσαύξησης τιμών αποζημίωσης ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από σταθμούς βιοαερίου – Τροποποίηση άρθρου 151 ν. 5037/2023 Στο άρθρο 151 του ν. 5037/2023 (Α' 78), περί προσαρμογής αποζημίωσης σταθμών βιομάζας, βιοαερίου λόγω ενεργειακής κρίσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, αα) μετά τις λέξεις «οι οποίοι έχουν τεθεί» προστίθενται οι λέξεις «ή θα τεθούν», αβ) μετά τις λέξεις «κανονική λειτουργία» προστίθενται οι λέξεις «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026», αγ) οι λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «31η Δεκεμβρίου 2026», β) το δεύτερο εδάφιο καταργείται, και το άρθρο 151 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 151 Προσαρμογή αποζημίωσης σταθμών βιομάζας, βιοαερίου λόγω ενεργειακής κρίσης Για σταθμούς των κατηγοριών 5, 6, 7, 8, 11, 12 και για σταθμούς βιοαερίου που προέρχονται από την αναερόβια χώνευση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος αποβλήτων των κατηγοριών 9 και 10 του Πίνακα 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 (Α' 149), για σταθμούς του κατηγοριών 11, 12, 13, 16, 17 και για σταθμούς βιοαερίου που προέρχονται από την αναερόβια χώνευση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος αποβλήτων των κατηγοριών 14 και 15 του πίνακα Α της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3468/2006 (Α' 129), οι οποίοι έχουν τεθεί ή θα τεθούν σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026, οι τιμές αναφοράς και οι τιμές αποζημίωσης αυτών προσαυξάνονται για χρονική περίοδο από την πρώτη περίοδο εκκαθάρισης που έπεται της 28ης Μαρτίου 2023 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2026, κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).».	Το άρθρο 151 του ν. 5037/2023 (Α' 78), έχει ως εξής: «Άρθρο 151 Προσαρμογή αποζημίωσης σταθμών βιομάζας, βιοαερίου λόγω ενεργειακής κρίσης Για σταθμούς των κατηγοριών 5, 6, 7, 8, 11, 12 και για σταθμούς βιοαερίου που προέρχονται από την αναερόβια χώνευση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος αποβλήτων των κατηγοριών 9 και 10 του Πίνακα 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 (Α' 149), για σταθμούς του κατηγοριών 11, 12, 13, 16, 17 και για σταθμούς βιοαερίου που προέρχονται από την αναερόβια χώνευση του βιοαποδομήσιμου κλάσματος αποβλήτων των κατηγοριών 14 και 15 του πίνακα Α της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3468/2006 (Α' 129), οι οποίοι έχουν τεθεί σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία οι τιμές αναφοράς και οι τιμές αποζημίωσης αυτών προσαυξάνονται για χρονική περίοδο από την πρώτη περίοδο εκκαθάρισης που έπεται της 28ης Μαρτίου 2023 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2024, κατά ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύναται να παρατείνεται η περίοδος εφαρμογής του παρόντος.»

Άρθρο 65**Χρηματοδοτικά και άλλα κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων - Προσθήκη παρ. 4γ και 4δ στο άρθρο 10 του ν. 4122/2013**

Στο άρθρο 10 του ν. 4122/2013 (Α' 42), περί χρηματοδοτικών και άλλων κινήτρων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων, προστίθενται παρ. 4γ και 4δ, ως εξής:

«4γ. Αν τα προγράμματα που προκηρύσσονται σύμφωνα με την παρ. 4 προβλέπουν την ανακύκλωση παλαιών συσκευών που αποσύρονται ή αντικαθίστανται σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 10 του ν. 4819/2021 (Α' 129), με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, δύνανται να ορίζονται ως αρμόδιοι φορείς για την πιστοποίηση της απόσυρσης ή της αντικατάστασης των συσκευών, καθώς και για την καταβολή της χρηματοδότησης στους δικαιούχους, οι εγκεκριμένοι, σύμφωνα με τα άρθρα 12 έως 13 του ν. 4819/2021, ως Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ), φορείς, που διαθέτουν αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία στην υλοποίηση παρόμοιων προγραμμάτων. Στην περίπτωση αυτή, στην απόφαση της παρ. 4, καθορίζονται επιπλέον: α) οι αρμοδιότητες του ως άνω φορέα για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και των προϋποθέσεων του προγράμματος που αφορούν στην ανακύκλωση των παλιών συσκευών και β) ο Φορέας Ελέγχου για την πιστοποίηση της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων του προγράμματος.

4δ. Στην περίπτωση ορισμού αρμόδιων φορέων σύμφωνα με την παρ. 4γ, καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 4γ η διαδικασία, οι όροι μεταφοράς πιστώσεων από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων προς τους φορείς της παρ. 4γ, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δημοσιονομικής τακτοποίησης των πληρωμών, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την υλοποίηση των προγραμμάτων. Με την ίδια ή όμοια απόφαση, προσδιορίζεται το ποσοστό επί του προϋπολογισμού των δράσεων, στην υλοποίηση των οποίων συμμετέχουν οι αρμόδιοι φορείς, το οποίο δεν υπερβαίνει το ένα κόμμα πέντε τοις εκατό (1,5%) και τους καταβάλλεται για την κάλυψη των λειτουργικών τους δαπανών που συνδέονται αποκλειστικά με την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνουν, δυνάμει της απόφασης ορισμού τους. Η προμήθεια αγαθών, η λήψη ή η ανάθεση υπηρεσιών και η ανάθεση έργων και μελετών από τους αρμόδιους φορείς, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών που τους καταβάλλονται, σύμφωνα με τα εδάφια πρώτο και δεύτερο, διενεργούνται σύμφωνα με τον

Το άρθρο 10 του ν. 4122/2013 (Α' 42) έχει ως εξής:

«Άρθρο 10

Χρηματοδοτικά και άλλα κίνητρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου και ιδίως για να εξασφαλιστεί η σταδιακή μετάβαση σε κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας προωθεί χρηματοδοτικά, θεσμικά, διοικητικά, οικονομικά, ή/και άλλα κίνητρα. 1Α. Από την 1η Ιανουαρίου 2025, δεν επιτρέπεται η παροχή οικονομικών κινήτρων, για την εγκατάσταση σε κτίρια, λέβητα που τροφοδοτείται μερικώς ή εξ ολοκλήρου με ορυκτά καύσιμα, με εξαίρεση εκείνους που επιλέχθηκαν για επενδύσεις πριν από την 1η Ιανουαρίου 2025, στο πλαίσιο του: α) Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021 «για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας» (L 57), β) Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής, τα οποία αφορούν στην αντικατάσταση συστημάτων θέρμανσης που λειτουργούν με καύση στερεών ορυκτών καυσίμων, ιδίως άνθρακα, τύρφης, λιγνίτη και πετρελαιούχου σχιστόλιθου, από συστήματα θέρμανσης που λειτουργούν με φυσικό αέριο, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της υποπερ. ι) της περ. η) της παρ. 1 του άρθρου 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 «για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής» (L 231), γ) Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Εγγυήσεων και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 73 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 «σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων

Κανονισμό Προμηθειών, Υπηρεσιών, Έργων και Μελετών του εκάστοτε φορέα.».	(ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013» (L 435). 2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, εγκρίνονται μέτρα και παρέχονται χρηματοδοτικά και άλλα μέσα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων. Κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή χρηματοδοτικών μέτρων για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την ανακαίνιση κτιρίων λαμβάνονται υπόψη οι στοχευόμενες ή επιτυγχανόμενες εξοικονομήσεις ενέργειας, όπως προσδιορίζονται σύμφωνα με ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω κριτήρια: α) η ενεργειακή απόδοση του εξοπλισμού ή του υλικού που χρησιμοποιείται για την ανακαίνιση, όπου ο εξοπλισμός ή το υλικό που χρησιμοποιείται για την ανακαίνιση πρέπει να εγκαθίσταται από υπεύθυνο εγκατάστασης με κατάλληλο επίπεδο πιστοποίησης ή προσόντων, β) πρότυπες τιμές για τον υπολογισμό της εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια, γ) η βελτίωση που επιτεύχθηκε λόγω της ανακαίνισης με σύγκριση των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης που έχουν εκδοθεί πριν και μετά από την ανακαίνιση, δ) το αποτέλεσμα ενεργειακού ελέγχου, ε) το αποτέλεσμα άλλης σχετικής διαφανούς και αναλογικής μεθόδου που καταδεικνύει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. 3. Για εργασίες που έχουν σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στα κτίρια, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος, μπορεί να παρέχεται χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.). 4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών προκηρύσσονται προγράμματα που αφορούν παρεμβάσεις στον κτιριακό τομέα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, περιλαμβανομένων και κτιρίων κατοικιών, λαμβάνοντας υπόψη τα βέλτιστα από πλευράς κόστους επίπεδα ενεργειακής απόδοσης. Στο πλαίσιο των ανωτέρω προγραμμάτων δύνανται να
---	---

	περιλαμβάνονται, ως συμπληρωματικές, και ευρύτερες παρεμβάσεις ανακαίνισης για την αισθητική και λειτουργική ανακαίνιση και αναβάθμιση των κτιρίων και κτιριακών μονάδων. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται ο προϋπολογισμός του σχετικού προγράμματος, οι επιλέξιμες κατηγορίες κτιρίων και οι επιλέξιμες κτιριακές παρεμβάσεις, το είδος της χρηματοδότησης και το ποσοστό αυτής, τα κριτήρια επιλογής των έργων για την καθεμία, οι ωφελούμενοι από το πρόγραμμα, ο τρόπος πληροφόρησης του κοινού για το πρόγραμμα, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων υπαγωγής σε αυτό, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η προθεσμία υποβολής τους, η διαδικασία παραλαβής, ελέγχου, αξιολόγησης και έγκρισης των αιτήσεων, η διαδικασία παρακολούθησης της υλοποίησης των επί μέρους έργων που έχουν εγκριθεί και πιστοποίησης των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί, ο τρόπος καταβολής της χρηματοδότησης, οι υποχρεώσεις αυτών που έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα και οι συνέπειες μη τήρησης των όρων και των προϋποθέσεων του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του προγράμματος. 4α. Η εκτέλεση μέρους των διαδικασιών και ενεργειών, που περιγράφονται στην παρ. 4, δύναται να ανατίθεται σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα, συμπεριλαμβανομένων των Ν.Π.Δ.Δ., των εποπτευόμενων Ν.Π.Ι.Δ., δημοσίων επιχειρήσεων και φορέων ενταγμένων στο μητρώο των φορέων της γενικής κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στην περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), εξαιρουμένου του υποσυνόλου της κεντρικής κυβέρνησης, ή και σε φορείς του ιδιωτικού τομέα, που επιλέγονται σύμφωνα με τις διαδικασίες του ν. 4412/2016 (Α' 147), περί συμβάσεων εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, του υπουργού που εποπτεύει τους επιλέξιμους ως άνω φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα για τη διενέργεια των εργασιών της παρ. 4, και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, δύναται να καθορίζονται οι ειδικότερες διαδικασίες, τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις
--	--

	και οι όροι επιλογής των ως άνω φορέων και εκτέλεσης των εργασιών από αυτούς. 4β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και των κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών, καθορίζονται η διαδικασία και οι όροι μεταφοράς πιστώσεων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) προς τους φορείς της παρ. 4α, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά δημοσιονομικής τακτοποίησης των πληρωμών, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη δημοσιονομική διαχείριση των προγραμμάτων. 5. Στη βάση δεδομένων για τα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης του άρθρου 17 συλλέγονται μεταξύ άλλων τα δεδομένα σχετικά με τη μετρηθείσα ή υπολογιζόμενη κατανάλωση ενέργειας κτιρίων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων για τα οποία, έχει εκδοθεί πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης. 6. Συγκεντρωτικά και ανώνυμα δεδομένα σχετικά με τα ανωτέρω μπορούν να διατίθενται, σύμφωνα με τις ενωσιακές και τις εθνικές απαιτήσεις προστασίας των δεδομένων, για στατιστικούς και ερευνητικούς σκοπούς, καθώς και στον ιδιοκτήτη του κτιρίου. 7. Οι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο των Ενεργειακών Επιθεωρητών Κτιρίων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 4409/2016 (Α' 136) παρέχουν στους ιδιοκτήτες ή τους ενοικιαστές των κτιρίων πληροφορίες σχετικά με τα πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης, περιλαμβανομένων του σκοπού και των στόχων τους, των οικονομικά συμφερόντων μέτρων και, κατά περίπτωση, των χρηματοδοτικών μέσων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιρίου και την αντικατάσταση των λεβήτων ορυκτών καυσίμων με πιο βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις.».
Άρθρο 69 Χαρτογράφηση των περιοχών για την επίτευξη του στόχου για την ανανεώσιμη ενέργεια στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το 2050 – Προσθήκη παρ. 18 στο άρθρο 33 ν. 4936/2022	Το άρθρο 33 του ν. 4936/2022 (Α' 105) έχει ως εξής: «Άρθρο 33 Εξουσιοδοτικές διατάξεις 1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών δύνανται να ενισχύονται οι

Στο άρθρο 33 του ν. 4936/2022 (Α' 105), περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, προστίθεται παρ. 18 ως εξής: «18. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποτυπώνονται οι περιοχές εγκατάστασης σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) του δευτέρου εδαφίου για την επίτευξη του στόχου της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2050, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως: α) τη διαθεσιμότητα της ενέργειας από Α.Π.Ε. και το δυναμικό των διαφόρων τύπων τεχνολογίας να παράγουν ανανεώσιμη ενέργεια στις χερσαίες και υπόγειες περιοχές, καθώς και στις θαλάσσιες περιοχές ή τα εσωτερικά ύδατα, β) την προβλεπόμενη ενεργειακή ζήτηση, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνητική ευελιξία της ενεργού ανταπόκρισης στη ζήτηση, τα αναμενόμενα οφέλη αποδοτικότητας και την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος, γ) τη διαθεσιμότητα σχετικών ενεργειακών υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, της αποθήκευσης και άλλων εργαλείων ευελιξίας, ή τη δυνατότητα δημιουργίας ή αναβάθμισης της εν λόγω υποδομής δικτύου και αποθήκευσης. Για τις εν λόγω περιοχές αποτυπώνονται κατ' ελάχιστο: αα) το υφιστάμενο δυναμικό των Α.Π.Ε., ββ) οι σταθμοί Α.Π.Ε. που βρίσκονται σε λειτουργία και υπό αδειοδότηση, και γγ) οι γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Οι περιοχές δύναται να επανεξετάζονται και να επικαιροποιούνται περιοδικά, ιδίως στο πλαίσιο επικαιροποίησης και του ΕΣΕΚ.».	ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι της παρ. 2 του άρθρου 1 ή να θεσπίζονται νέοι ενδιάμεσοι στόχοι της παρ. 1 του άρθρου 8. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα, με βάση τις ετήσιες εκθέσεις προόδου του άρθρου 27, μετά από λεπτομερή εκτίμηση επιπτώσεων για κάθε τομέα της οικονομίας, βάσει των σχετικών διαδικασιών του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1099 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα (L 328), και σχετική γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. 2. Σε εφαρμογή του άρθρου 5, με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας δύνανται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές εκπόνησης και το ειδικότερο περιεχόμενο της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. 3. Σε εφαρμογή του άρθρου 6, με απόφαση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, δύνανται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές εκπόνησης και το ειδικότερο περιεχόμενο των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. 4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών δύνανται να τροποποιείται η καταληκτική ημερομηνία της παρ. 1 του άρθρου 12 και να επεκτείνεται η εφαρμογή των μέτρων της παρ. 1 του άρθρου 12 και σε άλλες περιοχές της Ελληνικής Επικράτειας με κριτήριο την επαρκή διαθεσιμότητα ηλεκτρικών οχημάτων και σημείων επαναφόρτισής τους. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα, βάσει των σχετικών διαδικασιών για την εκτίμηση επιπτώσεων του ΕΣΕΚ και σχετική γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. Σε περίπτωση έκδοσης της απόφασης αυτής, η απαγόρευση της παρ. 1 του άρθρου 12 εφαρμόζεται τουλάχιστον τρία (3) τουλάχιστον έτη μετά τη
--	--

	δημοσίευση της σχετικής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών. Με όμοια απόφαση ρυθμίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 12, για την έκδοση της οποίας δεν απαιτείται η τήρηση της διαδικασίας του δευτέρου εδαφίου της παρούσας. 5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο του Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών του άρθρου 16. 6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να τροποποιούνται οι ημερομηνίες εφαρμογής των μέτρων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 με κριτήριο τη διαθεσιμότητα οικονομικά ώριμων εναλλακτικών λύσεων. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα μετά από εκτίμηση επιπτώσεων, βάσει των σχετικών διαδικασιών για την εκτίμηση επιπτώσεων του ΕΣΕΚ και γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. 7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να προβλέπονται εξαιρέσεις για ορισμένες κατηγορίες ειδικών κτιρίων ή συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές από την εφαρμογή των μέτρων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα μετά από εκτίμηση επιπτώσεων, βάσει των σχετικών διαδικασιών για την εκτίμηση επιπτώσεων του ΕΣΕΚ και σχετική γνώμη της Επιστημονικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή. Σε περίπτωση έκδοσης της απόφασης αυτής η απαγόρευση της παρ. 2 του άρθρου 17 εφαρμόζεται τρία (3) τουλάχιστον έτη μετά τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. 8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές, τα όργανα, οι διαδικασίες ελέγχου πιστοποίησης των παραβάσεων και επιβολής των προβλεπόμενων κυρώσεων, η διαδικασία είσπραξης των προστίμων
--	--

	που αποτελούν δημόσιο έσοδο, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του άρθρου 17. 9. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να εξαιρούνται ορισμένες κατηγορίες ειδικών κτιρίων ή ειδικά κτίρια σε περιοχές με θεσμοθετημένο καθεστώς προστασίας, όπως παραδοσιακοί οικισμοί και διατηρητέα κτίρια, από την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 17. 10. Για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 19, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας: α. Καθορίζεται η κατάλληλη μονάδα προϊόντος ή έργου για την ορθή αποτίμηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ανά είδος έργου ή δραστηριότητας, β. δύναται ο στόχος μείωσης να διαφοροποιείται από τον στόχο της παρ. 1 του άρθρου 19, ανάλογα με το είδος του έργου ή της δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε είδους έργου ή δραστηριότητας, τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ, γ. δύνανται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης σε έργα ή δραστηριότητες πέραν όσων προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 19, συμπεριλαμβανομένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων της 9ης Ομάδας της υπό στοιχεία 92108/1045/Φ.15/4.9.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3833) που κατατάσσονται στη κατηγορία Β' του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209). 11. Για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 19, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται: α) Οι ακριβείς κανόνες υπολογισμού σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα της αντιστάθμισης που επιτυγχάνεται μέσω φυτεύσεων, δασώσεων και αναδασώσεων, σύμφωνα με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/81777/2996/6.9.2021 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4080), λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/841 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 2018 «σχετικά με τη συμπερίληψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και
--	--

	των απορροφήσεων από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 525/2013 και της απόφασης (ΕΕ) αριθμ. 529/2013/ΕΕ» (L 156), ο τρόπος πιστοποίησής τους, καθώς και η εκτίμηση της αξίας της δασικής γης με βάση την υπ'. αριθμ. 115963/6070/22.10.2014 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2980), β) οι εναλλακτικοί τρόποι αντιστάθμισης και η αποτίμησή τους σε ισοδύναμους τόνους διοξειδίου του άνθρακα, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες, όπως οι πραγματικές μειώσεις εκπομπών που μπορούν να επιτύχουν, το κόστος τους, το κόστος των δικαιωμάτων εκπομπών και τυχόν παράπλευρο όφελος, γ) ο τρόπος ελέγχου και επαλήθευσης των εγκαταστάσεων της παρ. 1 του άρθρου 19 που δεν υπάγονται στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της υπ' αρ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763). 12. Για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 20, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύνανται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας. 13. Για την εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 20, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να τροποποιείται ή να εξειδικεύεται περαιτέρω η μέθοδος υπολογισμού των εκπομπών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η καλύτερη συγκρισιμότητα ανά κλάδο. 14. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, υπό την επιφύλαξη της παρ. 15 του παρόντος, δύνανται να καθορίζονται και να εξειδικεύονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρ. 2 του άρθρου 21, η διαδικασία ένταξης των νησιών, ο φορέας και η πηγή χρηματοδότησης, οι κατευθύνσεις και οι μεσοπρόθεσμοι και μακροπρόθεσμοι στόχοι για την υλοποίηση έργων «GR-eco
--	---

	islands», καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους. 15. Με απόφαση του αρμόδιου για το Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) Υπουργού, καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη συγχρηματοδότηση έργων «Gr-eco islands» του άρθρου 21 από τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027. Ειδικότερα, καθορίζονται η επιλεξιμότητα για συγχρηματοδότηση νησιών και τομέων παρέμβασης, το σύστημα διακυβέρνησης και διαχείρισης, η εταιρικήτητα, ο φορέας και η πηγή χρηματοδότησης, οι δικαιούχοι και οι όροι ένταξης και υλοποίησης, ως προς τα εντασσόμενα στο ΕΣΠΑ έργα και ρυθμίζεται κάθε σχετικό με τη συγχρηματοδότηση των εν λόγω έργων ζήτημα. 16. Σε εφαρμογή του άρθρου 25, με κοινή απόφαση των Υπουργών Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθορίζονται οι συνεργαζόμενοι φορείς, το περιεχόμενο της συνεργασίας, καθώς και οι λεπτομέρειες για την ανάπτυξη, τη λειτουργία και το περιεχόμενο της βάσης δεδομένων της παρ. 3 του άρθρου 25. 17. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύνανται να τροποποιούνται οι δείκτες της περ. ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 27.».	
30.	Κατάργηση διατάξεων	
	Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης που προβλέπουν κατάργηση	Καταργούμενες διατάξεις
	Άρθρο 43 Καταργούμενες διατάξεις Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 1 έως 28 και 32 έως 33 της υπό στοιχεία Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 κοινής απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Μέτρα και όροι για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς-Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 29457/1511/2005 (Β' 992) κοινής υπουργικής απόφασης, του Π.Δ. 51/2007 (Α' 54) και του Π.Δ. 148/2009 (Α' 190), σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 «σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την	Το άρθρο 1 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Σκοπός - Αντικείμενο 1. Με την παρούσα απόφαση αποσκοπείται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 8 του Ν. 1650/1986 και συγχρόνως η συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων "σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 200/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006" που έχει δημοσιευθεί στην

τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 200/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ και 2008/1/ ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006»» (Β' 2516).	Ελληνική γλώσσα στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL 140/114/2009), ώστε με τη θέσπιση κανόνων, μέτρων και διαδικασιών για την περιβαλλοντικά ασφαλή αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (εφεξής "CO₂") σε γεωλογικούς σχηματισμούς, να συμβάλει η χώρα στην Κοινοτική προσπάθεια για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος. 2. Σκοπός της περιβαλλοντικά ασφαλούς αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς είναι η μόνιμη απομόνωση του CO₂ κατά τρόπο που να προλαμβάνει και, όπου αυτό δεν είναι εφικτό, να εξαλείφει κατά το δυνατόν τις αρνητικές επιπτώσεις και τυχόν κινδύνους για το περιβάλλον και την υγεία του ανθρώπου. 3. Το δικαίωμα εξερεύνησης και αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2, ανήκει αποκλειστικά στο Δημόσιο και η άσκηση του αφορά πάντοτε το δημόσιο συμφέρον. 4. Για θέματα που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της παρούσας απόφασης και δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις της, εφαρμόζονται συμπληρωματικά και αναλόγως οι διατάξεις του ν. 3175/2003 (Α' 207) και του Μεταλλευτικού Κώδικα, όπως εκάστοτε ισχύουν, καθώς επίσης και η εθνική και κοινοτική νομοθεσία σχετικά με τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων».
	Το άρθρο 2 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Πεδίο εφαρμογής - Απαγορεύσεις 1. Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται στην αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς που εκτείνονται στην Ελληνική Επικράτεια, συμπεριλαμβανομένου του θαλάσσιου βυθού, της υφαλοκρηπίδας και του υπεδάφους έως τα όρια της περιοχής όπου η Ελληνική Δημοκρατία έχει κυριαρχικά δικαιώματα ή / και ασκεί δικαιοδοσία, σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της θάλασσας (UNCLOS), που κυρώθηκε με το ν. 2321/1995 (Α' 136). 2. Η παρούσα απόφαση δεν εφαρμόζεται στην αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς με συνολική προβλεπόμενη αποθήκευση κάτω των 100 χιλιοτόνων, η οποία διενεργείται για έρευνα, ανάπτυξη ή

	δοκιμή νέων προϊόντων και διεργασιών. 3. Δεν επιτρέπεται η αποθήκευση CO₂: α) σε τόπο αποθήκευσης με συγκρότημα αποθήκευσης που εκτείνεται πέραν της περιοχής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και, β) στη στήλη ύδατος και σε υπόγειους υδροφορείς».
	Το άρθρο 3 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Ορισμοί Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης νοούνται ως: 1) "αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς" η έγχυση που συνοδεύεται από αποθήκευση ρευμάτων CO₂ σε υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς 2) "στήλη ύδατος" η κατακόρυφα συνεχής μάζα ύδατος από την επιφάνεια έως τα ιζήματα του πυθμένα ενός υδάτινου σώματος 3) "τόπος αποθήκευσης" μια κατ' όγκον καθορισμένη περιοχή μέσα σε γεωλογικό σχηματισμό που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς και οι συναφείς επιφανειακές και εγχυτικές εγκαταστάσεις 4) "γεωλογικός σχηματισμός" μια λιθοστρωματογραφική υποδιαίρεση μέσα στην οποία ανευρίσκονται και χαρτογραφούνται διακεκριμένες στρώσεις πετρωμάτων 5) "διαρροή" οποιαδήποτε διαρροή CO₂ από το συγκρότημα αποθήκευσης 6) "συγκρότημα αποθήκευσης" ο τόπος αποθήκευσης και οι γύρω γεωλογικοί χώροι οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν τη συνολική ακεραιότητα και ασφάλεια της αποθήκευσης (δηλαδή σχηματισμοί δευτερογενείς περιορισμού) 7) "υδραυλική μονάδα": υδραυλικά συνδεδεμένος πορώδης χώρος, όπου η μεταφορά της πίεσης μπορεί να μετρηθεί με τεχνικά μέσα, ο οποίος περιορίζεται από αδιαπέραστα φράγματα (όπως ρήγματα, αλατούχοι θόλοι λιθολογικά όρια) ή από τομές του σχηματισμού που δημιουργούνται με την επιφάνεια της γης 8) "εξερεύνηση" η αξιολόγηση δυνητικών συγκροτημάτων αποθήκευσης για τους σκοπούς της αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς μέσω δραστηριοτήτων επέμβασης στο υπέδαφος, όπως γεωτρητικές εργασίες για

	την απόκτηση γεωλογικών πληροφοριών σχετικά με στρώματα στο δυνητικό συγκρότημα αποθήκευσης και, ανάλογα με την περίπτωση, διεξαγωγή δοκιμών έγχυσης για το χαρακτηρισμό του τόπου αποθήκευσης 9) "άδεια εξερεύνησης" η διοικητική πράξη (απόφαση) που εκδίδεται αιτιολογημένα από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις των άρθρων 6 και 7, με την οποία επιτρέπεται η εξερεύνηση και καθορίζονται οι όροι διεξαγωγής της 10) "φορέας εκμετάλλευσης" οιοδήποτε φυσικό ή νομικό, ιδιωτικό ή δημόσιο πρόσωπο πάσης φύσεως, το οποίο εκμεταλλεύεται τον τόπο αποθήκευσης CO₂ ή έχει τον έλεγχο του τόπου ή στο οποίο έχει μεταβιβασθεί αποφασιστικής σημασίας οικονομική εξουσία ως προς την τεχνική λειτουργία του τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας 11) "φορέας εξερεύνησης" οιοδήποτε φυσικό ή νομικό, ιδιωτικό ή δημόσιο πρόσωπο πάσης φύσεως, το οποίο έχει δικαίωμα, μετά από σχετική άδεια, να προβεί σε εργασίες εξερεύνησης. Ο φορέας εξερεύνησης μπορεί να είναι και φορέας εκμετάλλευσης του χώρου αποθήκευσης CO₂, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 7 12) "άδεια αποθήκευσης" η διοικητική πράξη (απόφαση) που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με τους όρους και τις απαιτήσεις του Κεφαλαίου Γ (άρθρα 8-13), με την οποία επιτρέπεται η αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς σε έναν τόπο αποθήκευσης από τον φορέα εκμετάλλευσης και καθορίζονται οι όροι διεξαγωγής της 13) "ουσιώδης μεταβολή" οιαδήποτε μεταβολή μη προβλεπόμενη στην άδεια αποθήκευσης, η οποία μπορεί να επηρεάσει σημαντικά το περιβάλλον ή την υγεία 14) "ρεύμα CO₂" η ροή ουσιών που προκύπτει από διεργασίες δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα 15) "απόβλητα" οι ουσίες που ορίζονται ως απόβλητα στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ (ΕΕL 312/3/22-11-2008) 16) "θύσανος CO₂" ο όγκος διασποράς CO₂ στον γεωλογικό σχηματισμό
--	---

	17) "μετανάστευση" η κίνηση του CO₂ μέσα στο συγκρότημα αποθήκευσης 18) "σημαντική ανωμαλία" τυχόν ανωμαλία στις εργασίες έγχυσης ή αποθήκευσης ή στις συνθήκες του ίδιου του συγκροτήματος αποθήκευσης, η οποία συνεπάγεται κίνδυνο διαρροής ή κίνδυνο για το περιβάλλον ή την υγεία 19) "σημαντικός κίνδυνος" ο συνδυασμός της πιθανότητας πρόκλησης ζημίας και μεγέθους ζημίας που δεν μπορεί να αγνοηθεί χωρίς να τεθεί υπό αμφισβήτηση ο σκοπός της παρούσας απόφασης για το συγκεκριμένο τόπο αποθήκευσης 20) "διορθωτικά μέτρα" τυχόν μέτρα που λαμβάνονται για να διορθωθούν σημαντικές ανωμαλίες ή να διακοπούν διαρροές ώστε να προληφθεί ή να σταματήσει η έκλυση CO₂ από το συγκρότημα αποθήκευσης 21) "κλείσιμο" ενός τόπου αποθήκευσης" η οριστική παύση έγχυσης CO₂ στον εν λόγω τόπο αποθήκευσης 22) "μετά το κλείσιμο" η περίοδος μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένης της περιόδου μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης στην αρμόδια αρχή 23) "δίκτυο μεταφοράς" το δίκτυο σωληναγωγών, συμπεριλαμβανομένων των συναφών σταθμών ανύψωσης της πίεσης για τη μεταφορά CO₂ στον τόπο αποθήκευσης.
	Το άρθρο 4 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Αρμόδια αρχή Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή της απόφασης ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος και η Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις των επί μέρους διατάξεων της παρούσας απόφασης.»
	Το άρθρο 5 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Επιλογή τόπων αποθήκευσης 1. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) διατηρεί το δικαίωμα να ορίζει τις περιοχές από τις οποίες μπορεί να επιλέγονται τόποι αποθήκευσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις της απόφασης ή να μην επιτρέπει αποθήκευση σε τμήματα ή στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

	2. Προκειμένου ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής να επιτρέψει τη γεωλογική αποθήκευση CO₂, πρέπει να προηγηθεί αξιολόγηση της διαθέσιμης αποθηκευτικής ικανότητας σε τμήματα ή στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, μετά από εξερεύνηση που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 6. 3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΚΑ) μετά από κοινή εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Περιβάλλοντος και της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κρίνεται η καταλληλότητα ενός γεωλογικού σχηματισμού για χρήση του ως τόπου αποθήκευσης, μετά από χαρακτηρισμό και αξιολόγηση του δυνητικού συγκροτήματος αποθήκευσης CO₂ και της γύρω περιοχής, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι 4. Ενας γεωλογικός σχηματισμός επιλέγεται ως τόπος αποθήκευσης μόνον εάν, υπό τις προτεινόμενες προϋποθέσεις χρήσης, δεν υφίσταται σημαντικός κίνδυνος διαρροής, ούτε σημαντικός κίνδυνος για το περιβάλλον ή την υγεία».
	Το άρθρο 6 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Αδειες εξερεύνησης 1. Η εξερεύνηση για την παραγωγή των πληροφοριών που είναι αναγκαίες για την επιλογή του τόπου αποθήκευσης, κατ'εφαρμογή του άρθρου 5, διενεργείται μετά από άδεια του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Για την χορήγηση της άδειας εξερεύνησης απαιτείται η υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής: α) στοιχείων και πληροφοριών που τεκμηριώνουν την αναγκαία τεχνική ικανότητα και επάρκεια του ενδιαφερόμενου φορέα εξερεύνησης, για την εκτέλεση των απαιτήσεων που περιγράφονται στο παράρτημα 1, β) τεχνική έκθεση η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: αα) περιγραφή του χώρου εξερεύνησης καθώς και της ευρύτερης περιοχής σε ακτίνα το λιγότερο 1 χλμ. ββ) χρονοδιάγραμμα εξέλιξης των εργασιών κατά τις τρεις φάσεις διενέργειας τους, σύμφωνα με το

	παράρτημα Ι γγ) χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης του τοπίου σε περίπτωση που δεν επακολουθήσει σε εύλογο χρονικό διάστημα, εκμετάλλευση του τόπου αποθήκευσης, δδ) μέτρα για την ασφάλεια και προστασία των εργαζόμενων 2. Η άδεια εξερεύνησης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) όνομα και διεύθυνση του ενδιαφερόμενου φορέα εξερεύνησης β) επακριβή θέση και περιγραφή της περιοχής με περιορισμένο και σαφώς οριοθετημένο όγκο γ) την υποχρέωση διενέργειας των εργασιών εξερεύνησης σύμφωνα με τα κριτήρια και τις φάσεις διεξαγωγής τους που προβλέπονται στο παράρτημα Ι δ) την υποχρέωση ενημέρωσης και υποβολής στην αρμόδια αρχή, μετά την ολοκλήρωση κάθε φάσης, πλήρους και τεκμηριωμένης έκθεσης με τα στοιχεία που περιγράφονται στο παράρτημα Ι ε) την υποχρέωση για άμεση ενημέρωση της αρμόδιας αρχαιολογικής Υπηρεσίας, σε περίπτωση που κατά τις εργασίες εξερεύνησης ανευρίσκονται αρχαιολογικά ευρήματα ή της αδειοδοτούσας αρχής σε περίπτωση άλλων ευρημάτων επιστημονικής ή σημαντικής οικονομικής αξίας στ) τη δυνατότητα, όταν είναι σκόπιμο, να γίνεται παρακολούθηση δοκιμών έγχυσης, ζ) τη διάρκεια ισχύος της άδειας η οποία δεν μπορεί υπερβαίνει το χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη διεξαγωγή της εξερεύνησης. 2.1. Η άδεια εξερεύνησης μπορεί να παρατείνεται όταν η οριζόμενη διάρκεια δεν επαρκεί για την ολοκλήρωση της εξερεύνησης. 3. Η άδεια εξερεύνησης δημοσιεύεται περιληπτικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέσα σε 20 ημέρες από την έκδοση της. 4. Οι διαδικασίες χορήγησης αδειών εξερεύνησης είναι ανοικτές στις πάσης φύσεως οντότητες που διαθέτουν τις αναγκαίες ικανότητες, κατά τρόπον ώστε οι άδειες να χορηγούνται ή να απορρίπτονται με βάση αντικειμενικά, δημοσιευμένα και αμερόληπτα κριτήρια. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων. 5. Με την επιφύλαξη του άρθρου 28, η παράβαση των όρων της άδειας
--	---

	εξερεύνησης, αποτελεί λόγο ανάκλησης της από την αρμόδια αρχή. 6. Ο κάτοχος άδειας εξερεύνησης έχει αποκλειστικό δικαίωμα εξερεύνησης του δυνητικού συγκροτήματος αποθήκευσης CO₂. Η αρμόδια αρχή μεριμνά ώστε να μην επιτρέπονται αντικρουόμενες χρήσεις του συγκροτήματος κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας. 7. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ, μπορεί να καθορίζονται λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου».
	Το άρθρο 7 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Αδειες αποθήκευσης 1. Για την εκμετάλλευση τόπου αποθήκευσης απαιτείται: α) άδεια αποθήκευσης, β) μόνο ένας φορέας εκμετάλλευσης για κάθε τόπο αποθήκευσης και γ) η απαγόρευση αντικρουόμενων χρήσεων του τόπου αυτού. 2. Οι διαδικασίες χορήγησης αδειών αποθήκευσης είναι ανοικτές στις πάσης φύσεως οντότητες που διαθέτουν τις αναγκαίες ικανότητες, κατά τρόπο ώστε οι άδειες να χορηγούνται με βάση αντικειμενικά, δημοσιευμένα και διαφανή κριτήρια. 3. Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων της παρούσας απόφασης, για τη χορήγηση άδειας αποθήκευσης σε συγκεκριμένο τόπο παρέχεται προτεραιότητα στον κάτοχο άδειας εξερεύνησης για τον τόπο αυτό, με την προϋπόθεση ότι: α) έχει ολοκληρωθεί η εξερεύνηση του συγκεκριμένου τόπου, β) έχουν τηρηθεί οι τυχόν όροι της άδειας εξερεύνησης και γ) η αίτηση για άδεια αποθήκευσης έχει υποβληθεί κατά την περίοδο ισχύος της άδειας εξερεύνησης. 4. Η αρμόδια αρχή μεριμνά ώστε να μην επιτρέπονται αντικρουόμενες χρήσεις του συγκροτήματος κατά τη διαδικασία αδειοδότησης».
	Το άρθρο 8 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Αιτήσεις για άδειες αποθήκευσης 1. Οι αιτήσεις για άδεια αποθήκευσης υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις εξής πληροφορίες: α) όνομα και διεύθυνση του υποψήφιου φορέα εκμετάλλευσης

	β) στοιχεία που αποδεικνύουν την τεχνική ικανότητα και επάρκεια του υποψήφιου φορέα εκμετάλλευσης, γ) το χαρακτηρισμό του τόπου και του συγκροτήματος αποθήκευσης και την αξιολόγηση της αναμενόμενης ασφάλειας της αποθήκευσης κατ'εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφοι 3 και 4, δ) τη συνολική ποσότητα CO₂ που θα εγχυθεί και θα αποθηκευθεί, καθώς και τις προβλεπόμενες πηγές και μεθόδους μεταφοράς, τη σύνθεση των ρευμάτων CO₂, τους ρυθμούς και τις πιέσεις έγχυσης, και τον τόπο των εγκαταστάσεων έγχυσης, ε) την απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ), που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Για την έκδοση της ΑΕΠΟ ο ενδιαφερόμενος πέραν των στοιχείων και πληροφοριών που προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, υποχρεούται επιπλέον να υποβάλλει: α.α) περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη σημαντικών ανωμαλιών, α.β) το προτεινόμενο σχέδιο παρακολούθησης κατ'εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 2, το οποίο εντάσσεται σε παράρτημα της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ως αναπόσπαστο μέρος της και εγκρίνεται με την ΑΕΠΟ, α.γ) προτεινόμενο σχέδιο διορθωτικών μέτρων κατ'εφαρμογή του άρθρου 17, παράγραφος 2, το οποίο εντάσσεται σε παράρτημα της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, ως αναπόσπαστο μέρος της και εγκρίνεται με την ΑΕΠΟ α.δ) κάθε άλλο στοιχείο και πληροφορία που κατά την κρίση της αρμόδιας για την ΑΕΠΟ αρχής, κρίνεται αναγκαίο για τη διασφάλιση των απαιτήσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 5. στ) το προτεινόμενο προσωρινό σχέδιο μετά το κλείσιμο κατ'εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 3, ζ) στοιχεία που τεκμηριώνουν ότι η χρηματική εγγύηση που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 20 θα είναι έγκυρη και πραγματική πριν από την έναρξη της έγχυσης 2. Αίτηση για χορήγηση άδειας αποθήκευσης που υποβάλλεται κατά παράβαση των απαιτήσεων αυτού του άρθρου είναι αυτοδικαίως άκυρη.
--	---

	Το άρθρο 9 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Προϋποθέσεις για τις άδειες αποθήκευσης Η άδεια αποθήκευσης εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μόνο εάν τηρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: 1) η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με βάση την αίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 8 και κάθε άλλη σχετική πληροφορία, θεωρεί ότι: α) πληρούνται όλες οι συναφείς προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης και της σχετικής εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας β) ο φορέας εκμετάλλευσης είναι οικονομικά υγιής και διαθέτει τεχνική ικανότητα και αξιοπιστία για τη λειτουργία και τον έλεγχο του τόπου και εξασφαλίζονται η επαγγελματική και τεχνική μετεκπαίδευση και κατάρτιση του καθώς και όλου του προσωπικού γ) στην περίπτωση περισσότερων του ενός τόπων αποθήκευσης στην ίδια υδραυλική μονάδα, οι δυναμικές αλληλεπιδράσεις πίεσης είναι τέτοιες ώστε και οι δύο τόποι να μπορούν συγχρόνως να πληρούν τις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης 2) η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, έχει εξετάσει τη γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο άδειας, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 11».
	Το άρθρο 10 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Περιεχόμενο των αδειών αποθήκευσης 1. Η άδεια περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) όνομα και διεύθυνση του φορέα εκμετάλλευσης, β) επακριβή θέση και οριοθέτηση του τόπου αποθήκευσης και του συγκροτήματος αποθήκευσης, και στοιχεία σχετικά με την υδραυλική μονάδα, γ) απαιτήσεις για τις εργασίες αποθήκευσης, συνολική ποσότητα CO₂ που επιτρέπεται να αποθηκεύεται σε γεωλογικούς σχηματισμούς, όρια πίεσης του ταμιευτήρα, και ανώτατοι επιτρεπόμενοι ρυθμοί και πιέσεις έγχυσης, δ) απαιτήσεις για τη σύνθεση του ρεύματος CO₂ και τη διαδικασία αποδοχής ρεύματος CO₂ σύμφωνα με το άρθρο 13 και, εφόσον απαιτείται, περαιτέρω απαιτήσεις για την

	έγχυση και την αποθήκευση, ιδίως για να αποφεύγονται σημαντικές ανωμαλίες, ε) εγκεκριμένο σχέδιο παρακολούθησης, υποχρέωση εφαρμογής του σχεδίου και απαιτήσεις για επικαιροποίησή του κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, καθώς και απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 15, στ) απαίτηση γνωστοποίησης στην αρμόδια αρχή περιπτώσεων διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, εγκεκριμένο σχέδιο διορθωτικών μέτρων και υποχρέωση εφαρμογής του σχεδίου διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών κατ' εφαρμογή του άρθρου 17, ζ) προϋποθέσεις για το κλείσιμο και το εγκεκριμένο προσωρινό σχέδιο ενεργειών μετά το κλείσιμο που αναφέρεται στο άρθρο 18, η) διατάξεις για μεταβολές, αναθεώρηση, επικαιροποίηση και ανάκληση της άδειας αποθήκευσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 12, θ) το ποσό της χρηματικής εγγύησης που υποχρεούται να καταβάλλει και να διατηρεί ο φορέας του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 20, το οποίο προσδιορίζεται με βάση τις δαπάνες της επένδυσης και της καλής εκτέλεσης του έργου, ι) το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 21 (παρ. 1), ια) την υποχρέωση υποβολής των εκθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 15,, ιβ) τον καθορισμό ελάχιστης περιόδου λειτουργίας του χώρου αποθήκευσης CO₂ 2. Η διάρκεια της άδειας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 25 έτη από το χρόνο δημοσίευσης της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έκτοτε ανανεώνεται ανά πενταετία 3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 28, η παράβασης των τεθέντων όρων της άδειας αποτελεί λόγο ανάκλησης της άδειας από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΚΑ».
	Το άρθρο 11 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Επανεξέταση των σχεδίων αδειών αποθήκευσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή 1. Η αρμόδια αρχή κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις αιτήσεις άδειας μέσα σε ένα μήνα από την παραλαβή τους και καθιστά διαθέσιμο σε αυτήν κάθε άλλο στοιχείο που πρόκειται να λάβει υπόψη για τη χορήγηση άδειας αποθήκευσης.

	2. Η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όλα τα σχέδια αδειών αποθήκευσης και τυχόν άλλα στοιχεία που συνεκτιμώνται για την έκδοση του σχεδίου της άδειας. 3. Οι γνωμοδοτήσεις που παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επί των σχεδίων αδειών αποθήκευσης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 10 της οδηγίας 2009/31/ΕΚ, δεν είναι δεσμευτικές για την αρμόδια αρχή. 4. Η αρμόδια αρχή κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την οριστική άδεια αποθήκευσης. Εάν η απόφαση αποκλίνει από τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αρμόδια αρχή αιτιολογεί αυτήν την απόκλιση».
	Το άρθρο 12 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Τροποποίηση, επανεξέταση, επικαιροποίηση και ανάκληση αδειών αποθήκευσης 1. Ο φορέας εκμετάλλευσης ενημερώνει την η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τυχόν τροποποιήσεις που προγραμματίζει ως προς τον τρόπο εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης CO₂, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που αφορούν τον ίδιο τον φορέα εκμετάλλευσης. 2. Για τις ανωτέρω προγραμματιζόμενες τροποποιήσεις πρέπει να προηγηθεί η διαδικασία περιβαλλοντικής αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 6 του ν. 4014/2011, οπότε ανάλογα εκδίδεται νέα απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) ή τροποποιείται η υπάρχουσα ΑΕΠΟ. Σε περίπτωση έκδοσης νέας ΑΕΠΟ, απαιτείται και η έκδοση νέας άδειας αποθήκευσης από την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης. 3. Η αρμόδια αρχή επανεξετάζει και, εάν απαιτείται, τροποποιεί ή, ως έσχατο μέτρο, ανακαλεί την άδεια αποθήκευσης: α) εάν της έχουν γνωστοποιηθεί ή έχουν περιέλθει στη γνώση της διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1, β) εάν οι υποβαλλόμενες εκθέσεις κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 ή οι επιθεωρήσεις που διενεργούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 16 δείχνουν τη μη συμμόρφωση προς τις

	προϋποθέσεις της άδειας ή κινδύνους διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, γ) εάν η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής είναι ενήμερη για τυχόν άλλη αδυναμία του φορέα εκμετάλλευσης να τηρήσει τις προϋποθέσεις ισχύος της άδειας, δ) εάν κρίνεται αναγκαίο, βάσει των πρόσφατων επιστημονικών πορισμάτων και της τεχνολογικής εξέλιξης, ε) με την επιφύλαξη των στοιχείων α) έως δ), πέντε έτη από τη χορήγηση της άδειας και στη συνέχεια ανά δεκαετία. Σε κάθε περίπτωση η ανωτέρω αρμόδια αρχή ενημερώνει σχετικά την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, προκειμένου να προβεί στις δέουσες κατά περίπτωση ενέργειες. 4. Αφού έχει ανακληθεί μια άδεια κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3, η αρμόδια αρχή είτε εκδίδει νέα άδεια αποθήκευσης ή κλείνει τον τόπο αποθήκευσης κατ' εφαρμογή του στοιχείου γ) του άρθρου 18 παράγραφος 1. 4.1. Εως ότου εκδοθεί νέα άδεια αποθήκευσης, η αρμόδια αρχή αναλαμβάνει προσωρινά όλες τις νομικές υποχρεώσεις που αφορούν τα κριτήρια αποδοχής σε περίπτωση που αποφασίσει να συνεχίσει την έγχυση CO₂, την παρακολούθηση και τα διορθωτικά μέτρα σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση, την επιστροφή των δικαιωμάτων σε περιπτώσεις διαρροής δυνάμει της υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9267/468/2007 (Β' 286) κοινή υπουργική απόφαση και την υπ' αριθμ. 57495/2959/2010 (Β' 2030) κοινή υπουργική απόφαση, καθώς και προληπτικά ή επανορθωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 (πρώτο εδάφιο) και το άρθρο 9 παράγραφος 1 του Π.Δ. 148/2009. 4.2. Η αρμόδια αρχή ανακτά τυχόν δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από τον πρώην φορέα εκμετάλλευσης, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας τη χρηματική εγγύηση που αναφέρεται στο άρθρο 20. Σε περίπτωση που κλείσει ο τόπος αποθήκευσης σύμφωνα με το στοιχείο γ) του άρθρου 18 παράγραφος 1, εφαρμόζεται το άρθρο 18 παράγραφος 4.
--	---

	5. Όλες οι αποφάσεις που εκδίδονται από τον ΥΠΕΚΑ και αφορούν την παροχή, τροποποίηση ή ανάκληση της άδειας αποθήκευσης, δημοσιεύονται σε περίληψη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μέσα σε είκοσι (20) μέρες από την έκδοσή τους.»
	Το άρθρο 13 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Κριτήρια και διαδικασία αποδοχής ρεύματος CO₂ 1. Ενα ρεύμα CO₂ πρέπει να συνίσταται κατά κύριο λόγο από διοξείδιο του άνθρακα. Για το σκοπό αυτό, δεν επιτρέπεται να προστίθενται απόβλητα ή άλλες ύλες με σκοπό τη διάθεση των εν λόγω αποβλήτων ή άλλων υλών. Ωστόσο, ένα ρεύμα CO₂ επιτρέπεται να περιέχει ίχνη συναφών ουσιών από την πηγή, τη δέσμευση ή τη διεργασία έγχυσης και ίχνη ουσιών που προστίθενται για να βοηθήσουν την παρακολούθηση και την επαλήθευση της μετανάστευσης CO₂. Οι συγκεντρώσεις των ουσιών αυτών πρέπει να είναι κατώτερες από τα επίπεδα τα οποία: α) επηρεάζουν αρνητικά την ακεραιότητα του τόπου αποθήκευσης ή τη συναφή υποδομή μεταφοράς, β) συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο για το περιβάλλον ή την υγεία ή, γ) παραβαίνουν τις απαιτήσεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας που πρέπει να εφαρμοσθεί 2. Ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται: α) να δέχεται την έγχυση ρευμάτων CO₂ μόνο εφόσον έχει γίνει ανάλυση της σύνθεσης των ρευμάτων, συμπεριλαμβανομένων των διαβρωτικών ουσιών, καθώς και αξιολόγηση κινδύνου, και εάν η αξιολόγηση κινδύνου έχει δείξει ότι τα επίπεδα ρύπανσης είναι σύμφωνα με τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, β) να τηρεί μητρώο των ποσοτήτων και χαρακτηριστικών των παραδιδόμενων και εγχυνόμενων ρευμάτων CO₂, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσής τους.»
	Το άρθρο 14 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Παρακολούθηση 1. Ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται να διενεργεί παρακολούθηση των μονάδων έγχυσης, του συγκροτήματος αποθήκευσης (συμπεριλαμβανομένου, όποτε υπάρχει δυνατότητα, του θυσάνου CO₂), και, κατά περίπτωση, του γύρω περιβάλλοντος, που αποσκοπεί: α) στη

	σύγκριση μεταξύ της πραγματικής και της αναπαριστώμενης με μοντέλο συμπεριφοράς του CO₂ και του ύδατος του σχηματισμού στον τόπο αποθήκευσης, β) στην ανίχνευση σημαντικών ανωμαλιών, γ) στην ανίχνευση της μετανάστευσης του CO₂, δ) στην ανίχνευση της διαρροής του CO₂, ε) στην ανίχνευση σημαντικών αρνητικών επενεργειών στο γύρω περιβάλλον, μεταξύ άλλων ιδίως στο πόσιμο νερό, τους ανθρώπινους πληθυσμούς ή χρήστες της περιβάλλουσας βιόσφαιρας, στ) στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας τυχόν διορθωτικών μέτρων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 17, ζ) ενημέρωσης της αξιολόγησης της βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ασφάλειας και ακεραιότητας του συγκροτήματος αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης τού κατά πόσον το αποθηκευμένο CO₂ θα παραμείνει πλήρως και μονίμως απομονωμένο. 2. Η παρακολούθηση βασίζεται σε σχέδιο παρακολούθησης το οποίο εκπονείται από τον φορέα εκμετάλλευσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παραρτήματος II, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με την παρακολούθηση σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στο άρθρο 10 της υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 ΚΥΑ, όπως ισχύει. 2.1. Το σχέδιο παρακολούθησης υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή και εγκρίνεται από αυτήν σύμφωνα με το άρθρο 8 (παρ. 1, εδ. ε, περ. α.β) και το άρθρο 10 παρ. 1, περίπτωση (ε). 2.2 Το σχέδιο επικαιροποιείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παραρτήματος II και οπωσδήποτε ανά πενταετία ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές του εκτιμώμενου κινδύνου διαρροής, οι αλλαγές στους εκτιμώμενους κινδύνους για το περιβάλλον και την υγεία, οι νέες επιστημονικές γνώσεις και οι βελτιώσεις της βέλτιστης διαθέσιμης τεχνολογίας. Τα επικαιροποιημένα σχέδια επανυποβάλλονται στην αρμόδια αρχή προς έγκριση.»
	Το άρθρο 15 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Υποβολή εκθέσεων από τον φορέα εκμετάλλευσης Με συχνότητα η οποία καθορίζεται στην άδεια αποθήκευσης, και οπωσδήποτε

	τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, ο φορέας εκμετάλλευσης υποβάλλει στην αρμόδια αρχή: 1) όλα τα αποτελέσματα της παρακολούθησης σύμφωνα με το άρθρο 14 κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία παρακολούθησης 2) τις ποσότητες και τα χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης τους, των ρευμάτων CO₂ που παραδόθηκαν και εγχύθηκαν κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση, τα οποία καταχωρούνται σε μητρώα σύμφωνα με το στοιχείο β) του άρθρου 13 παράγραφος 3 3) απόδειξη της θέσπισης και της διατήρησης της χρηματικής εγγύησης σύμφωνα με το άρθρο 20 και το άρθρο 10 περ. θ 4) τυχόν άλλες πληροφορίες τις οποίες η αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής θεωρεί συναφείς για σκοπούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης προς τις προϋποθέσεις ισχύος της άδειας και αύξησης των γνώσεων για τη συμπεριφορά του CO₂ στον τόπο αποθήκευσης.»
	Το άρθρο 16 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Επιθεωρήσεις 1. Η Ειδική Γραμματεία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και Ενέργειας οργανώνει και συντονίζει σύστημα τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων όλων των συγκροτημάτων αποθήκευσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης, με σκοπό τον έλεγχο και την προαγωγή της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της απόφασης καθώς και την παρακολούθηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και την υγεία. 2. Οι επιθεωρήσεις περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως επισκέψεις των επιφανειακών εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των εγχυτικών εγκαταστάσεων, αξιολόγηση των εργασιών έγχυσης και παρακολούθησης που πραγματοποιούνται από τον φορέα εκμετάλλευσης, και έλεγχο όλων των σχετικών αρχείων που τηρεί ο φορέας εκμετάλλευσης. 3. Οι τακτικές επιθεωρήσεις διενεργούνται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο έως τρία έτη από το κλείσιμο και στη συνέχεια ανά

	πενταετία, έως ότου μεταβιβαστεί η ευθύνη στην αρμόδια αρχή. Στο πλαίσιο των επιθεωρήσεων αυτών, εξετάζονται οι σχετικές εγκαταστάσεις έγχυσης και παρακολούθησης, καθώς και το πλήρες φάσμα των συναφών επενεργειών του συγκροτήματος αποθήκευσης στο περιβάλλον και την υγεία. 4. Εκτακτες επιθεωρήσεις διενεργούνται: α) εάν έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια αρχή ή στην Ειδική Γραμματεία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή έχουν περιέλθει σε γνώση τους διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1, β) εάν οι εκθέσεις κατ' εφαρμογή του άρθρου 15 έχουν δείξει ανεπαρκή συμμόρφωση προς τις προϋποθέσεις ισχύος της άδειας, γ) για να διερευνηθούν σοβαρές καταγγελίες σχετικά με το περιβάλλον ή την υγεία, δ) σε άλλες καταστάσεις εφόσον η αρμόδια αρχή ή η Ειδική Γραμματεία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το κρίνουν ενδεδειγμένο. 5. Μετά από κάθε επιθεώρηση, η Ειδική Γραμματεία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάσσει έκθεση με τα αποτελέσματα της επιθεώρησης. Στην έκθεση αξιολογείται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης και αναφέρεται κατά πόσο είναι αναγκαία περαιτέρω μέτρα. Η έκθεση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο φορέα εκμετάλλευσης και δημοσιοποιείται σύμφωνα με την κείμενη εθνική και κοινοτική νομοθεσία, μέσα σε δύο μήνες από τη διεξαγωγή της επιθεώρησης. 6. Για την εξέταση των συνθηκών λειτουργίας των χώρων αποθήκευσης, μπορεί με απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ, να συγκροτούνται γνωμοδοτικές επιτροπές από εκπροσώπους της Ειδικής Γραμματείας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Επιθεωρητές Μεταλλείων, ειδικούς επιστήμονες άλλων Υπουργείων ή δημόσιων φορέων και ενδεχομένως εκπροσώπους του ή των οικείου/ων ΟΤΑ, οι οποίοι έχουν δικαίωμα εισόδου στους χώρους του έργου χωρίς την προηγούμενη άδεια του φορέα εκμετάλλευσης.»
	Το άρθρο 17 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Μέτρα για διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες

	1. Σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται να ειδοποιεί αμέσως την αρμόδια αρχή και να λαμβάνει τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικών με την προστασία της υγείας. Σε περίπτωση διαρροών και σημαντικών ανωμαλιών που ενέχουν τον κίνδυνο διαρροής, ο φορέας εκμετάλλευσης ειδοποιεί επίσης την αρμόδια αρχή σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9267/468/2007 (Β' 286) κοινή υπουργική απόφαση και την υπ' αριθμ. 57495/2959/2010 (Β' 2030) κοινή υπουργική απόφαση. 2. Τα διορθωτικά μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 λαμβάνονται τουλάχιστον με βάση το σχέδιο διορθωτικών μέτρων που έχει υποβληθεί στην αρμόδια αρχή και έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 8 (παρ. 1, εδ.ε, περ. α.γ). 3. Η αρμόδια αρχή μπορεί ανά πάσα στιγμή να απαιτήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης να λάβει τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα καθώς και μέτρα για την προστασία της και την ασφάλεια των εργαζομένων καθώς και της υγείας των περιοίκων. Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι πρόσθετα ή διαφορετικά από εκείνα που ορίζονται στο σχέδιο διορθωτικών μέτρων. Μπορεί επίσης ανά πάσα στιγμή να λάβει η ίδια διορθωτικά μέτρα. 4. Εάν ο φορέας εκμετάλλευσης δεν λάβει τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα, η αρμόδια αρχή λαμβάνει η ίδια τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. 5. Η αρμόδια αρχή ανακτά τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τα μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 από τον φορέα εκμετάλλευσης, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας τη χρηματική εγγύηση που αναφέρεται στο άρθρο 20.»
	Το άρθρο 18 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Υποχρεώσεις κατά το κλείσιμο και μετά το κλείσιμο 1. Ενας τόπος αποθήκευσης κλείνει: α) εάν έχουν τηρηθεί οι απαιτήσεις χορήγησης της άδειας αποθήκευσης, β) κατόπιν τεκμηριωμένης αιτήσεως του φορέα εκμετάλλευσης και μετά από έγκριση της αρμόδιας αρχής ή, γ) εάν το αποφασίσει η

	αρμόδια αρχή μετά την ανάκληση της άδειας αποθήκευσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παράγραφος 3. 2. Μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο α) ή β), ο φορέας εκμετάλλευσης είναι υπεύθυνος: α) για την παρακολούθηση, την υποβολή εκθέσεων και τη λήψη διορθωτικών μέτρων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης, καθώς και για τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις που αφορούν την επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρροών, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9267/468/2007 (Β' 286) κοινή υπουργική απόφαση και την υπ' αριθμ. 57495/2959/2010 (Β' 2030) κοινή υπουργική απόφαση, β) για τη λήψη προληπτικών ή επανορθωτικών μέτρων σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 11 του Π.Δ. 148/2002009, έως ότου η ευθύνη του τόπου αποθήκευσης μεταβιβασθεί στην αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφοι 1 έως 5 της παρούσας απόφασης, γ) για τη σφράγιση του τόπου αποθήκευσης και την απομάκρυνση των εγχυτικών εγκαταστάσεων. 3. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 2 υποχρεώσεις τηρούνται με βάση προσωρινό σχέδιο μετά το κλείσιμο, το οποίο έχει εκπονήσει ο φορέας εκμετάλλευσης βάσει της ορθής πρακτικής και σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα II και έχει εγκριθεί κατά το στάδιο χορήγησης της άδειας αποθήκευσης CO₂, σύμφωνα με το άρθρο 10, περ. ζ. 3.1. Στις περιπτώσεις των εδαφίων α) ή β) της παραγράφου 1, το προσωρινό σχέδιο μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης: α) επικαιροποιείται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, με βάση, μεταξύ άλλων, την ανάλυση κινδύνου, την ορθή πρακτική και τις τεχνολογικές βελτιώσεις, β) υποβάλλεται προς έγκριση στην αρμόδια αρχή και γ) εγκρίνεται από την αρμόδια αρχή ως το οριστικό σχέδιο μετά το κλείσιμο. 4. Μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο γ), η αρμόδια αρχή είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τη λήψη διορθωτικών μέτρων σύμφωνα με τις
--	--

	απαιτήσεις της παρούσας απόφασης, καθώς και για τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις που αφορούν την επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρρών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9267/468/2007 (Β' 286) κοινή υπουργική απόφαση και την υπ' αριθμ. 57495/2959/2010 (Β' 2030) κοινή υπουργική απόφαση, καθώς και για τη λήψη προληπτικών ή επανορθωτικών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 (πρώτο εδάφιο) και το άρθρο 9 παράγραφος 1 του Π.Δ. 148/2009. 4.1. Οι απαιτήσεις μετά το κλείσιμο εκπληρώνονται από την αρμόδια αρχή με βάση το προσωρινό σχέδιο μετά το κλείσιμο ενεργειών που αναφέρεται στην παράγραφο 3, το οποίο, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, επικαιροποιείται. 5. Η αρμόδια αρχή ανακτά από τον φορέα εκμετάλλευσης τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 4, μεταξύ άλλων χρησιμοποιώντας τη χρηματική εγγύηση που αναφέρεται στο άρθρο 20.»
	Το άρθρο 19 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Μεταβίβαση της ευθύνης 1. Όταν ένας τόπος αποθήκευσης έχει κλείσει σύμφωνα με τα στοιχεία α) ή β) του άρθρου 18 παράγραφος 1, όλες οι νομικές υποχρεώσεις που αφορούν α) την παρακολούθηση και τη λήψη διορθωτικών μέτρων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της απόφασης, β) την επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρρών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9267/468/2007 (Β' 286) κοινή υπουργική απόφαση και την υπ' αριθμ. 57495/2959/2010 (Β' 2030) κοινή υπουργική απόφαση, καθώς και γ) τη λήψη προληπτικών ή επανορθωτικών μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 (πρώτο εδάφιο) και το άρθρο 9 παράγραφος 1 του Π.Δ. 148/2002009, μεταβιβάζονται στην αρμόδια αρχή είτε με πρωτοβουλία της τελευταίας ή με αίτημα του φορέα εκμετάλλευσης, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α) όλα τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι το αποθηκευμένο CO₂ θα διατηρείται

	πλήρως και μονίμως απομονωμένο, β) έχει παρέλθει η ελάχιστη περίοδος που καθορίζεται από την αρμόδια αρχή. Αυτή η ελάχιστη περίοδος δεν μπορεί να είναι βραχύτερη από 20 χρόνια, εκτός εάν η αρμόδια αρχή είναι πεπεισμένη ότι πληρούται το κριτήριο του στοιχείου α) πριν από το τέλος της εν λόγω περιόδου, γ) οι οικονομικές υποχρεώσεις που αναφέρονται το άρθρο 21 έχουν εκπληρωθεί, δ) ο τόπος αποθήκευσης έχει σφραγιστεί και οι εγχυτικές εγκαταστάσεις έχουν αφαιρεθεί. 2. Ο φορέας εκμετάλλευσης συντάσσει έκθεση στην οποία τεκμηριώνεται ότι πληρούται η προϋπόθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) και την υποβάλλει στην αρμόδια αρχή ώστε αυτή να εγκρίνει τη μεταβίβαση της ευθύνης. Στην έκθεση αυτή τεκμηριώνονται τουλάχιστον τα εξής: α) η αντιστοιχία της πραγματικής συμπεριφοράς του εγχυμένου CO₂ προς τη μοντελοποιημένη συμπεριφορά, β) η απουσία ανιχνεύσιμης διαρροής, γ) ότι ο τόπος αποθήκευσης εξελίσσεται προς κατάσταση μακροχρόνιας σταθερότητας. 3. Εφόσον η αρμόδια αρχή βεβαιώνεται για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β), συντάσσει σχέδιο εγκριτικής απόφασης για τη μεταβίβαση της ευθύνης. Το σχέδιο απόφασης προσδιορίζει τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για το βαθμό εκπλήρωσης των προϋποθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ), καθώς και τυχόν αναπροσαρμοσμένες απαιτήσεις για τη σφράγιση του τόπου αποθήκευσης και την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων έγχυσης. Εάν η αρμόδια αρχή κρίνει ότι οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 στοιχεία α) και β) δεν πληρούνται, ενημερώνει τον φορέα εκμετάλλευσης για τους λόγους αυτής της κρίσης. 4. Η αρμόδια αρχή κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μέσα σε δύο μήνες από την παραλαβή τους και καθιστά διαθέσιμο κάθε άλλο στοιχείο που θα λάβει υπόψη κατά την κατάρτιση του σχεδίου απόφασης για τη μεταβίβαση της ευθύνης.
--	--

	4.1. Η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα σχέδια εγκριτικών αποφάσεων που εκπονεί, σύμφωνα με την παράγραφο 3, συμπεριλαμβανομένων τυχόν άλλων στοιχείων που συνεκτιμά για να καταλήξει στην οριστική έκδοση τους. 4.2. Οι γνωμοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί των σχεδίων εγκριτικών αποφάσεων, που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 18 της οδηγίας 2009/31/ΕΚ, εφόσον παρέχονται, δεν είναι δεσμευτικές για την αρμόδια αρχή. 5. Εάν η αρμόδια αρχή είναι ικανοποιημένη ως προς την εκπλήρωση των προϋποθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) έως δ), προβαίνει στην έκδοση της εγκριτικής απόφασης, την οποία κοινοποιεί στον φορέα εκμετάλλευσης. 5.1. Η αρμόδια αρχή κοινοποιεί την ανωτέρω απόφαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Εάν η απόφαση αποκλίνει από τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αρμόδια αρχή αναφέρει τους λόγους αυτής της απόκλισης. 6. Μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης παύουν οι τακτικές επιθεωρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 και η παρακολούθηση μπορεί να περιορίζεται σε επίπεδο που επιτρέπει την ανίχνευση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών. Εάν ανιχνευθούν διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες, η παρακολούθηση εντείνεται όπως απαιτείται για να αξιολογηθούν η κλίμακα του προβλήματος και η αποτελεσματικότητα των διορθωτικών μέτρων. 7. Σε περίπτωση που συντρέχει υπαιτιότητα του φορέα εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων υποβολής ελλιπών στοιχείων, απόκρυψης συναφών στοιχείων, αμέλειας, ηθελημένης απάτης ή μη ασκήσεως της δεούσης επιμελείας, η αρμόδια αρχή ανακτά από τον πρώην φορέα εκμετάλλευσης τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης. Με την επιφύλαξη του άρθρου 21, δεν ανακτώνται επιπλέον δαπάνες μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης. 8. Μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης σύμφωνα με το στοιχείο γ) του άρθρου 18 παράγραφος 1, η ευθύνη
--	---

	θεωρείται ότι μεταβιβάστηκε εφόσον από όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία καταδεικνύεται ότι το αποθηκευμένο CO₂ θα παραμείνει σε πλήρη και μόνιμη απομόνωση και αφού σφραγισθεί ο τόπος και απομακρυνθούν οι εγχυτικές εγκαταστάσεις.»
	Το άρθρο 20 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Χρηματική εγγύηση 1. Ο ενδιαφερόμενος φορέας εκμετάλλευσης, στο πλαίσιο της αίτησης για άδεια αποθήκευσης, υποχρεούται να καταθέτει χρηματική εγγύηση με τη μορφή εγγυητικής επιστολής υπέρ του Δημοσίου, ως απόδειξη ότι μπορεί να λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από την άδεια αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών κλεισίματος και των απαιτήσεων για μετά το κλείσιμο, καθώς και τυχόν υποχρεώσεων που προκύπτουν από την υπαγωγή των τόπων αποθήκευσης στην υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 9267/468/2007 (Β' 286) κοινή υπουργική απόφαση και την υπ' αριθμ. 57495/2959/2010 (Β' 2030) κοινή υπουργική απόφαση. 1.1. Η χρηματική εγγύηση πρέπει να είναι έγκυρη και πραγματική πριν την έναρξη της έγχυσης και το ύψος της καθορίζεται στην άδεια αποθήκευσης, που προβλέπεται στο άρθρο 10 (παρ. 1θ). 2. Η χρηματική εγγύηση είναι έγκυρη και πραγματική: α) μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχεία α) ή β), έως ότου μεταβιβαστεί στην αρμόδια αρχή η ευθύνη για τον τόπο αποθήκευσης, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφοι 1 έως 5, β) μετά την ανάκληση άδειας αποθήκευσης, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 3: ι) μέχρι να εκδοθεί νέα άδεια αποθήκευσης, ιι) όταν κλείνει ο τόπος, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο γ), μέχρι να θεωρηθεί ότι έχει πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση της ευθύνης σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 8, εφόσον έχουν τηρηθεί οι οικονομικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 21.

	3. Η χρηματική εγγύηση αναπροσαρμόζεται ανά πενταετία, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι μεταβολές του εκτιμώμενου κινδύνου διαρροής και το κατ' εκτίμηση κόστος όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη άδεια αποθήκευσης και των τυχόν υποχρεώσεων που προκύπτουν από την υπαγωγή των τόπων αποθήκευσης στην υπ' αριθμ. 54409/2632/2004 κοινή υπουργική απόφαση, όπως ισχύει. 4. Σε περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης δεν συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις του, ανεξάρτητα από την επιβολή των κυρώσεων του άρθρου 28, η εγγυητική επιστολή καταπίπτει προς όφελος του Δημοσίου και το ποσό διατίθεται σε ειδικό λογαριασμό υπέρ του Πράσινου Ταμείου του ν. 3889/2010, για δαπάνες αποκατάστασης του περιβάλλοντος. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 148/2009 (Α' 190). 5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μπορεί για την διασφάλιση των απαιτήσεων της παραγράφου 1, να προσδιορίζεται τυχόν άλλο εχέγγυο ισοδύναμο με την προβλεπόμενη χρηματική εγγύηση.»
	Το άρθρο 21 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Χρηματοδοτικός μηχανισμός 1. Ο φορέας εκμετάλλευσης, πριν από τη μεταβίβαση της ευθύνης σύμφωνα με το άρθρο 19, υποχρεούται να καταβάλλει σε ειδικό λογαριασμό υπέρ του Πράσινου Ταμείου του Ν. 3889/2010 (Α' 182), ετήσια χρηματοδοτική συνεισφορά, η οποία αναλογεί σε ποσοστό επί της αξίας της ποσότητας CO₂ που εγχύεται στον τόπο αποθήκευσης. Το ποσοστό αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο του 10% της αξίας της ποσότητας CO₂. 2. Η συνεισφορά του φορέα εκμετάλλευσης λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια που αναφέρονται στο παράρτημα Ι και τα στοιχεία που σχετίζονται με το ιστορικό της αποθήκευσης CO₂ ως προς τον καθορισμό των υποχρεώσεων μετά τη μεταφορά και καλύπτει τουλάχιστον τις αναμενόμενες δαπάνες παρακολούθησης επί 30 έτη. Οι διατάξεις της παραγράφου

	αυτής εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 148/2009 (Α' 190). 3. Μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 19, η χρηματοδοτική αυτή συνεισφορά χρησιμοποιείται για την κάλυψη των δαπανών που βαρύνουν την αρμόδια αρχή, προκειμένου να εξασφαλίζεται η μόνιμη και ασφαλής απομόνωση του CO₂ σε τόπους αποθήκευσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς. 4. Το ποσοστό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς καθορίζεται στην άδεια αποθήκευσης, σύμφωνα με το άρθρο 10. 5. Ο ειδικός λογαριασμός που αναφέρεται στην παράγραφο 1 συνιστάται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής»
	Το άρθρο 22 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Πρόσβαση στο δίκτυο μεταφοράς και τους τόπους αποθήκευσης 1. Οι δυνητικοί χρήστες μπορεί να αποκτήσουν πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς CO₂ και σε τόπους αποθήκευσης, για σκοπούς αποθήκευσης του παραγόμενου και δεσμευόμενου CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4. 2. Η Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, λαμβάνει κάθε αναγκαίο νομοθετικό και διοικητικό μέτρο ώστε να διασφαλίζεται ότι η ανωτέρω πρόσβαση παρέχεται με διαφάνεια και αμεροληψία. Για τη δίκαιη και ανοικτή πρόσβαση, η ανωτέρω υπηρεσία συνεκτιμά: α) τη χωρητικότητα αποθήκευσης η οποία διατίθεται ή μπορεί εύλογα να διατεθεί εντός των περιοχών που καθορίζονται βάσει του άρθρου 5, και τη δυναμικότητα μεταφοράς η οποία διατίθεται ή μπορεί εύλογα να διατεθεί, β) το ποσοστό των υποχρεώσεων της χώρας για μείωση του CO₂ κατ' εφαρμογή διεθνών συμβάσεων και συμφωνιών και κοινοτικών νομοθετικών πράξεων, τις οποίες υποχρεώσεις σκοπεύει να εκπληρώσει μέσω της δέσμευσης και αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, γ) την ανάγκη να αρνηθεί την πρόσβαση όταν υπάρχει ασυμβατότητα τεχνικών προδιαγραφών η οποία δεν μπορεί εύκολα

	να υπερνικηθεί, δ) την ανάγκη κάλυψης των δεόντως τεκμηριωμένων εύλογων αναγκών του ιδιοκτήτη ή του φορέα εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης ή του δικτύου μεταφοράς και των συμφερόντων όλων των άλλων χρηστών του τόπου αποθήκευσης ή του δικτύου μεταφοράς ή των συναφών μονάδων διεργασίας ή χειρισμού που μπορεί να επηρεαστούν. 3. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και οι φορείς εκμετάλλευσης τόπων αποθήκευσης μπορεί να αρνούνται την πρόσβαση λόγω έλλειψης δυναμικότητας. Η άρνηση αυτή πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη και κοινοποιείται στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. 4. Ο φορέας εκμετάλλευσης που αρνείται την πρόσβαση λόγω έλλειψης δυναμικότητας ή έλλειψης σύνδεσης, πραγματοποιεί τις αναγκαίες βελτιώσεις, εφόσον συμφέρει οικονομικά ή ο υποψήφιος πελάτης, εφόσον το επιθυμεί, καλύπτει οικονομικά αυτές τις βελτιώσεις, με την προϋπόθεση ότι αυτές δεν έχουν αρνητικές επιπτώσεις για την περιβαλλοντικά ασφαλή μεταφορά και αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς. Σε κάθε περίπτωση ο φορέας εκμετάλλευσης υποχρεούται να ενημερώνει την αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»
	Το άρθρο 23 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Επίλυση διαφορών 1. Στο ΥΠΕΚΑ συνιστάται Επιτροπή Διακανονισμού για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς, ως εξωδικαστικό όργανο για την ταχεία επίλυση διαφορών που έχουν σχέση με την πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς και σε τόπους αποθήκευσης. 1.1. Η Επιτροπή Διακανονισμού είναι τριμελής και αποτελείται: α) έναν Σύμβουλο, Πάρεδρο ή Δικαστικό Αντιπρόσωπο, που υπηρετεί σε Γραφείο Νομικού Συμβούλου του ΥΠΕΚΑ, ως Πρόεδρο, β) έναν εκπρόσωπο από την Γενική Δ/ση Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ και γ) έναν εκπρόσωπο από την Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής του ΥΠΕΚΑ.

	1.2. Η Επιτροπή Διακανονισμού συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο αναπληρωτής του Προέδρου και των υπόλοιπων μελών καθώς και ο Γραμματέας της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του. Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία παρόντων όλων των μελών και του γραμματέα. 1.3. Τα μέλη της Επιτροπής Διακανονισμού, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους: α) λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια του άρθρου 22 παράγραφος 2 και τον αριθμό των μερών που ενδέχεται να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε τέτοια δίκτυα, β) έχουν πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πληροφορίες, γ) υποχρεούνται σε τήρηση της εμπιστευτικότητας και της εχεμύθειας, δ) μπορούν να ζητούν πληροφορίες από δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, επιμελητήρια και επαγγελματικούς συλλόγους. 1.4. Οι Επιτροπή Διακανονισμού εδρεύει και λειτουργεί στο Υπουργείο ΠΕΚΑ. Η θητεία της Επιτροπής είναι διετής και μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ, μία ή περισσότερες φορές. 1.5. Η Επιτροπή Διακανονισμού επιλαμβάνεται των υποθέσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της κατόπιν ενυπόγραφης αναφοράς ενός τουλάχιστον των εμπλεκόμενων μερών. Η υποβολή της αναφοράς δεν διακόπτει ούτε αναστέλλει τις προβλεπόμενες από το νόμο προθεσμίες για την άσκηση ενδίκου βοηθήματος. 1.6. Η Επιτροπή εξετάζει αντικειμενικά και αμερόληπτα τις υποθέσεις που εισάγονται ενώπιον της με βάση την αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης, κατά τρόπο ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να εκφράζουν εγγράφως ή προφορικά τις απόψεις τους και να ενημερώνονται για τους ισχυρισμούς και τα έγγραφα που προσκομίζει το άλλο μέρος. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παρίστανται στην Επιτροπή μετά ή διά δικηγόρου. 1.7. Εάν επιτευχθεί συμβιβασμός ως προς την πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς και σε τόπους αποθήκευσης συντάσσεται Πρακτικό, το οποίο υπογράφεται από τα μέλη της Επιτροπής και τα εμπλεκόμενα μέρη ή τους νομίμους εκπροσώπους τους ή
--	--

	τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους, επέχει θέση δικαστικού συμβιβασμού και αποτελεί τίτλο εκτελεστό. Διαφορετικά, η Επιτροπή εκδίδει Πόρισμα, αντίγραφο του οποίου λαμβάνουν τα μέρη, το οποίο εκφράζει την εκτίμηση της επί της υποθέσεως. Το Πόρισμα της Επιτροπής λαμβάνεται υπόψη από τα Δικαστήρια και εκτιμάται ελεύθερα. 1.8. Ο συμβιβασμός που επιτυγχάνεται από τα μέρη χωρίς να έχει υποβληθεί στην Επιτροπή σχετική αναφορά ή πριν από την ακρόαση μπορεί να επικυρώνεται από αυτή με την υποβολή υπογεγραμμένου από τα μέρη Πρακτικού. Το επικυρωμένο από την Επιτροπή Πρακτικό επέχει επίσης θέση δικαστικού συμβιβασμού και αποτελεί τίτλο εκτελεστό. 1.9. Η έναρξη της διαδικασίας για επίτευξη συμβιβασμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δέκα πέντε (15) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αναφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 1.4 της παρούσας. Μέσα σε δέκα πέντε (15) εργάσιμες ημέρες από την ολοκλήρωση της διαδικασίας διακανονισμού και εφόσον δεν έχει επιτευχθεί συμβιβασμός η Επιτροπή υποχρεούνται να εκδώσει πόρισμα σύμφωνα με την παράγραφο 1.7. 1.10. Τα Πρακτικά και τα Πορίσματα της Επιτροπής Διακανονισμού αρχειοθετούνται από την Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει γνώση και να ζητήσει αντίγραφο αυτών. 2. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, εφαρμόζονται οι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών του κράτους μέλους που έχει δικαιοδοσία στο δίκτυο μεταφοράς ή στον τόπο αποθήκευσης, ως προς τα οποία εκδηλώθηκε άρνηση πρόσβασης. 3. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών όπου περισσότερα από ένα κράτη μέλη καλύπτουν το οικείο δίκτυο μεταφοράς ή τον οικείο τόπο αποθήκευσης, τα εν λόγω κράτη μέλη συνεννοούνται με σκοπό τη συνεπή εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 2009/31/ΕΚ. 4. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ, ρυθμίζονται, όταν υπάρχει ανάγκη, οι τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου αυτού.»
--	--

	Το άρθρο 24 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Διασυνοριακή συνεργασία Σε περιπτώσεις διασυνοριακής μεταφοράς CO₂, διασυνοριακών τόπων αποθήκευσης ή διασυνοριακών συγκροτημάτων αποθήκευσης, οι αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών εκπληρούν από κοινού τις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης και της λοιπής συναφούς σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας».
	Το άρθρο 25 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Μητρώα 1. Η Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καταρτίζει και τηρεί: α) μητρώο των χορηγούμενων αδειών αποθήκευσης και β) μόνιμο μητρώο όλων των τόπων αποθήκευσης που έχουν κλείσει και των γύρω συγκροτημάτων αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων χαρτών και τμημάτων της έκτασης τους στο χώρο καθώς και διαθέσιμων πληροφοριών που είναι χρήσιμες για την αξιολόγηση της πλήρους και μόνιμης απομόνωσης του αποθηκευμένου CO₂. 2. Το μητρώο της παραγράφου 1 λαμβάνεται υπόψη από τις αρμόδιες εθνικές αρχές στις σχετικές διαδικασίες προγραμματισμού καθώς και κατά το στάδιο χορήγησης άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας σε δραστηριότητα που μπορεί ενδεχομένως να επηρεάσει ή να επηρεαστεί από την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς στους καταχωρημένους τόπους αποθήκευσης.»
	Το άρθρο 26 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Ενημέρωση του κοινού Η Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής θέτει στη διάθεση του κοινού τις περιβαλλοντικές πληροφορίες που σχετίζονται με την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία και κυρίως στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και της εφαρμογής των διατάξεων της υπ' αριθμ. 11764/653/2006 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 327).»
	Το άρθρο 27 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Υποβολή εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

	1. Ανά τριετία και για πρώτη φορά εντός του έτους 2011, η αρμόδια αρχή υποβάλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης καθώς και το μητρώο που αναφέρεται στο άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο β). 2. Η έκθεση εκπονείται με βάση ερωτηματολόγιο ή σχεδιάγραμμα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 27 της οδηγίας 2009/31/ΕΚ.»
	Το άρθρο 28 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Κυρώσεις 1. Σε όποιον προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει τις διατάξεις της παρούσας απόφασης, επιβάλλονται οι ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28, 29 και 30 του ν. 1650/1986 (Α` 160), όπως το άρθρο 28 τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 3937/2011 (Α` 60) και το άρθρο 30 με το άρθρο 9 του ν. 2947/2001 (Α` 228) και στη συνέχεια με το άρθρο 21 του ν. 4014/2011 (Α` 209). 2. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, του οποίου η δραστηριότητα προκαλεί ζημία ή άμεση απειλή ζημίας στο περιβάλλον κατά παράβαση των διατάξεων της παρούσας απόφασης, φέρει περιβαλλοντική ευθύνη η οποία διέπεται από τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 148/2009 (Α` 190). 3. Οι κυρώσεις που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπονται σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.»
	Το άρθρο 32 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ που ακολουθούν. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΗΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 5 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 Ο χαρακτηρισμός και η αξιολόγηση των δυνητικών συγκροτημάτων αποθήκευσης

	και της γύρω περιοχής που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 διενεργούνται σε τρεις φάσεις σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές κατά την αξιολόγηση καθώς και τα ακόλουθα κριτήρια. Παρεκκλίσεις από ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια αυτά μπορούν να επιτραπούν από την αρμόδια αρχή εφόσον ο φορέας εκμετάλλευσης έχει αποδείξει ότι δεν θίγεται η ικανότητα του χαρακτηρισμού και της αξιολόγησης που καθιστούν δυνατή την κατά το άρθρο 5 κρίση. Φάση 1: Συλλογή δεδομένων Συγκεντρώνονται επαρκή δεδομένα για την κατασκευή ογκομετρικού και στατικού τρισδιάστατου (3-D) - γήινου μοντέλου για τον τόπο αποθήκευσης και το συγκρότημα αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων των υπερκείμενων πετρωμάτων και της γύρω περιοχής με τις υδραυλικώς συνδεδεμένες περιοχές. Τα δεδομένα αυτά καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα εγγενή χαρακτηριστικά του συγκροτήματος αποθήκευσης: α) γεωλογία και γεωφυσική, β) υδρογεωλογία (ιδιαίτερα την ύπαρξη υπόγειων υδάτων προοριζόμενων για κατανάλωση), γ) μηχανική ταμειυτήρα (συμπεριλαμβανομένων ογκομετρικών υπολογισμών του όγκου των πόρων για έγχυση CO₂ και απώτερη χωρητικότητα αποθήκευσης), δ) γεωχημεία (ρυθμοί διάλυσης, ρυθμοί ορυκτοποίησης) ε) γεωμηχανική (διαπερατότητα, πίεση θραύσης), στ) σεισμικότητα, ζ) παρουσία και συνθήκες φυσικών και ανθρωπογενών διόδων, συμπεριλαμβανομένων φρεάτων και γεωτρήσεων που θα μπορούσαν να αποτελέσουν οδούς διαρροής. Πρέπει να τεκμηριωθούν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά της γειτονίας του συγκροτήματος: η) χώροι που περιβάλλουν το συγκρότημα αποθήκευσης, οι οποίοι μπορούν να επηρεαστούν από την αποθήκευση CO₂ στον τόπο αποθήκευσης, θ) κατανομή πληθυσμού στην περιοχή πάνω από τον τόπο αποθήκευσης, ι) γειτνίαση με πολύτιμους φυσικούς πόρους (συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα τόπων Natura 2000 κατ' εφαρμογή της υπ' αριθμ. 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ και της υπ' αριθμ.
--	---

	33318/3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, πόσιμων υπόγειων υδάτων και υδρογονανθράκων), ια) δραστηριότητες γύρω από το συγκρότημα αποθήκευσης και ενδεχόμενες αλληλεπιδράσεις με τις δραστηριότητες αυτές όπως έρευνα, παραγωγή και αποθήκευση υδρογονανθράκων, γεωθερμική χρήση υδροφόρων οριζόντων και χρήση υπόγειων αποθεμάτων ύδατος, ιβ) γειτνίαση με την ή τις δυνητικές πηγές CO₂, συμπεριλαμβανομένων εκτιμήσεων της συνολικής δυνητικής μάζας του οικονομικώς διαθέσιμου για αποθήκευση CO₂ και με επαρκή δίκτυα μεταφοράς. Φάση 2: Εκπόνηση του τρισδιάστατου στατικού γεωλογικού μοντέλου της γης βάσει των δεδομένων που συλλέγονται στη Φάση 1, εκπονείται με τη χρήση προσομοιωτών ταμιευτήρα σε ηλεκτρονικό υπολογιστή τρισδιάστατο στατικό γεωλογικό μοντέλο της γης, ή μια σειρά τέτοιων μοντέλων, του υποψήφιου συγκροτήματος αποθήκευσης, συμπεριλαμβανομένων των υπερκείμενων πετρωμάτων και των υδραυλικώς συνδεδεμένων περιοχών και ρευστών. Το (τα) στατικό(-ά) γεωλογικό(-ά) γήινο(-α) μοντέλο(-α) θα χαρακτηρίζει το συγκρότημα από πλευράς: α) γεωλογικής δομής της φυσικής παγίδας, β) γεωμηχανικών, γεωχημικών και ροϊκών ιδιοτήτων του ταμιευτήρα, του υπερκείμενου εδάφους (υπερκείμενα πετρώματα, σφραγιστικές στρώσεις, πορώδεις και περατοί ορίζοντες) και των περιβαλλόντων σχηματισμών, γ) χαρακτηρισμού συστημάτων ρωγμών και παρουσίας ανθρωπογενών διόδων, δ) επιφανειακής και κατακόρυφης έκτασης του συγκροτήματος αποθήκευσης, ε) όγκου του πορώδους χώρου (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής του πορώδους), στ) κατανομής αναφοράς των ρευστών, ζ) τυχόν άλλων σχετικών χαρακτηριστικών. Η αβεβαιότητα που συνδέεται με εκάστη των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων για την κατασκευή του μοντέλου πρέπει να αξιολογηθεί με την ανάπτυξη φάσματος σεναρίων για εκάστη παράμετρο και με τον υπολογισμό των ενδεδειγμένων ορίων
--	---

	εμπιστοσύνης. Επίσης πρέπει να αξιολογείται τυχόν αβεβαιότητα συνδεόμενη με το ίδιο το μοντέλο. Φάση 3: Χαρακτηρισμός της δυναμικής συμπεριφοράς της αποθήκευσης, χαρακτηρισμός ευαισθησίας, εκτίμηση κινδύνου Οι χαρακτηρισμοί και η εκτίμηση βασίζονται σε κατάρτιση δυναμικού μοντέλου, που περιλαμβάνει ποικιλία προσομοιώσεων κατά χρονικά βήματα της έγχυσης CO₂ στον τόπο αποθήκευσης με τη χρήση του ή των τρισδιάστατων στατικών γεωλογικών μοντέλων της γης στο μηχανοργανωμένο προσομοιωτή του συγκροτήματος αποθήκευσης που κατασκευάζεται στη φάση 2. Φάση 3.1: Χαρακτηρισμός της δυναμικής συμπεριφοράς της αποθήκευσης Εξετάζονται τουλάχιστον οι ακόλουθοι παράγοντες: α) δυνατοί ρυθμοί έγχυσης και ιδιότητες του ρεύματος CO₂, β) επάρκεια μοντελοποίησης συζευγμένων διεργασιών [δηλαδή ο τρόπος κατά τον οποίο αλληλεπιδρούν στον (στους) προσομοιωτή(-ές) διάφορες μεμονωμένες επενέργειες], γ) αντιδραστικές διεργασίες (δηλαδή ο τρόπος κατά τον οποίο ανατροφοδοτούνται στο μοντέλο αντιδράσεις του εγχεόμενου CO₂ με επιτόπου ορυκτές ουσίες), δ) χρησιμοποιούμενος προσομοιωτής ταμειυτήρα (μπορεί να απαιτούνται πολλαπλές προσομοιώσεις ώστε να επικυρωθούν ορισμένα ευρήματα), ε) βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προσομοιώσεις (για να προσδιοριστεί η τύχη και η συμπεριφορά του CO₂ σε κλίμακα δεκαετιών και χιλιετιών, συμπεριλαμβανομένου του ρυθμού διάλυσης του CO₂ στο νερό). Η εκπόνηση δυναμικού μοντέλου θα φωτίσει τις κρυφές πτυχές των εξής: στ) πίεση και θερμοκρασία του σχηματισμού αποθήκευσης ως συνάρτηση του ρυθμού έγχυσης και της σωρευτικής εγχεόμενης ποσότητας σε βάθος χρόνου, ζ) επιφανειακή και κατακόρυφη έκταση του CO₂ έναντι του χρόνου, η) φύση της ροής CO₂ στον ταμειυτήρα συμπεριλαμβανομένης της φασικής συμπεριφοράς, θ) μηχανισμοί και ρυθμοί παγίδευσης CO₂ (συμπεριλαμβανομένων σημείων υπερχείλισης και πλευρικών και κατακόρυφων σφραγιστικών στρώσεων), ι)
--	--

	συστήματα δευτερογενούς απομόνωσης στο συνολικό συγκρότημα αποθήκευσης, ια) χωρητικότητα αποθήκευσης και βαθμίδες πίεσης στον τόπο αποθήκευσης, ιβ) κίνδυνος ρηγμάτωσης του (των) σχηματισμού(-ών) αποθήκευσης και των υπερκείμενων πετρωμάτων, ιγ) κίνδυνος εισόδου του CO₂ στο υπερκείμενο πέτρωμα, ιδ) κίνδυνος διαρροής από τον τόπο αποθήκευσης (π.χ. μέσω εγκαταλελειμμένων ή ανεπαρκώς σφραγισμένων φρεάτων), ιε) ρυθμός μετανάστευσης (σε ταμειυτήρες ανοικτού πέρατος), ιστ) ρυθμοί σφράγισης της ρωγμής, ιζ) μεταβολές στη ρευστοχημεία του (των) σχηματισμού(-ών) και επακόλουθες αντιδράσεις (π.χ. μεταβολή pH, σχηματισμός ορυκτών και συνεκτίμηση εκπόνησης αντιδραστικών μοντέλων για την αξιολόγηση των επενεργειών), ιη) μετατόπιση ρευστών σχηματισμού, ιθ) αυξημένη σεισμικότητα και υψόμετρο στο επίπεδο της επιφάνειας. Φάση 3.2: Χαρακτηρισμός ευαισθησίας Θα αναληφθούν πολλαπλές προσομοιώσεις για τον εντοπισμό της ευαισθησίας της αξιολόγησης σε παραδοχές που γίνονται για ειδικότερες παραμέτρους. Οι προσομοιώσεις θα βασίζονται στην αλλαγή των παραμέτρων στο (στα) στατικό(-ά) γεωλογικό(-ά) γήινο(-α) μοντέλο(-α) και στην αλλαγή των λειτουργιών και παραδοχών ρυθμού στην εργασία εκπόνησης δυναμικού μοντέλου. Στην εκτίμηση επικινδυνότητας θα ληφθεί υπόψη τυχόν σημαντική ευαισθησία. Φάση 3.3: Εκτίμηση κινδύνου Η εκτίμηση κινδύνου περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής: 3.3.1. Χαρακτηρισμός επικινδυνότητας Πραγματοποιείται χαρακτηρισμός επικινδυνότητας μέσω του χαρακτηρισμού των δυνατοτήτων διαρροής από το συγκρότημα αποθήκευσης, όπως διαπιστώνεται κατά την εκπόνηση δυναμικού μοντέλου και το χαρακτηρισμό ασφάλειας που περιγράφονται ανωτέρω. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζονται μεταξύ άλλων: α) οι δυνητικές οδοί διαρροής, β) το δυνητικό μέγεθος των συμβάντων διαρροής για πανομοιότυπες οδούς διαρροής (ρυθμοί ροής), γ) οι κρίσιμες παράμετροι που επηρεάζουν τη δυνητική διαρροή (όπως ανώτατη πίεση ταμειυτήρα,
--	--

	ανώτατος ρυθμός έγχυσης, θερμοκρασία, ευαισθησία στις διάφορες παραδοχές στο ή τα στατικά γεωλογικά μοντέλα της γης), δ) οι δευτερογενείς επενέργειες της αποθήκευσης CO₂, συμπεριλαμβανομένων μετατοπισμένων ρευστών σχηματισμού και νέων ουσιών που δημιουργήθηκαν από την αποθήκευση CO₂, ε) τυχόν άλλοι παράγοντες που μπορεί να αποβούν επικίνδυνοι για την υγεία του ανθρώπου ή για το περιβάλλον (όπως φυσικές κατασκευές συσχετιζόμενες με το έργο). Ο χαρακτηρισμός επικινδυνότητας καλύπτει το πλήρες φάσμα δυνητικών συνθηκών λειτουργίας για τη δοκιμή της ασφάλειας του συγκροτήματος αποθήκευσης. 3.3.2. Εκτίμηση έκθεσης - με βάση τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος και την κατανομή και τις δραστηριότητες του ανθρώπινου πληθυσμού πάνω από το συγκρότημα αποθήκευσης, και τη δυνητική συμπεριφορά και τύχη του CO₂ που διαρρέει από δυνητικές οδούς που εντοπίστηκαν στη φάση 3.3.1. 3.3.3. Εκτίμηση επενεργειών - με βάση την ευαισθησία των συγκεκριμένων ειδών, κοινοτήτων ή ενδιατημάτων που συνδέονται με συμβάντα δυνητικής διαρροής τα οποία εντοπίζονται στη φάση 3.3.1. Οπου έχει σημασία, θα περιλαμβάνουν τις συνέπειες της έκθεσης σε υψηλές συγκεντρώσεις CO₂ στη βιόσφαιρα (συμπεριλαμβανομένων εδαφών, θαλάσσιων ιζημάτων και βενθικών υδάτων (συνθήκες ασφυξίας` περίσσεια διοξειδίου του άνθρακα) και μειωμένου pH στα εν λόγω περιβάλλοντα ως συνέπεια διαρροής CO₂. Θα περιλαμβάνει επίσης εκτίμηση των επενεργειών άλλων ουσιών που μπορεί να είναι παρούσες σε ρεύματα διαρρέοντος CO₂ (είτε ακαθαρσιών που είναι παρούσες στο ρεύμα έγχυσης ή νέων ουσιών που σχηματίζονται μέσω της αποθήκευσης CO₂). Οι επενέργειες αυτές θα συνεκτιμώνται σε φάσμα χρονικών και χωρικών κλιμάκων και θα συνδέονται με φάσμα διαφόρων τάξεων μεγέθους συμβάντων διαρροής. 3.3.4. Χαρακτηρισμός επικινδυνότητας - ο οποίος θα περιλαμβάνει εκτίμηση της ασφάλειας και της ακεραιότητας του
--	--

	τόπου, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, συμπεριλαμβανομένης εκτίμησης της επικινδυνότητας της διαρροής υπό τις προτεινόμενες συνθήκες χρήσης και των επιπτώσεων στο περιβάλλον και την υγεία στη χείριστη περίπτωση. Ο χαρακτηρισμός επικινδυνότητας διενεργείται με βάση την εκτίμηση του δυνητικού κινδύνου, της έκθεσης και των επενεργειών. Περιλαμβάνει εκτίμηση των πηγών αβεβαιότητας που εντοπίζονται κατά το χαρακτηρισμό και την εκτίμηση του τόπου αποθήκευσης και, εάν είναι εφικτό, περιγραφή των δυνατοτήτων μείωσης της αβεβαιότητας. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 14 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2.2 ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΛΕΙΣΙΜΟ 1. Κατάρτιση και επικαιροποίηση του σχεδίου παρακολούθησης Το σχέδιο παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 εκπονείται σύμφωνα με την ανάλυση εκτίμησης κινδύνου που πραγματοποιείται στη φάση 3 του παραρτήματος I και επικαιροποιείται ώστε να πληροί τις απαιτήσεις παρακολούθησης του άρθρου 14 παράγραφος 1 σύμφωνα με τα εξής κριτήρια: 1.1. Κατάρτιση του σχεδίου Στο σχέδιο παρακολούθησης δίνονται λεπτομέρειες της παρακολούθησης προς καθιέρωση στα κυριότερα στάδια του έργου, συμπεριλαμβανομένης της βασικής, επιχειρησιακής και μετά το κλείσιμο παρακολούθησης. Για κάθε φάση θα καθορίζονται τα ακόλουθα: α) οι παράμετροι που παρακολουθούνται, β) η χρησιμοποιούμενη τεχνολογία παρακολούθησης και η αιτιολόγηση της επιλογής της τεχνολογίας, γ) οι θέσεις παρακολούθησης και η λογική χωρικής δειγματοληψίας, δ) η συχνότητα εφαρμογής και η λογική της χρονικής δειγματοληψίας. Οι προς παρακολούθηση παράμετροι προσδιορίζονται ώστε να εκπληρώνουν τους σκοπούς της παρακολούθησης. Ωστόσο, το σχέδιο οπωσδήποτε θα περιλαμβάνει συνεχή ή
--	---

	διακεκομμένη παρακολούθηση των εξής αντικειμένων: ε) διαφεύγουσες εκπομπές CO₂ στον εξοπλισμό έγχυσης, στ) ογκομετρική ροή CO₂ στις κεφαλές των φρεάτων έγχυσης, ζ) πίεση και θερμοκρασία του CO₂ στις κεφαλές των φρεάτων έγχυσης (για τον προσδιορισμό της ροής μάζας), η) χημική ανάλυση του εγχεόμενου υλικού, θ) θερμοκρασία και πίεση ταμιευτήρα (για την εύρεση της φασικής συμπεριφοράς και κατάστασης του CO₂). Η επιλογή της τεχνολογίας παρακολούθησης θα βασίζεται στη βέλτιστη διαθέσιμη πρακτική τη στιγμή της μελέτης. Οι ακόλουθες επιλογές εξετάζονται και χρησιμοποιούνται, όπως κρίνεται ενδεδειγμένο: ι) τεχνολογίες που μπορούν να ανιχνεύουν την παρουσία, τη θέση και τις οδούς μετανάστευσης CO₂ κάτω από την επιφάνεια και στην επιφάνεια, ια) τεχνολογίες που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά όγκου - πίεσης και την κατανομή επιφανειακού / κατακόρυφου κορεσμού του θυσάνου CO₂ για την ακριβέστερη προσαρμογή της ψηφιακής τρισδιάστατης προσομοίωσης στα τρισδιάστατα γεωλογικά μοντέλα του σχηματισμού αποθήκευσης που εκπονούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 και το παράρτημα Ι', ιβ) τεχνολογίες που μπορούν να παρέχουν ευρύ επιφανειακό φάσμα ώστε να λαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τυχόν προηγουμένως μη ανιχνευθείσες δυνητικές οδούς διαρροής ανά τις επιφανειακές διαστάσεις του πλήρους συγκροτήματος αποθήκευσης και πέραν, σε περίπτωση σημαντικών ανωμαλιών ή μετανάστευσης του CO₂ εκτός του συγκροτήματος αποθήκευσης. 1.2. Επικαιροποίηση του σχεδίου Τα δεδομένα που συλλέγονται από την παρακολούθηση υποβάλλονται σε σύνθεση και ερμηνεύονται. Τα παρατηρούμενα αποτελέσματα συγκρίνονται με την προβλεπόμενη συμπεριφορά στη δυναμική προσομοίωση της τρισδιάστατης πίεσης και όγκου και τη συμπεριφορά κορεσμού που αναλαμβάνεται στο πλαίσιο του χαρακτηρισμού ασφάλειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 και του παραρτήματος Ι φάση 3.
--	--

	Στις περιπτώσεις που παρατηρείται σημαντική απόκλιση μεταξύ της παρατηρούμενης και της προβλεπόμενης συμπεριφοράς, το τρισδιάστατο μοντέλο βαθμονομείται εκ νέου ώστε να αντανakλά την παρατηρούμενη συμπεριφορά. Η εκ νέου βαθμονόμηση θα βασίζεται στις παρατηρήσεις δεδομένων από το σχέδιο παρακολούθησης και, όποτε είναι αναγκαίο, θα προστίθενται επιπλέον δεδομένα για να προσδίδεται εμπιστοσύνη στις παραδοχές της επαναβαθμονόμησης. Οι φάσεις 2 και 3 του παραρτήματος Ι επαναλαμβάνονται με τη χρήση του (των) επαναβαθμονομημένου(-ων) τρισδιάστατου(-ων) μοντέλου(-ων), ώστε να παράγονται νέα σενάρια δυνητικού κινδύνου και ρυθμοί ροής και να ενημερώνεται η εκτίμηση κινδύνου. Στις περιπτώσεις όπου εντοπίζονται νέες πηγές CO₂, δίοδοι και ρυθμοί ροής, ή παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις από τις προηγούμενες εκτιμήσεις ύστερα από την αντιπαραβολή του ιστορικού και την επαναβαθμονόμηση του μοντέλου, επικαιροποιείται αντίστοιχα το σχέδιο παρακολούθησης. 2. Παρακολούθηση μετά το κλείσιμο Η παρακολούθηση μετά το κλείσιμο θα βασίζεται στις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν και μοντελοποιήθηκαν στη διάρκεια της εφαρμογής του σχεδίου παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 και ανωτέρω στο σημείο 1.2 του παρόντος παραρτήματος. Θα εξυπηρετεί ειδικότερα την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών για τον προσδιορισμό όσων διαλαμβάνονται στο άρθρο 19 παράγραφος 1.»
	Το άρθρο 33 της κυα Η.Π. 48416/2037/Ε.103/7.11.2011 έχει ως εξής: «Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης, καταργείται.»
Άρθρο 74 Καταργούμενες διατάξεις Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργούνται: α) η περ. α) του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 43 του ν. 5233/2025 (Α' 166), περί παράτασης προθεσμιών ηλεκτρικής Σταθμών Αποθήκευσης Ηλεκτρικής Ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώ είνισχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών. β) Από τον ν. 5151/2024 (Α' 173):	1. Η περ. α) του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 43 του ν. 5233/2025 (Α' 166) έχει ως εξής: α) μερικώς, κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) για κάθε μήνα καθυστέρησης πέραν της 31ης Μαρτίου 2026, του Επιλεγέντος Συμμετέχοντος, να υποβάλει στον Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Μ.Η.Ε.) την αίτηση για ενεργοποίηση

βα) το άρθρο 63, περί μεταβατικού καθεστώτος για τη διακίνηση και διάθεση υδρογόνου σε πρατήρια υδρογόνου και ββ) η παρ. 2 του άρθρου 64, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων. γ) Η περ. 32λστ του άρθρου 2, περί ορισμού ανανεώσιμων αερίων, του ν. 3468/2006 (Α' 129).	της σύνδεσης του Σ.Α.Η.Ε. κατά την παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4951/2022. 2. Το άρθρο 63 του ν. 5151/2024 (Α' 173) έχει ως εξής: «Άρθρο 63 Μεταβατικό καθεστώς για τη διακίνηση και διάθεση υδρογόνου σε πρατήρια υδρογόνου Για τη διακίνηση και διάθεση υδρογόνου που χρησιμοποιείται για την κίνηση οχημάτων οδικών μεταφορών με χρήση κελιών καυσίμου (fuel cell) στα πρατήρια της υπ' αρ. 118664/12.4.2023 κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 2570), περί καθορισμού όρων, προϋποθέσεων και τεχνικών προδιαγραφών για την εγκατάσταση πρατηρίων υδρογόνου για την κίνηση οχημάτων οδικών μεταφορών και τα οποία καλύπτουν τις υποχρεώσεις ως προς τις υποδομές υδρογόνου για οδικά οχήματα που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1804 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων και για την κατάργηση της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ (L 234), μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου θεσμικού πλαισίου για τη ρύθμιση της αγοράς υδρογόνου με την ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 2024/1788 της 15.7.2024), ισχύουν τα ακόλουθα: α) Κάθε πρόσωπο που διαθέτει υδρογόνο σε Πρατήριο Υδρογόνου, ορίζεται ως «προμηθευτής υδρογόνου για πρατήρια». β) Ο προμηθευτής υδρογόνου για πρατήρια καταχωρείται, μετά από αίτημά του, στο Μητρώο Προμηθευτών Υδρογόνου για Πρατήρια που λειτουργεί μεταβατικά στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. γ) Ο προμηθευτής υδρογόνου για πρατήρια εφοδιάζει τα πρατήρια υδρογόνου με υδρογόνο σε υγρή ή αέρια μορφή σύμφωνα με τις κατάλληλες προδιαγραφές
---	---

	(υψηλής καθαρότητας) για τη χρήση σε κελιά καυσίμου. δ) Ο προμηθευτής υδρογόνου για πρατήρια αναλαμβάνει τη διακίνηση του υδρογόνου σε υγρή ή αέρια μορφή στο πρατήριο υδρογόνου, στην περίπτωση που το υδρογόνο δεν παρέχεται απευθείας με σταθερό αγωγό μέσω δικτύου στο πρατήριο υδρογόνου. Η διακίνηση του υδρογόνου γίνεται με κατάλληλα πιστοποιημένα μέσα μεταφοράς (ιδίως βυτιοφόρα και ρυμουλκούμενα) με την τήρηση των κανόνων για την ασφαλή μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων («ADR»).». 3. Η παρ. 2 του άρθρου 64, του ν. 5151/2024 (Α' 173) έχει ως εξής: «2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι λεπτομέρειες λειτουργίας του Μητρώου Προμηθευτών Υδρογόνου για Πρατήρια, οι κατάλληλες προδιαγραφές για τη χρήση υδρογόνου σε κελιά καυσίμου και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 63.». 4. Η περ. 32λστ του άρθρου 2, του ν. 3468/2006 (Α' 129) έχει ως εξής: «32λστ. Ανανεώσιμα αέρια: αέρια που παράγονται από Α.Π.Ε., συμπεριλαμβανομένων του ανανεώσιμου υδρογόνου και των βιοαερίων, συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου.».
--	--

Η. Έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης

31.	Συναρμοδιότητα Υπουργείων / υπηρεσιών / φορέων		
	Σχετική διάταξη αξιολογούμενης ρύθμισης	Συναρμόδια Υπουργεία – Συναρμόδιες υπηρεσίες / φορείς	Αντικείμενο συναρμοδιότητας
	Άρθρο 4	Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος ορίζεται η Ελληνική Διαχειριστική Εταιρία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.). Η αρμόδια αρχή CCS συνεργάζεται επί ειδικότερων ζητημάτων με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή άλλων	

	Υπουργείων ή φορέων του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), σύμφωνα με τον παρόντα.	
Άρθρο 5 παρ. 2	2. Η αρμόδια αρχή CCS εισηγείται στην αρχή που είναι αρμόδια για την έκδοση ή την τροποποίηση της άδειας λειτουργίας, ως προς τη δυνατότητα δέσμευσης CO ₂ και ως προς τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη δέσμευση CO ₂ , σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης.	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
Άρθρο 6 παρ. 3	3. Η αρχή που εκδίδει την άδεια χρήσης επιβλέπει τη συμμόρφωση των κατόχων αδειών χρήσης με τον παρόντα και ενημερώνει σχετικά την αρμόδια αρχή CCS, η οποία εισηγείται στην αρχή αυτή τη λήψη των αναγκαίων μέτρων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
Άρθρο 7 παρ. 1	1. Η μεταφορά CO ₂ εκτός της περιμέτρου των εγκαταστάσεων δέσμευσης σε τόπο αποθήκευσης ή σε ενδιάμεσους τόπους επεξεργασίας CO ₂ , ιδίως σε εγκαταστάσεις υγροποίησης CO ₂ , μέσω του δικτύου μεταφοράς, επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν λάβει άδεια μεταφοράς. Η άδεια μεταφοράς εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS.	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
Άρθρο 10 παρ. 1 και παρ. 3	1. Η εξερεύνηση ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που έχουν λάβει άδεια εξερεύνησης από την αρμόδια αρχή CCS. 3. Η αίτηση για την έκδοση άδειας εξερεύνησης υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή CCS.	Αποφασιστική αρμοδιότητα (εκδούσα αρχή)
Άρθρο 11 παρ. 1 - 4	1. Η αρμόδια αρχή CCS δύναται να παρατείνει τη διάρκεια ισχύος μιας άδειας εξερεύνησης, κατόπιν αίτησης του φορέα εξερεύνησης, εάν αυτός αποδεικνύει ότι η εξερεύνηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους της άδειας, αλλά η ορισθείσα σε αυτή διάρκεια δεν επαρκεί για την ολοκλήρωσή της. Στην	Αποφασιστική αρμοδιότητα

	απόφαση αιτιολογείται κατά τρόπο σαφή και ορισμένο η παράταση που χορηγείται. Η συνολική διάρκεια ισχύος της άδειας εξερεύνησης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν παρατάσεών της, δεν δύναται να υπερβαίνει τα οκτώ (8) έτη. 2. Η άδεια εξερεύνησης δύναται να μεταβιβάζεται, εντός της διάρκειας ισχύος της, μετά από έγκριση της αρμόδιας αρχής CCS. Ο κάτοχος της άδειας υποβάλλει στην αρμόδια αρχή CCS αίτηση που συνοδεύεται από τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά του φορέα στον οποίο ενδιαφέρεται να μεταβιβάσει την άδεια, καθώς και τη μεταξύ τους σύμβαση, προκειμένου να εκτιμηθεί αν στο πρόσωπό του συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για τη χορήγηση άδειας εξερεύνησης βάσει του άρθρου 10. Η αρμόδια αρχή CCS αξιολογεί τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή τους, και αν ο φορέας αυτός πληροί τα κριτήρια επιλογής, εξετάζει ζητήματα εθνικής ασφάλειας και τροποποιεί την άδεια εξερεύνησης, ως προς τα στοιχεία του κατόχου. Με τη μεταβίβαση της άδειας εξερεύνησης, ο νέος κάτοχος υπεισέρχεται στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν. 3. Αν στο μετοχικό κεφάλαιο του φορέα εξερεύνησης εισέρχεται νέος μέτοχος, τα στοιχεία του μαζί με τα αναγκαία δικαιολογητικά, γνωστοποιούνται στην αρμόδια αρχή CCS πριν από την επιδιωκόμενη εταιρική μεταβολή. Η αρμόδια αρχή CCS αξιολογεί τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά, εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή τους, και, εφόσον κρίνει ότι δεν παραβιάζεται ο παρών και δεν τίθενται ζητήματα εθνικής ασφάλειας, εγκρίνει τη συνέχιση της ισχύος της άδειας, μετά από την εταιρική μεταβολή. Στην περίπτωση αυτή δεν τροποποιείται η άδεια εξερεύνησης. 4. Η αρμόδια αρχή CCS δύναται να ανακαλεί την άδεια εξερεύνησης:	
--	--	--

	α) μετά από αίτημα του φορέα εξερεύνησης, οπότε καταπίπτει η χορηγηθείσα εγγύηση του άρθρου 24 ή β) εάν διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια επιλογής του παρόντος νόμου ή γ) σε περίπτωση παράβασης ουσιώδους όρου της άδειας ή δ) σε περίπτωση παράβασης οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος.	
Άρθρο 12 παρ.1-4 και 7	1. Η εκμετάλλευση ενός τόπου αποθήκευσης επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία έχουν λάβει άδεια αποθήκευσης, από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, κατά το παρόν και το άρθρο 13. 2. Ο κάτοχος άδειας αποθήκευσης έχει αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης για τον οποίο του χορηγήθηκε η άδεια. Δεν απαγορεύονται άλλες χρήσεις του εν λόγω τόπου αποθήκευσης κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας, εάν η αρμόδια αρχή CCS κρίνει ότι δεν παρεμποδίζουν την αποθήκευση, ή άλλες δραστηριότητες που τελούνται νομίμως σε αυτόν. 3. Ο φορέας εξερεύνησης ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης έχει προτεραιότητα για τη λήψη άδειας αποθήκευσης για τον τόπο αυτό, αν σωρευτικά έχει: α) τηρήσει τους όρους της άδειας εξερεύνησης και τις διατάξεις του παρόντος, β) ολοκληρώσει την εξερεύνηση του δυνητικού τόπου αποθήκευσης, γ) υποβάλει τα στοιχεία, σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 10, δ) υποβάλει αίτηση, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ, για την έκδοση άδειας αποθήκευσης πριν από τη λήξη της άδειας εξερεύνησης. 4. Η άδεια αποθήκευσης εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, εντός	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα

	δώδεκα (12) μηνών από την υποβολή της αίτησης, αν σωρευτικά: α) ο αιτών φορέας πληροί τις προϋποθέσεις της παρ. 3, β) η αίτηση περιλαμβάνει τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, γ) ο αιτών φορέας διαθέτει χρηματοοικονομική επάρκεια, τεχνική καταλληλότητα και προσωπικό με υψηλό επίπεδο επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης που επιτρέπουν τη λειτουργία και την παρακολούθηση του τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος, δ) στην περίπτωση περισσότερων του ενός τόπων αποθήκευσης στην ίδια υδραυλική μονάδα, οι δυνητικές αλληλεπιδράσεις πίεσης είναι τέτοιες, ώστε και οι δύο τόποι να μπορούν συγχρόνως να πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος. 7. Αν, βάσει προκαταρκτικών μελετών και άλλων πληροφοριών του φακέλου του έργου, προκύπτει μεγαλύτερη χωρητικότητα του τόπου αποθήκευσης και δυνατότητα έγχυσης και αποθήκευσης όγκων CO₂ μεγαλύτερων από τους αναφερόμενους στην αίτηση έκδοσης άδειας αποθήκευσης ή στην εκδοθείσα άδεια αποθήκευσης, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφόσον εκτιμά, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, ότι υφίσταται η αντίστοιχου μεγέθους ζήτηση, δύναται να ζητήσει από τον φορέα εξερεύνησης ή τον φορέα εκμετάλλευσης αντίστοιχα την υποβολή αναθεωρημένων μελετών εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, προκειμένου να αξιολογηθεί εκ νέου η διαθέσιμη δυναμικότητα του τόπου αποθήκευσης και να επαναπροσδιοριστούν: α) η συνολική ποσότητα CO₂ που επιτρέπεται να αποθηκεύεται στον τόπο αποθήκευσης, β) τα όρια πίεσης του ταμιευτήρα, και γ) οι ανώτατοι επιτρεπόμενοι ρυθμοί και πιέσεις έγχυσης για την έκδοση της άδειας	
--	---	--

	αποθήκευσης, σύμφωνα με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις.	
Άρθρο 13 παρ.1 και 3	1. Εάν ο φορέας εξερεύνησης χάσει την προτεραιότητά του ως προς τον τόπο αποθήκευσης ή εάν η αξιολόγηση της διαθέσιμης αποθηκευτικής ικανότητας ενός τόπου αποθήκευσης και η χωροθέτηση αυτού έχουν διεξαχθεί, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 9, με πρωτοβουλία της αρμόδιας αρχής CCS, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρχής, προκηρύσσει διεθνή ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για τη χορήγηση άδειας αποθήκευσης στον τόπο αυτό. 3. Η άδεια αποθήκευσης εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, αφού ληφθεί υπόψη εξετασθεί η γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο της άδειας αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 14.	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
Άρθρο 14 παρ. 4	4. Η αρμόδια αρχή CCS κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάθε άδεια αποθήκευσης. Εάν η άδεια αποκλίνει από τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, αιτιολογεί την απόκλιση.	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
Άρθρο 15 παρ.1 και 4-5	1. Ο φορέας εκμετάλλευσης ενημερώνει το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την αρμόδια αρχή CCS πριν από κάθε τροποποίηση είτε των όρων εκμετάλλευσης του τόπου αποθήκευσης, είτε της εταιρικής ή μετοχικής του σύνθεσης ή άλλων μεταβολών που αφορούν τον ίδιο τον φορέα εκμετάλλευσης. 4. Η άδεια αποθήκευσης δύναται να μεταβιβάζεται, εντός της διάρκειας ισχύος της, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS. Ο κάτοχος της άδειας υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην αρμόδια αρχή CCS, αίτηση	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα

	που συνοδεύεται από τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για να εκτιμηθεί εάν συντρέχουν στο πρόσωπο του υποψηφίου νέου κατόχου οι απαραίτητοι όροι για τη χορήγηση της άδειας αποθήκευσης, καθώς και τη σύμβασή του με τον τελευταίο. Η αρμόδια αρχή CCS εξετάζει τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή τους, και εφόσον κρίνει ότι πληρούνται τα κριτήρια επιλογής και εξετάσει την παράμετρο της εθνικής ασφάλειας, εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας την τροποποίηση της άδειας αποθήκευσης ως προς τα στοιχεία του νέου κατόχου. Με τη μεταβίβαση της άδειας αποθήκευσης ο νέος κάτοχος υπεισέρχεται στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτή. 5. Εάν στο μετοχικό κεφάλαιο του κατόχου της άδειας αποθήκευσης εισέρχεται νέος μέτοχος ή νέοι μέτοχοι, τα στοιχεία τους γνωστοποιούνται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην αρμόδια αρχή CCS τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από τη σκοπούμενη εταιρική μεταβολή. Η αρμόδια αρχή CCS εξετάζει τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή τους και, εφόσον κρίνει ότι δεν παραβιάζονται οι διατάξεις του παρόντος και δεν τίθενται ζητήματα εθνικής ασφάλειας, εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας την έγκριση της εταιρικής μεταβολής. Τροποποίηση της άδειας αποθήκευσης στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται.	
Άρθρο 16 παρ.2 – 5 και 7	2. Η άδεια αποθήκευσης δύναται να ανανεώνεται ανά πέντε (5) έτη με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, ύστερα από αίτηση του φορέα εκμετάλλευσης, που υποβάλλεται προς το όργανο αυτό και την	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα

	αρμόδια αρχή CCS, έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της ισχύουσας άδειας. 3. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας επανεξετάζει και, εάν απαιτείται, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, επικαιροποιεί ή, αν συντρέχει σοβαρή παραβίαση του παρόντος ή υποτροπή, ως έσχατο μέτρο ειδικώς για τις περ. α), β) και γ), ανακαλεί την άδεια αποθήκευσης αν: α) έχουν διαπιστωθεί διαρροές ή σημαντικές ανωμαλίες, σύμφωνα με το άρθρο 21, οι οποίες δεν έχουν αντιμετωπισθεί επαρκώς, β) από τις υποβαλλόμενες εκθέσεις, κατ' εφαρμογή του άρθρου 18 ή τις επιθεωρήσεις που διενεργούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 20, προκύπτει η μη συμμόρφωση προς τις προϋποθέσεις της άδειας ή η ύπαρξη κινδύνου διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, γ) ο φορέας εκμετάλλευσης αδυνατεί να τηρήσει τις προϋποθέσεις ισχύος της άδειας, δ) κρίνεται αναγκαίο, βάσει των πρόσφατων επιστημονικών πορισμάτων και της τεχνολογικής εξέλιξης. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των περ. α) έως δ), η επικαιροποίηση της άδειας είναι δυνατή πέντε (5) έτη από τη χορήγησή της και στη συνέχεια ανά δεκαετία. 4. Στις περ. α) έως δ) της παρ. 3, η αρμόδια αρχή CCS καλεί τον φορέα εκμετάλλευσης να υποβάλει τις απόψεις του, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Αν, κατόπιν έρευνας, η αρμόδια αρχή CCS διαπιστώσει αιτιολογημένα τη συνδρομή των περιστάσεων των περ. α) έως δ) της παρ. 3, συντάσσει πρακτικό, με το οποίο καλεί τον φορέα εκμετάλλευσης σε συμμόρφωση, κατά περίπτωση, με τη λήψη μέτρων αποκατάστασης ή μέτρων μέσω των οποίων είναι εφικτή η αντιμετώπιση της διαπιστωθείσας, βάσει των πρόσφατων επιστημονικών πορισμάτων και της τεχνολογικής εξέλιξης, ανάγκης, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες. Αν ο φορέας	
--	--	--

	εκμετάλλευσης δεν συμμορφωθεί μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, η αρμόδια αρχή CCS εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας την ανάκληση της άδειας αποθήκευσης. Επίσης, η αρμόδια αρχή CCS διαβιβάζει το πρακτικό του πρώτου εδαφίου στην, κατά το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209), αρμόδια αρχή, προκειμένου να λάβει τα μέτρα της αρμοδιότητάς της. 5. Αν ανακληθεί μια άδεια κατ' εφαρμογή των παρ. 3 και 4, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται: α) να αποφασίσει, βάσει του άρθρου 12, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, την έκδοση διακήρυξης για διεθνή ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία με σκοπό τη χορήγηση άδειας αποθήκευσης στον τόπο αυτό, ή β) να εκδώσει απόφαση για το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης κατ' εφαρμογή της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 22. 7. Για τις δαπάνες της παρ. 6, η αρμόδια αρχή CCS αξιοποιεί τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24. Αν εκδοθεί απόφαση για το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης, σύμφωνα με την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 22, εφαρμόζεται η παρ. 5 του άρθρου 24.	
Άρθρο 20 παρ. 1 και 6	1. Η αρμόδια αρχή CCS, σε συνεργασία με την κατά περίπτωση αρμόδια υπηρεσία για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οργανώνει και συντονίζει σύστημα τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων των συγκροτημάτων αποθήκευσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, με σκοπό τον έλεγχο και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις αυτού, καθώς και την παρακολούθηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και την υγεία. 6. Μετά από κάθε επιθεώρηση, η αρμόδια αρχή CCS, από κοινού με την αρμόδια υπηρεσία κατά το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων του Υπουργείου	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα

	Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή την αρμόδια για την υπεράκτια ασφάλεια αρχή, συντάσσουν έκθεση με τα αποτελέσματα της επιθεώρησης. Στην έκθεση αξιολογείται η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του παρόντος και αναφέρεται το κατά πόσο είναι αναγκαία η λήψη περαιτέρω μέτρων. Η έκθεση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο φορέα εκμετάλλευσης και αναρτάται στον ιστότοπο της αρμόδιας αρχής CCS μέσα σε δύο (2) μήνες από τη διεξαγωγή της επιθεώρησης.	
Άρθρο 21 παρ. 3-5	3. Η αρμόδια αρχή CCS μπορεί να απαιτήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης να λάβει τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι πρόσθετα ή διαφορετικά από εκείνα που ορίζονται στο σχέδιο διορθωτικών μέτρων. 4. Η αρμόδια αρχή CCS μπορεί να λαμβάνει τα αναγκαία ή πρόσθετα διορθωτικά μέτρα, αν ο φορέας εκμετάλλευσης τα παραλείπει. 5. Για τη λήψη των διορθωτικών μέτρων της παρ. 4, η αρμόδια αρχή CCS χρησιμοποιεί, ιδίως, τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24, καθώς και τις ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με την άδεια αποθήκευσης.	Αποφασιστική (κυρωτική) αρμοδιότητα
Άρθρο 22 παρ.1 και 5-7	1. Ένας τόπος αποθήκευσης κλείνει στις εξής περιπτώσεις: α) εάν έχουν τηρηθεί οι απαιτήσεις που καθορίζονται στην άδεια αποθήκευσης, β) εάν το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας εγκρίνει, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, την τεκμηριωμένη αίτηση του φορέα εκμετάλλευσης και γ) εάν αποφασισθεί από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, αφού ανακληθεί η άδεια αποθήκευσης, κατ' εφαρμογή των παρ. 3 και 4 του άρθρου 16. 5. Μετά το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, κατά την περ. γ) της παρ. 1, η αρμόδια αρχή CCS είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος, καθώς και για	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα Αποφασιστική αρμοδιότητα

	τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις που αφορούν την επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρροών, δυνάμει της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΚΑΠΑ/86227/2245/6.8.2024 κοινής απόφασης, καθώς και για τη λήψη προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης, βάσει του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 8 και την παρ. 1 του άρθρου 9 του π.δ. 148/2009. 6. Οι απαιτήσεις μετά το κλείσιμο εκπληρώνονται από την αρμόδια αρχή CCS με βάση το προσωρινό σχέδιο μετά το κλείσιμο της παρ. 3, το οποίο, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, επικαιροποιείται. 7. Η αρμόδια αρχή CCS ανακτά από τον φορέα εκμετάλλευσης τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τα μέτρα της παρ. 5, χρησιμοποιώντας, ιδίως, τη χρηματική εγγύηση του άρθρου 24, καθώς και τις ποινικές ρήτρες, σύμφωνα με την άδεια αποθήκευσης.	
Άρθρο 23 παρ. 5	5. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις των περ. α) και β) της παρ. 1 του άρθρου 22, η αρμόδια αρχή CCS συντάσσει σχέδιο απόφασης για τη μεταβίβαση της ευθύνης, το οποίο υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προς έγκριση. Το σχέδιο απόφασης προσδιορίζει τη μέθοδο που χρησιμοποιείται για τη διαπίστωση της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων της περ. δ) της παρ. 2, καθώς και αναπροσαρμοσμένες απαιτήσεις για τη σφράγιση του τόπου αποθήκευσης και την απομάκρυνση των εγκαταστάσεων έγχυσης.	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
Άρθρο 26 παρ. 4	4. Το ύψος της χρηματοδοτικής συνεισφοράς καθορίζεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS, η οποία εκδίδεται μετά το κλείσιμο του τόπου αποθήκευσης και πριν από τη μεταβίβαση της ευθύνης, μετά από εισήγηση του φορέα εκμετάλλευσης, σχετικά με τη μεθοδολογία υπολογισμού, λαμβανομένων υπόψη των δαπανών παρακολούθησης του τόπου αποθήκευσης.	Αποφασιστική αρμοδιότητα
Άρθρο 27 παρ. 3 και 4	3. Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS εγκρίνονται	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα

	οι κατευθυντήριες οδηγίες της υποπερ. β) της περ. β) της παρ. 2. Τα λοιπά κανονιστικά έγγραφα του διαγωνισμού της υποπερ. β) της περ. β) της παρ. 2, ιδίως οι διακηρύξεις και οι προσκλήσεις, εγκρίνονται με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., περίληψη της οποίας δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά από πρόταση του φορέα εκμετάλλευσης και εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS. Οι σχετικές πληροφορίες και τα αποτελέσματα των δοκιμών αγοράς κοινοποιούνται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην αρμόδια αρχή CCS. Το ελάχιστο περιεχόμενο των κατευθυντηρίων οδηγιών ορίζεται στο Παράρτημα V. 4. Μετά την οριστικοποίηση της διαδικασίας κατανομής με ρυθμιζόμενο τρόπο και με διεθνή δημόσιο διαγωνισμό, κατά την περ. α) και την υποπερ. β) της περ. β) της παρ. 2 και την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων και κατόπιν πρότασης του φορέα, η οποία εκδίδεται έπειτα από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, η Ρ.Α.Α.Ε.Υ. εκδίδει τον Κώδικα Διαχείρισης ενός τόπου αποθήκευσης της περ. γ) της παρ. 10 του άρθρου 40. Ο Κώδικας Διαχείρισης του τόπου αποθήκευσης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στον ιστότοπο της Αρμόδιας Αρχής CCS.	
Άρθρο 28 παρ. 1 και 2	1. Στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. συστήνεται Επιτροπή Διακανονισμού για την Πρόσβαση σε Δίκτυα Μεταφοράς και σε Τόπους Αποθήκευσης CO₂ (Επιτροπή Διακανονισμού), ως εξωδικαστικό όργανο για την ταχεία επίλυση διαφορών που έχουν σχέση με την πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς και σε τόπους αποθήκευσης. 2. Η Επιτροπή Διακανονισμού είναι τριμελής και αποτελείται: α) έναν (1) Σύμβουλο, Πάρεδρο ή Δικαστικό Αντιπρόσωπο, που υπηρετεί στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., ως Πρόεδρο, β) έναν (1) εκπρόσωπο της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και γ) έναν (1) εκπρόσωπο της αρμόδιας αρχής CCS.	Αποφασιστική αρμοδιότητα

Άρθρο 29	(άρθρο 24 της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ) 1. Σε περιπτώσεις διασυνοριακής μεταφοράς CO₂, διασυνοριακών τόπων αποθήκευσης ή διασυνοριακών συγκροτημάτων αποθήκευσης, η αρμόδια αρχή CCS μεριμνά και εισηγείται επ' αυτού στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ώστε, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και τρίτων συνεργαζόμενων χωρών, να εκπληρωθούν οι απαιτήσεις του παρόντος και της σχετικής νομοθεσίας της Ε.Ε.. 2. Με την επιφύλαξη της νομοθεσίας που διέπει το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Ρύπων, του παρόντος νόμου και του ενωσιακού δικαίου για την αποθήκευση CO₂, η αρμόδια αρχή CCS δύναται να εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας τη σύναψη διακρατικών συμφωνιών με σκοπό τη διασυνοριακή μεταφορά δεσμευμένου CO₂, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων: α) του Πρωτοκόλλου του 1996, σχετικά με τον περιορισμό της ευθύνης για ναυτικές απαιτήσεις 1976, που κυρώθηκε με τον ν. 3743/2009 (Α' 24) και β) της Σύμβασης για την πρόληψη της θαλάσσιας ρύπανσης από την απόρριψη αποβλήτων και άλλων υλών, της 29ης Δεκεμβρίου 1972, που κυρώθηκε με τον ν. 1147/1981 (Α' 110).	Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
Άρθρο 34 παρ. 2	2. Σε όποιον παραβαίνει με πράξη ή παράλειψη ή παρεμποδίζει τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του Μέρους Α του παρόντος νόμου και τις άδειες που εκδίδονται με βάση τις διατάξεις αυτού επιβάλλεται από την αρμόδια αρχή CCS, διοικητικό πρόστιμο έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα της παράβασης. Ελάχιστο ποσό; 3. Η διαδικασία επιβολής του προστίμου κινείται με την κοινοποίηση στον φερόμενο ως παραβάτη έκθεσης που συντάσσεται από την αρμόδια αρχή CCS και κλήσης προς αυτόν να υποβάλει τις απόψεις του, εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της κλήσης. Το	Αποφασιστική (κυρωτική) αρμοδιότητα

	πρόστιμο επιβάλλεται με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS.				
Άρθρο 36 παρ. 3	3. Η αρμόδια αρχή CCS εξετάζει την πληρότητα του φακέλου και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση εντός έξι (6) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων 10 και 11.				Αποφασιστική αρμοδιότητα
Άρθρο 37 παρ. 2	2. Ως τελικοί δικαιούχοι της επιχορήγησης του μηχανισμού ορίζονται, κατόπιν απόφασης του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται έπειτα από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS και γνώμη της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., οι παραγωγοί εκπομπών CO ₂ , που α) ασκούν οικονομική δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια, β) έχουν υποβάλει σχέδιο εφαρμογής τεχνολογιών δέσμευσης CO ₂ , με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, προϋπολογισμό και υπολογισμό των αναμενόμενων μειώσεων εκπομπών, και γ) διαθέτουν διασφαλισμένη, κατά τους όρους του παρόντος, δυνατότητα αποθήκευσης. Τα συμβόλαια επί της διαφοράς άνθρακα απονέμονται στους δικαιούχους μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, που διοργανώνονται από την αρμόδια αρχή CCS, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της αποδοτικότητας του κόστους και του όγκου του αποθηκευμένου CO ₂ , καθώς και της μείωσης των εκπομπών CO ₂ σε συγκεκριμένο και εκ των προτέρων καθορισμένο ποσοστό, σε σχέση με τη συμβατική τεχνολογία. Τα συμβόλαια περιλαμβάνουν την υποχρέωση υποβολής ετησίων εκθέσεων μείωσης εκπομπών.				Γνωμοδοτική αρμοδιότητα
32.	Έκδοση κανονιστικών πράξεων και εγκυκλίων				
Εξουσιοδοτική διάταξη	Είδος πράξης	Αρμόδιο ή επισπεύδον Υπουργείο ή υπηρεσία	Αντικείμενο	Χρονοδιάγραμμα (ενδεικτική ή αποκλειστική προθεσμία)	

Παρ 1 άρθρου 40	Κοινή απόφαση	Υπουργοί Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ανάπτυξης	1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ανάπτυξης, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται οι λεπτομέρειες που αφορούν την ασφαλή και αποτελεσματική χρήση του CO ₂ και ιδίως: α) οι τις προϋποθέσεις χορήγησης αδειών χρήσης του άρθρου 6, β) οι τις τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις πιστοποίησης του CO ₂ που υπόκειται σε χρήση, γ) η την κοινοποίηση των σχετικών δεδομένων στην αρμόδια αρχή CCS, δ) οι τις υποχρεώσεις των κατόχων αδειών χρήσης, ε) η τη διαδικασία παρακολούθησης , και στ) οι κυρώσεις τους μηχανισμούς κυρώσεων.	
Παρ. 2 άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας,	

			μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται: α) οι προϋποθέσεις έκδοσης αδειών μεταφοράς του άρθρου 7, β) οι τεχνικές προδιαγραφές και απαιτήσεις πιστοποίησης του CO ₂ που μεταφέρεται, γ) η κοινοποίηση των σχετικών δεδομένων στην αρμόδια αρχή CCS, δ) οι υποχρεώσεις των κατόχων αδειών μεταφοράς, ε) η διαδικασία παρακολούθησης, στ) οι κυρώσεις μηχανισμοί κυρώσεων και ζ) κάθε άλλη λεπτομέρεια για την ασφαλή μεταφορά CO ₂ .	
Παρ. 3 περ. α) και β) άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν τήρησης της διαδικασίας στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης της υπό στοιχεία ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/ο ικ.107017/28.8.2	Περ β) Με απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS διενεργείται η χωροθέτηση των δυνητικών τόπων αποθήκευσης της παρ. 2 του άρθρου 9, με βάση τα κριτήρια του Παραρτήματος Ι.

			006 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1225), και εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, ορίζεται μία ή περισσότερες περιοχές, εντός των οποίων δύνανται να χωροθετούνται γεωλογικοί σχηματισμοί ως δυνητικοί τόποι αποθήκευσης. β) Με απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS διενεργείται η χωροθέτηση των δυνητικών τόπων αποθήκευσης της παρ. 2 του άρθρου 9, με βάση τα κριτήρια του Παραρτήματος Ι. Η απόφαση αυτή εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης της παρ. α).	Η απόφαση αυτή εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης της παρ. α).
--	--	--	--	--

Παρ. 4 άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται ο τρόπος υπολογισμού, η διαδικασία επιβολής και είσπραξης της ποινικής ρήτρας της παρ. 8 του άρθρου 12 και η απόδοσή της στους δικαιούχους χρήστες του τόπου αποθήκευσης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 8 του άρθρου 12.	
Παρ. 5 άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να εξειδικεύονται οι όροι συμμετοχής και τα κριτήρια επιλογής και να ορίζεται κάθε άλλη λεπτομέρεια της	

			διαγωνιστικής διαδικασίας του άρθρου 13.	
Παρ. 6 άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να εξειδικεύονται οι προδιαγραφές και το ειδικότερο περιεχόμενο του φακέλου τροποποίησης του άρθρου 15.	
Παρ. 7 άρθρου 40	Απόφαση	Αρμόδια Αρχή CCS	Με απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS δύναται να προσδιορίζονται τα τεχνικά κριτήρια και κατευθύνσεις για την αξιολόγηση της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων των περ. α) έως δ) της παρ. 4 του άρθρου 23, σύμφωνα με την έκθεση της παρ. 3 του άρθρου 23, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 23.	
Παρ. 8 άρθρου 40	Κοινή απόφαση	Υπουργοί Περιβάλλοντος και Υπουργείο και Εθνικής	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος	

		Οικονομίας και Οικονομικών και Ενέργειας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να αναπροσαρμόζετ αι το ύψος του παραβόλου της παρ. 2 του άρθρου 24. Με όμοια απόφαση δύναται να καθορίζονται: α) ο τύπος των χρηματικών εγγυήσεων του άρθρου 24, β) οι αποδεκτοί εκδότες των χρηματικών εγγυήσεων, γ) οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την κατάπτωσή τους, δ) ο τρόπος διάθεσης των εσόδων από αυτές στην αρμόδια αρχή CCS, ε) οι προϋποθέσεις για την υποβολή και επιστροφή τους και ζ) κάθε άλλο λεπτομερειακό ή τεχνικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 24.	
--	--	---	--

Παρ. 9 άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται τα ελάχιστα όρια της ασφαλιστικής κάλυψης του άρθρου 25 για τις εκάστοτε εργασίες εξερεύνησης, έγχυσης και αποθήκευσης που καταλαμβάνει η άδεια, οι όροι εξασφάλισης και απόδειξής της, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 25.	
Παρ. 10 περ. α) – δ) άρθρου 40	Απόφαση	Ρ.Α.Ε.Ε.Υ.	α) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. και αφού ληφθούν υπόψη οι προτάσεις του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Παραρτήματος VI εγκρίνονται ο Κανονισμός Τιμολόγησης και ο Κώδικας Διαχείρισης κάθε	δ) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., αφού εισηγηθεί η αρμόδια αρχή CCS και ληφθούν υπόψη οι απόψεις του φορέα εκμετάλλευσης, εκδίδεται ο κώδικας διαχείρισης ενός τόπου αποθήκευσης, ο οποίος ρυθμίζει ζητήματα, όπως η ποιότητα, η

			δικτύου της παρ. 1 του άρθρου 27, βάσει του οποίου ρυθμίζεται η πρόσβαση των δυνητικών χρηστών σε δίκτυα μεταφοράς CO₂. β) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, εκδίδεται ο κώδικας κατανομής χωρητικότητας κάθε τόπου αποθήκευσης της παρ. 2 του άρθρου 27, ο οποίος ρυθμίζει: βα) την αρχικά εκτιμώμενη αποθηκευτική ικανότητα, ββ) τα κριτήρια επιλεξιμότητας, βγ) το περιεχόμενο και τον τύπο της χρηματικής εγγύησης, βδ) το ελάχιστο περιεχόμενο των συμβάσεων που καθορίζονται στο άρθρο 27, καθώς και των αντίστοιχων χρηματικών εγγυήσεων, και βε) κάθε άλλη σχετική και	φυσική πρόσβαση στην υποδομή και ο σχετικός προγραμματισμός, καθώς και θέματα μετρήσεων και ασφαλείας, κατά την παρ. 5 του άρθρου 27. Η απόφαση αυτή εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έκδοση της απόφασης της περ. β της παρ. 3 του παρόντος.
--	--	--	---	---

			αναγκαία λεπτομέρεια. γ) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., αφού εισηγηθεί η αρμόδια αρχή CCS και ληφθούν υπόψη οι απόψεις του φορέα εκμετάλλευσης, εκδίδεται ο κανονισμός τιμολόγησης κάθε τύπου αποθήκευσης της παρ. 2 του άρθρου 27, ο οποίος καθορίζει τη μεθοδολογία διαμόρφωσης και αναπροσαρμογής του τιμολογίου εισπίεσης και αποθήκευσης CO₂ ανά τόνο δεσμευμένης δυναμικότητας εισπίεσης CO₂ και όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την τιμολόγηση της υποδομής, καθώς και κάθε άλλη σχετική και αναγκαία λεπτομέρεια. δ) Με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ., αφού εισηγηθεί η αρμόδια αρχή CCS και ληφθούν υπόψη οι απόψεις του	
--	--	--	--	--

			φορέα εκμετάλλευσης, εκδίδεται ο κώδικας διαχείρισης ενός τόπου αποθήκευσης, ο οποίος ρυθμίζει ζητήματα, όπως η ποιότητα, η φυσική πρόσβαση στην υποδομή και ο σχετικός προγραμματισμός, καθώς και θέματα μετρήσεων και ασφαλείας, κατά την παρ. 5 του άρθρου 27. Η απόφαση αυτή εκδίδεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την έκδοση της απόφασης της περ. β της παρ. 3 του παρόντος.	
Παρ. 11 άρθρου 40	Απόφαση	P.A.E.E.Y.	Με απόφαση της P.A.A.E.Y., κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, είναι δυνατόν να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα της διαδικασίας που ακολουθείται ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 28.	

Παρ 12 άρθρου 40	Κοινή απόφαση	Υπουργοί Περιβάλλοντος και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να ορίζονται, στο πλαίσιο του καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων της παρ. 1 του άρθρου 37: α) το περιεχόμενο των συμβολαίων επί της διαφοράς και η σταθερή τιμή, οι ανώτατες και οι κατώτατες τιμές ενεργοποίησης του μηχανισμού των ανωτέρω συμβολαίων, καθώς οι λοιπές παράμετροι υπολογισμού της ενίσχυσης, β) οι όροι των διαδικασιών για τη χορήγηση της ενίσχυσης, γ) τα ζητήματα που σχετίζονται με τις επιστροφές θετικής διαφοράς των παραγωγών εκπομπών CO ₂ ,	
---------------------	------------------	---	--	--

			δ) η διάρκεια των συμβολαίων επί της διαφοράς, η διαδικασία παρακολούθησής τους, οι συνέπειες ενδεχόμενων παραβάσεων των συμβατικών όρων τους και η περιοδική εκκαθάρισή τους, ε) η διαδικασία μεταφοράς πόρων στον ειδικό λογαριασμό του άρθρου 39 για τη χρηματοδότηση της ενίσχυσης, στ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με τον χρηματοοικονομικό μηχανισμό συμβολαίων επί της διαφοράς άνθρακα.	
Παρ. 13 άρθρου 40	Κοινή απόφαση	Υπουργοί Περιβάλλοντος και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής CCS, στο πλαίσιο του καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων του άρθρου 38,	

			ορίζονται: α) η μέθοδος προσδιορισμού του επενδυτικού κόστους των υποδομών και ο μαθηματικός τύπος υπολογισμού του υπερκέρδους, β) τα όρια ενεργοποίησης της επιστροφής, γ) τα κριτήρια επιλογής χορήγησης των ενισχύσεων, δ) τα ζητήματα που σχετίζονται με τους περιοδικούς ελέγχους, ε) η μέγιστη διάρκεια των ενισχύσεων, και στ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με το καθεστώς των ενισχύσεων προς τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO ₂ .	
Παρ. 14 περ. α) και β) άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύναται να καθορίζονται θέματα σχετικά με τη νόμιμη	

			εκπροσώπηση και τη διαδικασία κατάθεσης, διαχείρισης και διάθεσης των πόρων του Ειδικού Λογαριασμού CCS, που προβλέπεται στο άρθρο 39. β) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα έσοδα του ειδικού λογαριασμού CCS του άρθρου 39, από την εφαρμογή του μηχανισμού επιστροφής («clawback») δύνανται να διατίθενται για: βα) τη στήριξη της ανάπτυξης έργων μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂, ββ) την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της αρμόδιας αρχής CCS, και βγ) την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.	
Παρ. 15 άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας,	

			κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, προσδιορίζονται οι δικαιούχοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) Α΄ βαθμού και επιμερίζεται το ειδικό τέλος της παρ. 6 του άρθρου 12 μεταξύ των ανωτέρω δικαιούχων , αφού ληφθούν υπόψη οι επιπτώσεις των έργων σε κάθε Ο.Τ.Α., όπως ορίζονται στη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 40. Ειδικά για την περίπτωση των τόπων αποθήκευσης του άρθρου 35 του παρόντος λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις των έργων, όπως ορίζονται στην απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, σύμφωνα με τον	
--	--	--	---	--

			ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α'209).	
Παρ. 16 άρθρου 40	Απόφαση	Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής CCS, δύνανται να τροποποιούνται τα Παραρτήματα I έως και VI του παρόντος.	

	Ανάγκη σύστασης νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
33.	Ποιες διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης προβλέπουν τη σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας;
34.	Γιατί προτείνεται η σύσταση αυτού του νέου οργάνου και δεν επαρκούν οι υφιστάμενες διοικητικές δομές για να επιτευχθεί ο στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης;
35.	Χρόνος έναρξης λειτουργίας του νέου οργάνου

36.	Έχει γίνει η σχετική οικονομοτεχνική μελέτη αναφορικά με τη σύσταση του νέου οργάνου; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, να επισυναφθεί ηλεκτρονικά.
	Στοιχεία νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
37.	Επωνυμία ή ονομασία και νομική μορφή
38.	Χώρος λειτουργίας του νέου οργάνου

39.	Διασφάλιση επαρκούς υλικοτεχνικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού
40.	Τρόπος στελέχωσης του νέου οργάνου

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2025

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΙΣ
28.11.2025 22:06

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ
28.11.2025 21:36

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΔΕΝΔΙΑΣ
28.11.2025 21:43ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΕΝΔΙΑΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

THEODOROS
LIVANIOS
28.11.2025 21:53

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥSOFIA ZACHARAKI
28.11.2025 21:44

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

MICHAEL
CHRYSOCHOIDIS
28.11.2025 21:57

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝCHRISTOS DIMAS
28.11.2025 21:37

ΧΡΙΣΤΟΣ ΔΗΜΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣSTAVROS
PAPASTAVROU
28.11.2025 21:55

ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

PANAGIOTIS
THEODORIKAKOS
28.11.2025 21:47ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣΝΙΚΙ ΚΕΡΑΜΕΟΣ
28.11.2025 21:48

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

GEORGIOS FLORIDIS
28.11.2025 21:36

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

STYLIANI MENDONI
28.11.2025 22:11

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝKONSTANTINOS
TSIARAS
28.11.2025 21:39

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣVASILEIOS KIKILIAS
28.11.2025 21:49

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

OLGA KEFALOGIANNI
28.11.2025 22:38

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

**ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

DIMITRIOS
PAPASTERGIOU
28.11.2025 21:39

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ**

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

NIKOLAOS
PARATHANASIS
28.11.2025 22:11

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθ. 197 / 9 / 2025

Ε Κ Θ Ε Σ Η

**Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)**

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ρυθμίσεις για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα - Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της Οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των Οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του Κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140)»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ Α΄

Θεσπίζεται το πλαίσιο για την ασφαλή δέσμευση, χρήση, μεταφορά, υγροποίηση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (εφεξής CO₂) σε γεωλογικούς σχηματισμούς καθώς και για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς στον συγκεκριμένο τομέα μέσω της ενσωμάτωσης στην ελληνική έννομη τάξη της μνημονευόμενης Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Ειδικότερα:

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α΄ - Δ΄

1.α. Παρατίθεται ο σκοπός, το πεδίο εφαρμογής και δίδονται οι ορισμοί για την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

β. Ορίζεται η Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.) Α.Ε. ως αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου (αρμόδια αρχή CCS). **(άρθρα 1 – 4)**

2. Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με τη δέσμευση, τη χρήση και τη μεταφορά διοξειδίου του άνθρακα (CO₂). Μεταξύ άλλων:

α. Επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στα οποία έχει χορηγηθεί η σχετική κατά περίπτωση άδεια και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και τη διαδικασία:

- η δέσμευση CO₂, εφόσον διαθέτουν εγκαταστάσεις δέσμευσης,
- η χρήση CO₂, το οποίο προκύπτει από διαδικασία δέσμευσης,
- η μεταφορά CO₂ μέσω του δικτύου μεταφοράς.

β. Ορίζεται ότι, η αρμοδιότητα εξερεύνησης και αποθήκευσης CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του υπόψη σχεδίου νόμου ανήκει αποκλειστικά στο Ελληνικό Δημόσιο και αποσκοπεί στη μόνιμη απομόνωση του αερίου για την αποφυγή κινδύνων και παρενεργειών στο περιβάλλον και στην υγεία.

(άρθρα 5 – 9)

3. Ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την εξερεύνηση και την αποθήκευση CO₂ και συγκεκριμένα:

α. Καθορίζεται η διαδικασία χορήγησης, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, άδειας εξερεύνησης ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης από την αρμόδια αρχή CCS, κατόπιν διακήρυξης διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας. Η εν λόγω άδεια χορηγείται για το οριζόμενο χρονικό διάστημα, με δυνατότητα παράτασης της ισχύος ή μεταβίβασης αυτής εντός της διάρκειας ισχύος της ή ανάκλησης αυτής, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

β. Προβλέπεται ότι, η εκμετάλλευση ενός τόπου αποθήκευσης επιτρέπεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν λάβει άδεια αποθήκευσης που εκδίδεται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία και εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι προβλεπόμενοι όροι. Ο φορέας εξερεύνησης ενός δυνητικού τόπου αποθήκευσης έχει προτεραιότητα για τη λήψη άδειας αποθήκευσης για τον τόπο αυτό, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

Καταβάλλεται ειδικό τέλος από τον κάτοχο άδειας αποθήκευσης, κατά τα οριζόμενα ποσά ανά τόνο αποθηκευμένου CO₂, το οποίο καταβάλλεται στον Ειδικό Λογαριασμό CCS, αποδίδεται στους δικαιούχους ο.τ.α. α' βαθμού και διατίθεται προς όφελος των τοπικών κοινωνιών.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του φορέα εκμετάλλευσης με την υποχρέωση να προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες ανάπτυξης του τόπου αποθήκευσης, βάσει της συνολικής χωρητικότητάς του, προκηρύσσεται από τον αρμόδιο Υπουργό διεθνής ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση σε τρίτο της χρηματοδότησης ή/και της κατασκευής των σχετικών έργων. Περαιτέρω, παρέχεται το δικαίωμα στην αρμόδια αρχή CCS να επιβάλει ρήτρα για κάθε μήνα καθυστέρησης, λαμβάνοντας υπόψη τις δαπάνες για την αγορά δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ στις οποίες εκτίθενται οι δικαιούχοι χρήστες του τόπου αποθήκευσης.

γ. Καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης άδειας αποθήκευσης από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν προκήρυξης διεθνούς ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας, εάν ο φορέας εξερεύνησης χάσει την προτεραιότητά του ως προς τον τόπο αποθήκευσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

Η αρμόδια αρχή CCS ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όλα τα σχέδια αδειών αποθήκευσης και της κοινοποιεί κάθε άδεια αποθήκευσης.

δ. Προβλέπονται:

- η διαδικασία και οι όροι τροποποίησης και μεταβίβασης των αδειών αποθήκευσης, καθώς και οι προϋποθέσεις εισόδου νέου μετόχου στο μετοχικό κεφάλαιο του φορέα εκμετάλλευσης,

- η διάρκεια ισχύος των αδειών αποθήκευσης και η δυνατότητα παράτασης και ανάκλησης αυτών. Σε περίπτωση ανάκλησης μιας άδειας αποθήκευσης, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει το δικαίωμα να προκηρύξει διεθνή ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για τη χορήγηση άδειας αποθήκευσης στον συγκεκριμένο τόπο, ενώ μέχρι την έκδοση νέας άδειας το αρμόδιο Υπουργείο αναλαμβάνει προσωρινά όλες τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την έγχυση CO₂, την παρακολούθηση και την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων καθώς και τη λήψη προληπτικών ή επανορθωτικών μέτρων.

ε. Καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία αποδοχής ρεύματος διοξειδίου του άνθρακα και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την παρακολούθηση της αποθήκευσης από τον φορέα εκμετάλλευσης.

στ. Προβλέπεται ότι, η αρμόδια αρχή CCS:

- οργανώνει και συντονίζει σύστημα τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων όλων των συγκροτημάτων αποθήκευσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου. Οι επιθεωρήσεις διενεργούνται είτε από την ίδια είτε από μικτό κλιμάκιο επιθεωρητών, στο οποίο μπορούν να συμμετέχουν και ειδικοί επιστήμονες, εκπρόσωποι άλλων φορέων του δημοσίου τομέα ή των ο.τ.α., κατά περίπτωση,

- μπορεί να απαιτήσει από τον φορέα εκμετάλλευσης, σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, να λάβει όλα τα απαραίτητα διορθωτικά μέτρα καθώς και μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων και την προστασία της υγείας,

- μπορεί επίσης, να λάβει τα αναγκαία ή πρόσθετα διορθωτικά μέτρα, εάν ο φορέας εκμετάλλευσης τα παραλείπει, χρησιμοποιώντας ιδίως την καταβληθείσα χρηματική εγγύηση και τις ποινικές ρήτρες για την κάλυψη των σχετικών δαπανών.

ζ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το κλείσιμο ενός τόπου αποθήκευσης, όσον αφορά στις υποχρεώσεις του φορέα εκμετάλλευσης και της αρμόδιας αρχής CCS, στην οποία μεταβιβάζονται εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι οριζόμενες προϋποθέσεις. Στην περίπτωση αυτή, η αρμόδια αρχή CCS:

- είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, την επιστροφή δικαιωμάτων σε περίπτωση διαρροών καθώς και τη λήψη προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης, ενώ ανακτά από τον φορέα εκμετάλλευσης τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα,

- συντάσσει σχέδιο εγκριτικής απόφασης για τη μεταβίβαση σε αυτήν της ευθύνης του τόπου αποθήκευσης, το οποίο υποβάλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς έγκριση και κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις εκθέσεις για τη λήψη διορθωτικών μέτρων,

- δεν ανακτά επιπλέον δαπάνες μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης, υπό τις οριζόμενες επιφυλάξεις.

(άρθρα 10 – 23)

4. Περαιτέρω, προβλέπονται ειδικότερες υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων και μεταξύ άλλων:

α. Προβλέπονται:

- η προσκόμιση παραβόλου συμμετοχής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου κατά την υποβολή αιτήσεων για την έκδοση άδειας εξερεύνησης ή άδειας αποθήκευσης, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ,
- η κατάθεση, υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, χρηματικής εγγύησης καλής εκτέλεσης της άδειας εξερεύνησης και καλής εκτέλεσης της άδειας αποθήκευσης, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.

Εάν ο δικαιούχος φορέας δεν συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις του, η χρηματική εγγύηση καλής εκτέλεσης της εξερεύνησης ή της αποθήκευσης καταπίπτει, εν όλω ή εν μέρει, προς όφελος του Ελληνικού Δημοσίου και το ποσό διατίθεται στον συνιστώμενο Ειδικό Λογαριασμό CCS, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί συμπληρωματικά για τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

β. Εισάγεται η υποχρέωση του φορέα εκμετάλλευσης για:

- την προσκόμιση ασφαλιστηρίου συμβολαίου των έργων εκτέλεσης,
- την καταβολή, πριν από τη μεταβίβαση της ευθύνης για τον τόπο αποθήκευσης, χρηματοδοτικής συνεισφοράς στον Ειδικό Λογαριασμό CCS, η οποία καθορίζεται για κάθε έργο και καλύπτει τουλάχιστον τις αναμενόμενες δαπάνες παρακολούθησης επί τριάντα (30) έτη.

Μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης, η χρηματοδοτική συνεισφορά, η οποία καθορίζεται με σχετική απόφαση της αρμόδιας αρχής CCS, χρησιμοποιείται για την κάλυψη των δαπανών που τη βαρύνουν, προκειμένου να εξασφαλίζεται η μόνιμη και ασφαλής απομόνωση του CO₂ σε τόπους αποθήκευσης.

γ. Ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την πρόσβαση των δυνητικών χρηστών στα δίκτυα μεταφοράς και στους τόπους αποθήκευσης, η οποία μπορεί να γίνεται είτε με ρυθμιζόμενο τρόπο, βάσει του Κώδικα Κατανομής Χωρητικότητας ενός Τόπου Αποθήκευσης, είτε με δημόσιες διεθνείς διαγωνιστικές διαδικασίες.

(άρθρα 24 – 27)

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Ε΄ - Η΄

1.α. Συστήνεται στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), τριμελής Επιτροπή Διακανονισμού για την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς, με την ονομασία «Επιτροπή Διακανονισμού για την Πρόσβαση σε Δίκτυα Μεταφοράς και σε Τόπους Αποθήκευσης CO₂», ως εξωδικαστικό όργανο για την επίλυση των σχετικών διαφορών και καθορίζεται η συγκρότηση αυτής.

Ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας της εν λόγω Επιτροπής και μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι, για την υποβολή αναφοράς ενώπιον αυτής απαιτείται η καταβολή του οριζόμενου παραβόλου.

β. Ορίζεται ότι, η αρμόδια αρχή CCS υποχρεούται να:

- καταρτίζει και να τηρεί μητρώα που περιέχουν τις αιτήσεις και τις χορηγηθείσες άδειες εξερεύνησης και αποθήκευσης, μητρώο και ψηφιακή βάση

δεδομένων των τόπων αποθήκευσης που έχουν κλείσει καθώς και Κεντρικό Ψηφιακό Μητρώο Πιστοποιητικών CO₂, στο οποίο καταχωρούνται τα πιστοποιητικά δέσμευσης, χρήσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂,

- ενημερώνει το κοινό με περιβαλλοντικές πληροφορίες σχετικά με την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς.

γ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη συλλογή, διαχείριση και εμπιστευτικότητα δεδομένων δημοσίου καθώς και πρωτογενών και ιδιόκτητων δεδομένων που αφορούν στον τόπο αποθήκευσης, από τον φορέα εξερεύνησης ή τον φορέα εκμετάλλευσης.

δ. Καθορίζονται οι επιβαλλόμενες κυρώσεις (ποινή φυλάκισης, χρηματική ποινή, διοικητικό πρόστιμο), σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, παρεμπόδισης της συμμόρφωσης ή παραβίασης των προτεινόμενων διατάξεων.

Σε περίπτωση επιβολής διοικητικού προστίμου, αυτό βεβαιώνεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και εισπράττεται κατά τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.4978/2022). **(άρθρα 28 – 34)**

2.α. Παρέχεται το δικαίωμα σε νομικά πρόσωπα στα οποία έχει παραχωρηθεί από το Ελληνικό Δημόσιο δικαίωμα ή άδεια έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, να υποβάλουν αίτηση χορήγησης άδειας εξερεύνησης για τη διακρίβωση της καταλληλότητας ενός γεωλογικού σχηματισμού ως τόπου αποθήκευσης CO₂.

β. Παρέχεται η δυνατότητα για τη θέσπιση καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων:

- i.** με τη μορφή χρηματοοικονομικού μηχανισμού συμβολαίων επί της διαφοράς άνθρακα, για την κάλυψη εν μέρει του κινδύνου των παραγωγών εκπομπών CO₂ από τη διακύμανση των τιμών δικαιωμάτων εκπομπής CO₂, σύμφωνα με το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- ii.** στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και τόπων αποθήκευσης CO₂, προκειμένου να καλυφθεί το χρηματοδοτικό κενό για την κατασκευή και λειτουργία των εν λόγω υποδομών, ενώ σε περίπτωση υπέρβασης της κάλυψης του χρηματοδοτικού κενού, προβλέπεται μηχανισμός ανάκτησης («clawback») της διαφοράς στο Δημόσιο.

γ. Συστήνεται, στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ειδικός Λογαριασμός Έργων Μεταφοράς και Αποθήκευσης CO₂ με την ονομασία «Ειδικός Λογαριασμός CCS», με διαχειριστή το Δημόσιο, για τη διάθεση και διαχείριση των κονδυλίων σχετικά με έργα δέσμευσης, μεταφοράς και αποθήκευσης CO₂, στον οποίο μεταφέρονται:

- τα ποσά που ανακτώνται μέσω του μηχανισμού ανάκτησης, από την καταβολή παραβόλων και προστίμων και κάθε άλλο έσοδο,

- οι πόροι που είναι αναγκαίοι για την ενίσχυση των χρηστών δικτύου μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO₂ και των φορέων εκμετάλλευσης δικτύου μεταφοράς και εγκαταστάσεων αποθήκευσης CO₂.

Παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για τη διάθεση των εσόδων από την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκτησης με σκοπό την ανάπτυξη έργων μεταφοράς

και αποθήκευσης CO₂, την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της αρμόδιας αρχής CCS καθώς και για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος.

3. Παρέχονται οι απαιτούμενες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις για την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων και παρατίθενται οι τελικές, οι μεταβατικής ισχύος και οι καταργούμενες διατάξεις. **(άρθρα 35 – 43)**

ΜΕΡΟΣ Β΄

Εισάγονται διατάξεις, που αποσκοπούν στη συμπλήρωση του θεσμικού πλαισίου αναφορικά με τη ρύθμιση και την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου, με τροποποίηση του ν.4001/2011 και ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Α΄ - Β΄

1.α. Καθορίζεται η διαδικασία διορισμού και πιστοποίησης των Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου καθώς και των διαχειριστών των δικτύων μεταφοράς υδρογόνου σε σχέση με τρίτες χώρες. Η πιστοποίηση χορηγείται με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) και κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

β. Τίθενται οι όροι για τον διαχωρισμό Διαχειριστών Δικτύων Μεταφοράς Υδρογόνου.

γ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη χορήγηση άδειας για την προμήθεια υδρογόνου και καθορίζονται οι κανόνες τιμολόγησης του υδρογόνου, ανατίθενται δε στη Ρ.Α.Α.Ε.Υ. οι σχετικές αρμοδιότητες, κατ' ανάλογη εφαρμογή των ισχυόντων για την αγορά φυσικού αερίου. **(άρθρα 44 - 53)**

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Γ΄ - Ε΄

Ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα με σκοπό την ενίσχυση της αγοράς ενέργειας. Μεταξύ άλλων:

1. Εισάγονται νέες ρυθμίσεις σχετικά με τον καθορισμό του τιμολογίου Καθολικής Υπηρεσίας ηλεκτρικής ενέργειας, στην περίπτωση που η ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής προμηθευτών αποβεί άγονη. **(άρθρο 54)**

2. Εισάγονται ειδικότερες ρυθμίσεις για σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών, για τους οποίους έχει διαταχθεί, με δικαστική απόφαση, αναστολή εκτέλεσης ή ισχύος της άδειας εγκατάστασης ή οποιασδήποτε απαιτούμενης άδειας ή έγκρισης για την έκδοση αυτής.

Μετά την άρση της προαναφερόμενης δικαστικής απόφασης αναστολής και την παρέλευση της τιθέμενης προθεσμίας, καταπίπτει η Εγγυητική Επιστολή Έντεχνης και Έγκαιρης εκτέλεσης. **(άρθρο 55)**

3. Παρατείνεται η περίοδος εντός της οποίας παρέχεται η δυνατότητα μετατροπής των μνημονευόμενων κατηγοριών φωτοβολταϊκών σταθμών [με Σύμβαση Πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης (Σ.Ε.Δ.Π.) ή Σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης Σταθερής Τιμής (Σ.Ε.Σ.Τ.) κ.λπ.] όπως αυτοί επανακαθορίζονται, σε Σταθμούς παραγωγής Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς δυνατότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που απορροφάται από το δίκτυο.

Για τους προαναφερόμενους φωτοβολταϊκούς σταθμούς, τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς αυτοκατανάλωσης, καθώς και τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που συμμετέχουν απευθείας στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση, δίδεται προτεραιότητα σχετικά με την προσθήκη μονάδων αποθήκευσης, σε περίπτωση υποβολής σχετικού αιτήματος, με την επιφύλαξη της ειδικής ρύθμισης για το Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε.).

Εφαρμόζονται μόνιμος περιορισμός της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού ή οι μνημονευόμενοι περιορισμοί έγχυσης, κατά περίπτωση, για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που μετατρέπονται σε σταθμούς παραγωγής Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, με ή χωρίς δυνατότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που απορροφάται από το δίκτυο καθώς και για τις νέες αιτήσεις χορήγησης Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για εγκατάσταση των εν λόγω σταθμών.

Προβλέπεται ότι για τις προαναφερόμενες αιτήσεις καθώς και για τις νέες αιτήσεις για φωτοβολταϊκούς σταθμούς, οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνουν και σύστημα αποθήκευσης ωφέλιμης χωρητικότητας, απαιτείται η υποβολή εγγυητικής επιστολής, η οποία υπολογίζεται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρο 56)**

4. Προσδιορίζονται οι ενέργειες στις οποίες προβαίνουν:

- οι κάτοχοι των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. κατά τη σύνδεσή τους στο Ιδιωτικό Δίκτυο Μέσης Τάσης καθώς και ο εκπρόσωπος αυτού στο πλαίσιο των συναλλαγών στην αγορά ενέργειας με τον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.),
- ο εκπρόσωπος Ιδιωτικού Δικτύου Μέσης Τάσης σχετικά με την έκδοση των εγγυήσεων προέλευσης για τους ανωτέρω σταθμούς από τον Φορέα Έκδοσης αυτών.

(άρθρο 57)

5. Καθορίζονται ζητήματα σχετικά με τον ορισμό και την επιλογή του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) από τη μνημονευόμενη ημερομηνία και εφεξής, όπως επίσης και τα κριτήρια βάσει των οποίων πραγματοποιείται η εν λόγω επιλογή, με ειδικότερη πρόβλεψη για συγκεκριμένες κατηγορίες σταθμών. Σε περίπτωση που δεν εκδηλωθεί ενδιαφέρον, ως Φο.Σ.Ε.Τε.Κ. ορίζεται η Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. με απόφαση της Ρ.Α.Α.Ε.Υ..

Προσδιορίζεται το χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν λαμβάνουν λειτουργική ενίσχυση οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνάπτουν Σ.Ε.Δ.Π. και οι σταθμοί τους συμμετείχαν απευθείας ή μέσω Φο.Σ.Ε ή Φο.Σ.Ε.Τε.Κ στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρο 58)**

6. Εισάγονται περιορισμοί, με τις οριζόμενες εξαιρέσεις, αναφορικά με τους όρους συμμετοχής νομικών προσώπων ως μελών σε ενεργειακές κοινότητες, σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας και σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών του ν.4001/2011 και τίθενται οι προθεσμίες υλοποίησης των απαιτούμενων προσαρμογών.

Η υπέρβαση των ανωτέρω προθεσμιών συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την αναστολή χορήγησης λειτουργικής ενίσχυσης από τη Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. εφόσον υπάρχει σχετική Σύμβαση σε ισχύ ή τη μη σύναψη της εν λόγω Σύμβασης στην αντίθετη περίπτωση.

Αποκλειστικά για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που αναπτύσσονται στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας και Κοζάνης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και για αιολικούς σταθμούς της μνημονευόμενης μέγιστης ισχύος παραγωγής, παρατείνονται, υπό τους οριζόμενους όρους και προϋποθέσεις:

- οι προθεσμίες περί διενέργειας ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, περί σύναψης συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης κ.λπ.,
- η διάρκεια ισχύος της τιμής αναφοράς για τους σταθμούς αυτούς.

(άρθρο 59)

7. Συστήνονται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας διμελή κατ' ελάχιστον, κλιμάκια επιθεώρησης σε ενεργειακές εγκαταστάσεις και ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το έργο και τη λειτουργία τους.

Παρέχεται ειδική νομοθετική εξουσιοδότηση για τον καθορισμό της αμοιβής των μελών των ανωτέρω κλιμακίων κατ' εξαίρεση της κείμενης νομοθεσίας, με αναλογική εφαρμογή της ρύθμισης της παρ. 3 του άρθρου 44 του ν.4622/2019. **(άρθρο 60)**

8. Προβλέπεται η αναβίωση Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή Βεβαιώσεων Παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Βεβαιώσεων Παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας ειδικών έργων Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., που έχουν παύσει ή ανακληθεί λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής του Τέλους Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης καθώς και η παράταση αντίστοιχα της διάρκειας ισχύος τους, εφόσον οι υπόχρεοι προβούν στην καταβολή του προαναφερόμενου Τέλους, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρο 61)**

9. Επιτρέπεται:

- η παράταση της διάρκειας ισχύος της άδειας εγκατάστασης και δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου καθώς και της οριστικής προσφοράς σύνδεσης εγκατάστασης για τις οριζόμενες περιπτώσεις σταθμών Α.Π.Ε. καθώς και για τους εξαιρούμενους σταθμούς,

- η αναβίωση των προβλεπόμενων αδειών, εγκρίσεων και συνδέσεων που έχουν αυτοδίκαια παύσει για τους ανωτέρω σταθμούς καθώς και για τους λοιπούς μνημονευόμενους σταθμούς.

Προς τούτο, οι υπόχρεοι καταβάλλουν Τέλος Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου [χίλια (1.000) ευρώ ανά μεγαβάτ (MW) Μέγιστης Ισχύος Παραγωγής, για κάθε μήνα παράτασης], το οποίο επιστρέφεται σε περίπτωση μη ύπαρξης διαθέσιμης θέσης εγκατάστασης ή μη ύπαρξης διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου. **(άρθρο 62)**

10. Παρατείνονται οι προθεσμίες για την ενεργοποίηση της σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών (άρθρο 7 του ν.4414/2016) και προβλέπεται ότι, σε περίπτωση που η ενεργοποίηση λάβει χώρα μετά το οριζόμενο χρονικό όριο, η Τιμή Αναφοράς που καταλαμβάνει τον σταθμό αυτό απομειώνεται περαιτέρω κατά 1% για κάθε εξάμηνο παράτασης.

Προβλέπονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έχουν εφαρμογή η ποινή απένταξης και οι περιορισμοί μέγιστης ισχύος παραγωγής των σταθμών Α.Π.Ε., στο πλαίσιο των διμερών συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ των εν λόγω σταθμών (προμηθευτές) και των ενεργοβόρων καταναλωτών, κατά την οριζόμενη έννοια. **(άρθρο 63)**

11. Παρατείνεται η χρονική περίοδος κατά την οποία προσαυξάνονται οι τιμές αναφοράς και οι τιμές αποζημίωσης για τις οριζόμενες κατηγορίες σταθμών βιομάζας και βιοαερίου, που έχουν τεθεί ή θα τεθούν σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία έως τη μνημονευόμενη ημερομηνία. **(άρθρο 64)**

12. Συμπληρώνεται το πλαίσιο εφαρμογής των χρηματοδοτικών και λοιπών κινήτρων που προωθεί το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης νέων και υφιστάμενων κτιρίων (άρθρο 10 του ν.4122/2013).

Ειδικότερα, στην περίπτωση προγραμμάτων ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων που προβλέπουν ανακύκλωση συσκευών, επιτρέπεται να ορίζονται, ως αρμόδιοι φορείς για την πιστοποίηση της απόσυρσης ή αντικατάστασης των συσκευών, καθώς και για την καταβολή της χρηματοδότησης στους δικαιούχους, οι φορείς που είναι εγκεκριμένοι ως Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) και πληρούν τις προδιαγραφές. Παράλληλα παρέχονται οι απαιτούμενες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις για τον καθορισμό των όρων μεταφοράς πιστώσεων από το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ) στους ανωτέρω φορείς, του ποσοστού επί του προϋπολογισμού των δράσεων που καταβάλλεται σε αυτούς για τις λειτουργικές τους δαπάνες κ.α. **(άρθρο 65)**

13. Τίθεται το πλαίσιο για την αδειοδότηση, την εγκατάσταση και τη λειτουργία αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και των συνοδών

τους έργων, για σταθμούς συνολικής ισχύος έως εκατόν τριάντα μεγαβάτ (130 MW). Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι:

α. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί εμπίπτουν στους εξαιρούμενους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και απαλλάσσονται από τη λήψη βεβαίωσης παραγωγού ή βεβαίωσης ειδικών έργων και από τη λήψη άδειας εγκατάστασης και άδειας λειτουργίας.

β. Δικαίωμα εγκατάστασης αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού παρέχεται στους κατ' επάγγελμα αγρότες, οι οποίοι ασκούν αγροτική δραστηριότητα στην έκταση στην οποία εγκαθίστανται οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί, ή σε τρίτα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, κατόπιν σύναψης σχετικής συμφωνίας με τους κατόχους ή διαχειριστές των αγροτικών εκτάσεων ή αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

γ. Προσδιορίζονται τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση χορήγησης οριστικής προσφοράς σύνδεσης ή τη σύναψη σύμβασης σύνδεσης σε περίπτωση αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών ισχύος μικρότερης των εκατό κιλοβάτ (100 KW), από κατόχους αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών, στα οποία περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι μνημονευόμενες εγγυητικές επιστολές και το αποδεικτικό πληρωμής του προβλεπόμενου Διαχειριστικού Τέλους Υποβολής Αίτησης υπέρ του αρμόδιου Διαχειριστή.

δ. Οι αγρο-φωτοβολταϊκοί σταθμοί εξαιρούνται των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και παρέχεται η δυνατότητα να συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής (άρθρο 10 ν.4414/2016), κατόπιν έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ή να λαμβάνουν επενδυτική ενίσχυση από πόρους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ή άλλες πηγές χρηματοδότησης.

ε. Επιβάλλεται στους κατόχους των αγρο-φωτοβολταϊκών σταθμών να υποβάλλουν, ετησίως, και για δέκα (10) έτη μετά την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης, στον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.), τεχνική έκθεση λειτουργίας και υπεύθυνη δήλωση, σχετικά με τη διατήρηση της αγροτικής παραγωγής ως κύριας δραστηριότητας. Σε περίπτωση μη υποβολής τους ή μη ικανοποίησης των οριζόμενων σε αυτές, ο κάτοχος του αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού επιβαρύνεται ετησίως με το προβλεπόμενο πρόστιμο, το οποίο επιβάλλεται με ισόποση κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.

(άρθρα 66 – 68)

14. Παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για:

- την αποτύπωση των περιοχών εγκατάστασης σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), για την επίτευξη του στόχου της ανανεώσιμης ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2050, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις,
- τον ορισμό του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) ή του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.) ως φορέων πληρωμών για την υλοποίηση ερευνητικών και αναπτυξιακών, συγχρηματοδοτούμενων ή εθνικών προγραμμάτων ή έργων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα,

- τον καθορισμό της διαδικασίας πληρωμών των ενισχύσεων στους δικαιούχους καθώς και του ύψους και του χρόνου καταβολής της διαχειριστικής αμοιβής προς τους φορείς πληρωμών και ελέγχου, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους. **(άρθρα 69 - 70, 72)**

15.α. Παρατείνεται, εκ νέου, για το οριζόμενο χρονικό διάστημα, η δυνατότητα διάθεσης, με τη σύναψη συμβάσεων, προσωπικού του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (Α.Δ.Μ.Η.Ε. Α.Ε.) προς τον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε. (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.).

β. Διατηρούνται, μέχρι την οριζόμενη ημερομηνία, οι μνημονευόμενες θέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ι.δ.ο.χ.) που έχουν συσταθεί στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.).

γ. Παρέχεται δυνατότητα παράτασης, για το οριζόμενο χρονικό διάστημα, της διάρκειας ισχύος των μνημονευόμενων συμβάσεων έργου ή συμβάσεων με σχέση εργασίας ι.δ.ο.χ., οι οποίες έχουν συναφθεί, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, με τον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε. δυνάμει του άρθρου 75 του ν. 4602/2019, και της παρ. 3 του άρθρου 112 του ν. 4685/2020, για την κάλυψη έκτακτων αναγκών σε προσωπικό της εν λόγω εταιρείας. **(άρθρο 71)**

16. Τίθενται οι μεταβατικές ισχύος διατάξεις για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου και οι καταργούμενες σχετικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. **(άρθρα 73 - 74)**

ΜΕΡΟΣ Γ΄

1. Παρατείνονται εκ νέου οι προθεσμίες σχετικά με:

- την οικοδόμηση με βάση οικοδομικές άδειες και προεγκρίσεις που διέπονται από ειδικές διατάξεις, την αναστολή υποχρέωσης μετεγκατάστασης πρατηρίων καυσίμων, υγραερίου, φυσικού αερίου και των συνοδών χρήσεων,
- την υποβολή δικαιολογητικών για την κατά περίπτωση υπαγωγή αυθαιρέτων στον νόμο, τη ρύθμιση αυθαιρέτων στο Δέλτα του Έβρου, τις απαιτήσεις έκδοσης άδειας νομιμοποίησης για συγκεκριμένες περιπτώσεις αυθαιρέτων,
- την εκπόνηση από τους ο.τ.α. των σχεδίων αστικής ανθεκτικότητας,
- την αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών ή/και εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών στην περιοχή Υμηττού / Γουδή καθώς και σε περιοχές των νήσων Μυκόνου, Θήρας και Θηρασιάς. **(άρθρο 75)**

2. Ρυθμίζονται μεταβατικά, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, οι χρήσεις γης στο μνημονευόμενο εμπορικό κέντρο του Δήμου Κορδελιού - Ευόσμου της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, όσον αφορά στη λειτουργία επιχειρήσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος. **(άρθρο 76)**

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού από την καταβολή, κατ' εξαίρεση της κείμενης νομοθεσίας, αμοιβής στα μέλη των συνιστώμενων κλιμακίων επιθεώρησης ενεργειακών εγκαταστάσεων. **(άρθρο 60)** Η δαπάνη αυτή, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και την έκδοση σχετικής απόφασης, εκτιμάται σύμφωνα με στοιχεία του αρμόδιου Υπουργείου, στο ποσό των **20 χιλ. ευρώ** περίπου.

2. Δαπάνη από την αντιμετώπιση του κόστους προκήρυξης διεθνούς ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας για τη(ν):

α) εξερεύνηση ενός ή και περισσότερων δυνητικών τόπων αποθήκευσης CO₂, **(άρθρο 10 παρ.4)**

β) ανάθεση σε τρίτο της χρηματοδότησης ή/και κατασκευής των έργων που απαιτούνται για την αποτελεσματική ανάπτυξη ενός τόπου αποθήκευσης, σε περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης δεν προβεί στις απαιτούμενες σχετικές ενέργειες, **(άρθρο 12 παρ.8)**

γ) χορήγηση άδειας αποθήκευσης σε συγκεκριμένο τόπο καθώς και για τη χορήγηση της σχετικής άδειας αποθήκευσης, σε περίπτωση ανάκλησης της υφιστάμενης άδειας, **(άρθρα 13 παρ.1 και 16 παρ.5)**

δ) πρόσβαση των δυνητικών χρηστών στο ποσοστό της χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης που δημοπρατείται. **(άρθρα 27 παρ. 1 και 2 και 35 παρ.3)**

3. Δαπάνη, μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ), για την κάλυψη του πρόσθετου κόστους που συνεπάγεται η ανάθεση, σε φορείς εγκεκριμένους ως Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ), αρμοδιοτήτων αναφορικά με την πιστοποίηση της απόσυρσης ή αντικατάστασης συσκευών, καθώς και την καταβολή της χρηματοδότησης στους δικαιούχους. **(άρθρο 65)**

4. Ενδεχόμενη δαπάνη σε περίπτωση ενεργοποίησης καθεστώτος ενίσχυσης, ως μηχανισμού μερικής κάλυψης του κινδύνου των παραγωγών εκπομπών CO₂ από τη διακύμανση των τιμών δικαιωμάτων εκπομπής CO₂ και την, ως εκ τούτου, καταβολή αποζημίωσης στον δικαιούχο για το μέρος της διαφοράς, σε περίπτωση που η τιμή της αγοράς για τα δικαιώματα εκπομπών άνθρακα υπολείπεται από τη σταθερή τιμή. **(άρθρο 37)** Σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, η δαπάνη αυτή εκτιμάται, κατ' ανώτατο όριο, στο ποσό των **100 εκατ. ευρώ** ετησίως για τα έτη από το 2030 και εφεξής και θα καλύπτεται από τα έσοδα από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίου θερμοκηπίου (Ταμείο Εκσυγχρονισμού) και από πόρους του Ταμείου Απανθρακοποίησης Νήσων.

5. Ενδεχόμενη δαπάνη σε περίπτωση ενεργοποίησης καθεστώτος ενίσχυσης των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και τόπων αποθήκευσης CO₂, προκειμένου να καλυφθεί το χρηματοδοτικό κενό για την κατασκευή και τη λειτουργία των εν λόγω υποδομών. **(άρθρο 38)** Σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, η δαπάνη εκτιμάται άπαξ μέχρι το ποσό των **100 εκατ. ευρώ** για την περίοδο 2028 – 2029 και θα καλύπτεται από τα έσοδα από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίου θερμοκηπίου (Ταμείο Εκσυγχρονισμού) και από πόρους του Ταμείου Απανθρακοποίησης Νήσων.

Η εν λόγω δαπάνη ενδέχεται να απομειώνεται σε περίπτωση υπέρβασης της κάλυψης του χρηματοδοτικού κενού, μέσω του μηχανισμού ανάκτησης («clawback») της διαφοράς στο Δημόσιο.

6. Αύξηση δημοσίων εσόδων από την:

α) είσπραξη του προβλεπόμενου παραβόλου συμμετοχής κατά την υποβολή αιτήσεων για την έκδοση άδειας εξερεύνησης ή άδειας αποθήκευσης, το ύψος του οποίου δεν μπορεί να είναι κατώτερο από 25.000 ευρώ, **(άρθρο 24 παρ.1 και 2)**

β) καταβολή χρηματοδοτικής συνεισφοράς στον ειδικό λογαριασμό CCS από τον φορέα εκμετάλλευσης πριν από τη μεταβίβαση της ευθύνης για τον τόπο αποθήκευσης. **(άρθρο 26 παρ.1 και 2)**

7. Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίων εσόδων:

α) σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης της εξερεύνησης ή της αποθήκευσης, κατά το μέρος που το σχετικό ποσό δεν έχει χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση της περιβαλλοντικής αποκατάστασης, **(άρθρο 24 παρ.8)**

β) από την είσπραξη του επιβαλλόμενου από την αρμόδια αρχή CCS προστίμου σε φορείς εκμετάλλευσης που παραβιάζουν ή δε συμμορφώνονται με τις κανονιστικές πράξεις και τις άδειες που εκδίδονται σύμφωνα με τις προτεινόμενες διατάξεις. **(άρθρο 34 παρ. 2 – 4)**

Τα προαναφερόμενα οικονομικά αποτελέσματα εξαρτώνται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κατά περίπτωση κανονιστικών πράξεων.

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης [Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ο.τ.α), Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.), Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε. (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.), Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), Μετοχικό Ταμείο Στρατού (Μ.Τ.Σ.) κλπ.], κατά περίπτωση

1. Ετήσια δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ο.τ.α., Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. κ.λπ.), από την κάλυψη των εξόδων διεξαγωγής επιθεωρήσεων των συγκροτημάτων αποθήκευσης CO₂. **(άρθρο 20)**

2. Ετήσια δαπάνη του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. από την αντιμετώπιση των εξόδων που ανακύπτουν από τον ορισμό της ως αρμόδιας αρχής CCS και την ως εκ τούτου άσκηση των κρίσιμων αρμοδιοτήτων αναφορικά με τη χρήση, τη δέσμευση, τη μεταφορά και την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα. **(άρθρα 41 και 43)** Η εν λόγω δαπάνη, η οποία αφορά κυρίως σε λειτουργικά κόστη, ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό και εκπαίδευση αυτού, νομική υποστήριξη κ.λπ., εκτιμάται από το αρμόδιο Υπουργείο στο ποσό των **570 χιλ. ευρώ** περίπου ετησίως και θα καλύπτεται είτε από έσοδα από τους πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου είτε από τα έσοδα του Ειδικού Λογαριασμού CCS.

3. Δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. από την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών εξόδων που ανακύπτουν από τη σύσταση και τη λειτουργία της Επιτροπής Διακανονισμού για την Πρόσβαση σε Δίκτυα Μεταφοράς και σε Τόπους Αποθήκευσης CO₂ (επίλυση διασυννοριακών διαφορών, καταβολή αποζημίωσης στα μέλη και στον γραμματέα της Επιτροπής, κ.λπ.). **(άρθρο 28)**

4. Δαπάνη του προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), από την κάλυψη του κόστους των διατηρούμενων θέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ι.δ.ο.χ.). **(άρθρο 71 παρ.2)** Το ύψος της δαπάνης αυτής, σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, εκτιμάται συνολικά στο ποσό του **1,16 εκατ. ευρώ** περίπου, για το έτος 2026.

5. Δαπάνη του προϋπολογισμού του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π.), από:

- την κάλυψη του μισθολογικού κόστους του προσωπικού του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Α.Δ.Μ.Η.Ε.), το οποίο εξακολουθεί να διατίθεται στον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π., μέσω των συναπτόμενων συμβάσεων. **(άρθρο 71 παρ.1)** Το ύψος της δαπάνης αυτής, σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, εκτιμάται, κατ' έτος, στο ποσό του **1,11 εκατ. ευρώ** περίπου.
- την παράταση της διάρκειας ισχύος των συμβάσεων έργου ή των συμβάσεων ι.δ.ο.χ., για το οριζόμενο χρονικό διάστημα, που έχουν συναφθεί για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών της εν λόγω εταιρείας και την ως εκ τούτου κάλυψη του μισθολογικού κόστους του προσωπικού αυτού. **(άρθρο 71 παρ.3)** Το ύψος της δαπάνης αυτής, σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, εκτιμάται, κατ' έτος, στο ποσό των **650 χιλ. ευρώ** περίπου.

6. Δαπάνη του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. από την κάλυψη του κόστους:

α) δημιουργίας και τήρησης των μνημονευόμενων μητρώων, ψηφιακής βάσης δεδομένων όλων των τόπων αποθήκευσης καθώς και Κεντρικού Ψηφιακού Μητρώου Πιστοποιητικών CO₂, **(άρθρο 30)**

β) ενημέρωσης του κοινού με περιβαλλοντικές πληροφορίες σχετικά με την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς. **(άρθρο 31)**

7. Ενδεχόμενη δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.:

α) από την αντιμετώπιση του κόστους λήψης των απαιτούμενων προληπτικών, διορθωτικών ή επανορθωτικών μέτρων έως ότου εκδοθεί νέα άδεια αποθήκευσης, **(άρθρο 16 παρ.6 και 7)**

β) σε περίπτωση καταβολής αποζημίωσης στα μέλη των μικτών κλιμακίων επιθεωρητών που διενεργούν τακτικές και έκτακτες επιθεωρήσεις όλων των συγκροτημάτων αποθήκευσης CO₂. **(άρθρο 20)**

8. Ενδεχόμενη δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού από την καταβολή διαχειριστικής αμοιβής στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) ή στον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.), με παράλληλη αύξηση των εσόδων των εν λόγω φορέων, σε περίπτωση που οριστούν ως φορείς πληρωμών σε δικαιούχους, στο πλαίσιο υλοποίησης ερευνητικών και αναπτυξιακών, συγχρηματοδοτούμενων ή εθνικών προγραμμάτων ή έργων, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους. **(άρθρα 70, 72)**

9. Ενδεχόμενη δαπάνη του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. από την κάλυψη του κόστους:

α) λήψης των αναγκαίων ή πρόσθετων διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, εάν ο φορέας εκμετάλλευσης τα παραλείπει, **(άρθρο 21 παρ.4,5)**

β) παρακολούθησης του τόπου αποθήκευσης και λήψης διορθωτικών μέτρων καθώς και της λήψης προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης, για το χρονικό διάστημα μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης σε αυτήν. **(άρθρο 23 παρ.12)**

10. Απώλεια εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση [ο.τ.α., Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), Πράσινο Ταμείο], από την εφαρμογή των προβλεπόμενων πολεοδομικών και χωροταξικών διατάξεων, η ισχύς των οποίων παρατείνεται, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρο 75)**

11. Αύξηση εσόδων του προϋπολογισμού των ο.τ.α. α' βαθμού από την είσπραξη ειδικού τέλους, με το οποίο επιβαρύνεται ο φορέας αποθήκευσης, το οποίο αντιστοιχεί σε δύο (2) ευρώ ανά τόνο αποθηκευμένου CO₂. **(άρθρο 12 παρ. 6)**

12. Ενδεχόμενη αύξηση δημοσίων εσόδων από την είσπραξη χρηματικών ποινών ή τη μετατροπή σε χρηματικές ποινών φυλάκισης που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης ή παράλειψης συμμόρφωσης με τις προτεινόμενες διατάξεις. **(άρθρο 34 παρ.1)**

13. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. από την κατάπτωση της ποινικής ρήτηρας που επιβάλλεται για κάθε μήνα καθυστέρησης του φορέα εκμετάλλευσης να συμμορφωθεί προς την υποχρέωση ανάπτυξης του τόπου αποθήκευσης. **(άρθρο 12 παρ.8)**

14. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων του προϋπολογισμού της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. από την είσπραξη:

α) του προβλεπόμενου παραβόλου σε περίπτωση υποβολής αναφοράς για την επίλυση διαφορών που έχουν σχέση με την πρόσβαση σε δίκτυα μεταφοράς και σε τόπους αποθήκευσης, **(άρθρο 28 παρ.6)**

β) τελών και προστίμων, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της (άρθρα 36 και 38 ν.4001/2011), κατά την οργάνωση και λειτουργία της αγοράς υδρογόνου. **(άρθρα 47-53)** Το ύψος της ως άνω ενδεχόμενης αύξησης εσόδων εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (αριθμός αιτήσεων πιστοποίησης διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου, αριθμός παραβάσεων κ.λπ.).

Τα προαναφερόμενα οικονομικά αποτελέσματα εξαρτώνται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κατά περίπτωση κανονιστικών πράξεων.

III. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. (Ε.Λ.Α.Π.Ε.) τον οποίο διαχειρίζεται η εταιρεία «Διαχειριστής Α.Π.Ε. και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.» (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.)

1. Ενδεχόμενη δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του Ειδικού Λογαριασμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Ε.Λ.Α.Π.Ε.), τον οποίο διαχειρίζεται ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., από τη χορήγηση αποζημίωσης στους αγροφωτοβολταϊκούς σταθμούς σε περίπτωση που συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής του ν.4414/2016 ή λάβουν επενδυτική ενίσχυση από πόρους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ή άλλες πηγές χρηματοδότησης. **(άρθρο 68 παρ.1)** Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

2. Δαπάνη του Ε.Λ.Α.Π.Ε. από την καταβολή αποζημιώσεων στους σταθμούς βιοαερίου, βιομάζας κ.λπ., που έχουν τεθεί ή θα τεθούν σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία, για το χρονικό διάστημα παράτασης της εφαρμογής των προσανζημένων τιμών αναφοράς και αποζημίωσης, σύμφωνα με το **άρθρο 64**. Η εν λόγω δαπάνη κατά το μέρος που αφορά στην επανεκκαθάριση αποζημιώσεων

για τους σταθμούς που έχουν τεθεί ήδη σε λειτουργία εκτιμάται, από το αρμόδιο Υπουργείο, στο ποσό των **5 εκατ. ευρώ**.

3. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων του Ε.Λ.Α.Π.Ε. από την αναβίωση Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή των μνημονευόμενων Βεβαιώσεων Παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν παύσει ή ανακληθεί λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής του Τέλους Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης και την ως εκ τούτου μη είσπραξη των ποσών από την έκδοση νέων Αδειών και Βεβαιώσεων, αλλά του μικρότερου ποσού από την καταβολή του προαναφερόμενου Τέλους από τους ενδιαφερόμενους. **(άρθρο 61)**

4. Ενδεχόμενη εξοικονόμηση δαπάνης του Ε.Λ.Α.Π.Ε. από τη μη καταβολή λειτουργικής ενίσχυσης στους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συνάπτουν Σ.Ε.Δ.Π. και συμμετείχαν απευθείας ή μέσω Φο.Σ.Ε ή Φο.Σ.Ε.Τε.Κ στην Αγορά Επόμενης Ημέρας. **(άρθρο 58)**

5. Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων του Ε.Λ.Α.Π.Ε.:

α) από την είσπραξη του επιβαλλόμενου προστίμου, με ισόποση κατάπτωση εγγυητικής επιστολής, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του κατόχου αγρο-φωτοβολταϊκού σταθμού με τις οριζόμενες υποχρεώσεις. **(άρθρο 68 παρ.7)**

β) σε περίπτωση είσπραξης του Τέλους Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου που καταβάλλεται από τους μνημονευόμενους σταθμούς για την παράταση της διάρκειας ισχύος της άδειας εγκατάστασης και δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου καθώς και της οριστικής προσφοράς σύνδεσης εγκατάστασης. **(άρθρο 62)** Η εν λόγω αύξηση εσόδων περιορίζεται στον βαθμό που το εν λόγω Τέλος επιστρέφεται στον ενδιαφερόμενο σε περίπτωση μη ύπαρξης διαθέσιμης θέσης εγκατάστασης ή μη ύπαρξης διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου.

Από την εφαρμογή των **άρθρων 56 - 59 και 63** προκύπτουν οικονομικά αποτελέσματα για τον Ε.Λ.Α.Π.Ε. από:

- τη δυνατότητα που παρέχεται, σε περισσότερους φωτοβολταϊκούς σταθμούς των μνημονευόμενων κατηγοριών να μετατραπούν σε Σταθμούς παραγωγής Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης παράτασης, **(άρθρο 56)**

- την εφαρμογή μόνιμου περιορισμού της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού ή περιορισμών έγχυσης, κατά περίπτωση, για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που μετατρέπονται σε σταθμούς παραγωγής Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, με ή χωρίς δυνατότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που απορροφάται από το δίκτυο καθώς και για τις νέες αιτήσεις χορήγησης Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για εγκατάσταση των εν λόγω σταθμών, **(άρθρο 56)**

- τυχόν καθυστέρηση μέχρι την ολοκλήρωση των ενεργειών που απαιτούνται για τη σύνδεση των σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. στο Ιδιωτικό Δίκτυο Μέσης Τάσης στο πλαίσιο των συναλλαγών στην αγορά ενέργειας με τον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., **(άρθρο 57)**

- τον ορισμό του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. ως Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) και την ως εκ τούτου εκπροσώπηση των παραγωγών από αυτόν στο χρηματιστήριο ενέργειας, **(άρθρο 58)**
- την αναστολή χορήγησης λειτουργικής ενίσχυσης ή τη μη σύναψη σχετικής Σύμβασης, στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των νομικών προσώπων στις απαγορεύσεις σχετικά με τη συμμετοχή τους σε ενεργειακές κοινότητες, σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας και σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών, **(άρθρο 59)**
- την εφαρμογή αποκλειστικά για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που αναπτύσσονται στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας και Κοζάνης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και αιολικούς σταθμούς της μνημονευόμενης μέγιστης ισχύος παραγωγής, της ισχύουσας τιμής αναφοράς λόγω της παράτασης των προθεσμιών διενέργειας ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, σύναψης συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης κ.λπ., **(άρθρο 59)**
- την καταβολή μειωμένης λειτουργικής ενίσχυσης λόγω απομείωσης της Τιμής Αναφοράς, σε περίπτωση εκπρόθεσμης ενεργοποίησης της σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών. **(άρθρο 63)**

Η πραγματική επίπτωση, ήτοι δαπάνη / εξοικονόμηση δαπάνης, αύξηση ή μείωση εσόδων του Ε.Λ.Α.Π.Ε., από την υλοποίηση των ανωτέρω ρυθμίσεων, συναρτάται με τις διακυμάνσεις των τιμών στο χρηματιστήριο ενέργειας.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2025

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Ρυθμίσεις για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα - Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140)»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη από την καταβολή, κατ' εξαίρεση της κείμενης νομοθεσίας, αμοιβής στα μέλη των συνιστώμενων κλιμακίων επιθεώρησης ενεργειακών εγκαταστάσεων. **(άρθρο 60)** Η δαπάνη αυτή, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και την έκδοση σχετικής απόφασης εκτιμάται στο ποσό των **20 χιλ. ευρώ** περίπου.

2. Δαπάνη από την αντιμετώπιση του κόστους προκήρυξης διεθνούς ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας για τη(ν):

α) εξερεύνηση ενός ή και περισσότερων δυνητικών τόπων αποθήκευσης CO₂, **(άρθρο 10 παρ.4)**

β) ανάθεση σε τρίτο της χρηματοδότησης ή/και κατασκευής των έργων που απαιτούνται για την αποτελεσματική ανάπτυξη ενός τόπου αποθήκευσης, σε περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης δεν προβεί στις απαιτούμενες σχετικές ενέργειες, **(άρθρο 12 παρ.8)**

γ) χορήγηση άδειας αποθήκευσης σε συγκεκριμένο τόπο καθώς και για τη χορήγηση της σχετικής άδειας αποθήκευσης, σε περίπτωση ανάκλησης της υφιστάμενης άδειας, **(άρθρα 13 παρ.1 και 16 παρ.5)**

δ) πρόσβαση των δυνητικών χρηστών στο ποσοστό της χωρητικότητας του τόπου αποθήκευσης που δημοπρατείται. **(άρθρα 27 παρ. 1 και 2 και 35 παρ.3)**

3. Δαπάνη, μέσω του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΑΠΔΕ), για την κάλυψη του πρόσθετου κόστους που συνεπάγεται η ανάθεση, σε φορείς εγκεκριμένους ως Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ), αρμοδιοτήτων αναφορικά με την πιστοποίηση της απόσυρσης ή αντικατάστασης συσκευών, καθώς και την καταβολή της χρηματοδότησης στους δικαιούχους. **(άρθρο 65)**

4. Ενδεχόμενη δαπάνη σε περίπτωση ενεργοποίησης καθεστώτος ενίσχυσης, ως μηχανισμού μερικής κάλυψης του κινδύνου των παραγωγών εκπομπών CO₂ από

τη διακύμανση των τιμών δικαιωμάτων εκπομπής CO₂ και την, ως εκ τούτου, καταβολή αποζημίωσης στον δικαιούχο για το μέρος της διαφοράς, σε περίπτωση που η τιμή της αγοράς για τα δικαιώματα εκπομπών άνθρακα υπολείπεται από τη σταθερή τιμή. **(άρθρο 37)** Η δαπάνη αυτή εκτιμάται, κατ' ανώτατο όριο, στο ποσό των **100 εκατ. ευρώ** ετησίως για τα έτη από το 2030 και εφεξής και θα καλύπτεται από τα έσοδα από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίου θερμοκηπίου (Ταμείο Εκσυγχρονισμού) και από πόρους του Ταμείου Απανθρακοποίησης Νήσων.

5. Ενδεχόμενη δαπάνη σε περίπτωση ενεργοποίησης καθεστώτος ενίσχυσης των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων μεταφοράς και τόπων αποθήκευσης CO₂, προκειμένου να καλυφθεί το χρηματοδοτικό κενό για την κατασκευή και τη λειτουργία των εν λόγω υποδομών. **(άρθρο 38)** Η δαπάνη εκτιμάται άπαξ μέχρι το ποσό των **100 εκατ. ευρώ** για την περίοδο 2028 – 2029 και θα καλύπτεται από τα έσοδα από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίου θερμοκηπίου (Ταμείο Εκσυγχρονισμού) και από πόρους του Ταμείου Απανθρακοποίησης Νήσων.

Η εν λόγω δαπάνη ενδέχεται να απομειώνεται σε περίπτωση υπέρβασης της κάλυψης του χρηματοδοτικού κενού, μέσω του μηχανισμού ανάκτησης («clawback») της διαφοράς στο Δημόσιο.

Οι ανωτέρω δαπάνες, οι οποίες εξαρτώνται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κατά περίπτωση κανονιστικών πράξεων, θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης [Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ο.τ.α), Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. (Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.), Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε. (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.), Ταμείο Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.), Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), Μετοχικό Ταμείο Στρατού (Μ.Τ.Σ.) κλπ.], κατά περίπτωση

1. Ετήσια δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ο.τ.α., Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. κ.λπ.), από την κάλυψη των εξόδων διεξαγωγής επιθεωρήσεων των συγκροτημάτων αποθήκευσης CO₂. **(άρθρο 20)**

2. Ετήσια δαπάνη του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. από την αντιμετώπιση των εξόδων που ανακύπτουν από τον ορισμό της ως αρμόδιας αρχής CCS και την ως εκ τούτου άσκηση των κρίσιμων αρμοδιοτήτων αναφορικά με τη χρήση, τη δέσμευση, τη μεταφορά και την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα. **(άρθρα 41 και 43)** Η εν λόγω δαπάνη, η οποία αφορά κυρίως σε λειτουργικά κόστη, ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό και εκπαίδευση αυτού, νομική υποστήριξη κ.λπ., εκτιμάται στο ποσό των **570 χιλ. ευρώ** περίπου ετησίως και θα καλύπτεται είτε από

έσοδα από τους πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου είτε από τα έσοδα του Ειδικού Λογαριασμού CCS.

3. Δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού της Ρ.Α.Α.Ε.Υ. από την κάλυψη λειτουργικών και λοιπών εξόδων που ανακύπτουν από τη σύσταση και τη λειτουργία της Επιτροπής Διακανονισμού για την Πρόσβαση σε Δίκτυα Μεταφοράς και σε Τόπους Αποθήκευσης CO₂ (επίλυση διασυνοριακών διαφορών, καταβολή αποζημίωσης στα μέλη και στον γραμματέα της Επιτροπής, κ.λπ.). **(άρθρο 28)**

4. Δαπάνη του προϋπολογισμού της Ρυθμιστικής Αρχής Αποβλήτων Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.), από την κάλυψη του κόστους των διατηρούμενων θέσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ι.δ.ο.χ.). **(άρθρο 71 παρ.2)** Το ύψος της δαπάνης αυτής εκτιμάται συνολικά στο ποσό του **1,16 εκατ. ευρώ** περίπου, για το έτος 2026.

5. Δαπάνη του προϋπολογισμού του Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π.), από:

- την κάλυψη του μισθολογικού κόστους του προσωπικού του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Α.Δ.Μ.Η.Ε.), το οποίο εξακολουθεί να διατίθεται στον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π., μέσω των συναπτόμενων συμβάσεων. **(άρθρο 71 παρ.1)** Το ύψος της δαπάνης αυτής εκτιμάται, κατ' έτος, στο ποσό του **1,11 εκατ. ευρώ** περίπου.

- την παράταση της διάρκειας ισχύος των συμβάσεων έργου ή των συμβάσεων ι.δ.ο.χ., για το οριζόμενο χρονικό διάστημα, που έχουν συναφθεί για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών της εν λόγω εταιρείας και την ως εκ τούτου κάλυψη του μισθολογικού κόστους του προσωπικού αυτού. **(άρθρο 71 παρ.3)** Το ύψος της δαπάνης αυτής εκτιμάται, κατ' έτος, στο ποσό των **650 χιλ. ευρώ** περίπου.

6. Δαπάνη του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. από την κάλυψη του κόστους:

- α)** δημιουργίας και τήρησης των μνημονευόμενων μητρώων, ψηφιακής βάσης δεδομένων όλων των τόπων αποθήκευσης καθώς και Κεντρικού Ψηφιακού Μητρώου Πιστοποιητικών CO₂, **(άρθρο 30)**

- β)** ενημέρωσης του κοινού με περιβαλλοντικές πληροφορίες σχετικά με την αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς. **(άρθρο 31)**

7. Ενδεχόμενη δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π.:

- α)** από την αντιμετώπιση του κόστους λήψης των απαιτούμενων προληπτικών, διορθωτικών ή επανορθωτικών μέτρων έως ότου εκδοθεί νέα άδεια αποθήκευσης, **(άρθρο 16 παρ.6 και 7)**

- β)** σε περίπτωση καταβολής αποζημίωσης στα μέλη των μικτών κλιμακίων επιθεωρητών που διενεργούν τακτικές και έκτακτες επιθεωρήσεις όλων των συγκροτημάτων αποθήκευσης CO₂. **(άρθρο 20)**

8. Ενδεχόμενη δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού από την καταβολή διαχειριστικής αμοιβής στο Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) ή στον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.), σε περίπτωση που οριστούν ως φορείς πληρωμών σε δικαιούχους, στο πλαίσιο υλοποίησης ερευνητικών και αναπτυξιακών, συγχρηματοδοτούμενων ή εθνικών προγραμμάτων ή έργων, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών τους. **(άρθρο 70, 72)**

9. Ενδεχόμενη δαπάνη του προϋπολογισμού της Ε.Δ.Ε.Υ.Ε.Π. από την κάλυψη του κόστους:

α) λήψης των αναγκαίων ή πρόσθετων διορθωτικών μέτρων σε περίπτωση διαρροών ή σημαντικών ανωμαλιών, εάν ο φορέας εκμετάλλευσης τα παραλείπει, **(άρθρο 21 παρ.4,5)**

β) παρακολούθησης του τόπου αποθήκευσης και λήψης διορθωτικών μέτρων καθώς και της λήψης προληπτικών μέτρων ή μέτρων αποκατάστασης, για το χρονικό διάστημα μετά τη μεταβίβαση της ευθύνης σε αυτήν. **(άρθρο 23 παρ.12)**

Οι ανωτέρω δαπάνες, οι οποίες εξαρτώνται από πραγματικά περιστατικά και από την έκδοση των προβλεπόμενων κατά περίπτωση κανονιστικών πράξεων, θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού των λοιπών προαναφερόμενων φορέων, κατά περίπτωση.

10. Απώλεια εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση [ο.τ.α., Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), Πράσινο Ταμείο], από την εφαρμογή των προβλεπόμενων πολεοδομικών και χωροταξικών διατάξεων, η ισχύς των οποίων παρατείνεται, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. **(άρθρο 75)**

Η εν λόγω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού των λοιπών ως άνω φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, κατά περίπτωση.

III. Επί του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του Ειδικού Λογαριασμού Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. (Ε.Λ.Α.Π.Ε.) τον οποίο διαχειρίζεται η εταιρεία «Διαχειριστής Α.Π.Ε. και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.» (Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε.)

1. Ενδεχόμενη δαπάνη του κρατικού προϋπολογισμού και του Ειδικού Λογαριασμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Ε.Λ.Α.Π.Ε.), τον οποίο διαχειρίζεται ο Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., από τη χορήγηση αποζημίωσης στους αγρο-φωτοβολταϊκούς σταθμούς σε περίπτωση που συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Σταθερής Τιμής του ν.4414/2016 ή λάβουν επενδυτική ενίσχυση από πόρους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ή άλλες πηγές χρηματοδότησης. **(άρθρο 68 παρ.1)** Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

2. Δαπάνη του Ε.Λ.Α.Π.Ε. από την καταβολή αποζημιώσεων στους σταθμούς βιοαερίου, βιομάζας κ.λπ., που έχουν τεθεί ή θα τεθούν σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία, για το χρονικό διάστημα παράτασης της εφαρμογής των προσαυξημένων τιμών αναφοράς και αποζημίωσης, σύμφωνα με το **άρθρο 64**. Η εν λόγω δαπάνη κατά το μέρος που αφορά στην επανεκκαθάριση αποζημιώσεων για τους σταθμούς που έχουν τεθεί ήδη σε λειτουργία εκτιμάται στο ποσό των **5 εκατ. ευρώ**.

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπίζονται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού και του προϋπολογισμού του Ε.Λ.Α.Π.Ε..

3. Ενδεχόμενη απώλεια εσόδων του Ε.Λ.Α.Π.Ε. από την αναβίωση Αδειών Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή των μνημονευόμενων Βεβαιώσεων Παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν παύσει ή ανακληθεί λόγω μη εμπρόθεσμης καταβολής του Τέλους Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης και την ως εκ τούτου μη είσπραξη των ποσών από την έκδοση νέων Αδειών και Βεβαιώσεων, αλλά του μικρότερου ποσού από την καταβολή του προαναφερόμενου Τέλους από τους ενδιαφερόμενους. (**άρθρο 61**)

Η ανωτέρω απώλεια εσόδων θα αναπληρώνεται από άλλες πηγές εσόδων του Ε.Λ.Α.Π.Ε.

Από την εφαρμογή των **άρθρων 56 - 59 και 63** προκύπτουν οικονομικά αποτελέσματα για τον Ε.Λ.Α.Π.Ε. από:

- τη δυνατότητα που παρέχεται, σε περισσότερους φωτοβολταϊκούς σταθμούς των μνημονευόμενων κατηγοριών να μετατραπούν σε Σταθμούς παραγωγής Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης παράτασης, (**άρθρο 56**)

- την εφαρμογή μόνιμου περιορισμού της μέγιστης ισχύος παραγωγής του σταθμού ή περιορισμών έγχυσης, κατά περίπτωση, για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς που μετατρέπονται σε σταθμούς παραγωγής Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. με ενσωματωμένη αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, με ή χωρίς δυνατότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που απορροφάται από το δίκτυο καθώς και για τις νέες αιτήσεις χορήγησης Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης για εγκατάσταση των εν λόγω σταθμών, (**άρθρο 56**)

- τυχόν καθυστέρηση μέχρι την ολοκλήρωση των ενεργειών που απαιτούνται για τη σύνδεση των σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. στο Ιδιωτικό Δίκτυο Μέσης Τάσης στο πλαίσιο των συναλλαγών στην αγορά ενέργειας με τον Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. Α.Ε., (**άρθρο 57**)

- τον ορισμό του Δ.Α.Π.Ε.Ε.Π. ως Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) και την ως εκ τούτου εκπροσώπηση των παραγωγών από αυτόν στο χρηματιστήριο ενέργειας, (**άρθρο 58**)

- την αναστολή χορήγησης λειτουργικής ενίσχυσης ή τη μη σύναψη σχετικής Σύμβασης, στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των νομικών προσώπων στις απαγορεύσεις σχετικά με τη συμμετοχή τους σε ενεργειακές κοινότητες, σε

κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας και σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών, **(άρθρο 59)**

- την εφαρμογή αποκλειστικά για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που αναπτύσσονται στις Περιφερειακές Ενότητες Φλώρινας και Κοζάνης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και αιολικούς σταθμούς της μνημονευόμενης μέγιστης ισχύος παραγωγής, της ισχύουσας τιμής αναφοράς λόγω της παράτασης των προθεσμιών διενέργειας ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, σύναψης συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης κ.λπ., **(άρθρο 59)**

- την καταβολή μειωμένης λειτουργικής ενίσχυσης λόγω απομείωσης της Τιμής Αναφοράς, σε περίπτωση εκπρόθεσμης ενεργοποίησης της σύνδεσης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών. **(άρθρο 63)**

Οι δαπάνες ή η απώλεια εσόδων που προκύπτουν από την υλοποίηση των ανωτέρω ρυθμίσεων εξαρτώνται από πραγματικά περιστατικά (τιμές αγοράς ενέργειας κ.λπ.) και θα καλύπτονται από πιστώσεις του Ε.Λ.Α.Π.Ε. ή θα αναπληρώνονται από άλλες πηγές εσόδων του εν λόγω Λογαριασμού, κατά περίπτωση.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2025

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

KYRIAKOS
PIERRAKAKIS
28.11.2025 22:55

Κ. ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

STAVROS
PAPASTAVROU
28.11.2025 22:58

ΣΤ. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ